

**Szent Margit
Ciszterci Óvoda, Általános Iskola,
Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium**

(Szent Margit Ciszterci Iskolaközpont)

OM 200 436
7621 Pécs, Apáca u. 23.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Hatályos: 2026. szeptember 1-től

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	7
1. A Zirci Ciszterci Apátság nevelő-oktató küldetése	7
2. A ciszterci intézmény nevelő-oktató küldetése	8
3. Intézményünk története	9
4. Küldetés – Jövőkép - Célok	10
5. A Pedagógiai Program jogszabályi alapjai	11
AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA	14
6. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai.....	14
6.1. Alapelvek.....	17
6.2. Az intézményi élet nagyobb csoportjai	18
6.3. A fentiek mellett pedagógiai tevékenységünk és elvárásaink fő területei	19
6.4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljai.....	19
6.5. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladatai.....	20
7. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	23
8. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	23
9. A közösségfejlesztés, az intézmény szereplőinek együttműködése	24
10. A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	24
10.1. Alapelvek.....	24
10.2. A pedagógus feladatai.....	25
10.3. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek	25
10.4. A szülő, a gyermek (a tanuló), a pedagógus és az intézmény partnereinek kapcsolattartása	25
AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	27
11. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései.....	27
12. Az óvodai nevelő-oktató munka feladatai.....	29
12.1. Egészséges életmód.....	30
12.2. Környezeti nevelés	31
12.3. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés.....	31
12.4. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	33
13. Az óvodai élet megszervezésének elvei	36
13.1. Személyi feltételek.....	36
13.2. Tárgyi feltételek	37
13.3. Az óvodai élet megszervezése.....	37
14. Keresztény és egyéb ünnepek, hagyományok, megemlékezések	42
15. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus a tevékenységi folyamatban.....	46
15.1. Hitre nevelés.....	46

15.2. Játék.....	48
15.4. Verselés, mesélés	52
15.5. Ének, zene, népi játék, tánc.....	54
15.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	57
15.7. Mozgás.....	58
15.8. A külső világ tevékeny megismerése.....	60
15.9. A munka jellegű tevékenységek	62
15.10.A tevékenységekben megvalósuló tanulás	65
16. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése és fejlődésük segítése	67
16.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek	67
16.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek	68
17. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	69
18. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	69
19. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	70
20. Óvoda-iskola átmenet.....	70
21. Óvoda kapcsolatai	71
22. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges óvodai nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	76
AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	85
23. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	85
23.1. Az általános iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei.....	85
23.2. Az általános iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai.....	85
23.3. Az általános iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai	86
23.4. Az általános iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai	87
23.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	89
23.6. Lázár Ervin Program (LEP)	92
23.7. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	93
23.8. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	101
23.9. A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	103
23.10.Az osztályfőnöki munka tartalma és az osztályfőnök feladatai	104
23.11.A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	106
23.12.A tanulók részvétele az intézményi döntési folyamatban (DÖK).....	120
23.13.A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézmény partnereinek kapcsolattartási formái.....	121
23.14.A tanulmányok alatti vizsgák szabályai és tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei...	123
23.15.Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei.....	135
23.16.A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	136

23.17. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	137
24. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE.....	141
24.1. Választott kerettanterv.....	141
24.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	144
24.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	144
24.4. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	146
24.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	147
24.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	150
24.7. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése.....	150
24.8. Érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje.....	155
24.9. Magatartás és szorgalom értékelése	156
24.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	158
24.11. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	159
24.12. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	159
24.13. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	160
24.14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	161
24.15. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges általános iskolai nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	166
A ZENEISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	173
25. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS.....	173
25.1. Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja	173
25.2. Az alapfokú művészetoktatás feladata.....	173
25.3. Az alapfokú művészetoktatás alapelvei	175
25.4. Az alapfokú művészetoktatás célja.....	176
25.5. Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében.....	176
25.6. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje ..	177
25.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	177
25.8. Pedagógus és szülő együttműködése	177
25.9. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	178
26. A ZENEISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	179
26.1. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói	179

26.2. A zeneiskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	179
26.3. A személyiség fejlesztése a zenei nevelés során	182
26.4. Közösségfejlesztés az elméleti órák keretében	183
26.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	184
26.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	185
26.7. Pedagógus és tanuló együttműködése.....	186
26.8. A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	187
27. A ZENEISKOLA HELYI TANTERVE	188
27.1. Választott kerettanterv.....	188
27.2. A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai.....	188
27.3. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei	194
27.4. Az alkalmassági vizsgák szabályai a zeneiskolai felvételt megelőzően	195
27.5. A beszámoltatás, ismeretek számonkérésének rendje, formái, követelményei.....	196
27.6. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	196
27.7. Érdemjegyekkel vagy szövegesen, a követelményekhez igazodó értékelés	200
27.8. Az érdemjegyekkel kapcsolatos értesítési kötelezettség határidejének meghatározása	202
27.9. A magasabb évfolyamba lépés feltétele	202
27.10. Művészeti próbákra és előadásokra való részvétel helyi rendje	203
27.11. Alkalmazható kották (könyvek) és egyéb taneszközök kiválasztásának elvei.....	203
27.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	204
27.13. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges zeneiskolai nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	206
A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	211
28. A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései, feladatai.....	211
28.1. A kollégiumi nevelés főbb alapelvei, értékei	212
28.2. Kollégiumi nevelési munkánk célja	213
28.3. A kollégiumi nevelő-oktató munka feladatai.....	213
29. Intézményi Védőháló kollégiumi modulja	217
30. Kollégiumi felvétel és átvétel helyi szabályai	218
31. A kollégiumi élet tevékenységeinek szerkezete, napirendje.....	219
31.1. A kollégiumi foglalkozások rendszere	220
31.2. A kollégium által kötelezően biztosított foglalkozások.....	222
32. Egészségfejlesztés, mentálhigiéné és prevenció	225
33. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei.....	226
33.1. Pályaorientáció és az önálló életkezdés támogatása.....	227

33.2. Énkép, önismeret és szociális kompetenciák fejlesztése.....	228
33.3. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése	229
33.4. Kulturált életmódra nevelés és a koherens világkép kialakulásának segítése.....	230
33.5. Társadalmi és gazdálkodási jártasságok fejlesztése	231
34. A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását, tehetséggondozását és társadalmi beilleszkedését segítő program	232
35. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei és eszközei, valamint a művelődési és sporttevékenység szervezésének elvei.....	232
36. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység.....	233
37. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve	234
38. Az iskolával, a szülőkkel és a partnerekkel való kapcsolattartás és együttműködés formái.....	236
39. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	237
40. A kollégiumi csoportfoglalkozások helyi nevelési programja.....	238
41.1. A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszám.....	238
41.2. A csoportfoglalkozások szervezésének rendje.....	239
41.3. A tematikus csoportfoglalkozások tartalma és keret-óraterve	239
42. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges kollégiumi nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	265
A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK.....	275
A PEDAGÓGIAI PROGRAM EGITIMÁCIÓJA.....	277

BEVEZETŐ

1. A Zirci Ciszterci Apátság nevelő-oktató küldetése

Az intézmény kultúrája azon a fenntartói szándékon nyugszik, hogy a Zirci Ciszterci Apátság felelősséget és szerepet vállal pedagógiai munkája által a társadalom formálásában. Ebben a ciszterci iskola a tudás bázisa, szellemi műhely: az oktatás egy alkotás, az iskolán keresztül a társadalom alakítása történik. E szolgálatával a ciszterci rend szerepet vállal a megújuló egyház és társadalom építésében. A Zirci Ciszterci Apátság intézményfenntartói munkája során tehát a ciszterci rend értékrendjét kívánja viszont látni a ciszterci intézmény életében.

Az értékek megnevezésekor fontos kiindulópont, hogy az intézménybe milyen módon vihető be a kolostori élet esszenciája. Ahogyan a kolostori élet az elköteleződéssel és belépéssel kezdődik, úgy az intézményekben is ennek az elkötelezettségnek és elhivatottságnak kell megjelennie, ahol formálódni, alakulni, alkotni, cselekedni kell, a személyes, a közösségi és az istenkapcsolat fejlődésén keresztül. Ahogyan a kolostorban a szerzetesi közösség és a közösség elöljárója formálja a tagokat, úgy az intézményben is a közösség és annak pedagógusai formálják egymást és önmagukat.

A fenntartó küldetése a ciszterci lelkiesség megjelenítse az intézményben. A Zirci Ciszterci Apátság, mint a magyarországi ciszterci iskolák fenntartója, azt tekinti alapfeladatának, hogy a közösségekről szerető atya módjára, felelős szeretettel gondoskodik. A küldetés teljesítésében a ciszterci szerzetesekkel közösen vesznek részt a ciszterci intézmény pedagógusai, munkatársai, nemkülönben az érintett diákok és családjaik.

A Zirci Ciszterci Apátság intézményfenntartói küldetése abból a felelősségvállalásból származik, hogy az évszázadok során felhalmozott hagyományokat, letisztult értékeket továbbadja a következő generációknak. Gondoskodó átadás jellemzi, mivel gyermekeiként tekint nevelési-oktatói intézményeire, nem csupán fenntartja azokat, hanem az intézményre, mint élő közösségekre tekint, és így az értékek továbbadása egyszersmind a közösségekről való gondoskodást is jelenti. A nevelés-oktatás alkotótevékenység, amely a pedagógusok szabad, szellemi tevékenységeinek eredménye. Az intézmény szellemi műhelyként való működésének szervezése az igazgató felelőssége. Az ilyen közegben dolgozó pedagógus mindezt a gyerekeknek adja tovább.

A ciszterci pedagógia alapvető jellemzői: a minőségre törekvés, az egyszerűség, a rendezettség és az egységesség. A közös alapokon túl a pedagógiai munkát a személyre szabottság is jellemzi, ez segít abban, hogy egy-egy gyerek a saját útján jusson el a vágyott eredményre.

A ciszterci nevelési-oktatási intézményben stabil értékrenden alapuló, felszabadult, alkotómunka folyik, a pedagógiai munkában szellemi innováció zajlik, ahol a hagyományok tisztelete nem más, mint az alapítók öröksége feletti őrködés annak életre keltésével. A ciszterci intézmény a fejlődés, a tanulmányi teljesítmény, az eszmecsere, a megfontolás, a pedagógiai munka helye, ugyanakkor a közösségi működés, az együttműködések, illetve a személyiség fejlődésének helye is.

2. A ciszterci intézmény nevelő-oktató küldetése

A gyermekek lelki, szellemi, testi értékeit a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik azért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „saját képére és hasonlatosságára”, hanem a Gondviselés vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és annak megvalósításában részt vennie.

Az újraindított iskolákban a Zirci Ciszterci Apátság – több évszázados tradícióira támaszkodva – újra hozzálátott iskolateremtő munkájához. A régi-új szerzetesrendi iskola küldetésének fókuszában a klasszikus és keresztény alapú európaiság, a kritikai érzék, a valláserkölcsi alapon nyugvó emberség és a közösségi elkötelezettség áll. Ezt hangolják össze az iskolák a jelenkor adottságaival és követelményeivel.

A ciszterci intézményben a benne élők, tanulók, dolgozók önkéntes elhatározás alapján, személyiségükben akarnak fejlődni, szilárd jellemet és biztos értékrendet kialakítani, melyhez a Zirci Ciszterci Apátság a felelősségteljes nevelés, a minőségi oktatás, a pedagógiai kultúra és a közösségi élet kereteit biztosítja.

A Zirci Ciszterci Apátság a saját működésében is kiemelt jelentőségű értékek megjelenését kívánja munkálni nevelési-oktatási intézményeiben: a testvériességet, demokratikusságot, a közösségi szempontokat figyelembe vevő döntéshozatalt, a diszkréciót, nemkülönben a kockázatvállalást és a kísérletező bátorságot. Mindezek mögött annak felismerése és elfogadása áll, hogy mindenkihez a sajátos értékei, képességei szerint kell viszonyulni. Mindez mélyen át kell, hogy hassa a nevelés-oktatás folyamatát, amely így szolidaritásra, támogatásra, kísérésre és felelősségvállalásra fog ösztönözni.

„Ardere et Lucere” - ez a tizenkettedik század kiemelkedő ciszterci szent, apát, teológus és prédikátor, Clairvaux-i Szent Bernát egyik szentbeszédéből való idézet foglalja össze legjobban a ciszterci iskola küldetését. „Halljátok, testvérek, mit is mond az Úr Szent Jánosról: ő egy lámpás volt, hogy égjen és világítson - mondja Szent Bernát. Csak egyedül izzani (ardere) hiúság, csak egyedül ragyogni (lucere) túl kevés, de izzani és ragyogni (ardere et lucere) az a tökély.” Miként egy gyertya egyszerre ég és világít, a fejlődésre, tanulásra elkötelezett embernek egyszerre kell felgyúlnia a szeretetre és lelkesedésre, hogy az a tudás, a lelki gyarapodás és ihlet forrása lehessen. Egyszerre kell izzani és ragyogni, lángolni és világítani.

3. Intézményünk története

1851 júliusában Pozsonyból tizenkét szerzetesnővér érkezett Pécsre, hogy megkezdje a tanítást az akkori rendházban, a Miasszonyunkról elnevezett Női Kanonokrend szellemiségét követve. A rend nővérei Szent Ágoston Regulája szerint éltek, legfőbb eszményük: „Mindenkinek használni, senkinek sem ártani.” 1890-ben megnyílt a négy osztályos polgári iskola, amelyet a Dulánszky Nándor pécsi püspök által létesített iskolaépületben helyeztek el. Hat évvel később megkezdte működését a tanítóképző, majd vele párhuzamosan a képző gyakorló elemi iskolája. 1907-ben Bitter Illés ciszteri apát irányításával a felső polgári iskolából felsőbb leányiskola létesült, majd 1918-ban a felsőbb leányiskolából nyolc osztályos gimnázium lett. A gimnázium épülete 1924-re készült el. Az egész iskolaegyüttesben 1400 leányt neveltek és oktattak a nővérek. A pécsi rendház és iskola 1941-ben ünnepelte fennállásának 90. évfordulóját. A 100. születésnap megtartására azonban már nem kerülhetett sor. 1948-ban az iskolát államosították, a nővéreknek távozniuk kellett.

Eltelt néhány évtized, míg a rendszerváltás után Magyarországon is visszakaphatták a szerzetesrendek azt, ami megillette őket. A pécsi Miasszonyunk Női Kanonokrend 1990-ben újra visszaállt, ehhez azonban az kellett, hogy a rend felmutasson egy ingatlant. A szeretetszolgálat engedélyével a Prohászka Otthont nevezték meg rendháznak. 1990-ben a rend visszavette a mai óvoda épületét, amelyet 1991-től katolikus óvodaként működtetett tovább. 1999 szeptemberében, miután a rend visszakapta a volt tanítóképző épületét, ahol addig a Dolgozók Gimnáziuma működött, megnyithatta kapuit az Árpád-házi Szent Margit Katolikus Általános és Zeneiskola. 2004. szeptember elsején a rend funkcióval átvette a Teleki Blanka Kollégium épületét is, amely a Szent Margit Kollégium nevet kapta. Mindhárom intézmény közös fenntartója Maróti Jolán Mater Assumpta nővér vezetésével a Miasszonyunk Női Kanonokrend volt, amely a rendfőnöknő 2006. december 25-én bekövetkezett halála után feloszlott.

A három tagintézményt a Ciszterci Rend Zirci Kongregációja vette át. DDr. Zakar Ferenc Polikárp főapát rendelkezése értelmében az óvoda, az általános és zeneiskola, valamint a leánykollégium 2007 nyarán közös igazgatású összetett intézménnyé alakult Ciszterci Szent Margit Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium (Ciszterci Nevelési Központ) néven. Az intézmény elnevezése 2024-ben módosult, új neve: Szent Margit Ciszterci Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium (hivatalos rövid neve: Szent Margit Ciszterci Iskolaközpont).

Büszkék vagyunk arra, hogy intézményünkön belül ma már egy óvoda, egy általános és zeneiskola, továbbá egy leánykollégium is működik. A régi falak között új élet vette kezdetét, de az elődeink által ránk hagyott értékek örökérvényűek, melyekből erőt és lelkesedést meríthetünk, építőkövei lehetnek jelenünknek és jövőnknek is.

4. Küldetés – Jövőkép - Célok

KÜLDETÉSÜNK

Biztonságos környezetben, keresztény értékrend mellett, elfogadó, szeretet közösségekben életkornak megfelelő érett személyiségek formálása, a továbbhaladásra megfelelő stabil tudás megalapozása.

JÖVŐKÉPÜNK

Olyan intézményt szeretnénk, ahonnan olyan életkoruknak megfelelő érett személyiségek ballagnak el, kik az általuk választott továbbtanulási szintre stabil tudással tudnak lépni, akikben kialakult a keresztény értékek melletti elköteleződés és felismerték az elfogadás, a közösség fontosságát életükben.

Küldetésünk csatlakozni Isten Országának hirdetéséhez, és az üdvösség örömhírének átadása minden rendelkezésünkre álló nevelési és oktatási eszközzel. Ez elsősorban Isten Igéjének és az imádságos szentségi életnek a hirdetését, megélését, és mintául adását jelenti.

Küldetésünk evangelizáló közösséggé válni és ilyenként folyamatosan növekedni, megújulni.

„A katolikus közoktatás tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus óvodák, iskolák, kollégiumok legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.”¹

Küldetésünk a családi nevelés segítése, kiegészítése a katolikus intézmény eszközeivel.

Fontos feladatunk, hogy a családokkal összefogva a hitre és szeretetre épülő, reális, megvalósítható jövő képét adjuk fiataljainknak.

„A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja „saját képére és hasonlatosságára”, hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.”²

¹ Katolikus Iskolák Magyarországon, 7,8,14. oldal

² Idézet a KPSZTI - ajánlásból

5. A Pedagógiai Program jogszabályi alapjai

1. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

Ez a köznevelés alapvető törvénye, amely meghatározza:

- a köznevelési intézmények feladatait,
- a pedagógiai program elkészítésének kötelezettségét,
- a nevelési-oktatási intézmények működésének alapelveit,
- az óvoda, iskola, kollégium és alapfokú művészeti iskola feladatait,
- a gyermekek, tanulók és szülők jogait és kötelességeit.

229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

2. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

Ez a pedagógiai program elkészítésének legfontosabb végrehajtási rendelete.

Külön szabályozza:

- az óvodai pedagógiai program kötelező tartalmi elemeit (6. §),
- az iskolai pedagógiai program kötelező tartalmi elemeit (7. §),
- a kollégiumi pedagógiai program követelményeit,
- a pedagógiai program nyilvánosságát (82. §).

3. 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv (NAT) kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

A helyi tanterv elkészítésének alapja.

A NAT meghatározza:

- a nevelési célokat,
- a kulcskompetenciákat,
- a tanulási területeket,
- a fejlesztési feladatokat,
- az egységes pedagógiai értékeket.

4. A mindenkor hatályos kerettantervek

Az általános iskola helyi tantervének elkészítéséhez a NAT-ra épülő kerettantervek az irányadók.

51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről

5. Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet

Az óvodai intézményegység pedagógiai programjának alapidokumentuma.

Meghatározza:

- az óvodai nevelés céljait,
- alapelveit,
- feladatait,
- fejlesztési területeit,
- a gyermek fejlődésének jellemzőit.

6. A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja

A kollégiumi nevelés országos alapprogramjára vonatkozó hatályos miniszteri szabályozás alapjait a **Nemzeti alaptantervhez (NAT)** igazodó **5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet** fekteti le. Ezen jogszabályi keretek alapján az Alapprogram közvetlenül meghatározza a kollégiumok nevelési elveit és a fejlesztési feladataikat.

7. Az alapfokú művészetoktatás tantervi követelményei

3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosítása

Az alapfokú művészeti iskola (zeneiskola) helyi tantervének elkészítéséhez figyelembe kell venni az oktatásért felelős miniszter által kiadott **Alapprogramot és tantervi programokat**, amelyek meghatározzák:

- a zenei ágak követelményeit,
- a tantárgyi struktúrát,
- a képzési szakaszokat,
- a vizsgakövetelményeket.

8. A pedagógiai programot érintő további jogszabályok

- **2013. évi V. törvény** – Polgári Törvénykönyv (gyermekek és szülők jogviszonyaival összefüggő rendelkezések).
- **1997. évi XXXI. törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (gyermekvédelem, jelzőrendszer).
- **2003. évi CXXV. törvény** az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.
- **2018. évi LXXXIX. törvény** az oktatási nyilvántartásról.
- **2023. évi LII. törvény** a pedagógusok új életpályájáról (a pedagógusok jogállása, amely a pedagógiai munka szervezésére is hatással van).

- 40/2023 (VIII.30.) Korm. rendelet A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- **2011. évi CCVI. törvény** a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak jogállásáról

AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA

6. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai

Az óvodában, az általános iskolában, a zeneiskolában és a kollégiumban folyó nevelő-oktató munka megtervezésekor a kiindulópont az emberrel kapcsolatos isteni terv. A ciszterci nevelési-oktató intézményben élő és dolgozó felnőttek és gyermekek, illetve az onnan kikerülő fiatalok Isten képmásai, akik feladattal, céllal lettek megteremtve, és a szeretet nagy parancsát kell, hogy kövessék, és mint ilyeneknek, nagy a felelősségük maguk és egymás iránt.

Isten képmásai, azaz elsődleges feladatuk annak az Istennek a képviselése, aki teremtette és Krisztusban megváltotta őket. Ez az ő méltóságuk alapja is, így kell tekinteni rájuk. Ez a szuverén, az istenképűségét felismerten hordozó ember nem lesz rabja sem a világ kötöttségeinek, sem az egyes társadalmi csoportok által létrehozott viszonyrendszereknek: sem politikailag, sem más módon nem lesz kiszolgálója az egyes korok eszményeinek, hanem Isten országának megvalósításán dolgozik. Nyitott lesz ugyanakkor azokra a feladatokra, amelyeket az egyes történelmi korok szociális, erkölcsi kihívásai jelentenek. A ciszterci jövőkép embere cselekvő, érzékeny és nyitott a szociális kérdésekre és kész munkáját, erejét és minden képességét latba vetni ezek megválaszolására. A ciszterci jövőkép embere aktív keresztény, aki tetteiben adja tanúbizonyságát hitének, ugyanakkor döntéseiben elsősorban nem az egyéni előrejutás, hanem a testvéri összefogás és a közösséget építő szempontok vezérlik. Az ember feladattal és céllal lett megteremtve, azaz a ciszterci intézmény polgárainak feladata is többre- tú, amely a teremtett világban a következőket jelenti: művelés, őrzés, társas kapcsolatban élés, az Isten általi megszólíthatóság, a Vele kapcsolatban való lét. Előbbiek megvalósításának terepe a munka, utóbbiaké az aktív hitélet. A művelés és őrzés azt jelenti, hogy a ciszterci pedagógus, illetve diák önmegvalósító, küldetését beteljesítő, megelégedett ember, akinek tervei és lehetőségei vannak az alkotásra, teremtésre, egyszersmind céljai vannak és törekszik beteljesíteni mindazt, amire hivatott. A művelés elsősorban önmaga művelését jelenti, másodsorban a rábízottak művelését, ebbe beletartozik a szellemi munka épp úgy, mint a fizikai-testi munka, illetve a világ megismerése. A felismert küldetésből fakad az önmegvalósítás, amely a rá bízott talentumokkal való bölcs, diszkrét gazdálkodást jelenti.

A közösségi élet azt jelenti, hogy ugyan a ciszterci pedagógus, illetve fiatal független egyén, aki önmagában is értékes, eközben közösségben is él. Mint Isten által teremtett lény a maga önállóságában szabad, szabadon dönt közösségbe lépésről, szabadon dönt az értékteremtő közösségben való szerepvállalásról, ugyanakkor a nem maga választotta közösségeket (család, nemzet) is tiszteli, és igyekszik azok alkotó tagjává válni. Tudatában van annak, hogy nem mindig jó az embernek egyedül, ezért a boldogságra törekvésében jelen van a közösségért érzett felelősség.

Az Istent és felebarátját szerető emberről maga Jézus mondja, hogy önmagát is szereti, azaz az önismeret és egészséges önszeretet elengedhetetlen része a boldogulásnak, e felett áll a felebarát elfogadása, szeretete és mindenekfelett az Istenhez való ragaszkodás. Ezek egysége teszi az embert teljessé és boldoggá.

A fentieket felismerve a ciszterci nevelési-oktatási intézmény olyan emberek közössége, akik céllal léteznek a világban, céljaikért készek tevékenykedni, tisztában vannak korlátaikkal és lehetőségeikkel, feladataikat ismerik, valamint tudják, hogy közösségben léteznek és törekszenek az Isten törvényeinek megtartására. Mindezekkel a ciszterci intézmény egy olyan társadalom felépítésében kíván részt venni, amelyben az emberek ráébrednek arra, hogy Isten teremtményei, s mint ilyenek egyediek, megáldottak és meghívottak. Ebben a társadalomban az emberek alapvető célja, hogy eljussanak, s másokat is eljuttassanak az üdvösségre, vagyis olyan küldetésük van, amely irányában meghaladja, aktivitásában megszelídíti és magába építi a földi célokat. Az üdvösségre vágyó ember ezért nem veti el a földi életet, épp ellenkezőleg, annak minden cselekedetét igyekszik úgy véghez vinni, hogy ne csak a fizikális létében, hanem lelki és szellemi életében is gazdagodjon.

A ciszterci iskola polgára egyensúlyban tartja önmagában a test, a lélek és a szellemhármasság egységét, egyéni érdekeit pedig össze tudja hangolni másokéval a közösség érdekében. Isten országát nem csak szavakkal, hanem tettekkel is építi, magát pedig nem emeli ki a többiek közül, hanem igyekszik magához vonzani és Isten felé emelni mindazokat, akik erre nyitottak.

A ciszterci intézmény nevelő-oktató munkája az alábbi identitáselemek megjelenésére épít: az iskola és a monostor párhuzamossága, a gondoskodó, szeretet alapú kísérés, a céltudatosság, a szabadság, a családiasság, a demokratikusság, az egyszerűség és letisztultság, a közösségi tudásmegosztás, a szolidaritás, a tolerancia és a diszkréció.

Miként a monostorban a rendtagok, az intézményi közösségben a pedagógusok és a gyermekek testvéreként vannak jelen egymás számára, miközben mindenkinek megvan a maga útja, feladata is. A családfő legfontosabb feladata, hogy senki ne essen ki a közösségből, mindenki szerepet tudjon vállalni annak életében a saját lehetőségei, képességei alapján. Ez az az atyai gondoskodás, amely inspiráció a jövő fejlesztésére, alakítására, és egyben felkészíti a fiatalokat a közösségből való kilépésre.

Az intézmény mindenkori vezetője hasonló szeretettel és a gondoskodással vezeti intézményét, és egyben türelemmel őrködik annak sokszínű egysége felett. Ennek a szülői törődésnek, a vezető felelősségének tükröződnie kell a kapcsolatokban, legyen szó fenntartó-intézmény, igazgató-munkatárs, pedagógus-gyermek kapcsolatáról. Mindez nem önmagáért való hierarchikus működés, hanem szeretet alapú gondoskodás a ciszterci alapokmány, a *Charta Caritatis* szellemében.

Miként a kolostorba, úgy az intézménybe is mindenki a saját elhatározásából és bizonyos céllal lép be. A ciszterci nevelési-oktatási intézmény minden korban világossá teszi nevelési elveit és nyilvánvalóvá teszi szándékait, hogy az oda érkezők, legyenek akár felnőttek, akár gyermekek (és családjaik), lássák, mit vállalnak. Gyermekek esetében ez utóbbit elsősorban a családok

fogalmazzák meg. Az intézmény tagjainak találkozása az intézménnyel egy szövetség megkötésének pillanata. Tudva azt, hogy mindenki tehetséges lehet valamiben, kiemelten fontos a tehetség felkutatása, beazonosítása és segítése, bármelyik tehetségrészről is van szó. Az értelmi intelligencia fejlesztése mellett hasonlóan hangsúlyos az érzelmi-, a szociális- és a gyakorlati (praktikus) intelligencia fejlesztése is. Az intézmény célja, hogy segítsen megtalálni a gyermeknek a saját hosszú távú céljait és azt az utat is, melyet járva nem csak boldogulni, de boldognak lenni is képes lesz.

Ahogy egy családban mindenki értékes és egyenrangú (nemre, korra, hovatartozásra való tekintet nélkül), úgy Isten előtt a ciszterci intézményi közösség minden tagja is értékes és egyenrangú. Ennek fel- ismeréséből fakad egymás tisztelete, mely egyben az Istennek szóló tisztelet is, hiszen a másokban az istenképűséget, Isten terveit és szeretetét is tiszteljük. Emellett a ciszterci nevelési-oktatási intézmény abban is hasonló a családhoz, hogy benne eltérő szükségletek, illetve eltérő felelősségek jelennek meg. A harmónia, csakúgy, mint a családban, akkor teremődik meg, ha ki-ki tisztában van a feladatával és céljaival, felelősségével és lehetőségeivel. Ezzel együtt megjelenik a demokratikusság is, hiszen a mindenkit érintő fontos kérdésekben a döntéseket közös megbeszélés előzi meg, a döntésekben megjelenik a szubszidiaritás elve, és az is hangsúlyos, hogy az intézmény a fiataljaiból önállóan dönteni képes, felelős felnőtteket kíván nevelni. A ciszterci intézményben fontos, hogy a pedagógus közösségekben létrejövő alkotóközösségek ciszterci „családok” módjára alakuljanak ki, mert a fiatalokhoz innen szűrődik át a családiasság- élmény. A család védettséget ad, megtart, az összetartozás, összefogódzkodás és a „fontos vagy” élményét nyújtja. A családiasság ezeken túl abban az értelemben is megvalósul, hogy az nevelés-oktatás feladatának ellátása során az intézmény igényli, kéri és várja a gyermek családjának aktív részvétel-ét, szorgalmazza a közösség kialakítását a gyermekek, pedagógusok és a családok között.

A mindennapi munkában a fentiekhez hasonlóan fontos az egyszerűség, a letisztultság. Ez a tisztaságot, célszerűséget és átláthatóságot jelenti. A ciszterci intézmény tagjai sokfélék, az életük színes és gazdag, de alapvető értékválasztásukban egységre törekszenek. A fekete és fehér azt üzeni, hogy képesek alkalmazni a jézusi „a ti igenetek legyen igen” parancsát, szavaikban és tetteikben megbízhatóak és tudnak az örök értékekről. Ezen értékek és az ehhez kapcsolódó szabályok a Szentírásban, azon belül is a Tízparancsolatban és a Hegyi beszédben összegződnek.

A ciszterci intézmény a tolerancián és szolidaritáson alapuló közösség. Ahogyan a monostor közösségében a rendtársak, úgy az intézményi közösségek tagjai is felelősek egymásért. Ez érvényes a kisebb közösségektől a teljes intézményi közösségig mindenkire, és érvényes a ciszterci intézmények nagy közösségére is. A hierarchikus kapcsolatban lévők, bármelyik szintjén legyenek is a hierarchiának, egyaránt kell, hogy erősítsék a szolidaritást. Az előjárók ösztönöznek és példát mutatnak, a közösség tagjai pedig feladataik vállalásával, a jó példák követésével és a diszkusszióban való részvételükkel fejezik ki közösségvállalásukat. Ahogy a monostor minden tagja megosztja talentumait, úgy mind az intézményen belül, mind az intézmények között léteznie kell a tudásmegosztásnak és a közös teherhordozásnak. Ebben

is az a családmódel érvényesül, ahol a közösség minden tagja – bár különböző módon járul hozzá - egyként részesül a közösség javaiból.

A ciszterci intézményben fontos szerep jut a diszkréciának. Ez három fő alkotóelemben valósul meg: a tapintatban, a csendben és a meghallgatásban. A másik ember emberi méltóságát, személyes terét mindig tiszteletben kell tartani. A közösség tagjainak tudniuk kell azt, hogy mi tartozik rájuk és mi nem a másik emberrel kapcsolatos információkból. Tudniuk kell, hogy mikor van szükség a csendre és a türelmes odafigyelésre, a másik fél meghallgatására. A diszkréció nem titkot képez, hanem segít meghatározni a rendet az emberi szándékokban, a szavakban és a cselekedetekben, segít megtalálni, és tiszteletben tartani a határokat.

6.1. Alapelvek

Alapelveink, melyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus intézményünk egész pedagógiai működésében:

- Hitünk, reményünk, szolidaritásunk Isten megelőző szeretetének megtapasztalására épül, tehát nem csak mi keressük őt, hanem sokkal inkább keres ő bennünket. (1Jn 4,19)
- Egyetemesen, katolikusán gondolkodunk, ez tesz minket nyitottá, valamint a világot és kapcsolatainkat távlatosan szemlélővé.
- Az intézményi pedagógiai folyamatok a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, nevelteink és munkatársak elégedettségét, továbbá az egyházi, fenntartói elvárások teljesülését szolgálják. Az intézményi pedagógiai folyamatokban kiemelt szerepet kap a teljes személyiség fejlesztése.
- Személyesség, kölcsönösség, segítés és támogatás, tisztelet, rend, kiegyensúlyozottság, családiasság, stabilitás és felelősség jellemzik a munkánkat.
- Nem az egyes nevelő, pedagógus neveli a ránk bízott gyermekeket, hanem a nevelők közössége, amely nemcsak munkaközösség, de sokkal inkább tanúságtévő szeretetközösség.
- A gyermek személyisége nagyrészt a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szokások kialakítására kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosan megtérül.
- A nevelésben nagy hangsúlyt kapnak a művészetek.
- A nevelési eszközök közül lehetőleg a pozitív megerősítést helyezzük előtérbe. Arra kell azonban törekednünk, hogy a dicséret valóban mindig indokolt legyen.
- Az intézmény vallásos és köznevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását. Különös tekintettel a stratégiai dokumentumokban megfogalmazott keresztény oktató-nevelői szempontokra.

- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek, azonban a morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját az érvényesülésnél, az Istennek tetszőt (az örök értéket) a hasznosnál, a mulandónál.
- A nevelési folyamatban döntő a követelmények belátáson alapuló betartásának belső igényé válása, és ezáltal a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem kölcsönös gyakorlása.
- Igényes nevelési-oktatási követelmények meghatározása és a nekik való megfelelés csak következetes pedagógiai munkával lehetséges.

A katolikus intézmény kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy a tanulók számára – lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítsa a minőségi tudáshoz és a keresztény szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében

6.2. Az intézményi élet nagyobb csoportjai

A **gyermek**ek csoportját (az óvodás gyermekektől az érettségiző kollégistákig) azért bízta ránk az Úristen, hogy személyiségük kiteljesítésével az ő terveit szolgáljuk. Ennek kölcsönös tudata lehet felelősségünk és megbecsülésünk érvényes alapja.

El kell érünk, hogy a sokféle családból, lakóhelyről és esetleg tanintézményből érkezett növendék nyitott szívvel és elmével fogadja el nevelési céljainkat.

A **családok** együttműködése nélkül az óvodai, iskolai, zeneiskolai, kollégiumi nevelő-oktatómunka nem lehet hatékony. Az intézmény egyházi szelleme csak akkor teljesebben ki, ha a szülők is közösséget alkotnak.

Az intézmény és a szülők optimális esetben egymást kiegészítő tevékenységet folytatnak. Az óvoda, az iskola, a zeneiskola, a kollégium nem vehet át még időlegesen sem szülői nevelői feladatokat, mert a gyermeknevelés sajátosan az övék. A szakmaiságért, a pedagógiai munkáért azonban elsősorban az intézmény felelős. A nevelés sajátos kontextusát, amelyben a családi és az intézményi nevelés megfelel egymásnak és kiegészíti egymást, csakis együtt alakíthatják ki.

A **nevelők**, pedagógusok csoportja működteti az intézményt. Önnevelésük, önképzésük elengedhetetlen. A lelki-szellemi nevelésükbe, tanúságtévő közösséggé alakításukba fektetett idő és energia megtérül, mivel ez semmi mással nem helyettesíthető.

A pedagógusok, de az intézmény dolgozói általában is legyenek közösségalkotók, egymással és a gyermekekkel személyesen törődők. Legyenek becsületes, humánus, példaadó életvitelűek. Legyenek békeszeretők, viszályokat kerülők, elsimítók.

A pedagógusok módszertani kultúrája és keresztény szemlélete terjedjen ki a személyes és szociális képességek fejlesztésére az életkori adottságokhoz igazodva. A különböző intézményegységek pedagógusai egymás között is megosztják tapasztalataikat folyamatosan kapcsolatot tartva.

A – bármilyen szintű – vezetők legyenek Istennek, az Egyháznak, az intézménynek és a rájuk bízottaknak elkötelezettek. Határozottak, következetesek és céltudatosok.

Személyükkel és életükkel meggyőzők. Vegyék igénybe és egy jól mérlegelt célszerű határig várják is el a rájuk bízottak jóindulatú segítségét.

6.3. A fentiek mellett pedagógiai tevékenységünk és elvárásaink fő területei

- katolikus keresztény értékrend a ciszterci identitás alapján
- a szülőkkal, családokkal, az intézményegységekkel, a ciszterci iskolákkal, a partneriskolákkal, az egyházi személyekkel és közösségekkel való gyümölcsöző együttműködés
- egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat
- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése
- intellektuális igényesség, kulturált stílus minden tevékenységében
- a keresztény erkölcsi normák betartása és betartatása
- az egyéni és közösségi érdekek egyensúlya
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele
- építés a nevelők és a gyermekek öntevékenységre, önszerveződő képességére

6.4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljai

- megalapozzuk tanítványaink testi-lelki-szellemi fejlődését
- elkötelezett krisztushívőként, koruknak és egyéniségüknek megfelelő mértékben kiteljesedett személyiségű, biztos értékrendű, egészséges, művelt és szabad fiatalokként hagyják el intézményünket
- tanítványaink morális kérdésként kezeljék a tanulást és egyéni tehetségük kibontakoztatását
- a legjobb segítséget kapják beiskolázásukhoz, továbbtanulásukhoz, pályaválasztásukhoz, sajátos problémáik megoldásához
- kialakítsuk a gyermekekben a belső igényt az imádságra, a liturgia átélésére, a keresztény közösség keresésére és kialakítására, valamint a szentségi élethivatásra,
- mind a gyermekek, mind a családok, partnerek és az intézmény tágabb környezete elégedett legyen az intézményen belüli hitéletbeli fejlődéssel, tudással, fegyelemmel, a továbbtanulásra való felkészítéssel
- a gyermekek, a diákok morális és esztétikai szemléletét alakítsa, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényét fejlessze
- a kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze
- az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja
- magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a gyermekek önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és kreativitásukat, kulcskompetenciáit

- magyarságunk gyökereit megismertesse (nyelv, történelem, magyarságtudat)
- hagyományainkat, ünnepeinket megismertesse, átörökítse, élővé tegye
- a kulturált szórakozás igényét kialakítsa
- az intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a gyermekek szocializációját, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődését, tanulását, a sikeres életpályára való felkészítését segítse, keresztény személyiségét fejlessze

Intézményegységeink közös rész céljai:

- óvodánkból az iskola első évfolyamára való folyamatos beiskolázás megszilárdítása
- az általános iskolából és a kollégiumból a zeneiskolába való beiskolázás biztosítása
- intézményi közös szabadidőprogram, lelki gyakorlat szervezése
- pedagógus-továbbképzések lehetőség szerinti közös szervezése

6.5. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka feladatai

Az intézmény nevelési programját részben nevelő-oktató tevékenységben (foglalkozás, tanóra), részben tanórán kívüli programokban (rejtett tanterv) valósítja meg. Nevelő munkánk hathatós eszköze a gyermek tanulási tevékenységének irányítása, szabályozása, az ismeretek elsajátíttatása, a gyermekek értelmi-, önálló ismeretszerzési-, kommunikációs-, cselekvési képességeinek a kialakítása, fejlesztése. A nevelés-oktatás tartalma az emberre, a társadalomra, a természetre, a tudományokra, a művészetekre és a technikára vonatkozó ismeretek alapjait foglalja magában. A gyermekek életkori, fejlettségi szintjéhez méretezett tudásanyag kiválasztásával, elrendezésével kell tervezni. Feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozhatja a gyermekek műveltségét, keresztény világszemléletük, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben. Ennek érdekében a személyiség összes részterületének arányos fejlesztésére törekszünk. Ezek a nevelési eszközök jelentik a gyermekek, fiatalok fő tevékenységformáit, amelyekben a nevelési folyamat realizálódik.

Nevelésünk a példamutatásra épül tanórán és tanórán kívül egyaránt.

Tanóráinkon a problémamegoldó képesség, a kreativitás, a tudás megbecsülése, az ismeretszerzési vágy kialakítása tanulóink értelmi fejlesztésének legfőbb eszköze. Hangsúlyt fektetünk jellemük alakítására, erkölcsi nevelésükre (a feladatvállalás, a kötelességtudat, a segítőkészség, az egyenesség, a szeretet és jószág, a bátor és becsületes helytállás, az őszinteség és felelősségérzet, a humanizmus, a tolerancia, egymás egyéniségének tisztelete), a közösségben elvárható viselkedési normák kialakítására és betartására.

Az esztétikai nevelést az intézményi környezettel és a napi feladatokkal szorgalmazzuk. Önmagukkal és a környezetükkel szembeni igényességre irányítjuk figyelmüket, ösztönözzük őket társaik munkájának megbecsülésére, alakítjuk esztétikai értékítélésüket. Az intézmény mindennapi életében arra kell nevelnünk, hogy legyenek igényesek megjelenésük

és környezetük esztétikájára. Tudjanak az alkalomhoz illően megjelenni és viselkedni. Tudják megkülönböztetni az értéket a divatos és/vagy silány irányzatoktól.

A helyi kiállításokon, valamint a művészeti versenyeken való részvétel egyben a tehetségek kibontakoztatását is szolgálja.

A keresztény nevelés az egész embert szolgálja, „egész”-ségre irányul. EGÉSZ életet csak úgy élhetünk, ha testünket a szellemi és erkölcsi értékek szolgálatába állítjuk.

A testi nevelést nem csak szaktárgyakon keresztül valósítjuk meg. Figyelemmel kísérjük tanulóink pszichés és fizikai fejlődését, társas kapcsolataik alakulását, motiváljuk őket az egészséges életvitelre. Az egészségügyi szervekkel együttműködve folyamatosan figyelemmel kísérjük szomatikus jellemzőiket. A vizsgálatok eredményeiről tájékoztatjuk a szülőket s javaslatokat teszünk az egyes gyermekek problémáinak megoldására.

A szellem kiképzése mellett gondot fordítunk a testi nevelésre, a kedély és a szív nemesítésére. A testi nevelésünk legfőbb feladata az egészséges életmód iránti belső igény a mindennapos testedzés, a mozgás iránti igény kialakítása. Ezeket a feladatokat elsősorban a testnevelés órák és a délutáni tömegsport órák fegyelmezett és szakszerű megtartásával kívánjuk elérni.

Támogatjuk tehetséges tanulóink versenyszerű sporttevékenységét, de a hangsúlyt a közösségi sportolásra, a mindennapos testedzésre helyezzük

Tanítómunkánk során figyelünk diákjaink helyes testtartására, öltözködésére. Intézményünk belső környezetének, berendezéseinek felújítása során elsődleges szempont az egészséges környezet megteremtése.

Környezeti nevelési céljainkat tanítás alatt, illetve tanórán kívül valósítjuk meg programunkban. Fel kívánjuk készíteni tanulóinkat a környezeti problémák iránti érzékenységre éppúgy, mint a mai társadalmi problémákra (a szociális érzékenységtől a másság elfogadásán át a szomszéd és a távolabbi népek kultúrájának tiszteletére). Identitástudatukat az iskolai közösség, a helyi társadalom, a hazafiság és az európaiság megbecsülésének jegyében alakítjuk.

Nemzetünk jövőjét meghatározza diákjaink hazaszeretete, magyarságuk vállalása. Ezért tanulóink hazaszeretetre nevelését a jövőről való felelős gondoskodás feladataként kell értelmeznünk. Azon kell munkálkodnunk, hogy tanulóink megismerjék népünk kulturális örökségét, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ismerjék a kiemelkedő magyar államférfiak, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát. Sajátítsák el azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek a nemzet fejlődését, gyarapodását segítik.

Tanulóink legyenek nyitottak a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megismerésére, megbecsülésére. Az intézményi ünnepek méltó megünneplésével és a tanórákon a magyarság értékeinek megismertetésével kívánjuk nevelési célunkat elérni.

Az intézmény ünnepei és rendezvényei legfőbb nevelési céljaink megvalósítása mellett a vers és prózamondásban, a táncban, az éneklésben és zenélésben tehetséget mutató

gyermeknek biztosítanak szereplési lehetőséget, ugyanakkor a nemzeti és vallási kulturális örökség megbecsülésének, a lakóhely, a szülőföld, más népek megismerésének, az irántuk érzett tisztelet kialakításának is eszközei.

Intézményünk feladata, hogy:

- katolikus hitre neveljen, méghozzá elsősorban az intézmény egész életét megalapozó és meghatározó szellemiséggel és példaadással
- segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zárándoklat, hittantábor, karitatív tevékenységek stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben
- fejlessze a gyermekek problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során
- tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását
 - o A tehetséggondozás az óvodától a kollégiumig olyan átfogó pedagógiai folyamat, amely figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait, egyéni érdeklődését, valamint képességeinek sokféleségét. Célja, hogy támogassa a gyermekekben rejlő lehetőségek kibontakozását az esélyegyenlőség és a keresztény értékrend jegyében.
 - o A „Kincseink” Komplex Tehetséggondozó Program célja, hogy a Szent Margit Ciszterci Iskolaközpont minden intézményegységében olyan komplex és keresztény értékrendre épülő tehetséggondozási gyakorlatot valósítson meg, amely figyelembe veszi a tanulók egyéni fejlődési útját és közösségi beágyazottságát.
- teremtsen a gyermekek számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket
- mutasson fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat
- segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítést, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján
- hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a gyermek a közösségben való élet során fejlesztheti önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját
- törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak
- a nevelő-oktató munkát minél magasabb színvonalon lássa el, folyamatosan fejlessze azt az önértékelési szabályzat segítségével az ellenőrzés és értékelés folyamatában a pedagógusok, a vezető és az intézmény szintjén egyaránt

7. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az intézménynek, mint másodlagos szocializációs színtérnek a személyiségformálásban komoly szerepe van. A nevelés és oktatás tudatosan tervezett tevékenység, melynek célja, hogy a gyermekek személyisége kibontakozzék. A személyiség fejlesztése ugyanakkor a fiatalok társadalmi életre történő felkészítését is szolgálja. A gyermek személyiségének, képességeinek sokoldalú kibontakoztatása az intézményi élet összes területén zajlik, így színterei a csoportfoglalkozások, tanítási órák, a szakkörök, a játékok, a programok, a kirándulások, a táborok, és más közös tevékenységek. A nevelés nem csupán normák és szabályok közvetítése, hanem személyes példamutatás a jól irányított egyéni, illetve kollektív cselekvések megszervezésének segítségével. Intézményünk sajátos elkötelezettségként felvállalja növendékei keresztény személyiségének teljes formálását, figyelembe véve, hogy az ember egy megmegújuló megtérés folyamatában válhat azzá, aminek Isten szánja. Tanítanunk kell fiataljainkat arra, hogy személyes életük különféle helyzeteiben Istennel párbeszédet folytassanak.

Ezen elvek mentén a ciszterci intézmény fiatalját az alábbiak szerint kívánja formálni az óvoda, az iskola és a kollégium.

A ciszterci intézményben nevelt gyermek elfogadja a közösség szabályait, mely őt a céljai elérésében segíti. Céljainak megtalálásához, megfogalmazásához és megerősödéséhez, illetve újrafogalmazásához igényli és elfogadja kísérői diszkrét segítségét, tiszteletben tartja az intézmény, mint közösség szabályait. Elkötelezetté válik az alapértékek felé, törekszik megismerni mind magát, mind társait, mind a teremtet világot és mindenekfelett a teremtő és megváltó Istent. Formálódásában a neki adott szabadságot alázattal és jól használja, a közösségben mind a kötelezettségeit, mind a jogait egyaránt fontosnak tartja. Az intézményi közösségre családként tekint, keresi és meg is találja benne a saját helyét.

A ciszterci fiatal megismeri és elfogadja az intézmény értékrendjét. Törekszik arra, hogy a maga életével és tevékenységeivel részévé váljon az intézmény életének. Feladatának tartja a keresztény életvitel megismerését és megélését, valamint az önismeret útján való járást, nyitott a személyére vonatkozó nevelő visszajelzések elfogadására. Feladatának tartja ugyanakkor mások megismerését, elfogadását is, valamint a teremtet világ megismerését. A ciszterci fiatal tudja, hogy a megismerés kulcsa a kritikai érzék: a rácsodálkozás, a nyitottság, az érvelés és a küzdelmekkel teli együttműködés. Tudja, hogy a kötelezettségek és a jogok együtt járnak, a kettő egyensúlya teremti idővel harmóniát mind benne, mind a környezetében. Ezért e kettőt mindig egységben, egyszerre látja és tartja számon. A közösség érdekét fontosnak tartja, és elébe helyezi a saját érdekének. A szabadságot nem csak elvárja, hanem megadja másnak is.

8. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Lásd az intézményegységeknél

9. A közösségfejlesztés, az intézmény szereplőinek együttműködése

A közösségfejlesztés hozzájárul gyermekeink egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, fejlődési, tanulási és továbbtanulási esélyének növeléséhez. Ha a gyermekek kötődnek közösségükhöz, közvetett módon is erősödik bennük a nevelés és oktatás hatása. Személyiségük fejlődéséhez elengedhetetlen a közösséghez tartozás, a közösség általi nevelés. Neveltjeinknek nem magukra hagyott egyéniségként, hanem a közösség aktív és alkotó részeiként kell kiteljesedniük a ciszterci intézményben töltött éveik alatt. A szocializáció során a gyermek tanulja a szűkebb, később tágabb értelemben vett közösséghez való alkalmazkodást és a történetekben való aktív, alkotó részvételt. A közösségi életre nevelésnek fontos eleme a csoport-, osztály-, intézményi, egyházi és nemzeti közösséghez való tartozás tudatosítása. A közösségfejlesztés az intézményi élet összes területén zajlik.

10. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

10.1. Alapelvek

Az intézmény pedagógusainak, azon belül a csoportvezetők, az osztályfőnökök munkáját az alábbi elvek mentén határozza meg.

A ciszterci pedagógus a legfontosabb munkák egyikét végzi, amennyiben az Isten által teremtett ember formálásában különleges lehetősége és felelőssége van. Ezt a munkát alázattal, méltóságnak tekintve kell végeznie. A rábízott gyermekek formálásához nem csak azokat az eszközöket veheti igénybe, melyek általánosan elterjedtek, hanem folytonosan keresnie kell a leginkább személyre szabott, legalkalmasabb módszereket.

A ciszterci pedagógus céltudatos, munkáját alkotó tevékenységnek látja, keresi, segíti és megéli az intézményi szeretetközösséget, családként tekint az intézményre, értékválasztásában az örök értékek mellett elkötelezett.

Elfogadja az intézmény küldetését és azonosul vele. Saját hitbeli meggyőződését megéli szóban, tettben és egész magatartásában példával jár elől. A keresztény etikai normák szerint tartja a kapcsolatot a gyermekekkel, a családokkal és az egész nevelőtestülettel, dolgozókkal. Elkötelezett a saját szakterülete tudományos háttere iránt, abban a tőle telhető legjobban igyekszik elmélyülni. Nyitott más tudományok felé, keresi a kapcsolódási lehetőségeket és elismeri más tudományok művelését és művelőit. Saját szakterületén és a pedagógiában folytonos önképzésben van. Tiszteletben tartja a kutatás szabadságát, fogékony az új eredmények megismerésére.

A ciszterci pedagógus különféle nevelési és oktatási módszereket alkalmaz, azokat az adott korcsoportok, a tanulási stílusok és a gyermekek temperamentumának sajátos igényeihez és képességeihez igyekszik igazítani. Az eszközöket differenciáltan alkalmazza a gyermekek fejlesztésére, az ismeretek átadásához, és az eredmények kiértékelésére. A gyermekeknek állandó visszajelzést ad, bátorítja a független és kritikai gondolkodást.

Felelősséget vállal a munka elvégzéséért, nagylelkűen feláldozza idejét, hogy még az intézményen kívül is megfelelőképpen nyújtson segítséget neveltjeinek.

Arra törekszik, hogy minden lehetséges módon alakítani tudja a gyermekek jellemét, hangsúlyt fektet mindegyik ismert intelligencia fejlesztését, legyen szó nyelvi, vizuális-térbeli, logikai-matematikai, mozgási, zenei, interperszonális, metakognitív és érzelmi kompetenciáról. Türelmes, pozitív, diszkret és toleráns hozzáállást gyakorol az együttműködés szellemének kialakítása érdekében, hűséges a gyermekekhez, a családokhoz, a nevelőtestülethez és a fenntartóhoz még komoly nehézségek közepette is.

A ciszterci pedagógus figyelemmel kíséri a gyermekek, a szülők és a fenntartó igényeit és elvárásait, azokat összegyűjti és a közösség érdekében értékeli és használja fel. Érdeklődést mutat a gyermekeket, a családokat és a ciszterci közösségeket érintő eseményekben, még azokban is, amelyek nem függenek össze szorosan a neveléssel - oktatással. Megfelelő időben és diszkrétan kommunikál és reagál a gyermekeket, a családokat, a munkatársakat érintő kérdésekben.

A ciszterci pedagógusoknak, különös tekintettel a csoportvezetőkre, az osztályfőnökökre, példaadó módon kell képviselniük a következetességet, a fegyelmezett munkavégzést. A közösség vezetője személyes munkájával, mutat példát az önreflektív működésre, a felelősségvállalásra, a képességek, tehetségek kibontakoztatására és a tettek következményeinek vállalására. Személyes példájával hitelességet sugároz.

A ciszterci intézményben a formálódás elsődleges helye a csoportközösség, az osztályközösség, a másodlagos szintér az intézmény maga, amely egyszerre nyújt biztonságot, mutat megértést, követel fegyelmezettséget és sugároz derűt, így biztosítva a kiegyensúlyozott, igazságos feltételeket a szellemi, lelki és testi fejlődéshez, gyarapodáshoz.

10.2. A pedagógus feladatai

Lásd az intézményegységeknél

10.3. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

Lásd az intézményegységeknél

10.4. A szülő, a gyermek (a tanuló), a pedagógus és az intézmény partnereinek kapcsolattartása

Az együttműködés célja

Az intézmény életének szereplői a gyermekek (tanulók), az intézmény dolgozói, a fenntartó és annak az intézménnyel közvetlen kapcsolatban álló munkatársai, valamint a gyermekek (tanulók) családjai. Az intézmény ezen felül kapcsolatban áll olyan egyénnel és szervezetekkel, melyek az intézmény életét befolyásolják, annak munkájában részt vesznek. Az együttműködés mindenkor alapja egymás megismerésének igénye és a folyamatos kapcsolattartás, ami tisztelősen, bizalmon és kölcsönösségen alapszik, és aminek elengedhetetlen feltétele az információk diszkrét áramlása. Partnerintézményekkel, intézményen kívüli szervezetekkel az intézmény az általa végzett pedagógiai munka sikerének érdekében veszi fel a kapcsolatot (pl. közösségi szolgálat, partneriskolák stb.). E kapcsolatok

célját, az együttműködés formáját az együttműködési nyilatkozatok, szerződések tartalmazzák.

A kapcsolattartás formái, eszközei

Lásd az intézményegységeknél

AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

11. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Óvodai nevelésünk alapelvei, nevelési program, a nevelés tartalma

Katolikus óvodánk arculata: gyermekkép, óvodakép

„Engedjétek hozzám a gyermekeket, mert ilyeneké a mennyeknek országa.” (Máté 19,14)

Keresztény óvodánk olyan nevelési intézmény, melynek nevelőtestülete elkötelezte magát, hogy Krisztusi szellemben neveljük a ránk bízott gyermekeket. Amikor a gyermek hozzánk jön egy tágabb keresztény közösség kapuját lépi át. Nyitottak vagyunk az elkötelezett és a Krisztusi utat kereső családok felé egyaránt.

A Szent Margit Ciszterci Óvoda Pécs történelmi belvárosának szívében, forgalomtól, zajtól mentes övezetben található. 1991. óta működik keresztény katolikus óvodaként, jelenleg a Szent Margit Ciszterci Iskolaközpont tagintézményeként, fenntartója a Zirci Ciszterci Apátság. A klasszikus óvodai épület 2022-ben megújult és egy modern épületszárnnyal bővülve, várja az óvodás gyermekeket. A környező településekről és a város minden pontjáról fogadjuk azokat a családokat, akik nyitottak intézményünk szellemisége iránt.

Gyermekekép:

A gyermek Isten képmására teremtet, fejlődő személyiség, akinek testi, lelki és szellemi kibontakozása összetett folyamat. Fejlődését meghatározzák genetikai adottságai, az érés sajátos törvényszerűségei, valamint azok a környezeti hatások, amelyeket mi is közvetítünk – akár spontán, akár tudatos nevelő szándékkal. Fontos számunkra, hogy biztonságos, szeretetteljes és hitre épülő környezetet teremtsünk számukra, ahol minden gyermek a saját életkori sajátosságai és egyéni szükségletei szerint fejlődhet. Nevelői munkánkban nagy hangsúlyt fektetünk a játékra, az élményszerű tanulásra, a közös imára és a közösségi élményekre, amelyek mind segítik a gyermekeket abban, hogy megérezzék: szeretettek, értékesek. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket az elfogadásra, a mások iránti tiszteletre, az önállóságra és a felelősségvállalásra neveljük. Mindezt úgy tesszük, hogy a keresztény hitből merítünk iránymutatást és erőt a mindennapi pedagógiai gyakorlatunkhoz.

Óvodakép:

Katolikus óvodánkban hisszük, hogy a gyermek Isten ajándéka, akiben megvan a képesség a jó, az igaz, a szép és a becsületes értékek felismerésére és befogadására. Nevelésünk legfőbb célja, hogy szeretetteljes és elfogadó környezetben segítsük őket abban, hogy ezeket az értékeket ne csak megismerjék, hanem lassan, önállóan is igényeljék és megélik.

Arra törekszünk, hogy a gyermek teljes személyiségét fejlesszük – testileg, lelkileg, értelmileg és erkölcsileg egyaránt, mindemellett tudatosan támogatjuk az iskolakezdéshez szükséges alapkészségek, képességek kibontakozását. Munkánk középpontjában a személyes odafigyelés, az egyéni bánásmód, a differenciált fejlesztés és a feltétel nélküli szeretet áll. Minden gyermek más értékeket hordoz, ezért fontosnak tartjuk, hogy mindenki a saját tempójában, saját adottságaihoz igazodva bontakozhasson ki. Mindennapjainkban a gyermekek felé nyitott szívvel és elfogadással fordulunk, ezáltal erősítjük önmaguk és mások elfogadását is. A másság megismerése és tisztelete által gazdagodik személyiségük, nyitottabbá válnak más kultúrák, nyelvek iránt, és képesek lesznek keresztény testvérként tekinteni minden emberre. Célunk, hogy a gyermekek olyan jövőbeni felnőtté váljanak, akik képesek együttérzésre, elfogadásra, és aktív részesei lesznek közösségüknek, akár kisebbségi közegben is.

Katolikus óvodánk nevelési céljai

Általános nevelési céljaink:

- Az óvodáskorú gyermekek sokoldalú, életkornak és egyéni szükségleteknek megfelelő fejlesztése.
- Teljes személyiségük kibontakoztatása és támogatása az óvodai mindennapok során.
- A gyermekeket megillető jogok tiszteletben tartása és az alapvető szabadságjogok védelme.
- A gyermek testi és lelki szükségleteiről való harmonikus, kulturált környezetben történő gondoskodás a törvényi előírások szerint.

Keresztény nevelési céljaink:

- A keresztény értékrend közvetítése a gyermekek felé a mindennapi élethelyzeteken, imákon, énekeken, közös élményeken keresztül.
- A gyermekek vallási ismereteinek megalapozása – az életkori sajátosságokat figyelembe véve, a családi nevelést támogatva.
- A hitre nevelés természetes és élményszerű módon történő beépítése az óvodai mindennapokba (pl. ünnepek, templomlátogatás, szeretet cselekedetei).
- A szeretetkapcsolatokon alapuló nevelés révén a gyermekek szocializációs készségének megerősítése, empátiájuk, segítőkészségük és erkölcsi érzékük fejlődésének támogatása.

Nemzetiségi óvodai nevelés ellátáshoz szakmai célkitűzéseink:

- A német nyelv alapjainak megismertetése, a nyelvi készség fejlesztése. - A német nemzetiségi hagyomány - népszokások jellemző értékeivel történő ismerkedés. Feladata: - A nyelvi környezet biztosítása.

- A német nyelv iránti érdeklődés kialakítása pozitív élmények biztosításával, könnyed, játékos, spontán módon.
 - Artikulációs bázis, szóincs, fogalomkörök, mondatalkotó készség kialakítása, erősítése.
 - A nemzetiségi kultúrához kötődő hagyományok, szokások ápolása.
 - A gyermekek előkészítése a német nyelv iskolai befogadására. Folyamata: Az érzelmi biztonság megteremtése mellett rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítjuk az utánzásra alapuló nyelvelsajátítást.
 - A német nemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezik meg a nyelvi nevelést, lehetőséget adva a gyermekek számára a mindennapi életben a nyelvi környezet biztosítására.

Gyakorlati célkitűzéseink:

- Egészséges életmódra nevelés: figyelmet fordítunk a gyermekek mozgásigényére, táplálkozására, higiéniai szokásaik kialakítására.
- Játék- és élménykészségeik kialakítására.
- Játék- és élményközpontú pedagógia: a játék elsődlegességét szem előtt tartva szervezzük napi tevékenységeinket.
- Pozitív erkölcsi tapasztalatok közvetítése: tudatosan segítjük a gyermekeket az olyan értékek megismerésében, mint az önzetlenség, igazmondás, együttérzés.
- Negatív viselkedési minták korrigálása: türelemmel és szeretettel támogatjuk a gyermekeket abban, hogy feldolgozzák az irigység, harag vagy közömbösség tapasztalatait.
- Iskolaérettség elősegítése: az iskolai életmódra való felkészítés értelmi, érzelmi, akarat- és erkölcsi fejlettség támogatása a gyermek egyéni képességeinek figyelembevételével.

12. Az óvodai nevelő-oktató munka feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- Egészséges életmód alakítása.
- Környezeti nevelés.
- Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés.
- Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Katolikus óvodai nevelésünk egyik alapvető feladata az egészséges életmódra való nevelés, amely túlmutat a testi gondozáson: magában foglalja a gyermek személyiségének testi, érzelmi, erkölcsi és szociális fejlesztését. Célunk, hogy a gyermekek már óvodáskorban olyan életvezetési készségeket sajátítsanak el, amelyek segítik őket a problémamegoldásban,

a nehézségekkel való megküzdésben, a rugalmas alkalmazkodásban, valamint a hatékony kommunikációban. Mindezt keresztény értékrendbe ágyazva végezzük, ahol a szeretet, az odafigyelés és az erkölcsi példamutatás központi szerepet kap.

12.1. Egészséges életmód

Az egészséges életmódra nevelés kiemelt jelentőséggel bír az óvodáskorú gyermekek testi-lelki fejlődésében. Célunk, hogy a gyermekek a mindennapi gyakorlat során olyan ismereteket, készségeket és szokásokat sajátítsanak el, amelyek megalapozzák egészségtudatos szemléletüket, és segítik őket testi, lelki és szociális jólétük megőrzésében. Nevelésünk során az egészséges életvitelhez szükséges életvezetési készségek fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetünk. Olyan alapvető képességek kialakítását támogatjuk, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodáshoz, a nehézségekkel való megküzdéshez, a mérlegelő, tudatos gondolkodáshoz és a hatékony kommunikációhoz. Ezek a kompetenciák nemcsak a gyermek egészségének megőrzését segítik, hanem hozzájárulnak harmonikus személyiségfejlődéséhez, valamint a közösségi életben való biztonságos és aktív részvételéhez is.

Az egészséges életmód kialakításának területei:

- **Testi gondozás:** A gyermekek testi szükségleteiről való gondoskodás során megtanítjuk a helyes testápolás (kézmosás, öltözködés, stb) szokásait. Ezeket az életkori sajátosságokat figyelembe véve, játékos és példamutató módon sajátíttatjuk el.
- **Betegségmegelőzés, egészségmegőrzés:** A mindennapokban segítjük a gyermekeket abban, hogy megértsék testük működését, és tudatosan figyeljenek annak megóvására.
- **Egészséges táplálkozás:** Saját főzőkonyhánk és szakképzett dietetikus-élelmészvezető közreműködésével olyan étkezéseket biztosítunk, amelyekben az egészséges ételek és friss zöldségek-gyümölcsök napi szinten megjelennek. Diétás étkezést külső szállító biztosítja. A kulturált étkezésre való nevelés része mindennapi gyakorlatunknak.
- **Mozgásfejlesztés:** Tudatosan biztosítjuk a gyermekek mozgásigényének kielégítését, biztonságos környezetet teremtve a mindennapi mozgástevékenységekhez. Jól felszerelt tornaterem áll rendelkezésünkre fejlesztő eszközökkel (pl. mozgáskotta készlet). A mozgás öröme és a testmozgás szeretete a hiteles nevelői attitűdön keresztül válik belső igénnyé.
- **Szakmai támogatás:** A speciális gondozási, prevenciós és korrekciós feladatokhoz együttműködünk megfelelő szakemberekkel (pl. egészségügyi munkatárs, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus), akik segítik munkánkat a gyermekek testi-lelki jólétének biztosításában.

A gyermekek fejlődésének jellemzői az óvodáskor végére:

- Alakuljon ki a gyermekekben az igény a személyes higiénára, valamint környezetük tisztán tartására.
- Legyen számukra természetes a mozgásos, aktív életmód.
- Váljon belső igényükké az egészséges táplálkozás és a kulturált étkezés.
- Tudjanak különbséget tenni az egészségkárosító és az egészséges magatartásformák között, és válasszák az utóbbit – másokat is segítve ebben.

12.2. Környezeti nevelés

Óvodai nevelésünk szerves része a környezettel való ismerkedés, amely áthatja a mindennapi tevékenységeket. A gyermek természetes nyitottságára építünk, és abban támogatjuk, hogy rácsodálkozzon Isten teremtett világára, a természet és az emberi környezet szépségeire, értékeire. A környezettel való ismerkedés tartalmában és feladataiban szoros kapcsolatban áll más nevelési területekkel. Figyelembe kell vennünk a gyermekek természeti és társadalmi környezetére vonatkozó meglévő tapasztalatait, és azt is, hogy ez családonként változó.

A környezettudatos magatartást elsősorban a felnőttek mintája alapján ismeri meg a gyermek. Fontos feladatunk, hogy személyes példaadással, a családokat is bevonva formáljuk a gyermekek magatartását a környező világ szépségeinek és megóvásának érdekében.

Keresztény szellemiségű nevelési programunkban a környezettudatos nevelés speciális szemléletmóddal társul, amit teremtésvédelemnek nevezünk. Ennek gyökere az Isten által teremtett világ tisztelete, szeretete és elköteleződés az Istentől ajándékba kapott természet védelmére.

Tudatosan alakítjuk ki a környezettudatos magatartást:

- példamutató viselkedésünkkel.
- közös tevékenységekkel (udvartakarítás, kertgondozás, komposztálás).
- szelektív hulladékgyűjtéssel.
- játékos környezetvédelmi programokba való bekapcsolódással.

Célunk, hogy a gyermekek a közvetlen és tágabb környezetükből olyan élményeket, tapasztalatokat szereznek, amelyek segítik őket a világban való biztonságos eligazodásban, a természet és az emberi értékek megbecsülésében.

12.3. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Intézményünk az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés keretében a gyermek nyitottságára építve segíti elő szűkebb és tágabb környezetének megismerését, a nemzeti identitástudat, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés megalapozását. Nevelőmunkánk során a keresztény kultúrán alapuló értékrend közvetítésével támogatjuk

a gyermekek erkölcsi fejlődését, közösségi magatartásának alakulását, valamint a teremtet világ szépségeinek felismerését, megbecsülését és védelmét.

Nevelőmunkánkat a keresztény erkölcsi értékekre és normákra alapozzuk, amely meghatározza mindennapi tevékenységeink szellemiségét. Kiemelt figyelmet fordítunk az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelésre, hiszen ezek szorosan összefonódnak a gyermekek szocializációs folyamatával.

Az óvodai csoport a gyermek számára az első olyan tágabb közösség a család után, ahol hosszabb időt tölt, és amelyben új szociális tapasztalatokat szerez. Ebben a közösségben élheti meg először igazán a keresztény testvériség és felebarátság élményét. A családból hozott minták mellett új viselkedési formákkal találkozik, amelyeket a társaival és a felnőttekkel való kapcsolatok során sajátít el. Ezek az életszerű szociális helyzetek segítik őt az együttműködés, a helyes viselkedés és a hatékony kommunikáció elsajátításában.

A szocializáció támogatása érdekében fontosnak tartjuk a vegyes életkorú csoportokat, amelyek lehetőséget adnak a gyermekek számára, hogy különböző életkorú társaik között tapasztalatokat szerezzenek. Ez a közösségi forma hasonlít egy jól működő nagycsalád légköréhez, amelyben a gyermekek saját érési ütemük szerint fejlődhetnek. A különböző életkorú gyermekek együttélése során a kicsik tanulnak a nagyobbaktól, míg a nagyobbak felelősséget vállalnak a kisebbek iránt – ezáltal gazdag érzelmi és szociális fejlődés valósul meg. Tapasztalataink és pedagógiai, pszichológiai kutatások is alátámasztják, hogy ez a közeg széleskörű értékrendet és viselkedési mintákat kínál a gyermekek számára.

Az óvodáskorú gyermek viselkedését alapvetően az érzelmi vezéreltség határozza meg. Ezért különös figyelmet fordítunk arra, hogy intézményünkben szeretetteljes, biztonságot nyújtó, családias légkört biztosítsunk.

Már a beszoktatás során megteremtjük a kedvező érzelmi hatásokat: barátságos környezet, derűs, elfogadó felnőttek, személyre szabott figyelem.

Tudatosan építjük az óvodapedagógus–gyermek, gyermek–gyermek, gyermek–dajka kapcsolatok pozitív érzelmi töltését.

Segítjük az én-tudat alakulását, az önérvényesítő és önszabályozó törekvések fejlődését.

A másság elfogadását és a különbözőség tiszteletét keresztény szemlélettel alapozzuk meg, minden gyermek Isten képmása, egyedi értékekkel megáldva.

A szocializációt támogató közös tevékenységek pl. dramatikus játékokon, élıszavas meséken és bibliai történeteken keresztül, fejlesztjük az erkölcsi és akarati tulajdonságokat:

- együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség.
- önállóság, szabálytudat, feladattudat, kitartás.

Óvodánk nevelési folyamatait áthatja a hazaszeretet, a nemzeti öntudat és a kulturális értékek megbecsülése. A gyermekekkel közösen fedezzük fel és éljük meg:

- a nemzeti ünnepek, jelképek és hagyományok jelentőségét.
- a szülőföldhöz, családhoz való kötődés fontosságát.
- más népek és kultúrák elfogadásának keresztény szellemiségét.

A gyermekek közvetlen tapasztalatokon keresztül élhetik meg a közösséghez tartozás örömét, s az óvoda dolgozóinak modellértékű magatartása és kommunikációja mélyíti el bennük a hovatartozás és az egymás iránti tisztelet érzését.

Munkánk során figyelembe vesszük, hogy a gyermekek szociális és környezeti tapasztalatai családonként eltérőek. Ennek megfelelően egyéni bánásmódot alkalmazunk, és szükség esetén – a szülőkkel együttműködve – szakemberek bevonásával látjuk el a prevenció, korrekció és gondozási feladatokat, legyen szó testi, lelki vagy értelmi fejlesztésről.

Óvodánk befogadó szemlélettel támogatja a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeket is, törekszünk a családok segítésére és a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítására.

A gyermekek fejlődésének jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek alkalmazkodjanak az óvodai élet szokás- szabályrendjéhez, legyenek aktív résztvevői a közös tevékenységeknek.
- Kialakuljon kötődésük társaikhoz, felnőttekhez, csoportjukhoz, óvodai közösségükhöz.
- Tiszteletet mutassanak a felnőttek és társaik iránt.
- Tanuljanak meg segíteni, elfogadni, együttműködni.
- Legyenek képesek konfliktusaik önálló megoldására.
- Alakuljon ki önfegyelmük, reális értékítéletük.
- Fogadják el és értékeljék a különbözőséget – testi, értelmi és szociális értelemben is.

12.4. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi értelmi fejlesztést óvodai nevelőmunkánk szerves, átfogó részének tekintjük, amely áthatja mindennapi tevékenységeink minden mozzanatát, és alapvetően hozzájárul a gyermekek személyiségformálásához, valamint kognitív, szociális és érzelmi fejlődésükhöz. Meggyőződésünk, hogy az anyanyelvi nevelés nem korlátozódhat csupán az egyes, célzott tevékenységek keretei közé, hanem jelen kell lennie a nevelési folyamat egészében, minden spontán és tervezett helyzetben.

A beszéd az önkifejezés, a gondolkodás legfőbb eszköze.

Óvodánkban a gyermekek nyelvi fejlődését pozitívan befolyásolják a szeretetteljes csoportlégkör, gyermekekre figyelő, jó beszédmintát adó, választékosan beszélő óvodai környezet.

A bensőséges kapcsolat, a tapasztalat segíti elő a kommunikációs helyzetnek megfelelő hangléjtés, beszédritmus, hangerő, szünet tartás, beszédkésztség és a metakommunikáció fejlődését. (A kisgyermek életkori sajátosságaiból adódóan elsősorban metakommunikációra figyelnek, csak később a beszéd és a gondolkodás fejlődésével párhuzamosan alakul ki a verbális közlés tartalmára való figyelés képessége.)

Elsődleges feladatunknak tekintjük a 3–7 éves korosztály természetes beszédkedvének fenntartását és ösztönzését, a gyermekek iránti odafordulással, elfogadással és példamutató kommunikációval. Tudatosan figyelünk arra, hogy a gyermekek beszédészlelési, beszédmegértési és önkifejezési képességei játékos formában, változatos helyzetekben fejlődjenek. Az anyanyelvi játékokat nemcsak fejlesztő eszközként, hanem motiváló tevékenységként alkalmazzuk, melyek a gyermekek egyéni érdeklődésére építve fejlesztik szókincsüket.

A gyermeki kíváncsiságra, tapasztalatszerzési vágyra és élményfeldolgozásra építünk, miközben folyamatosan bővítjük tapasztalati körüket, fejlesztjük érzékelésüket, figyelmüket, emlékezetüket, gondolkodásukat és képzelőerőjüket. Az értelmi fejlesztés módszertani alapját a spontán játék és az óvodapedagógus által tudatosan szervezett tanulási helyzetek kölcsönhatása képezi.

Leggyakoribb formái:

Gondozás

- A gondozási műveletek jó alkalmat teremtenek a párbeszéd kialakítására, a szóbeli utasítás megértésének és követésének megfigyelésére.
- Közösségi nevelés.
- Kulcsszó: a jó csoportlégkör. Ebben nyilvánul meg a gyermek kapcsolatteremtési vágya, megnyilatkozási szándéka, érdeklődése társai iránt, alkalmazkodási képessége. A gyerekek közös tevékenységük során sajátítják el, és használják a párbeszéd különböző, együttműködést elősegítő fordulatait, kifejezéseit, az odafordulás udvarias formáit. (pl.: kérem, tessék, köszönöm...) Ilyen nyelvi eszközök a megszólítás, a megnevezés, a felszólítás, a párbeszéd formáinak gyakorlása, a hagyományos nyelvi fordulatok használata. (pl.: Várj egy kicsit!)

Játék

- A játékban kialakult társas kapcsolataik, természetes körülmények között fejlesztik a beszédet. Az óvónő személye a gyermek játékában, nyelvi formák, szókapcsolatok, szinonimák alkalmazásával, metakommunikatív módon, mintát kínál a gyermeknek.
- A szerep-szituációs játék során alkalma nyílnak arra, hogy felismerje és gyakorolja a különböző beszédhelyzetekhez illeszkedő beszédmódok, nyelvi eszközök használatát.
- Bábjáték az anyanyelvi nevelésben kiemelten jól használható. Felismeri hogyan lehet bánni a hangjával, a hangerővel, a hangmagassággal, hangszínnel.
- Az anyanyelvi játékokat, beszédfejlesztő céllal használjuk.

Munka jellegű tevékenységek

- A szabályok, az eszközhasználat és az elvárás módjának közlése, utasítás megértése segíti, bővíti a nyelvhasználat területeit.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

- A mesélés, verselés az anyanyelvi nevelés legfontosabb területe és módszere. Az irodalmi szövegek a szókészlet gyarapításával, kifejezések, szólások, nyelvi fordulatok megismertetésével, hangutánzó, hangfestő szavak használatával gazdagítják a gyermekek kifejezőkészségét. Beszédhibák javításához szakember, logopédus segítsége szükséges.
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
A nyelvi és a képi, formai ábrázolás gyakori, együttes alkalmazása jelenik meg a vizuális nevelés során.
- Ének, zene, népi játék, tánc
Dalok, mondókák bővíti a gyermekek szókincsét: megértik a fogalompárokat (gyors-lassú, halk-hangos, magas-mély, stb.) beszédhangok pontos észlelése, jó beszédritmus alkalmazása, dallam-szöveg összhangjának megérzése.
- Mozgás
Szóbeli utasítás alapján hajtanak végre mozdulatokat, cselekvéseket, hangolják össze mozgásukat.
- A beszéd és a gondolkodás szoros összefüggésben fejlődik.

A gyermekek fejlődésének jellemzői az óvodáskor végére:

Beszéd- és kommunikációs készségek

- Összefüggően, folyamatosan beszélnek, aktívan használják kibővült szókincsüket.
- Türelemmel meghallgatják társaikat és az óvodapedagógust, válaszaikat az elhangzottakhoz igazítják.
- Grammatikailag helyesen, érthetően, megfelelő hangsúllyal beszélnek.
- Képesek összetett mondatok alkotására.
- Beszédüket gesztusokkal és arcjátékkal kísérik.
- Tisztán ejtik ki a hangokat.
- Bővített mondatokat hibátlanul visszamondanak.
- Verset, mondókát emlékezetből felidéznek.
- Képesek hangok differenciálására.
- Képesek képolvasásra, történetet alkotnak a látott képről.

Kognitív és gondolkodási képességek

- Kíváncsiak, nyitottak, érdeklődők a környező világ iránt.
- Meglévő ismereteiket képesek bővíteni és rendszerezni.
- Szándékos figyelmük időtartama megfelel életkoruknak.

- Logikusan gondolkodnak, problémamegoldó képességük életkoruknak megfelelő.
- Különbséget tudnak tenni igaz és hamis állítások között.
- Meglévő ismereteiket új helyzetekben is képesek alkalmazni.

13. Az óvodai élet megszervezésének elvei

13.1. Személyi feltételek

Hat csoportos óvodánkban a nevelő-oktató munka szervezetten és magas szakmai színvonalon zajlik. Az intézmény élén egy függetlenített óvodaigazgató áll, a gyermekek mindennapjait pedig 12 fő főiskolát végzett óvodapedagógus kíséri szakértő és elkötelezett neveléssel. A pedagógiai munkát közvetlenül segítő alkalmazottak 2 fő pedagógiai asszisztens, valamint a csoportok zavartalan működését 6 fő dajka segíti. Az étkeztetés és az intézmény üzemeltetése szintén jól szervezett: 1 fő élelmezésvezető, 1 fő szakács, 3 fő konyhai kisegítő, továbbá 1 karbantartó és 1 takarító végzi napi feladatait lelkiismeretes és hozzáértéssel.

Katolikus óvodánk munkatársai számára alapvető fontosságú a lelkiségből fakadó szeretetteljes bánásmód, valamint a keresztény értékeket tükröző nevelési és műveltségtartalom közvetítése. Közösségünk felnőtt tagjai példamutató magatartásukkal, nyitottságukkal és szeretetteljes hozzáállásukkal járulnak hozzá az óvoda családias, barátságos légköréhez. A katolikus szellemiség egységes nevelői attitűdöt és értékrendet teremt, amelyben a gyermekek és szülők felé mindig nyílt, őszinte és támogató magatartással fordulunk.

A nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, nevelőtestületünk tagjai főiskolai, közülük többen hittudományi egyetemi végzettséggel is rendelkeznek, és elkötelezettek a folyamatos szakmai fejlődés iránt. Rendszeresen részt vesznek továbbképzéseken, melyek elősegítik a korszerű, gyermekközpontú pedagógiai szemlélet fenntartását és megújítását.

Személyi feltételeinkhez hozzátartozik, hogy nevelő munkánkat külső szakemberek is támogatják. Intézményi pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus és családsegítő munkatárs segíti a gyermekek fejlődését, a pedagógusok munkáját és a családokkal való együttműködést. Jelenlétük hozzájárul ahhoz, hogy minden gyermek személyre szabott figyelmet és támogatást kaphasson.

Az óvodai nevelés keresztény szellemiségében különösen fontos feladatunk, hogy minden gyermeket – származásától, nyelvi és kulturális háttérétől függetlenül – Isten képmásaként tiszteljünk és szeretettel fogadjunk be közösségünkbe. Olyan óvodai közösséget építünk, ahol a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek is lehetőségük van arra, hogy biztonságban, elfogadó légkörben bontakozhassanak ki.

Munkatársaink feladatuknak tekintik, hogy lehetőséget teremtsenek a gyermekek számára egymás kultúrájának, anyanyelvének megismerésére, ezáltal elősegítve a tolerancia, az egymás

iránti nyitottság, és a közösségi befogadás kialakulását. Pedagógiai tevékenységünkben figyelmet fordítunk arra, hogy a kulturális különbségek gazdagító lehetőségként jelenjenek meg, és minden gyermek megtapasztalja: ő maga is értékes és elfogadott tagja a közösségnek.

13.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik mindazon tárgyi feltételekkel, amelyek szükségesek nevelési programunk színvonalas megvalósításához. Az óvodai környezet kialakításában kiemelt szempont a gyermekközpontúság, a mozgás- és játékgigény kielégítése, valamint azok a keresztény nevelési értékek, hogy minden gyermek számára szeretetteljes, elfogadó tér álljon rendelkezésre fejlődéséhez.

A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, olyan terek, ahol a gyermekek biztonságban érezhetik magukat, és ahol aktív résztvevői lehetnek környezetük alakításának. A belső terek kialakításában és berendezésében, felszereltségében figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, egyéni szükségleteiket, érdeklődésüket és tevékenységeiket. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket lehetőség szerint nyugodt, harmóniát biztosító színekkel, formákkal, természetes anyagokkal vegyük körül, hozzájárulva ezzel érzelmi biztonságukhoz és esztétikai érzékük fejlődéséhez.

A bútorok, eszközök mérete megfelel a gyermekek testméreteinek, elősegíti egészségük megőrzését, kényelmüket és testi-lelki fejlődésüket. A tornaszoba és az udvar is lehetőséget biztosítanak a szabad mozgásra, az önálló és közös játékra, valamint az élményalapú tanulásra.

A gyermekek által használt játékok és eszközök biztonságosak, állapotukat folyamatosan ellenőrizzük. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy minden felszerelés a baleset-megelőzést szolgálja, biztonságos környezetet teremtve a mindennapi tevékenységekhez.

Az óvoda dolgozói számára megfelelő, kulturált munkakörnyezet áll rendelkezésre. Intézményünkben tornaszoba, zuhanyzó, mosdóhelyiségek, iroda, logopédiai-, orvosi szoba is működik, valamint egy közösségi tér ahol a közösségi programok, rendezvények kerülnek megszervezésre.

A szülők fogadására külön helyiség – a szülői fogadó – áll rendelkezésre, amely nyugodt és méltó körülményeket biztosít a partneri együttműködéshez és a személyes megbeszélésekhez.

13.3. Az óvodai élet megszervezése

Óvodánk nevelőmunkája a fenntartó által jóváhagyott, keresztény értékrendre épülő pedagógiai program alapján valósul meg, amely a gyermekek teljes óvodai életét átfogó tevékenységeken keresztül szerveződik. Ezek a tevékenységek az óvodapedagógus folyamatos jelenlétével, irányításával és a nevelést segítő munkatársak aktív részvételével zajlanak, biztosítva a tudatos nevelési-oktatási folyamat megvalósulását.

Az óvodai élet megszervezése során törekszünk a személyes interakciókra, melyeket előszavas mesemondással és közösségi játékelmények biztosításával támogatunk. Ezek a tevékenységek erősítik a gyermekek érzelmi biztonságát, közösségi beilleszkedését és szociális fejlődését.

Napirend

Óvodai nevelésünk alapvető feltétele a jól kialakított, folyamatos és rugalmas napirend, amely igazodik a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteihez, motiváltságához-aktivitásához és a változó környezethez. A napirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, figyelembe véve a gyermekek aktuális állapotát, igényeit és fejlődési ütemét.

A jól szervezett napirendünket az alábbi jellemzők határozzák meg:

- Folyamatosság, amely biztosítja a gyermekek számára az ismerős tevékenységek megnyugtató ismétlődését és a kiszámíthatóságot.
- Rugalmasság, amely lehetővé teszi az egyéni eltérések figyelembevételét, és teret ad a gyermek önálló döntéseinek, érdeklődésének.
- Stabilitás és rendszeresség, amelyek elősegítik az érzelmi biztonság kialakulását és megalapozzák az óvodai életet.

Kiemelt jelentőséggel bír:

- a játék kitüntetett szerepe, különösen a szabad játéké, amely a gyermek természetes tanulási formája.
- a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, amely biztosítja a testi, lelki és szociális fejlődés egyensúlyát.
- a gondozási tevékenységek tudatos nevelési színtérként való kezelése, ahol az óvodapedagógus a gyermekkel való közvetlen kapcsolat során fejleszti az önállóságot, bizalmat, kötődést – szoros együttműködésben a dajkával.

A rugalmas napirend lehetővé teszi a differenciált, párhuzamosan végezhető tevékenységeket, támogatva a gyermekek együttműködő képességét, önállóságát. Ezek kiegészülnek a fokozatosan növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységekkel, amelyek a koncentrációs képesség és a közös munkára való ráhangolódás fejlődését szolgálják. Rugalmas, mégis következetes felépítése érzelmi biztonságot nyújt a gyermekek számára, alkalmazkodik az egyéni ritmushoz, a közösségi igényekhez, önállóságuk és alkalmazkodóképességük fejlődését segíti. A módszertani tervezés során törekszünk a tevékenységek közötti harmonikus arány kialakítására, különös tekintettel a szabad játék kitüntetett szerepére, amely a gyermek személyiségfejlődésének egyik legfontosabb terepe.

A csoportok napirendje

Időtartam	Tevékenység
6.30-7.00	• Ügyelet-szabad játék

7.00-11.45	• Szabad játék, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • Gondozási feladatok (tisztálkodás, öltözködés) - folyamatos • Hitre nevelés, gyertyagyújtás az elcsendesedés feltételeinek megteremtése, • Mindennapos mozgás, tervszerűen szervezett mozgás - heti egy alkalommal csoportonként (teremben, tornateremben, szabadban) • Tízórai folyamatos szervezéssel (gondozási feladatok) az óvodapedagógusok döntése alapján meghatározott időpontban • Munka jellegű tevékenységek • Mindennapos frissítő mozgás • Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése • Tevékenységekben megvalósuló tanulás - csoportos foglalkozások • Játékba integrált egyéni-, és mikro csoportos tevékenységek, fejlesztés, • Környezetünkben megélt élmények, tapasztalatok feldolgozása, rendszerezése: • Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában. • Verselés, mesélés • Ének, zene, népi játék, tánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • Részképességek fejlesztése egyéni formában • Külső világ tevékeny megismerése: Környezeti vagy matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése • Valamennyi olyan játéktevékenység, melyet igényel a gyermek • Szabad játék a levegőn
11.45-14.40	• Öltözködés, tisztálkodás, ebéd előtti előkészületek • Étkezési ima, ebéd • Testápolás, terem előkészítése a pihenéshez • Pihenés előtti beszélgetés, lelki percek, mese, ének • Pihenés egyéni szükségletnek megfelelően
14.40-16.30	• Folyamatos ébredés, testápolás, uzsonna, • Szabad játék a teremben vagy a szabadban, az évszaktól függően, a szülők érkezéséig, a gyerekek hazabocsátása,
16.30-17 óra	• Ügyelet- szabad játék, a szülők érkezéséig

A katolikus óvodai élet tevékenységi formái

Életkor és fejlettség szerint	Kötetlen tevékenység	Kötött tevékenység	Kötetlen vagy kötött tevékenység	Tevékenységek szervezése a nevelési év folyamán	Tevékenységek formái
3-4 évesek	külső világ tevékeny megismerése, vers, mese, ének-zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézimunka,	hitre nevelés, mozgás, mozgásos játék, mindennapos mozgás,		november 1- május 31.	<i>egyéni, mikro-csoportos, frontális a témakörnek és a fejlesztésnek megfelelően az óvoda-pedagógusok megítélése alapján</i>
4-5 évesek		hitre nevelés, mozgás, mozgásos játék, mindennapos mozgás,	külső világ tevékeny megismerése, benne a környezet formai, mennyiségi, téri viszonyai, vers, mese, ének-zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézimunka,	október 1- május 31.	<i>egyéni, mikro-csoportos, frontális a témakörnek és a fejlesztésnek megfelelően az óvoda-pedagógusok megítélése alapján</i>
5-6-7 évesek		hitre nevelés, mozgás, mozgásos játék, mindennapos mozgás,	külső világ tevékeny megismerése, benne a környezet formai, mennyiségi, téri viszonyai, vers, mese, ének-zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézimunka,	szeptember 15- május 31.	<i>egyéni, mikrocsoportos, frontális a témakörnek és a fejlesztésnek megfelelően az óvoda-pedagógusok megítélése alapján</i>

6-7-(8) évesek		hitre nevelés, mozgás, mozgásos játék, mindennapos mozgás, mindennapos vers, mese, dramatikus játék ének- zene, énekes játék,	külső világ tevékeny megismerése, benne a környezet formai, mennyiségi, téri viszonyai, rajzolás, mintázás, kézimunka,	szeptember 15- május 31.	<i>egyéni, mikrocso- portos, frontális a témakörnek és a fejlesztésnek megfelelően az óvoda- pedagógusok megítélése alapján</i>
-------------------	--	---	--	------------------------------------	---

Csoportok éves, havi, heti tervezései

Óvodapedagógusaink szorosan együttműködve közösen alakítják ki, a csoportok éves-, havi- és hetirendjét, figyelembe véve a gyermekek fejlődési szükségleteit, az inkluzív pedagógia elveit, valamint a keresztény nevelés értékeit, ezáltal biztosítva a szakmailag megalapozott, szeretetteljes és támogató nevelési környezetet. Pedagógiai gyakorlatunkban a tudatos, felkészült és előrelátó tervezés alapvető jelentőségű. A jól megtervezett nevelési folyamat irányt ad a munkánknak, lehetővé teszi a célok elérését, támogatja a tevékenységek célszerű egymásra épülését, ugyanakkor megőrzi a rugalmasságot, amely lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek aktuális érdeklődéséhez, fejlettségéhez, szükségleteihez igazodjunk. A jól felépített terv nem korlátoz bennünket, hanem segíti elmélyült, egyénre szabott pedagógiai munkánkat.

Tervező munkánk során arra törekszünk, hogy minden nevelési területen egységes szemlélettel és egyéni képességfejlesztésre törekedve dolgozzunk, különösen nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek értelmi és érzelmi fejlettségének figyelembevételére. Tevékenységeinket éves, ciklikus és heti bontásban tervezzük meg. A nevelési ciklusaink keretét az egyház liturgikus éve adja, amelyhez szorosan kapcsolódnak a gyermeki tevékenységek, jeles napok és hitéleti események. A napi gyertyagyújtások, elcsendesedések során ezek a témák, témakörök már megjelennek, előkészítve a mélyebb feldolgozást. A külső világ tevékeny megismerését és a matematikai tapasztalatok szerzését is ciklikusan tervezzük, ezekre a tartalmakra építjük rá a meséket, verseket, dalokat, énekes játékokat, mozgásos tevékenységeket, valamint a hitre nevelést és a vizuális munkákat (rajzolás, festés, mintázás, kézimunka), így biztosítva a komplex fejlesztést.

Megbeszéljük a tapasztalatokat, értékeljük a gyermekek teljesítményét, figyelembe vesszük az elért eredményeket, és ennek alapján alakítjuk a következő időszak tevékenységeit. A heti tervezés során mindig az előző hét tapasztalataira és eredményeire építünk, hogy a nevelési folyamat folyamatos és következetes maradjon, miközben nyitottak vagyunk a gyermekek spontán érdeklődésére és az aktuális élethelyzetekre.

Iskolára hangoló komplex tevékenységek (napi 45 percben)

A gyermekek iskolára való felkészítését kiemelten fontos feladatunknak tekintjük. A tanköteles kort megelőző nevelési évben naponta 45 perces iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenységeket szervezzünk, amelyek célja a későbbi iskolakezdéshez szükséges alapképességek és készségek célzott fejlesztése. Munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, terhelhetőségét és aktuális szükségleteit. A tevékenységeket differenciáltan, játékos és élményszerű formában valósítjuk meg, lehetőség szerint az óvodai infrastruktúrához igazodva alkalmanként külön térben, nyugodt környezetben, de elsősorban arra törekszünk, hogy az iskolára felkészítő foglalkozások beépüljenek az óvodai élet természetes ritmusába, és támogassák a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi érettségét az iskolakezdéshez.

A tevékenységek fő célja:

- feladattudat kialakítása, megerősítése
- finommotorika, garfomotorika magalapozása
- anyanyelvi-, kommunikációs kompetenciák fejlesztése
- logikus gondolkodás elősegítése
- figyelem, emlékezet fejlesztése

A tevékenységek során a gyermekek sok mozgással, mesével, játékkal tapasztalati úton jutnak új ismeretekhez, miközben fejlődik önbizalmuk, szociális készségük, együttműködési képességük. Minden gyermek számára biztosítjuk az egyéni fejlődés üteméhez igazodó, szeretetteljes és motiváló tanulási környezetet.

A gyermekek fejlődését félévente dokumentáljuk, egyéni megfigyelések és fejlettségmérő eszközök segítségével. Fogadóórákon, egyéni beszélgetéseken keresztül tájékoztatást adunk a szülőknek gyermekük fejlődéséről, és tanácsainkkal segítjük a családi nevelés és az óvodai nevelés összehangolását.

Hiszünk abban, hogy a tudatos tervezés, a rendszeres egyeztetés és a gyermekek fejlődésének felelős nyomon követése elengedhetetlen a szeretetteljes és keresztény értékrendre épülő óvodai nevelés megvalósításához.

14. Keresztény és egyéb ünnepek, hagyományok, megemlékezések

„Mutasd meg a fiúnak, melyik úton járjon, s akkor sem hagyja el, amikor idősebb lesz.”

(Példabeszédek 22,6)

A különböző témaköröket, tevékenységeket tudatosan, tervszerűen integráljuk komplex foglalkozások, kezdeményezések formájában.

„A keresztény ember két világ polgára. Igazi hazája az égben van, de oda az út a földön át vezet.... Feladatot kell teljesítenie. Feladatot és szolgálatot szeretetből. Útközben építenie kell Isten országát, az igazság és az élet a szentség és a kegyelem, az igazságosság, a szeretet és a béke országát.” (Márton Áron)

Az egyházi év kezdete: advent első vasárnapja, vége pedig Krisztus király ünnepe. A főbb ünnepnapok jól kifejezik a folyamatosságot. Rácsodálkozhatunk egy mély üzenetre: az egyházi évet várakozással indítjuk – „készítjük az Úr útját” – és Jézust látjuk, aki alázatosan a legszegényebb módon jött közénk. Aztán folyamatosan ünnepeljük megváltásunkat az egész egyházi évben, a végén pedig úgy tekintünk Jézusra, mint Krisztus királyra, akit isteni dicsőségében látunk, aki előtt „meghajlik minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban” – és akinek második, dicsőséges eljövételét várjuk. Bizony, boldog az az ember, aki éber – a Vele való találkozásra felkészülten várja Őt.

Az ünnepek célja, hogy a gyermekek életében megalapozzuk a hagyományok megismerésének első alapköveit.

Mit ünneplünk és hogyan? Milyen értékeket közvetít óvodánk a családok felé?

A következő programok átölelik a teljes óvodai nevelési évet szeptembertől júniusig, tartalmazzák ünnepeinket, hagyományainkat, egyéb eseményeinket.

Szeptember

- Kisboldogasszony - Szűz Mária születésének napja.
- Mária, Szűz Mária neve napja. Kinek mit jelent a neve? A latin Maria-t a „tenger csillagának” fordítják. Ő a csillag, amely utat mutat a lélek tengerén hajózóknak.
- Szeptember elején Veni Sancte – Tanévnyitó szentmise a szülőkkel. A Szentlélek segítségével a Jóisten áldását kérjük mindig az adott nevelési évre.
- Szent Mihály napja. A hagyomány szerint ő a túlvilágra költöző lélek kísérőtársa, bírása. E nappal megkezdődött mindig az ún. 'kisfarsang' ideje, a lakomázások őszi időszaka, ami Katalin napjáig (nov.25.) tartott. – választható
- Szentírás vasárnapja: ehhez kapcsolódóan ismerkedés a Szentírással. – választható

Október

- A zene világnapja. - választható
- Szent Őrőangyalok ünnepe. Az angyalok Isten üzenetének hordozói, segítenek minket a helyes úton járni.
- Őszi terményáldás-hálaadás ünnepe.
- Magyarok Nagyasszonya ünnepe. A Szűz Anya képét kirakjuk – virággal díszítjük – kérjük Mária segítségét, ahogy egykor első Szent István királyunk tette. Hazánkat a történelem folyamán mindig Mária országának tartották. – választható
- Egymillió gyermek imádkozza a rózsafűzért. – választható

- Október 23. Az 1956-os forradalom és szabadságharc napja. Megemlékezünk a hősoőrkről, akik életük árán szabadságot akartak kivívni hazánkunk.

November

- Mindenszentek napja. Példaképet állítunk a gyermek lelkéhez közel álló szent életéből vagy védőszentjéből. Ez a nap azoknak a szenteknek az ünnepe, akikről az egyház név szerint nem emlékezik meg, de a mennyországban vannak.
- Halottak napja. A gyerekekkel imádkozunk a megholtakért, a szüleikkel együtt szerzett élmények feldolgozása történik.
- Szent Márton ünnepe – Krisztus katonája. A gyermekeket a legenda megelevenítése, dramatizálása.
- Árpád-házi Szent Erzsébet – Rózsa-csoda felelevenítése.
- Krisztus király ünnepe: Az egyházi év végén egy külön ünneppel emlékezünk arra, hogy mennyei Atyánk Jézust állította az egész világ Urává. (választható)

December

- Szent Miklós püspökre emlékezünk. A jószívű püspök. Mindenét elajándékozta, hogy égi kincseket gyűjtsön.
- Szeplőtelen fogantatás - választható
- Advent: Az adventi koszorú megszentelése, első adventi gyertya meggyújtása.
- Adventben reggeli énekes áhítat a közösségi térben.
- Készülődés Jézus születésének megünneplésére.
- A karácsonyi előkészületekhez tartozik még hagyományos Adventi vásárunk, melyen az óvoda nevelőtestülete és a szülők által elkészített apró ajándékok kerülnek árusításra.

Január

- Vízkereszt ünnepe. A napkeleti bölcsek látogatása Jézusnál. Mi is megtekintjük a gyerekekkel az életnagyságú háromkirályok szoborcsoportját a közeli Ferences templomban. Vízkereszt napján a napkeleti bölcsek meghozzák ajándékukat a csoportokba.
- Urunk megkeresztelkedésének ünnepe - választható. Jézus ekkor kezdi meg nyilvános működését.
- Árpád-házi Szent Margit. Intézményünk védőszentje.
- Szent Pál apostol és vértanú napja. - választható

Február

- Gyertyaszentelő Boldogasszony. Jézus bemutatása a templomban.

- Szent Balázs ünnepe. Emléknapján a pap kétágú gyertyát tart a hívek arca elé, s így részesíti őket Balázs-áldásban. Óvodánkban a gyermekek is részesülnek Balázs áldásban.
- Február közepén farsangi Maszkabált tartunk. A farsang hete mindig zenés-táncos vigadozással telik.

Március

- Hamvazószerda. A nagyböjt kezdőnapja. Óvodánkban hamvazkodásban részesíti a gyerekeket egy meghívott atya.
- Március 15. Az 1848-as forradalom és szabadságharc ünnepe - Nemzeti Ünnepünk. Hagyománnyá vált, jó idő esetén az udvaron, vagy az óvoda emeleti zsibongójában és közösségi terében megtartott felvonulás.
- Szent József ünnepe. Megemlékezünk Jézus nevelőapjáról, aki a Szent Család leggondosabb őrzője. Ajándékkal készülünk a köszöntésre.
- Víz világnapja, teremtésvédelem, fenntarthatóság.
- Gyümölcsoltó Boldogasszony, angyali üdvözlés ünnepe. - választható

Április

- Virágvasárnap – Barkaszentelés. Jézus Jeruzsálemi bevonulását minden évben más csoport dramatizálja a zöld ágakkal feldíszített udvaron.
- Húsvéti előkészületek.
- Végig járjuk Jézus keresztútját a kálvária dombon. - választható
- A feltámadás örömének élményszerű feldolgozása.
- Föld napja.

Május

- Anyák napja. Ajándékkal, verssel, énekekkel készülünk az édesanyák köszöntésére. Megemlékezünk mennyei édesanyánkról – a Szűz Anyáról.
- Majális. Hagyományos ünnepség az óvoda hat csoportja és valamennyi szülő részvételével. Különböző helyszíneken várjuk a gyermekeket vidám és érdekes játékok sorozatával.

Június

- Pünkösöd – A Szentlélek eljövetelének ünnepe.
- Te Deum. Tanérvázáró, hálaadó szentmise.
- Ballagás: Iskolába készülő gyerekek búcsúztatása.
- Ovi olimpia.
- Kalandest az iskolába távozó gyermekek számára.

Az ünnepekhez és a mindennapi élethez kapcsolódó keresztény tartalmú irodalom

Az anyanyelvi nevelésen belül kiemelkedő a keresztény irodalom, mely az óvodánkban jobbra a gondosan megválogatott bibliai történetekből, a közismert szentek életének ismertetéséből, a gyermekek mindennapi életével kapcsolatos keresztény szellemű beszélgetésekből, és a nap különböző eseményeihez kapcsolódó fohászokból áll.

A bibliai történetek beiktatását megelőzi magának a Bibliának a megismerése. Célszerű év elején a Biblia mellé egy mesekönyvet tenni, így a kettő közötti különbséget tudjuk érzékeltetni. Míg a mesékben kitalált szereplők és események vannak, addig a Biblia Istenről és Jézusról szóló igaz történeteket és Jézus tanításait tartalmazza. A történetek megismerése után azokat a gyermekekkel egyszerű mondatokban elsajátíttatjuk, majd ezeket a gyerekek dramatikus játék formájában eljátszhatják. A csoport összetétele, életkora és fejlettsége határozza meg, melyek azok a történetek, amelyeket kiválasztunk, és azokat milyen módon dolgozzuk fel.

Mindennapos lelki program a gyertyagyújtás minden csoportban. Közös imával, énekléssel és lelki beszélgetésekkel segítik óvodásaink vallásos és erkölcsi nevelését, továbbá a gyermekek önkifejezését, a pozitív érzelmek felszínre hozását, egyben a közösséggé formálódást. Ezeken az alkalmakon többször beiktatunk Jézus gyermek és felnőtt koráról szóló történeteket, melyek nagyban biztosítják a teljes átélés mellett a cselekmény megragadását, és a konzekvenciák gyermekek általi megfogalmazását. Lehetőség nyílik megemlékezni a hiányzó társakról, alkalmanként valamelyikük családtagjáról bizonyos események kapcsán, hogy kérdéseiket vagy éppen köszönetüket a jó Istenhez fordulva néhány szavas mondatokban megfogalmazzák.

Maradandó élmény nyújt a gyermekek számára a közismert szentek életének, tevékenységének színes, érzékletes bemutatása. Szt. Erzsébet, Szt. Miklós, Szt. Balázs, Szt. Márton, Szt. György stb. A dramatikus feldolgozások ebben az esetben is biztosítják a cselekmények elmélyültségét, maradandóságát. Jelentős alkalmak még az Úrral való beszélgetések: a kérdés, a hálaadás, az ima, melyek a napi munkánk kiegészítői. Az étkezéseket az asztali áldás előzi meg, illetve zárja le. A lelki beszélgetéseket többnyire fohással zárjuk. A délutáni pihenés előtt rendszeresen imát mondunk, de gyakoriak a foglalkozások végén a hálaadások egyéni megfogalmazásban. Az említett tevékenységek nyitottá teszik a gyermekeket a környező világ értékeinek befogadására. A történetek, események ismételt meghallgatása mély átélésre adnak alkalmat, a közös imák, fohászok során számtalan új fogalommal ismerkednek, egyben lehetőségük nyílik az egyre gazdagodó szókincssel, változatosan a vallásos lelkületüket tükrözve kifejezni magukat.

15. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus a tevékenységi folyamatban

15.1. Hitre nevelés

Katolikus óvodánkban arra törekszünk, hogy nevelési folyamatunk során a gyermekek fokozatosan képessé váljanak a hit befogadására. A hit megélésén keresztül formálódik személyiségük, elmélyül önmagukhoz, társaikhoz és a világ egészéhez való kapcsolatuk.

Érzékennyé válnak az emberi értékek iránt, és nyitottabbá lesznek a teremtet világban megmutatkozó isteni jelenlét befogadására.

Az óvodai élet középpontjában a keresztény ünnepek és azok ünnepkörei állnak, miközben a pedagógusok megkülönböztetik a vallásos és a gyermekek természetes életének ünnepeit. A kisgyermek különösen fogékony az Isten szeretetére és a hitre, amely egész óvodai életünket átjárja.

Lelki nevelésünk irányelvei:

- A keresztény családi nevelés támogatása és kiegészítése az óvodai mindennapok során. A gyermekek által közvetített értékek így visszahatnak a családi életre is, erősítve a közös hitéletet.
- Bevezetni a gyermeket a keresztény hit és élet világába, Jézus megismertetése és megszerettetése.
- Az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, élményszerű, képi és érzelmi síkon történő keresztény tanítás, amely megragadja a gyermekek figyelmét, és táplálja lelki világukat.
- A keresztényi erények – mint a felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség – gyakorlása és fejlesztése a mindennapi élethelyzetek során, az élő példa és a megerősítő pedagógusi jelenlét által.
- A keresztény ünnepek közös megélése.
- A gyermekek hitének ébresztése és tudatos fejlesztése, az Isten iránti bizalom és szeretet megalapozása.
- A teremtésvédelem: teremtet világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése: a természet szépségeiben való öröm felfedezése, hálaadás, megbecsülés, védelem, óvás, és az emberi felelősség érzékeltetése a világ javainak megőrzésében.
- A templom megismertetése a gyermekekkel: berendezéseinek, funkcióinak bemutatása, a liturgikus tér tiszteletének kialakítása, és a helyes viselkedési normák elsajátítása.
- Közös szentmise évente kétszer van óvodánkban, az évnyitó Veni Sancte és a nevelési évet záró Te Deum.
- A napi rendszerességgel tartott csendes percek bensőségessé tétele, lelki elmélyülés biztosítása az imádság, ének, beszélgetés eszközein keresztül. Ezzel erősítjük az óvodai közösségen belüli összetartozás élményét. A csendes percek során napi 5-10 percben lelki beszélgetéseket folytatunk, amelyek az éves terv szerint, havi és heti bontásban dolgozzák fel az aktuális egyházi ünnepeket, szentek emléknapjait, egyházi eseményeket. A hét egy napján új vallásos ismereteket adunk át, míg a hét végén összefoglaljuk az új ismereteket.

15.2. Játék

A szabad játék érvényesülését óvodai nevelőmunkánkban kiemelt fontosságúnak tartjuk. Tudatában vagyunk annak, hogy a játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, egyben az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek önállóan, céltudatosan, szabadon választott módon játsz hassanak, biztosítva számukra a szabad önkifejezést. Támogatjuk a belülről indított, belső motiváció által vezérelt játékot, amely elősegíti a gyermekek szabad képzettársítását, kreatív gondolkodását. Fontosnak tartjuk, hogy a játék során átélt intellektuális, mozgásos és szociális tapasztalatok révén a gyermekek egyéni vágyai és ötletei kibontakozhassanak. Célunk, hogy a játék és a játékba integrált tanulás sokrétű tájékozódó, tapasztalatszerző, érzelmekkel gazdag tevékenységgé váljon a gyermekek számára. A játék kibontakozásához olyan környezetet teremtünk, amely ösztönzi a gyermeki fantáziát és szabad önkifejezést. Fontosnak tartjuk, hogy megfelelő helyet, időt, eszközöket, élményszerzési lehetőségeket és támogató légkört biztosítsunk a különböző játékformákhoz – gyakorló, szimbolikus, szerep-, konstruáló és szabályjátékokhoz egyaránt.

A jó játék feltételeit az alábbi módon biztosítjuk:

Légkör

- Megteremtjük a nyugodt, derűs, biztonságos légkört, amelyben a gyermekek felszabadultan tevékenykedhetnek.

Hely

- Olyan játéktér alakítunk ki, amely kielégíti a gyermekek mozgásigényét.
- Lehetőséget adunk kuckók, bensőséges terek kialakításával az elvonulásra, egyedüllétre, mesekönyv nézegetésre.
- Engedjük, hogy a gyermekek szabadon dönthessenek arról, mit, mivel és hol szeretnének játszani.
- A szabadban is biztosítjuk számukra a zavartalan játék lehetőségét, megfelelő tér kialakításával.

Idő

- Úgy alakítjuk a napirendet, hogy az életkori sajátosságokat figyelembe véve minél több idő jusson a szabad játékra bent és kint egyaránt.
- Lehetővé tesszük, hogy a megkezdett játékot akár egész nap, vagy másnap is folytathassák.
- A játékeszközök elrakását rugalmasan kezeljük, csak akkor kérjük, ha más tervezett tevékenység ezt szükségessé teszi.

Eszköz

- A játékeszközöket jól látható, a gyermekek számára könnyen elérhető helyen tartjuk.
- Minden eszköznek állandó helye van, de szükség esetén átcsoportosíthatók a játék érdekében.
- Különféle képességfejlesztő, társas és egyéni játékokat biztosítunk.
- Vizuális alkotáshoz szükséges eszközök is rendelkezésre állnak a játékidő alatt.
- Építőjátékhoz többféle méretű kockákat, síneket és kiegészítőket kínálunk.
- Szerepjátékokhoz a gyermekek használhatják a mindennapi élet tárgyait (pl. orvosi táska, telefon), egyedi kellékeket. (pl. edények), valamint különféle textileket (kendők, táskák, fátylak, szoknyák)
- Mozgásos játékokhoz biztosítunk mozgásfejlesztő eszközöket. (alagút, karikák, labdák)
- A szabadban mindenki használhatja a mászókákat felügyelet mellett. Emellett labdákat, karikákat, köteleket, homokozó eszközöket is biztosítunk, valamint lehetőséget adunk rajzolásra is jó idő esetén.

A játékfajták szerepe nevelőmunkánkban

Szabadjáték

- Kiemelt figyelmet fordítunk a szabadjátékra, mivel ez az a tevékenység, amely során a gyermekek a legtöbb tapasztalatot és alapvető emberi értéket sajátítják el.
- Feladatunk, hogy olyan nyugodt, biztonságos és inspiráló környezetet biztosítsunk számukra, ahol pozitív és negatív élményeiket felszabadultan, aktívan dolgozhatják fel különféle játékformákon keresztül.
- A szabadjáték számukra természetes létforma, amely elengedhetetlen a fejlődésükhöz, és mással nem helyettesíthető.
- A játékon keresztül ismerkednek a külvilággal, sajátítják el a társas együttélés alapjait, és ez örömforrásként is szolgál számukra.
- Célunk, hogy játék során kreatív, alkalmazkodó, együttműködő, feladatokat értő és megvalósító gyermekeket neveljünk.
- A pozitív érzelmekkel kísért játék során fokozódik a gyermekek közlési vágya, ezáltal fejlődik beszédképességük és kommunikációs képességük.

Gyakorló- vagy funkciójáték

- Teret adunk az ismétlődő, egyszerű mozgásformákból fakadó játékoknak, mivel ezek segítik a gyermekeket a tárgyi világ megismerésében.
- A játék során bővül szókincsük, hiszen szóbeli kifejezéssel is kísérik tapasztalataikat.

Mozgásos gyakorlójáték

- Lehetőséget biztosítunk a mozgás örömeire épülő tevékenységekre (pl. mászás, ugrás, bújás), melyek a nagymozgások fejlődését támogatják.
- Játékos formában ismerkednek testükkel és testi képességeikkel, gyakorlással fejlődik mozgáskoordinációjuk.

Manipulációs gyakorlójáték

- A gyerekeket ösztönözzük az építésre, húzásra, rajzolásra, tépésre, firkálásra, melyek során szem-kéz koordinációjuk jelentősen fejlődik.

Verbális gyakorlójáték

- Bátorítjuk a ritmikus szóismétlést, mondókázást, halandzsázást, mely fejleszti ritmusérzéküket, és segíthet a beszéddel kapcsolatos gátlások oldásában.

Építő, konstruáló játék

- A gyermekeket változatos anyagokkal, alkotóelemekkel segítjük abban, hogy önállóan vagy társakkal együtt építsenek, létrehozzanak valamit.
- Célunk, hogy a gyermekek átéljék az „én készítettem” örömét, miközben fejlődik kreativitásuk, finommotorikájuk és térbeli tájékozódásuk.

Szerepjáték

- Tudatosan támogatjuk, hogy a gyermekek játékukban különböző társadalmi szerepeket próbálhassanak ki, utánozva a felnőtteket és kortársaikat.
- A szerepjáték során érzelmeiket, ismereteiket, tapasztalataikat újra alkotják, ami személyiségük fejlődésének egyik fő színtere.
- Fontosnak tartjuk, hogy élményekkel alapozzuk meg ezeket a játékokat – legyenek azok óvodai, családi vagy közösségi tapasztalatok.
- A gyakori családjátékok mellett a társadalmi élet egyéb szerepei (orvos, fodrász, boltos) is helyet kapnak játékainkban.
- Óvodánkban a megismert bibliai történetek olyan élménnyel hatnak a gyermekekre, hogy ezek a mindennapi játékukban visszatükröződnek, és a játékuk témájává válnak. A szerepjátékok játszása során is megjelenik az imádság- pl. étkezés előtt és után a babakonyhában.

Szabályjáték

- Lehetőséget adunk olyan játékok játszására, ahol a szabályokhoz való alkalmazkodás képességét fejleszthetik a gyerekek.

- Segítjük őket abban, hogy megtapasztalják a siker és kudarc kezelését, fejlesszék kitartásukat, önuralmukat, toleranciájukat.
- Kínálunk mozgásos és logikai szabályjátékokat, amelyek az értelmi képességek fejlődéséhez is hozzájárulnak.

Barkácsolás

- A barkácsolás során közösen készítünk eszközöket, tárgyakat változatos anyagok és eszközök segítségével.
- E tevékenység szorosan kapcsolódik a játékhoz, és közben fejlődik a gyermekek kreativitása, eszközhasználata, kez ügyessége.

Bábozás és dramatizálás

- Támogatjuk a gyermekek önkifejezését bábokkal és szerepjátékos dramatizálással.
- A bábozás lehetőséget ad az élmények, érzések, tapasztalatok feldolgozására, különösen a gátlásos gyermekek számára.
- A dramatizálás során a gyerekek irodalmi vagy saját élményeket játszanak el szabadon, ami fejleszti emlékezetüket, kreativitásukat, kommunikációs és szociális készségeiket.
- Célunk, hogy ezek a játékformák természetesen épüljenek be a gyerekek mindennapjaiba.

Az óvodapedagógus nevelői szerepe a játék irányításában

A gyermek játékának megfigyelése során átfogó képet kapunk személyiségéről, gondolkodásmódjáról, képességeiről, fejlettségi szintjéről és egyéni sajátosságairól. A szabad játék kiemelt érték, ugyanakkor pedagógiai lehetőség is a gyermek fejlődésének támogatására.

Azon gyermekek esetében, akik egy adott játékszinten elakadnak, ötletadással, indirekt irányítással és együtt játszással segítjük a továbbhaladást. A játék során nem csupán a kreativitást és az önkifejezést támogatjuk, hanem aktívan hozzájárulunk a gyermek szociális és érzelmi fejlődéséhez is.

Fontos nevelési célunk, hogy a gyermekek megtanulják elfogadni a kudarcot, felismerjék mások sikerének értékét, és örömet tudjanak találni a közös tevékenységben. Ezt saját példamutatásunkkal erősítjük meg.

Az óvodapedagógus jelenléte elengedhetetlen minden olyan helyzetben, ahol balesetveszély, tettelegesség vagy egy gyermek számára kellemetlen, kényszerített szerep jelenik meg. Ezekben az esetekben határozott, de támogató módon avatkozunk be.

Tudatosan támogatjuk a gyermekeket abban, hogy:

- fejlődjön szabálytudatuk és együttműködési készségük.
- kialakuljon az önértékelés és a másokhoz való alkalmazkodás egyensúlya.
- megtanulják megbecsülni egymás munkáját.
- kölcsönösen segítsék egymást a játék során.
- élményt és örömet találjanak a közösen megélt helyzetekben.

A játék nemcsak önkifejezési forma, hanem a társas kapcsolatok gyakorlásának, az érzelmi és értelmi fejlődés támogatásának kiemelt színtere.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- A gyermek képes hosszan, elmélyülten részt venni egy játéktémában.
- Szívesen kezdeményez kapcsolatokat, és törekszik konfliktusai önálló megoldására.
- Önállóan, kreatívan alkot, képes bonyolultabb építmények létrehozására.
- Szívesen vesz részt szabályjátékokban, és igyekszik a szabályok betartására.
- Képesek legyenek megérteni és elfogadni játszótársaik elképzeléseit, tevékenységük logikáját.
- Tudjanak alkalmazkodni a játék szabályaihoz.
- Vállalják a számukra kevésbé érdekes vagy kedvezőtlenebb szerepeket is.
- A szabályjátékok során pontosan tartásuk be a szabályokat.
- Fejlődjön bennük az egészséges versengés, a győzni akarás és a kitartás.
- Tudják elfogadni a vereséget, legyenek képesek feldolgozni a kudarcot.
- Legyenek képesek olyan játékhelyzetek létrehozására, amelyekben a felnőttek tevékenységeit jelenítik meg tapasztalataik és érdeklődésük alapján.
- Kreativitásuk tegye lehetővé, hogy megfigyelt szituációkat önállóan újra alkossanak.
- Tudjanak önállóan szerepet választani a játék során.

15.4. Verselés, mesélés

Az irodalmat az anyanyelvi nevelés egyik leghatékonyabb eszközeként használjuk. A versek és mesék érzelmeket és elvont fogalmakat közvetítenek, játékos ritmusukkal örömet jelentenek a gyermekek számára. Hisszük, hogy mondókák, népi rigmusok, versek és mesék, alapvető szerepet játszanak a beszédfejlesztésben: formálja kifejezőkészségüket, elősegíti a helyes és szép kiejtést, a megfelelő hangsúlyozást, ritmusérzéklet, valamint bővíti szókincsüket és a képzelet és emlékezet fejlesztésének hatékony eszközei is. Az irodalmi élmények mindezek által szervesen hozzájárulnak személyiségük, gondolkodásuk és érzelmi világuk fejlődéséhez.

Az óvodai verselés és mesélés szerves része mindennapi nevelőmunkánknak, hiszen a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó irodalmi tartalmak – köztük a népi, klasszikus, kortárs, valamint más népek és nemzetiségek meséi – kiemelt jelentőséggel bírnak az anyanyelvi és érzelmi fejlődésükben. Módszertanilag a mesélést és verselést rendszeresen,

tudatos tervezés mentén építjük be a napi tevékenységekbe, figyelembe véve a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét és érdeklődési körét. A népmesék, mondák – különösen a magyarság történelmét feldolgozó történetek – erkölcsi útmutatást nyújtanak, formálják a gyermekek értékrendjét és nemzeti identitását. A dramatikus játék, bábozás, képeskönyvek lapozgatása, közös memoriterek tanulása mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek aktív résztvevőivé váljanak az irodalmi élmények befogadásában.

A mondókák, dúdoló és versek mindennapi életünk szerves részét képezik, hiszen ezek segítségével teremtjük meg a gyermekek számára az érzelmi biztonságot és alapozzuk meg anyanyelvi fejlődésüket. Tapasztalataink szerint ezek az irodalmi formák pozitív érzelmi kapcsolatot alakítanak ki a gyermekekben a könyvekkel, ami elősegíti az olvasás iránti érdeklődés kibontakozását. A ritmus, a mozdulatok és a szavak egysége gazdag érzéki-érzelmi élményt nyújt számukra, miközben fejlődik emlékezetük, képzeletük és szókincsük is.

Tudatosan válogatjuk ki a meseanyagokat, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait, valamint a csoport és az egyéni fejlettségi szinteket. Igyekszünk olyan mesét választani, amelyek valóban megszólítják őket, érdeklődést keltenek, és lehetőséget adnak az élményszerű befogadásra. Fontosnak tartjuk a mesélés szokásainak és rítusainak kialakítását, mivel ezek segítik a gyermekeket a ráhangolódásban, és megteremtik a nyugodt, befogadó légkört az irodalmi élményekhez.

Az élőszavas mesélés kiemelten fontos szerepet tölt be nevelőmunkánkban, mivel hatékonyan támogatja az óvodás korú gyermekek szemléletmódjának és világképének alakulását. A mesék által visszatükröződnek a gyermekek belső érzései, szorongásai, miközben megnyugtató feloldást és mintát kínálnak a megküzdéshez. A mese sajátos, tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő látásmódja és varázslatos eseményei – ahol a csodák és átváltozások természetes módon jelennek meg – elősegítik a gyermekek érzelmi és értelmi fejlődését, és ráirányítják figyelmüket a világ mélyebb összefüggéseire.

A mesehallgatás során létrejövő személyes kapcsolat a mesélő és a gyermek között érzelmi biztonságot nyújt, ami alapfeltétele az irodalmi élmények befogadásának. A mesék hatására a gyermek belső képalkotása is aktivizálódik, amely a játékhoz hasonlóan a legtermészetesebb élményfeldolgozási forma ebben az életkorban. A rendszeresen ismétlődő mesélési alkalmak, a mesélés rítusainak kialakítása segítik a gyermekeket a ráhangolódásban, elmélyülésben és abban, hogy nyitottá váljanak a történetek tartalmi és érzelmi rétegeire. Ezáltal a mese nemcsak szórakoztató, hanem fejlesztő és nevelő erejű eszköze is mindennapi pedagógiai munkánknak.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodapedagógus kiemelkedő szerepet játszik a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtésében, különösen a mese- és versehallgatás során. A bensőséges, szeretetteljes

személyes kapcsolat segít oldani a gyermekekben jelentkező szorongást, feszültséget, ezáltal előkészíti őket a befogadásra, ráhangolódásra.

A mesemondás, illetve verselés során megteremtett meghitt, varázslatos légkör hozzájárul a belső nyugalom kialakulásához, a képzelet és érzelmi intelligencia fejlődéséhez. A hangulatkeltő eszközök – például halk zene, fényviszonyok, vizuális elemek – alkalmazása segíti a gyerekeket az elmélyülésben, érzelmi azonosulásban. Kiemelten fontos a tevékenység időpontjának gondos megválasztása, mivel a gyermekek aktuális hangulata, fizikai és pszichés állapota befolyásolja a befogadás mélységét. A mesehallgatás hatékonyságát nagymértékben erősíti az elhelyezkedés módja is: akkor jön létre valódi kapcsolat, ha az óvodapedagógus és a gyermekek egymással szemben ülnek, szemkontaktust tartanak. Ez a közvetlen viszony lehetőséget ad a mimikai visszajelzések értelmezésére, segíti az érzelmi tartalmak átadását és megélését. A pedagógus arcjátéka, tekintete, artikulációja, hangleadése és beszédstílusa mind-mind mintát nyújtanak a gyermek számára. A tiszta, szabályos beszéd – helyes hangképzéssel, tagolt mondatfűzéssel és a nyelvhelyességi szabályok követésével – nemcsak az élményszerűség miatt fontos, hanem mintaadó szerepe révén a gyermeki kommunikáció fejlődésére is jelentős hatással bír. A színes, kifejező mesélés során – amikor a gyermekek szinte együtt „lélegeznek” a történettel – már a tevékenység közben megfigyelhető az érzelmi bevonódás, az azonosulás, a belső átélés. Ez az élményalapú tanulás támogatja a gyermek érzelmi és nyelvi fejlődését, miközben megalapozza irodalmi érdeklődését és kifejezőkészségét.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Szívesen mondogatnak verseket, mondókákat, meséket.
- Önállóan is képesek felidézni a hallott meséket.
- Saját mesét, történetet találnak ki, és azt elő is adják.
- Képesek a hosszabb mesék befogadására, figyelmesen végig hallgatják azokat.
- Igényükké válik a mindennapos mesehallgatás.
- Szeretik a folytatásos történeteket, várakozással fordulnak feléjük.
- Meg tudják különböztetni a meséket a bibliai történetektől.
- Ismerik és használják a bibliában előforduló szavakat, kifejezéseket.
- Szívesen báboznak, dramatizálnak, mesélnek társaiknak.
- Örömmel nézegetnek mesekönyveket, képeskönyveket, és vigyáznak azokra.

15.5. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodai ének-zenei nevelés alapja a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaira épülő, tudatosan tervezett pedagógiai munka, amely érzelmeken keresztül fejleszti a személyiséget, esztétikai érzékenységet és közösségi magatartást. Nevelőmunkánk során a zenei tevékenységek – éneklés, zenélés, népi játékok, tánc – mindennapjaink szerves részévé válnak, a felnőtt minta spontán utánzásán keresztül. A közös éneklés öröme, a ritmus és mozgás

összhangja elősegíti a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltését, ízlésének formálását és zenei anyanyelvük megalapozását.

Zenei anyagunk jelentős része szorosan kapcsolódik a naptári évhez, a természet körforgásához, az évszakok váltakozásához, valamint az emberi élet fordulópontjaihoz, és kiemelkedő szerepet kap benne az állami, egyházi és jeles ünnepekhez köthető hagyományos dalanyag. Ezekhez az alkalmakhoz illesztjük népi játékainkat, gyermekdalainkat, néptáncainkat, amelyek így a nemzeti nevelés és a hagyományátadás természetes eszközeivé válnak. Az élményalapú értékközvetítés módszerével közelítünk a gyermekekhez, a dalok, játékok által a közös éneklés örömét élik meg, miközben fejlődik kifejezőképességük, ritmusérzékük, belső hallásuk és zenei emlékezetük is. A magyar néphagyományra épülő anyag mellett hangsúlyt kapnak más népek, nemzetiségek dalai, játéka is, így biztosítva a sokszínűséget és a kulturális nyitottságot.

A napi tevékenységeink során kihasználjuk a spontán éneklés, mondókázás, körjátékozás, zenehallgatás lehetőségeit is. A közös zenei élmények – legyen szó népdalról, hangszeres zenéről vagy ünnepekhez kapcsolódó dalokról – nemcsak örömforrást jelentenek, hanem esztétikai élményt is nyújtanak a gyermekeknek. Fontosnak tartjuk a keresztény tartalmú énekek beemelését is, hiszen az ének, mint imádság, a lelki nevelés meghatározó része. Az ilyen dalok segítenek a hitbeli gondolatok megértésében, elmélyítésében, és kifejezik a vallási ünnepek lényegét.

Zenei nevelési céljainkat változatos módszerekkel támogatjuk: ritmusfejlesztéssel, zenei fogalompárok megismertetésével, zenehallgatással, közös játékokkal, néptánc lépések elsajátításával, illetve az élő hangszeres zene bevonásával. A különféle hangszerek (dob, ritmusbot, cintányér, xilofon stb.) és zenehallgatáshoz szükséges eszközök (CD-k, lejátszók) színesítik a tevékenységeket és biztosítják a gyermeki kreativitás kibontakozását.

Óvodapedagógusaink módszertani felkészültségének bővítése érdekében részt vettek a Veronika Zeneprojekt továbbképzésen, amelynek célja a gyermekek zenei nevelésének élményalapú támogatása. A képzés során elsajátított ismereteket és gyakorlati technikákat beépítjük az óvodai mindennapokba, a zenei tevékenységek tervezésébe és megvalósításába.

A projekt módszertana – amely a zenén keresztüli érzelmi fejlesztést, a mozgás, ritmus, ének és improvizáció harmonikus egységét helyezi előtérbe – kiválóan illeszkedik óvodai nevelési gyakorlatunkhoz. A Veronika Zeneprojekt eszköztára hozzájárul a gyermekek belső zenei világának gazdagításához, és erősíti az együttműködésen, figyelmen és kreativitáson alapuló közös zenei élmények megélését.

Mindezek révén a zene az óvodai élet élő és formáló eleme, amely gazdagítja a gyermek érzelmvilágát, fejleszti zenei képességeit és erősíti közösségi élményeit, miközben kapcsolatot teremt múlt és jelen, hagyomány és élmény között.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A zenei tevékenységek tervezése és megvalósítása során az óvodapedagógus felelőssége, hogy a kiválasztott zenei anyagok – dalok, mondókák, ritmikus játékok – megfeleljenek a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni képességszintjének. A nap folyamán minden adódó lehetőséget megragadunk arra, hogy a zene természetes módon jelen legyen a gyermekek életében: gyakran énekelünk, mondókázunk, ritmusosan mozgunk együtt, így válik a zene a mindennapok örömforrásává. Különösen fontos szerepe van a zenei tevékenységeknek a beszoktatás időszakában: az énekelgetés során létrejövő bensőséges, személyes kapcsolat segít oldani a feszültséget, megkönnyíti a gyermek óvodai beilleszkedését. Az éneklés öröme végigkíséri nevelőmunkánkat – vigaszt nyújt, figyelmet terel el, motivál és felszabadít. A dalok, ritmusok segítségével szórakoztathatunk, kapcsolatot építhetünk, közösséget formálhatunk. Kiemelt figyelmet fordítunk a tiszta éneklésre és a minőségi, értékes dalkiválasztásra. Ezeket önmagunkkal szemben elvárásként is megfogalmazzuk, hiszen a gyermekek zenei ízlése, belső hallása és zenei érzékenysége nagymértékben formálódik az óvodai évek alatt. A zenei élmények befogadását nyugodt, biztonságot adó légkörrel segítjük elő. A zenei tevékenységekhez való kapcsolódás mindig önkéntes, a vidám, játékos hangulat, a közösen megélt élmény ereje motiválja őket a részvételre. Minden gyermeket a saját adottságaihoz és fejlettségi szintjéhez mérten, érzékenyen és tapintatosan segítünk a fejlődésben, hogy megtalálhassák a zene által a saját hangjukat, kifejezhessék érzéseiket, örömeiket.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Örömmel vesznek részt zenei tevékenységekben, gyakran ők maguk kezdeményezik is azokat.
- Önállóan és bátran énekelnek, éneklésüket gyakran mozgással is kísérik.
- Érdeklődéssel, figyelemmel hallgatják a mások által előadott zeneműveket, zenei élményeket.
- Képesek megkülönböztetni a zenei fogalompárokat (pl. halk–hangos, magas–mély), felismerik az egyenletes lüktetést és ritmust.
- Tisztán énekelnek, visszhangjátékban pontosan visszaadják a dallamokat és ritmusokat.
- Ritmushangszereket önállóan használnak, a zene ritmusához mozgással alkalmazkodnak, egyszerű néptáncleépéseket követnek.
- Képesek társaikkal közös térformákat alakítani, mozgásban és éneklésben is jól együttműködnek.
- Belső igényként jelenik meg náluk a zenehallgatás, a zenei élmények keresése.
- Örömmel énekelnek egyházi énekeket, hitük megélésének természetes eszközeként használva azokat.
- Betartják az énekes játékok szabályait, vállalnak feladatokat, szerepeket a közös tevékenységek során.

15.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az óvodapedagógusaink az ábrázoló tevékenységeket egész napra kiterjesztve, változatos eszközökkel és inspiráló környezettel támogatják. Kiemelt figyelmet fordítunk a környezet esztétikai alakítására, valamint az esztétikai élmények befogadásának lehetőségére, ezáltal segítve a gyermekek ízlésformálását és érzelmi fejlődését.

Előtérbe helyezzük a természetes anyagok, termékek felhasználását, melyek alkalmazása nemcsak a kreativitás fejlesztését, hanem a környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelést is szolgálja. A pedagógus feladata az új megoldások keresése, a gyermekek alkotó önkifejezésének támogatása, valamint a különféle anyagokkal, technikákkal való ismerkedés elősegítése.

Az ábrázolás – legyen az rajzolás, festés, mintázás, építés vagy kézimunka – a gyermek gondolatainak, érzelmeinek és fantáziájának kifejezési eszköze. Számunkra nem a kész produktum minősége a meghatározó, hanem maga az alkotás öröme és folyamata. A vizuális nevelés során a gyerekek önálló döntéseken keresztül, saját elképzeléseik szerint választhatnak a rendelkezésre álló eszközökből és technikákból. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek tapasztalatot szerezzen az anyagok tulajdonságairól, formálhatóságáról, variálhatóságáról.

A bibliai történeteket és az egyházi év ünnepeit a vizuális nevelésbe is integráljuk, többféle feldolgozási módszerrel. A gyermekek alkotásaiban megjelennek a keresztény és nemzeti ünnepekhez kapcsolódó szimbólumok is, különböző technikák és anyagok felhasználásával. Az esztétikai nevelés részeként a gyermekek műalkotásokkal is ismerkednek, és közösen beszélgetünk azokról. Minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk az életkorának és fejlettségi szintjének megfelelő eszközhasználatra. A differenciált feladatadás, a megfelelő pedagógusi támogatás és az elismerő értékelés segíti a gyermekek önbizalmának megerősítését.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodapedagógus jelenléte, irányító és támogató szerepe elengedhetetlen a gyermekek alkotó tevékenységeinek során. Biztosítjuk a megfelelő tárgyi feltételeket: eszközöket és alapanyagokat, amelyek alkalmasak a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő, kreatív tevékenységekhez. Különös gondot fordítunk arra, hogy az eszközök biztonságosak legyenek, illetve – amennyiben balesetveszélyes eszközökről van szó – megismertetjük a gyermekeket azok helyes, óvatos használatával. Ezzel nemcsak a testi épségükre ügyelünk, hanem a felelősségteljes viselkedést is megalapozzuk.

A vizuális és alkotó tevékenységek során folyamatos jelenlétünkkel biztosítjuk a biztonságos, nyugodt, ösztönző környezetet. Megfigyeljük a gyermekek munkáját, szükség esetén támogatjuk őket ötletekkel, biztatással, de nem avatkozunk be irányító módon, hanem teret engedünk a fantázia szabad kibontakozásának. Hisszük, hogy az önálló alkotás öröme az egyik

legerőteljesebb élmény, amely hozzájárul a gyermek önbizalmának, önkifejező képességének és belső motivációjának fejlődéséhez.

Az értékelés során differenciált módon járunk el: figyelembe vesszük a gyermek egyéni képességeit, előzetes tapasztalatait, fejlődési útját. Az értékelés nem csupán dicséretet jelent, hanem az alkotó folyamat megerősítését, ötletadást, bátorítást, amely megerősíti a gyermeket abban, hogy saját munkája értékes és jelentőséggel bír.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy a gyermekek részt vegyenek az elkészült alkotások további sorsáról szóló döntésekben. Ez lehetőséget ad számukra, hogy felelősséget vállaljanak munkájukért, megtapasztalják az együtt gondolkodás és együtt döntés örömét, valamint azt, hogy alkotásaik a közösség részévé válhatnak – akár a csoportszoba díszítéseként, akár közös projektek részeként. Így az óvodapedagógus nemcsak a technikai tudás közvetítője, hanem érzékeny kísérője a gyermek önkifejező és önformáló útjának, miközben biztosítja a megfelelő kereteket és inspiráló környezetet az alkotó tevékenységekhez.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Képes legyen elemi téri viszonyok (pl. lent–fent, nagy–kicsi) kifejezésére a képfelületen.
- Emberábrázolásaiban jelenjenek meg részletek (pl. arc, végtagok) és egyszerű mozgások.
- Élmények, emlékek alapján önállóan alkosson képeket.
- Megfelelően használja az eszközöket (olló, ragasztó, ecset stb.), tartsa helyesen a ceruzát.
- Ügyeljen az eszközök és a munkaterület tisztaságára.
- Nevezze meg és használja tudatosan a színeket, azok világos és sötét árnyalatait is.
- Képes legyen megfigyelés után formát mintázni. (agyag, gyurma, só-liszt tészta stb.)
- Készítsen egyszerű modellt, makettet önállóan vagy csoportmunkában.
- Díszítsen tárgyakat saját elképzelései szerint, egyéni stílusban.
- Legyen véleménye saját, társai alkotásairól, valamint a környezetében látható műalkotásokról.

15.7. Mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, valamint az egészséges életvitel kialakulásához. Ennek megvalósítása kiemelt feladata az óvodai nevelésnek, amelyben a mozgásos tevékenységek szervesen kapcsolódnak a gyermek mindennapjaihoz.

A mozgásfejlesztés alapvető szervezeti keretei:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység.

- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés.
- szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben, élményszerűen és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert. Ezek a tevékenységek támogatják a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzését, és segítik a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését. A rendszeres, egészségfejlesztő testmozgás az óvodai nevelés minden napján megvalósul, az egyéni szükségletek és fejlettségi szintek figyelembevételével. Minden gyermek számára biztosítjuk a mozgás örömeit, lehetőséget adva önálló kezdeményezésre, tapasztalatszerzésre. Kiemelt jelentőséggel bírnak a kooperatív mozgásos játékok, amelyek az együttműködést, szabálykövetést, figyelmet és érzelmi fejlődést is elősegítik.

A mindennapos testmozgást a tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron, igazodva az időjárási és tárgyi feltételekhez mérten szervezzük. A mozgásos játékok, feladatok és tevékenységek – mind spontán, mind szervezett formában – kedvezően hatnak a gyermekek kondicionális képességeire, különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek alapvetően befolyásolják a szervezet teherbíró képességét és egészséges fejlődését. Ugyanakkor jelentős szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakításában, valamint kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásait. Fontos, hogy a gyermekek kitartóak és fegyelmezettek legyenek, az utasításokat pontosan végrehajtsák, saját és társaik testi épségére ügyeljenek, és fejlődjön ki bennük az egészséges versenyszellem, valamint képessé váljanak örülni mások sikerének.

A mindennapos irányított testmozgás részeként helyet kapnak a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, népi játékok és néptáncok, melyek különösen hatékony eszközei a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztésének. A mozgás és a zene örömteli összekapcsolása hozzájárul a ritmusérzék, térbeli tájékozódás és szociális készségek fejlődéséhez. Törekszünk a szabad levegő lehetőségeinek maximális kihasználására, biztosítva ezzel az egészséges testi fejlődést és a természet közvetlen megtapasztalását.

Az óvodai mozgásos nevelés sokoldalúan, játékos módon támogatja a gyermekek testi, lelki és szociális fejlődését, és megalapozza az egészséges életmódra nevelést.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A mozgásfejlesztés alapját a gyermekek egyéni mozgásfejlődési sajátosságainak, testi képességeinek és mozgás iránti természetes igényének alapos megismerése képezi. Az óvodapedagógus feladata, hogy e megismerés alapján biztosítsa a gyermek számára azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik a szabad, önkéntes mozgásélmény megélését, valamint a tudatosan felépített, szervezett mozgásos tevékenységekben való részvételt.

A spontán, szabadon választható mozgásos játék során kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek biztonságos környezetben mozoghassanak: megfelelő méretű és elrendezésű tér, biztonságos eszközhasználat, valamint az egymás testi épségére való odafigyelés alapvető elvárásaink. A mozgás szabad öröme ugyanakkor kiváló alkalom a társas kapcsolatok fejlődésére, a szabályok spontán tanulására és az együttműködés gyakorlására is.

A szervezett mozgásos tevékenységeket tudatosan építjük fel: figyelembe vesszük a fokozatosság elvét, az életkori sajátosságokat és az egyéni különbségeket. Igyekszünk úgy kialakítani ezeket a foglalkozásokat, hogy azok egyszerre fejlesszék a gyermek állóképességét, koordinációját, rugalmasságát és mozgáskultúráját, miközben örömet is nyújtanak. A mozgásfejlesztés során kiemelten fontosnak tartjuk a pozitív megerősítés alkalmazását: sok biztatással, dicsérettel, segítségadással támogatjuk a gyermekeket, ezáltal csökkentve a szorongásokat és gátlásokat. Figyelemmel kísérjük minden gyermek mozgásfejlettségi szintjét, és ehhez igazítjuk az egyéni vagy csoportos feladatokat.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- A gyermek szívesen és örömmel mozog, mozgása összerendezett.
- Finommozgása és egyensúlyérzéke folyamatosan fejlődik.
- Alkalmazkodik a járások és gimnasztikai gyakorlatok üteméhez.
- Képességeihez mérten pontosan végrehajtja az utasításokat.
- Ismeri az irányokat, és tud tájékozódni a térben.
- Betartja a szabályokat különböző verseny- és ügyességi játékok során.
- Képes érzelmei és indulatai irányítására. (düh, feszültség, siker öröme, kudarc elviselése)
- Tud egyszerre elindulni és megállni a „csoport indulj, csoport állj!” vezényszóra.
- Gimnasztikai gyakorlatok közben használ különféle kézi eszközöket. (karika, babzsák, bot, ugrókötel, labda, kendő, szalag, maroklabda)
- Egyenletes iramban tud futni.
- Tud magasba és távol ugrani.
- Összetetten végzi a támaszgyakorlatokat. (csúszás, kúszás, mászás)
- Tudja használni a bordásfalat függő gyakorlatokhoz.
- Képes kétkezes alsó és egykezes felső dobást végrehajtani, és célba dobni.
- Önállóan, óvónői irányítás nélkül is játszik futó-, fogó- és versenyjátékokat.
- A foglalkozásokon fegyelmezetten viselkedik.
- Figyel saját és társai testi épségének megőrzésére.

15.8. A külső világ tevékeny megismerése

Az óvodai nevelés egészében átható, folyamatos folyamat a gyermekek környezettel való ismerkedése. Ennek során a gyermekek az őket közvetlenül körülvevő, valamint a tágabb természeti és társadalmi környezetből olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodáshoz és tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek. Ez a komplex

megismerési folyamat szoros kapcsolatban áll az óvodai nevelés más területeivel, összefonódva segíti a gyermek személyiségének sokoldalú fejlődését. Az óvodás korú gyermek kitágult, csodálkozó szemmel figyeli a világot, amely körülveszi, minden érdekli, és mindent meg akar ismerni. Ez a nyitottság és fogékonyság a teremtett világ csodái iránt természetes és Isten ajándéka.

A környezettel való ismerkedés tartalmi témakörei között szerepel a család, mint elsődleges közösség, amelynek tagjai, munkájuk, lakásuk és életkörülményeik bemutatásán keresztül a gyermek a biztonság és a szeretet alapját ismeri meg. Fontos része a nevelésnek testünk megismertetése, a testrészek, érzékszerveink, valamint ezek védelmének és ápolásának tudatosítása. A növények és állatok megfigyelése, jellemzőik, lakóhelyük, kicsinyeik gondozása és védelme a természet szeretetére és felelősségteljes viszonyára nevel. A környezet megismerése kiterjed az épített környezetre is, az óvoda és a lakóhely környékének felfedezésére, valamint a közlekedés eszközeinek és a helyes közlekedési szabályok elsajátítására. Az évszakok és napszakok jellemzőinek, változásainak megfigyelése, a természetvédelem hangsúlyozása szintén szerves része a tanulási folyamatnak, melyet gazdagítanak a népszokások és néphagyományok megismerése, így erősítve a gyermekek kapcsolódását saját kultúrájukhoz. Ezen ismeretek legmélyebb értelmezése és élményszerű átadása pedig abban rejlik, hogy mindezt a világot, annak szépségét és életét Isten ajándékának ismerjük el. Ez a hitbeli szemlélet segíti a gyermekeket abban, hogy a környezetük iránti szeretet, tisztelet és felelősségvállalás mellett tudatosan éljék meg a teremtett világ csodáit, és növekedjen bennük a hála és a gondoskodásra való készség.

A környezet megismerése gazdag lehetőséget nyújt matematikai tapasztalatok szerzésére is. A gyermekek már korán összehasonlítanak mennyiségeket, formákat, színeket, súlyokat és méreteket, válogatnak és csoportosítanak, miközben ismerkednek a térirányokkal, névutókkal, és számolási alapokkal. A szabad játékban és a szabályjátékokban számos matematikai helyzet adódik, amelyeken keresztül fejlődik a gyermekek képi és nyelvi gondolkodása, szabálytudata, és megértik az ok-okozati összefüggéseket. Így fejlődik bennük a logikus gondolkodás, a problémamegoldó képesség és a világ rendszereinek megértése, mindez pedig segíti őket abban, hogy a világot Isten által teremtett szépségében fedezzék fel.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodás korosztályra jellemző a fokozott kíváncsiság, az új élmények iránti nyitottság és az intenzív érdeklődés a környezetben zajló események iránt. Fontos számunkra, hogy ezt a természetes érdeklődést tudatosan fenntartsuk és tovább fejlesszük, lehetőséget adva a gyermekeknek arra, hogy gazdag ismeretanyaggal, nyitott szemlélettel, érzékeny lelkülettel ismerkedjenek meg az Isten által teremtett világ sokszínűségével. A kisgyermek természetes kíváncsiságából fakadóan gyakran tesz fel kérdéseket – ezek a kérdések nem csupán ismeretszerzésre irányulnak, hanem segítik a világ megértését, az ok-okozati összefüggések felismerését is. Válaszainkat mindig a gyermek életkori sajátosságaihoz és értelmi

fejlettségéhez igazítjuk, miközben arra törekszünk, hogy az igazságot közvetítsük számára egyszerű, érthető formában.

Nevelői munkánk során a személyes példa erejével nevelünk. Tudatosan közvetítjük a környezet iránti felelősségteljes hozzáállást, az élet minden formája iránti tiszteletet, a hazaszeretetet, valamint a teremtett világ a körülöttünk lévő természet megóvásának, teremtésvédelem fontosságát. Igyekszünk olyan közösségi élményeket nyújtani, amelyekben a gyermek érzi, hogy kapcsolódik a világhoz – hogy része annak, felelősséggel tartozik iránta, és hogy ő maga is képes értéket teremteni benne.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Az óvodáskor végére a gyermekek ismerik az évszakok jellemzőit, képesek meglátni azokban rejlő szépséget és változásokat.
- Tudják felsorolni az ismertebb állatok és növények neveit, jellemző tulajdonságaikat, valamint tapasztalatokkal rendelkeznek életkörülményeikről.
- Ismerik testük részeit és azok alapvető funkcióit, tudatosak a testük ápolásában és védelmében.
- Megismerik a különféle közlekedési eszközöket, és elsajátítják a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Tudják a színeket és a napszakokat, évszakokat, valamint ezek váltakozását az év során.
- Szeretik, tisztelik és védik élő- és tárgyi környezetüket, aktívan részt vesznek annak formálásában, felismerve, hogy az élet és a világ Isten ajándéka, ezért hálásak érte.
- Fejlődik bennük a természeti és társadalmi környezetben való kulturált viselkedés, illemszabályok betartása iránti belső igény.
- Ismerik lakóhelyük címét, szüleik nevét és foglalkozását, valamint óvodájuk nevét.
- Kialakul térbeli tájékozódásuk, megértik az irányokat és a névutók jelentését.
- Képesek számolni tízig, és matematikai tapasztalataik révén összehasonlításokat végeznek mennyiség, méret és forma alapján.
- Megértik és alkalmazzák környezetük formai, mennyiségi és téri viszonyait, elősegítve ezzel logikus gondolkodásuk fejlődését.

15.9. A munka jellegű tevékenységek

A személyiség fejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű tevékenységek. A munka az óvodai nevelés kiemelten fontos eszköze, mely mindig egyértelmű céllal bír. Elvégzése nem csupán hasznos, hanem a gyermek számára külső szükségyszerűségeen alapuló feladat, amely felelősségvállalást kíván meg tőle. Az óvodai munkatevékenységek során a gyermekek konkrét, életközeli tapasztalatokat szereznek, miközben személyiségük számos területe fejlődik.

Feladatcsoportok:

- Önkiszolgálás területéhez tartozó tevékenységek:
 - önálló öltözködés és vetkőzés gyakorlása
 - testápolással kapcsolatos feladatok
 - étkezéssel összefüggő tevékenységek (pl. terítés, evőeszköz-használat, rendrakás)
- A közösség érdekében végzett rendszeres feladatok:
 - naposi munka (pl. asztalterítés, növények gondozása)
 - a csoport életéhez kapcsolódó állandó, mindennapos feladatok
- Alkalomszerű munkák és egyéni megbízatások:
 - a környezet rendjének fenntartása (pl. játékok helyretétele, takarítás)
 - felnőtteknek, társaknak, kisebb gyermekeknek nyújtott segítség
 - különféle egyedi megbízatások teljesítése a mindennapok során
- Évszakokhoz igazodó munkajellegű tevékenységek:
 - szezonális feladatok a csoportszobában (pl. dekorációk készítése)
 - udvari munkák (pl. lombgyűjtés, virágültetés)
 - óvodakert, magaságyságok gondozása
 - környezetápolás az óvoda tágabb környezetében (pl. séta közben szemétszedés)

A munkavégzés nevelői jelentősége:

- A gyermekek a munkavégzés során közvetlen tapasztalatokat és ismereteket szereznek a környezetükről.
- Megértik a munka értékét, hasznosságát, és megtanulják megbecsülni annak eredményét.
- Fejlődnek a munkavégzéshez szükséges készségek és képességek, például:
 - eszközök és szerszámok megfelelő használata
 - részmozzanatok begyakorlása és tudatos végrehajtása
- Alakul és erősödik a gyermekek:
 - kitartása
 - felelősségtudata
 - önértékelése
 - kötelességtudata
- A közösségi szellem mélyül, a gyermekekben fokozatosan kialakul a segítőkészség, és egyre erősebben érzik a közösséghez tartozás élményét.

Ezáltal a munka nem csupán gyakorlati tevékenység, hanem a személyiségfejlesztés komplex és hatékony eszköze is az óvodai nevelés rendszerében.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodai munkafolyamatok gyakran alkalmasszerűen, váratlan helyzetekre reagálva alakulnak ki. Éppen ezért, ezek szervezése különös pedagógiai érzékenységet és körültekintést igényel. A közösségért végzett feladatokat úgy szervezzük, hogy azok egyértelműen mások javát szolgálják. Fokozatosan vezetjük be a gyermekeket a munkavégzés világába, pozitív megerősítéssel, sok dicséréssel és biztatással motiválva őket. Ezáltal alakul ki bennük az a belső attitűd, hogy munkájuk értékes és mások számára is fontos. Az egyéni bánásmód elve alapján minden gyermeket olyan feladatokkal bízunk meg, amelyeket önállóan vagy minimális segítséggel képes elvégezni. Ezzel növeljük önbizalmát, támogatjuk fejlődési útját, és erősítjük önállóságát. A jól végzett munkát mindig pozitív visszajelzéssel jutalmazzuk.

Pedagógiai feladatunk, hogy minden gyermek számára biztosítsuk a munkavégzéshez szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt és támogató légkört, megfelelő időkeretet. A feladatokat mindig bemutatjuk, gyakorlással segítjük elsajátításukat, és figyelünk azok logikus sorrendiségére. Fontos nevelési alapelvünk, hogy amit a gyermek önállóan képes elvégezni, abban nem tesszük meg helyette – legfeljebb egy-egy mozzanatban segítünk. Így formáljuk a gyermeki önállóságot, önbizalmat és a feladatvállalás készségét. Ebben kérjük a szülők együttműködését is, mert nevelési céljaink csak közös értékrend és azonos elvárások mellett valósulhatnak meg.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Örömmel és egyre nagyobb önállósággal végzi az ismerős, begyakorolt feladatokat.
- Képességeinek megfelelően vállal kisebb megbízatásokat, amelyeket igyekszik felelősséggel teljesíteni.
- Megbecsüli saját munkáját és értékeli mások erőfeszítéseit is.
- Egyre tudatosabban alakul ki benne a kötelességtudat, amely a közösséghez való tartozás érzésében gyökerezik.
- Fejlődik benne a kitartás, segítőkészség és az együttműködés képessége.
- Hálát érez a számára nyújtott segítség, gondoskodás és szeretet iránt.
- Megtanulja a munkaeszközöket célszerűen, rendeltetésszerűen és biztonságosan használni.
- Egyre gyakrabban észreveszi önállóan is, ha környezetében valami tennivaló akad, és nem csak külső kérésre, hanem belső motivációból is cselekszik.
- Örömet lel az elvégzett munka eredményében, s nem csupán az elismerés motiválja, hanem saját sikerélménye is.
- Kialakul benne az igény, hogy egyre igényesebben elégítse ki saját szükségleteit, ugyanakkor gondoskodjon környezete rendjéről, ápoltságáról és szépségéről is.
- Képessé válik arra, hogy önként, szívesen tevékenykedjen másokért, a közösségért, és hozzájáruljon a teremtet világ gondozásához.

15.10. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulása az óvodai élet minden pillanatában jelen van: spontán módon, tapasztalatokon keresztül, játékban, utánzásban, a környezet hatására, valamint az óvodapedagógus által tervezett és irányított tevékenységek során is. A tanulás nem elkülönült folyamat, hanem szervesen beépül a gyermek mindennapjaiba, játékos, élményszerű módon, az óvodai élet teljes terét és idejét áthatva.

A gyermek fejlődési útját meghatározzák a családban szerzett élmények, a közösségi környezet hatásai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák. Az óvodapedagógus a tanulás feltételeinek kialakítása során figyelembe veszi a gyermek előzetes tapasztalatait, élményeit, érdeklődését és egyéni fejlődési ütemét.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

Óvodás korban a gyermekek spontán, önkéntelen módon tanulnak. Ezért fontos, hogy a gyermek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítsuk a tapasztalat és ismeretszerzés folyamatát. Az óvodai tanítás-tanulás folyamat nyitott, komplex feladat. Az óvodapedagógusok a tanulást biztosító feltételek megteremtése során építenek a gyermekek előzetes ismereteire, élményeire, tapasztalataira. A tanulás közben végzett sokféle tevékenység lehetőséget ad az érdeklődés kielégítésére, a tapasztalatszerzés, a „megtanulás”, a gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotásra, az emberi és tárgyi környezet szépségeinek felfedezésére. A gyermek tanulása elsősorban játékba ágyazott cselekvésekben valósul meg. Ezekben a tevékenységekben aktívan jelen van, cselekszik, kérdez, kezdeményez, hibázik, próbálkozik, újraalkot és saját élményeken keresztül építi tudását. Ezek a tanulási helyzetek megjelenhetnek mind a természetes, mind a szimulált környezetben, és mindig kapcsolatban állnak a valósággal, a gyermek életével. Az óvodapedagógus ezekben a folyamatokban párhuzamos tevékenységeket kezdeményez, támogatja a gyermek spontán törekvéseit, ugyanakkor tudatosan formálja az élményszerzést.

A tanulás hatására pontosabbá válik észlelésük, érzékelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük, és gondolkodásuk, képessé válnak problémáik felismerésére és megoldására. A megfigyelés, az emlékezetbe vésés ebben az életkorban a gyakorlati tevékenységbe ágyazottan fejlődik. Az óvodai tanulás a játék motivációs bázisára épül, mindvégig játékos jellegű marad. Teljesíthető feladatokat állítunk eléjük, nem korlátozzuk önálló kereső, felfedező tevékenységét, így általában sikerrel oldják meg a feladatokat.

A tanulási folyamat nyitott és komplex. A gyermek saját tempója, érdeklődése és érettségi szintje szerint vesz részt benne. A tanulás szervezeti formái:

- Kötetlen forma: önkéntes részvétellel, szabad játékhelyzetekbe ágyazottan.
- Kötött forma: kötelező részvétellel, életkorhoz és csoporthoz igazítva, tervezett és irányított foglalkozás keretében.

A tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatást, fejlesztést végzünk. A fejlesztéshez szükséges feladatokat, módszereket, eszközöket az óvónők a gyermek egyéni fejlesztési naplójában rögzítik és tervezik. A fejlesztéshez gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus, szakemberek segítségét, illetve intézményi pszichológus tanácsait vesszük igénybe.

A tehetséggondozást a felzárkóztatáshoz hasonlóan egyénre szabottan tervezik az óvónők. Ezeket a fejlesztési naplóban rögzítik. Ha a gyermek egy-egy területen kimagasló képességeket mutat, arra felhívjuk a szülők figyelmét és szakemberhez irányítjuk őket.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodai tanulási folyamatban az óvodapedagógus szerepe kulcsfontosságú: ő teremti meg a fejlődést támogató, biztonságos és szeretetteljes környezetet, amelyben a gyermek tapasztalati úton, játékosan tanulhat. Figyelemmel kíséri a gyermek egyéni fejlődését, segíti képességeinek kibontakoztatását, és a tevékenységeket tudatosan, életkori sajátosságokhoz igazítva szervezi. Támogatja a spontán tanulást, ösztönöz, példát mutat, differenciáltan fejleszt, és folyamatosan együttműködik a gyermekkel, családjával, valamint a fejlesztést segítő szakemberekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek belső érése, a családi, az óvodai nevelés és az óvodai ismeretszerzés tevékenység eredményeként az óvodáskor végére a gyermekek többsége eléri az iskolai élethez, munkához szükséges fejlettségi szintet.
- Testi fejlettségének eredményeként a mozgáskoordinációja összerendezett lesz, finom motoros képessége fejlett.
- Lelki fejlettsége eredményeként az érdeklődő gyermek, tanuláshoz szükséges képességei megfelelően differenciált. Emlékezetében a szándékos bevésés és felidézés kifejlődik.
- A tanulás alapját képezi, a szándékos figyelem megjelenése, és megfelelő szintű fejlettsége. Gondolkodására a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás lesz az egyre inkább jellemző.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, környezetéről, beszéde jól érthető, kommunikációja folyamatos.
- Szociális érettségének eredményeként a gyermek kész az együttműködésre, kapcsolatteremtésre. A szabályokhoz alkalmazkodni képes, feladattudata kialakulóban

van, feladattartása, önfegyelme révén egyre eredményesebben tudja a feladatokat elvégezni.

16. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése és fejlődésük segítése

16.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Sajátos nevelési igényű gyermekek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Célunk a sajátos nevelési igényű gyermek önmagához viszonyított fejlődésének biztosítása ép gyermekcsoport közösségében. A gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság megteremtése és megtartása optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez. A speciális nevelési szükségletekhez, életkori sajátosságokhoz igazodó segítség adása annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek az átlagos képességű gyermekekhez minél jobban közelítő személyiséggé váljanak.

Óvodánkban a gyerekek fejlesztését gyógypedagógus, látja el meghatározott óraszámban és keretek között. Az egyéni fejlesztésekre az intézményben fejlesztő szoba, külön foglalkoztató helyiség áll rendelkezésre.

Sajátos ellátást igénylő gyermekek

A speciális étkezést (diétás étkezés) igénylő, illetve a diabeteszes gyermekek ellátása. Esetükben feladatunk:

- Diétás étkezés biztosítása külső szállítóval.
- Szoros együttműködésben az egészségügyi segítő munkatárssal a diabeteszes gyermek állapotának folyamatos figyelése, szakszerű ellátása.
- Óvodán kívüli programokon, szakszerű ellátás biztosítása.

Beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Célunk a gyermekek napi életritmusba való beillesztése a szokás-szabályrendszer megerősítésével, következetes betartatásával. A pszichikus funkciók fejlesztése, speciális módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztásával és azok alkalmazásával,

szakemberek bevonásával, illetve irányítása alatt működik. A fejlesztő tevékenységünk szoros együttműködést kíván meg a szülőkkel, a családban folyó neveléssel.

Óvodánkban a gyerekek fejlesztését az intézményi gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus látja el meghatározott óraszámban és keretek között. A beszédhibás gyermekek fejlesztését külsős logopédus végzi. Az egyéni fejlesztésekre az intézményben fejlesztő szoba, külön foglalkoztató helyiség áll rendelkezésre.

Kiemelten tehetséges gyermekek

A tehetséggondozást a felzárkóztatáshoz hasonlóan egyénre szabottan tervezik az óvónők. Ha a gyermek egy-egy területen kimagasló képességeket mutat, arra felhívjuk a szülők figyelmét és szakemberhez irányítjuk őket.

Célunk a tehetségígéretes gyermek felismerése, fejlődésének elősegítése.

Feladataink:

- Megfelelő környezeti feltételek megteremtése, derűs, nyugodt inkluzív óvodai légkör biztosítása.
- A fejlődés feltételeinek biztosítása (eszköz, anyag, hely, idő), speciális szükségletek kielégítése.
- Biztatás, támogatás, tevékenységek biztosítása.
- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, különbözőségek elfogadása.
- A tehetség és megjelenési formájának felismerése: Intellektuális képességekben - szókincs, emlékezet, gondolkodás, kreativitás. Speciális képességekben - zenei, ábrázoló, matematikai, pszicho motoros, szociális. Viselkedés jegyekben - intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység.
- A szülő segítése gyermeke nevelésében.
- A gyermekek megfelelő iskolaválasztásának segítése.

Óvodánkban a nevelési időn kívül a következő területeken folyik tehetséggondozás az igények és a lehetőségek függvényében:

- zeneovi
- balett
- ovi-kosár
- ovi-foci
- judo
- angol nyelvi foglalkozás
- német nyelvi foglalkozás

16.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek

Hátrányos helyzetű gyermek: az, akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

Halmazottan hátrányos helyzetű: akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - a gyermek hároméves korában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek is, akit tartós nevelésbe vettek.

Feladatok:

- Az óvónők feladatai az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismerése, szükség szerint környezettanulmány végzése.
- Hátrányos, halmazottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.
- A hátrányos és halmazottan hátrányos helyzeten lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése, a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.
- Az óvodapedagógus alapvető feladata, hogy maximálisan biztosítsa a gyermek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot. Úgy szervezi az óvodai környezetet a személyi és tárgyi feltételrendszert, hogy az hatásrendszerével elősegítse minden gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot, vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális hátterét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

17. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociálisan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a családi körülményei rendezetlenek, lakhatási feltételek nem kielégítőek, szülők anyagi helyzete rossz (munkanélküli, segélyen élők).

Feladatunk: felismerni a nehézségekkel küszködő családokat, illetve a gyermekvédelmi felelőssel közösen családokat segítő lehetőségeket megkeresni.

Lehetőségeink:

- Szent Erzsébet program keretében tartós élelmiszer és tisztítószer gyűjtése által nyújtott segítség.
- Az óvoda alapítványa a „Mindenkinek Használni” Alapítvány bevonása a megsegítésbe.
- A Szülői Munkaközösség által szervezett ingyenes „Hozd és vidd!” ruhavásárlási akcióban a rászorultak is ingyenesen jutnak jó minőségű gyermek és felnőtt ruhákhoz.

18. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Feladataink:

- Óvodán belül a szegregáció mentesség az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- Gyermekek differenciált fejlesztése, egyéni képességeinek figyelembevétele.

- Gyermekközpontú, családoorientált szemléletmód kialakítása.
- Gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése.
- A gyermeki elégedettségi vizsgálatok eredményeinek beépítése a mindennapi nevelő munkába.
- Hatékony együttműködés a szülőkkel és az óvodán kívüli szervezetekkel.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok szakorvosok általi biztosítása.
- Az óvoda orvosi és védőnői felügyelet biztosítása.
- Gyermekjóléti szolgálatokkal, illetve a szociális ellátórendszerrel való együttműködés.

19. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermekvédelmi feladatokat megbízott gyermekvédelmi pedagógus látja el.

Feladatai:

- Szoros együttműködést alakít ki a csoportos óvónőkkel.
- Összegyűjti a nevelési év elején a segítségre szoruló gyermekeket.
- A feladatokat időben rögzíti, segélyezési javaslatokat tesz.
- Szükség esetén családlátogatásokat tesz.
- A gyermekvédelmi előadásokról, továbbképzésekről tájékoztat.
- Beszámolót tart az igazgatónak, az óvodai igazgatóhelyettesnek és az óvodapedagógusoknak.
- Gyermekjóléti szolgáltatások szervezése hord és vidd ingyenes játék és ruhabörze.
- Aktív együttműködés a szociális ellátórendszerrel.

20. Óvoda-iskola átmenet

Az óvoda és az iskola közötti átmenet a gyermekek életében meghatározó, sorsfordító időszak. Ez az új életszakasz – új környezetet, közösséget és elvárásokat hoz magával –, ezért különös figyelmet igényel mind az intézmények, mind a családok részéről. A zökkenőmentes váltás támogatása érdekében elengedhetetlen, hogy az óvoda és az iskola tudatosan, együttműködve segítse a gyermekeket ebben a folyamatban.

A gyermekek beilleszkedését és iskolai előmenetelét számos tényező befolyásolja: életkori sajátosságaik, személyiségük, fejlettségi szintjük, valamint az esetleges részképességbeli elmaradások is. Az iskolakezdés időszaka kritikus pont lehet a fejlődésük szempontjából, ezért fontos, hogy az átmenetet célzott programokkal támogassuk.

2025 szeptemberétől bevezetésre kerül egy olyan óvoda-iskola átmenetet segítő program, amely kifejezetten a tanköteles korú gyermekeink zökkenőmentes intézményváltását támogatja. A programot intézményünk általános iskolájának tanítóival szoros együttműködésben tervezzük és valósítjuk meg. Havi rendszerességgel látogatjuk az iskolát, ahol közös programokon, játékos foglalkozásokon, valamint interaktív óralátogatásokon

veszünk részt. Célunk, hogy a közösen kidolgozott tevékenységek és élmények révén megkönnyítsük a gyermekek számára az iskolai életbe való belépést, csökkentsük a váltással járó szorongást, és biztos alapokat teremtsünk számukra az új közösségbe való beilleszkedéshez. Ezek a találkozások segítik a gyermekeket abban, hogy ismerős környezetbe, ismerős arcok közé érkezenek szeptemberben, így csökkentve a váltással járó szorongást és bizonytalanságot. Az iskolakezdést követően szeptemberben óvodapedagógusaink részt vesznek az elsős tanítók nyílt óráin, hogy képet kapjanak a gyermekek beilleszkedéséről, előmeneteléről. Ez az együttműködés nem ér véget a tanév elején, fontos számunkra a folyamatosság és a visszacsatolás is. Ennek részeként ősz végén a tanítóktól visszajelzést kapunk a volt óvodásaink iskolaérettségéről, melyben részletesen beszámolnak arról, hogy a gyermekek mely területeken teljesítenek kiemelkedően, illetve hol mutatkoznak még gyengébb képességek. Ez a visszajelzés kiemelt jelentőséggel bír nevelőmunkánk szempontjából, hiszen segít abban, hogy pedagógiai gyakorlatunkat folyamatosan fejleszteni tudjuk. A tanítók tapasztalatai alapján meghatározzuk, mely készségek és képességek megerősítésére, célzott fejlesztésére van szükség az óvodai évek során. Ezáltal még hatékonyabban tudjuk támogatni a gyermekeket abban, hogy magabiztosan, megfelelő alapképességekkel és érzelmi biztonságban lépjenek az iskolai élet szakaszába. Az óvoda-iskola szoros együttműködésétől azt várjuk, hogy a gyermekek biztonságban, felkészülten, pozitív élményekkel lépjenek át az iskolai életbe.

21. Óvoda kapcsolatai

Kapcsolatunk a fenntartóval szoros és folyamatos, hiszen intézményünk fenntartója a Zirci Ciszterci Apátság. A Ciszterci Iskolai Főhatóság (CIF), mint a Zirci Ciszterci Apátságon belül működő belső egyházi jogi személy, látja el az apátság által alapított iskolák, óvoda fenntartói feladatait. A CIF munkáját a Zirci Ciszterci Apátság által kinevezett Főigazgató vezeti. Munkatársaikkal rendszeres, együttműködésen alapuló kapcsolatban állunk, amely működésünk állandó és hatékony megvalósításának elengedhetetlen feltétele.

Az óvoda és a család kapcsolata

Pedagógiai munkánk alapvetése, hogy a gyermek fejlődésének biztosítása csak a családi és az óvodai nevelés szoros együttműködésén keresztül valósulhat meg. Meggyőződésünk, hogy a bizalomra épülő, aktív kapcsolat a szülőkkel elősegíti a gyermekek érzelmi biztonságát, beilleszkedését és egyéni képességeinek kibontakozását.

Az együttműködés során törekszünk a nyitott, asszertív párbeszédre, ahol helyet kapnak a szülők kérdései, visszajelzései és javaslatai. Figyelembe vesszük a családok értékrendjét, szokásait, egyedi élethelyzetét, és ezekhez illesztjük a támogatási, segítségi lehetőségeket. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, és az együttműködés során a segítségnyújtás olyan megoldásait keresi, amelyek illeszkednek az adott család

élethelyzetéhez, lehetőségeihez. Ezáltal minden gyermek számára biztosíthatjuk a számára legmegfelelőbb támogatást az óvodai életben való beilleszkedéshez és fejlődéshez.

Fontosnak tartjuk, hogy a szülők partnerként érezzék magukat a nevelési folyamatban. Ennek érdekében rendszeresen tájékoztatást adunk a gyermek fejlődéséről, szükség esetén személyes beszélgetések, fogadóórák, illetve egyéni fejlesztési javaslatok útján biztosítjuk a hatékony kommunikációt.

Együttműködésünk alapelvei:

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel Alapvető célunk, hogy minden gyermek szüleivel bizalmon alapuló, nyitott és őszinte kapcsolatot alakítsunk ki. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők bármikor fordulhassanak hozzánk kérdéseikkel, észrevételeikkel, és érezzék, hogy gyermekük jó kezekben van.
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása A beszoktatási időszakot rugalmasan és egyénre szabottan szervezzük meg, figyelembe véve a gyermek és a család igényeit, tempóját, ezáltal támogatva a zökkenőmentes óvodakezddést.
- Rendszeres tájékoztatás a gyermekek mindennapjáról Napi vagy heti szinten tájékoztatjuk a szülőket gyermekük óvodai életéről, fejlődéséről. Az egyéni fejlesztési naplóban rögzített megfigyeléseket személyes beszélgetések során is megosztjuk, valamint félévente tájékoztatást kapnak az ovi krétában, illetve bemutatjuk a gyermek alkotásait, elmondva, milyen képességek, készségek fejlődtek az adott tevékenységek során.
- Egyéni beszélgetések, nézetek és szokások megismerése Lehetőséget adunk személyes konzultációkra, ahol a családi szokások, értékrendek megismerése révén jobban megérthetjük a gyermek háttérét, és így még hatékonyabban támogathatjuk fejlődését. Fontosnak tartjuk, hogy a családot partnerként kezeljük, és közösen építsünk a meglévő erőforrásokra.
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése A szülői közösségek megerősítése érdekében közös programokat, ünnepségeket szervezünk, melyek során a családok közösen élhetik meg az óvodai közösséghez tartozás élményét, ezzel is támogatva a gyermekek szociális fejlődését.

Innovatív nevelőtestületként folyamatosan keressük azokat a lehetőségeket, melyekkel kapcsolatainkat mélyíthetjük, és a közösségi élményekkel gazdagíthatjuk. Úgy szervezzük az óvodai élet eseményeit, hogy azokban a szülők valódi, aktív szerepet vállalhassanak, hozzájárulva egy élő, támogató, értékalapú óvodai közösség kialakulásához. Ezek a kapcsolattartási formák nemcsak a gyermekek optimális fejlődését segítik, hanem elősegítik az óvoda és a család közötti kölcsönös bizalom, megértés és partnerség kialakulását is.

Kapcsolattartásunk formáit tudatosan és sokszínűen alakítjuk, a személyes, közvetlen kommunikációtól kezdve a szülői fórumokon, közös programokon, ünnepeken

és rendezvényeken való részvételig, melyek hozzájárulnak a családi légkör megteremtéséhez és az örömteli, pozitív érzelmi töltetű élményekhez.

A kapcsolattartás különböző formái:

- Napi szintű kapcsolatot tartunk fenn a szülőkkel, melynek során tapintatosan érdeklődünk a gyermek közérzete felől, különös figyelmet fordítva az esetleges viselkedésbeli változásokra. Fontosnak tartjuk, hogy tájékoztassuk a szülőket az óvodai nap során történt, gyermeküket érintő eseményekről.
- A beszoktatás során figyelembe vesszük minden gyermek egyéni igényeit, és lehetőséget biztosítunk akár két hétig tartó, fokozatos beilleszkedésre.
- Évente három alkalommal tartunk szülői értekezletet, amelyeken bemutatjuk óvodánk pedagógiai rendszerét, tájékoztatást adunk működési és szervezési kérdésekről, valamint teret adunk a szülők kéréseinek, észrevételeinek, különös tekintettel az újonnan érkező és iskolába készülő gyermekek szüleire.
- Szülői fórumokat szervezünk, ahol nevelési, egészségügyi és más aktuális témákról beszélgethetünk interaktívan meghívott előadók közreműködésével.
- Lehetőséget biztosítunk lelki beszélgetésekre is, ahol a keresztény nevelésről, valamint a családok hitbeli életéről oszthatjuk meg gondolatainkat.
- Szükség esetén családlátogatásokat végzünk, ha a gyermek viselkedésében, élethelyzetében változást észlelünk. Fontosnak tartjuk, hogy jobban megismerjük a családi hátteret, különösen a több éve hozzánk járó, illetve nagycsaládos gyermekek esetében.
- Keresztény és évközi ünnepeink megszervezésébe aktívan bevonjuk a szülői szervezetet és az önként vállalkozó szülőket, akik segítséget nyújtanak az események lebonyolításában is.
- Az óvoda által a családokkal közösen szervezett programok – mint például az őszi terményáldás, a Szent Márton napi lámpás felvonulás, az adventi közös énekes áhítat, a karácsonyi kézműves vásár vagy a családi majális – családi hangulatukkal, valamint a felnőttek és gyermekek közös tevékenységével erősítik az óvodai közösséghez tartozás érzését, és örömteli, érzelmileg gazdag élményeket biztosítanak mindannyiunk számára.
- Az információáramlásban segítségünkre vannak a digitális eszközök (e-mailek, telefon, ovi kréta).

Az óvoda és az iskola kapcsolata

Intézményünk iskolájával intenzív, élő kapcsolatot tartunk fenn. Munkánk során a már több éve hagyománnyá vált programokon együtt vesznek részt az intézmény tagjai. A kapcsolattartás formáit igyekszünk változtatatosan és személyes élményeken alapulva kialakítani annak érdekében, hogy a gyermekek óvoda és iskola közötti átmenete zökkenőmentes, biztonságot adó legyen.

- Visszatérő óvodások: Volt óvodásaink gyakran látogatnak vissza egy-egy beszélgetésre, örömmel találkozunk velük az utcán, az udvaron, az iskolában vagy újra az óvodában.
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében
- Őszi multság: Nagycsoportosainkkal játékos vetélkedőn veszünk részt az iskolában, ahol kipróbálhatják az iskolai környezetet.
- Szent Margit Nap: Intézményünk védőszentjének ünnepén az iskolaelőkészítő csoportos gyermekekkel közös szentmisén veszünk részt.
- Tanítónénik látogatása: A leendő elsős tanítónők meglátogatják a nagycsoportosokat, játszanak velük, ismerkednek, miközben az óvodapedagógusokkal beszélgetve képet kapnak a gyermekek fejlettségéről.
- Iskolai pedagógusok látogatása: Az iskola tanítói és zenetanárai átlátogatnak hozzánk ismerkedő foglalkozásokra, amelyeket szívesen tartanak óvodásainknak.
- Nyílt tanórák: Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyerekek óralátogatásokon vegyenek részt az iskolában.
- Iskolaköztöltő foglalkozások: Az iskolát kezdő óvodások számára ismerkedő tevékenységeket szerveznek, megkönnyítve az óvoda–iskola átmenetet.
- Közös programok: A tanköteles korú gyermekek több iskolával közös eseményen vesznek részt a sikeres iskolakezdés elősegítése érdekében.
- CINKE Gála: Az óvadás és iskolás gyermekek színes műsorokkal mutatkoznak be a közösség előtt.
- Online kommunikáció: Programjainkat és fontos információkat honlapunkon és közösségi médiafelületeinken tesszük közzé.
- Majális: Tavaszi családi rendezvényünkön régi óvodásaink és testvéreik is örömmel vesznek részt, közösen ünnepezve egy vidám délelőttön.

Kapcsolataink egyházi intézményekkel

Egyházi óvodaként elköteleztük magunkat abban, hogy nevelő munkánkat keresztény értékrend mentén, szoros intézményi együttműködések keretében valósítsuk meg. Intézményünk többcélú egyházi nevelési-oktatási központ részeként szoros szakmai és lelki kapcsolatot ápol a Szent Margit Ciszterci Iskolaközpont, katolikus általános iskolával és zeneiskolával. A közös keresztény szellemiségre építve együttműködésünk lehetőséget teremt a közös események, programok és átmenetek tudatos szervezésére.

Különösen értékes számunkra a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának diákjaival való kapcsolat, akik heti rendszerességgel vesznek részt óvodánk életében közösségi szeretetszolgálat keretében. A gimnazisták jelenléte játékon, közös tevékenységeken keresztül érzelmi és közösségi szinten is gazdagító tapasztalatot nyújt a gyermekek számára.

Kapcsolatban állunk továbbá a közeli Szent Mór Katolikus Óvodával is, szünetek, nyári zárások ideje alatt kölcsönösen befogadjuk egymás gyermekeit.

Az óvoda egyéb kapcsolatai, külső partnerei

Óvodánk folyamatos kapcsolatot ápol mindazon intézményekkel és szervezetekkel, amelyek a gyermek életében az óvodába lépést megelőzően, az óvodai nevelés időszakában, valamint az óvodai élet befejeztével is meghatározó szerepet töltenek be. Ide tartoznak különféle nevelési-oktatási intézmények, szakszolgálatok, kulturális intézmények és egyéb gyermekeket támogató szervezetek.

A korszerű pedagógiai munka feltétele az óvoda külső partnerkapcsolatainak szervezése, ápolása, a partnerekkel való együttműködés. Az intézményben folyó nevelőmunka minőségét segítik a megfelelő partnerek. Óvodánk nyitott a külső partnerkapcsolatok felé.

Szakmai szolgáltatást nyújtó partnerintézményeink:

- Katolikus Pedagógiai Intézet
- Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és tagintézményei
- Esztergár Lajos Család és Gyermekegészségügyi Szolgálat és Központ

Gyermek egészségügyi szolgáltatók:

- Óvoda orvos
- Védőnő
- Szemész
- Fogorvos

Egyéb partnereink:

- Alapítványunk
- Helyi civil és szociális szervezetek
- Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma
- Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola
- Idősek Napköziotthona
- Kulturális intézmények (bábszínház, könyvtár, múzeum stb.)

22. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges óvodai nevelő- oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

ÓVODA (2024)		
I. HELYSÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI		
<i>Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel</i>		
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
1. Csoportszoba		
óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély (rács).
gyermekszék (ergonomikus)	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, lábtartóval és ülőkével.
gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes óvoda asztalok.
fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	
szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló legalább egyötödének lefedésére alkalmas méretben	
játéktartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1	
könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	
élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	
textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	
hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	épület szintenként 1	a települési szabályozásnak megfelelően annyi gyűjtőedény, amennyi az elkülöníthető hulladéktípusok száma

<i>Eszközök, felszerelések megnevezése a csoportszobákban</i>	<i>Mennyiség (db) GYERTYA CSOPORT</i>	<i>Mennyiség (db) HALACSKA CSOPORT</i>	<i>Mennyiség (db) ALMA CSOPORT</i>	<i>Mennyiség (db) VIRÁG CSOPORT</i>	<i>Mennyiség (db) CSENGŐ CSOPORT</i>	<i>Mennyiség (db) SZÍVECSKE CSOPORT</i>
óvodai fektető	26	22	23	25	24	25
gyermekszék	29	30	30	30	28	33
gyermekasztal	5	5	5	5	6	5
fényvédő függöny	4	6	2	4	6	5
szőnyeg	2	1	1	2	3	1
játéktartó szekrény vagy polc	5	6	4	4	3	7
könyvespolc	1	2	1	1	2	2
élősarok állvány	0	0	0	0	0	0
textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	4	3	1	2	1	6
edény- és evőeszköz-tároló szekrény	1	2	2	1	1	1
szeméttartó	2	2	2	2	2	2
hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	0	0	0	1	0	0

2. Tornaszoba			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
tornapad	8	2	
tornaszőnyeg	4	1	
bordásfal	4	2	
bordásfal		3 gyermekenként 1	új óvoda építése esetén.
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	vannak	1	pl. greiswald, mozgás-kotta, body-roll, Bosu jellegű fejlesztő eszközök
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	mennyiségi mutatók szerint előírtaknak megfelelően vannak	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermekeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint, pl.: számoly, matrac, labdák, karikák stb.

3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök	vannak		a pedagógiai programban foglaltak szerint.
tükör (az asztal szélességében)	1	1	
asztal	1	1	
szék	4	2	egy gyermek, egy felnőtt.
szőnyeg	0	1	
játéktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1	1	

4. Óvodapszichológusi szoba (gyermeklétszám szerint) lásd: iskola, kollégium			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
asztal		1	
szék		4	
szőnyeg		1	
könyvek, játékok, iratok tárolására is alkalmas polc		1	

5. Játszóudvar			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
kerti asztal	4	gyermekcsoportonként 1	
kerti pad	6	gyermekcsoportonként 2	
babaház	4	minimum 1, további 2 csoportonként 1	
udvari ivócsap, ivókút	2	(székhelyen és telephelyen) 1	új óvoda építése esetén
udvari homokozó	4	gyermekcsoportonként 1	
takaróháló, takaróponyva	4	homokozónként 1	megfelelő árnyékolás biztosításával a homokozó használaton kívüli lefedéséhez
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	hinta kivételével vannak	IV. rész szerint	pl.: fészekhinta, gyermekcsoportonként 1 db kétüléses lengőhinta, továbbá 3- 3 db roller, három és kétkerekű kerékpár, mászóka stb.

6. Intézményvezetői iroda:			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
íróasztal és szék	1	1-1	
tárgyalóasztal, székekkel		1	
telefon		1	
könyvszekrény	1	1	
iratszekrény	1	1	
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	1 felszerelés	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon stb.

7. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda (a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el): nincs			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
íróasztal és szék		1-1	
iratszekrény		1	
telefon		1	közös vonallal is működtethető
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal		1 felszerelés	tagintézményben perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, közös intézményi használatra stb.

8. Nevelőtestületi szoba			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkaasztal is	2	pedagóguslétszám figyelembe vételével	
szék	12	pedagóguslétszám szerint 1	
könyvtári dokumentum	100	500	az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez
könyvszekrény	2	2	legalább ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon stb.

9. Orvosi szoba, elkülönítővel	<i>van az intézményen belül 1</i>	amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat az óvodában megszervezett, biztosított;	berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint; gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben biztosítva
---------------------------------------	-----------------------------------	--	--

10. Gyermekeöltöző			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	138	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló
öltözőpad	138	gyermeklétszám figyelembevételével	egyben van az öltözőrekeszszel

11. Gyerme mosdó, WC helyiség			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
törülközőtartó	gyermekenként 1	gyermeklétszám figyelembevételével	
falitükör	mosdókagylónként 1	mosdókagylónként 1	
rekeszes fali polc (fogmosótartó)	4	gyermeklétszám figyelembevételével	

II. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
egyéni tisztálkodó szerek	minden gyermeknek saját	gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár
tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkefe, szappantartó
fésűtartó	csoportonként 1	csoportonként 1	
törülköző	minden gyermeknek saját	felölt és gyermeklétszám szerint 3-3	
abrosz	asztalonként 2	asztalonként 3	
takaró	minden gyermeknek saját	gyermeklétszám szerint 1	
ágyneműhuzat, lepedő	minden gyermeknek saját	gyermeklétszám szerint 3-3	
tisztítószerek szekrény	5		

III. A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
szennyes ruhatároló	1	óvodánként 1 (székhelyen és telephelyen)	kosár
mosott ruhatároló	1	óvodánként 1 (székhelyen és telephelyen)	kosár
automata mosógép	1	óvodánként 1 (székhelyen és telephelyen)	ha a mosás helyben történik
vasaló	2	óvodánként 1 (székhelyen és telephelyen)	ha csoportok száma több mint 6, akkor 2
vasalóállvány	1	óvodánként 1 (székhelyen és telephelyen)	ha csoportok száma több mint 6, akkor 2
szárítóállvány	3	csoportonként 1 (székhelyen és telephelyen)	
takarítóeszközök	vannak	óvodánként 1 (székhelyen és telephelyen)	
kerti munkaeszközök, szerszámok	előírás szerint vannak	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	pl.: ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna, fűnyíró, fűszegély nyíró, sövényvágó, metszőolló, hólapát, lombvágó, locsolótömlők, seprők
hűtőgép	3 db	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	
porszívó	2 db	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	pl.: lehet takarítógép

IV. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK			
1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
különböző játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	csoportonként mennyiségi mutatóknak megfelelő mennyiségben vannak	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: családjáték, mesterségek játéka; közlekedési szabályjáték; boltos játékok; jelmezek, LEGO; építő kocka és építőelemek; mágneses építők, fogaskerek készletek)
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	csoportonként mennyiségi mutatóknak megfelelő mennyiségben vannak	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: akadálypálya elemei; egyensúlyérzékelő játékok, eszközök; gimnasztikai eszközök; motoros képességfejlesztő eszközök)
ének, zene, énekes játékok eszközei	csoportonként mennyiségi mutatóknak megfelelő mennyiségben vannak	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: hangszerkészlet; furulya; dob; triangulum; xilofon; metalofon; cintányér, csengő)
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	csoportonként mennyiségi mutatóknak megfelelő mennyiségben vannak	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: okoskocka; logico eszközök; beszédfejlesztés eszközei; hangképzést segítő eszközök; könyvek)
értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	csoportonként mennyiségi mutatóknak megfelelő mennyiségben vannak	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: érzékelés-észlelés fejlesztését segítő eszközök; okoskocka; összetett fejlesztő eszközök, logico, sakkjátszótér eszközcsomag)
ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	csoportonként mennyiségi mutatóknak megfelelő mennyiségben vannak	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: rajzolás, festés, mintázás, kézművesség eszközei)

a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	csoportonként mennyiségi mutatóknak megfelelő mennyiségben vannak	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: logico; okoskocka; lotto játékok; kirakó eszközök; adott témakörhöz rendelt digitális adathordozók)
munka jellegű tevékenységek eszközei	csoportonként mennyiségi mutatóknak megfelelő mennyiségben vannak	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint

2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
digitális hang lejátszásra és képmegjelenítésre alkalmas eszköz	projektor 1	óvodánként 1 (székhelyen és telephelyen)	projektor, vagy interaktív kijelző
hangfalak	1	(székhelyen és telephelyen) 1	
diavetítő	1	óvodánként 1 (székhelyen és telephelyen)	
vetítővászon	1	óvodánként 1 (székhelyen és telephelyen)	
hangszer (pedagógusoknak)	1 gitár		az óvoda pedagógiai programja szerint
hangszer (gyermekeknek)	csoportonként mennyiségi mutatóknak megfelelő mennyiségben vannak	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	csoportonként mennyiségi mutatóknak megfelelő mennyiségben vannak	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint

Egyéb:**Helység neve: Játszóudvar**

Felszerelés megnevezése:

Trambulin 1 db

Helység neve: Közlekedő folyosó

Felszerelés megnevezése:

Tisztítószer tároló szekrény 2 db

Helység neve: Közösségi tér

Felszerelés megnevezése:

Kinyitható felnőtt szék 40 db

Tárgyalóasztal 2 db

Szőnyeg 1 db

AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

23. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

23.1. Az általános iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

- Minden tanítványunk a saját képességeinek, értékeinek megfelelő bánásmódban, nevelésben és oktatásban részesüljön.
- Nemzeti kultúránk, történelmünk, anyanyelvünk, valamint az egyetemes kultúra eredményeinek megismertetése, hogy tanítványaink magyarként, keresztényként, katolikusként kiegyensúlyozott identitásra tegyenek szert.
- Fontos értéknek tekintjük és a hitéletre nevelést, valamint a családi életre nevelést.
- A gyermekek önkifejezési készségének gazdagítása. a művészetek befogadására és előadására való felkészítéssel.
- A helyes önértékelés és együttműködés kialakítása.
- Felelőssé tenni diákjainkat önmaguk, mások és a teremtet világ iránt, egészséges életmódra, önismeretre, környezetkultúrára való neveléssel.
- Alkalmassá tenni tanítványainkat a változó világ és az egész életen át tartó tanulás kihívásaira, képessé tenni őket önálló ismeretszerzésre, önmaguk tudatos nevelésére és képzésére.
- A hátrányos helyzetű, beilleszkedési és tanulási nehézségekkel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók integrációs- és képességfejlesztő felkészítése.
- Felkészíteni tanítványainkat képességeiknek, személyiségüknek megfelelő középfokú (lehetőség szerint katolikus) oktatási intézményben való sikeres továbbtanulásra.

23.2. Az általános iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai

Az 1-4. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk célja, hogy:

- óvja és fejlessze tovább az iskolába belépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot,
- vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskola tanulási tevékenységeibe,
- rakja le a hitélet alapjait, készítsen fel a liturgiában való tevékeny részvételre, készítsen fel a szentgyónásra és az elsőáldozásra,
- tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, a társadalom értékei iránt,
- az iskola adjon teret a gyermek játék és mozgás iránti vágyának,
- az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését,
- az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, kulcskompetenciákat, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen,

- az alapkészségek és képességek fejlesztésében fordítson figyelmet az egyéni adottságokra, fejlessze hangsúlyozottan a rászorulókat és segítse a tehetségek kibontakozását.

Az 5-8. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk célja, hogy:

- folytassa az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek, kulcskompetenciák fejlesztését,
- mélyítse el a hitéletet és a hit gyakorlatát, alakítsa ki a belső igényt a vallásos életkornak megfelelő gyakorlatára,
- alakítsa ki a keresztény életvitel motívumait és automatizmusait a liturgikus alkalmakon és azon kívül is,
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaileg elkülöníthető periódusra tagolódik,
- vegye figyelembe, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz,
- vegye figyelembe, hogy 13-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás,
- a különböző érdeklődésű, sajátos nevelési igényű gyerekeket együtt neveljük, de segítsük elő egyéni boldogulásukat is differenciálással,
- a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítsük fel a továbbtanulásra, a társadalomba való majdani beilleszkedésre,
- a külső környezet, a szülők és a társadalom igényeinek folyamatos és állandó figyelembevételével és a jövő igényeire tekintettel oktassunk és neveljünk, tudjunk folyamatosan megújulni, alkalmazkodni,
- az új információs társadalom és elvárásrendszere alapján biztosítsunk lehetőséget az informatika és az idegen nyelvek oktatására,
- alapozzuk meg a középfokon tovább építhető általános műveltséget,
- fejlesszük tovább a tanulóknál a világ megismerése iránti kíváncsiságot, a jól megalapozott tanulási szokásokat, technikákat,
- adjunk módszereket az önálló ismeretszerzéshez, az ismeretek feldolgozásához, a feladatvégzéshez és a problémamegoldáshoz,
- alapozzuk meg a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására, az erkölcsös, törvényes és demokratikus magatartásra, valamint a környezet iránt érzékeny, környezettudatos magatartásra.

23.3. Az általános iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai

Az 1-4. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

- a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon,
- alapozza meg illetve bontakoztassa ki a vallás és hit iránti érdeklődést,

- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített és ezáltal motivált munkában fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és előmozdítsa érzélemvilágának gazdagodását,
- adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz,
- alapozza meg a tanulási szokásokat,
- támogassa az egyéni képességek kibontakozását,
- működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában,
- tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket,
- erősítse meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat,
- a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését.

Az 5-8. évfolyamban folyó nevelő-oktató munkánk feladata, hogy:

- segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését személyre és konkrét közösségre szabott feladatok segítségével,
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a gyermekek önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját,
- mutassa fel szentek, ismert egyházi és világi személyiségek követésre méltó példáit,
- teremtsen olyan helyzeteket, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét,
- fejlessze a gyermekekben azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek,
- tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását,
- teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket,

23.4. Az általános iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai

A nevelési módszer, mint eljárás célja, hogy a gyermekeket pozitív tevékenységre készítsük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat. Az eljárás a módszer konkretizálását jelenti. Függsz a pedagógiai intuíción, a találékonyságtól, a nevelő aktivitásától. Eljárás egymagában nem létezik, mindig eljárások rendszerében gondolkodunk.

A leírtakból tehát levonhatjuk azt a következtetést, hogy:

- a nevelés eszközei, eljárásai, valamint a nevelés módszerei a nevelési folyamat – egymással összefüggő, egymást feltételező, nagyon fontos – elemei, tényezői,
- a nevelési módszerek elválaszthatatlanok a nevelés céljától,
- vagyis a nevelési módszereinket hozzá kell igazítani az előzőekben már leírt célokhoz.

A nevelés céljai között szerepeltek általános és konkrét fejlesztési szakaszokra lebontott célok, így az alábbiakban felsorolt (csoportosított) nevelési módszerek közül azokat kell kiválasztani, amelyek a nevelési célokon és feladatokon túl:

- igazodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, értelmi, érzelmi és fizikai fejlettségéhez, képességeihez,
- igazodnak a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához, felkészültségéhez, stílusához,
- igazodnak a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához,
- a fentiek alapján a leghatékonyabb alkalmazást teszik lehetővé.

Legfontosabb nevelési módszerünk a példamutatás szisztematikus és automatikus alkalmazása. Ez független az aktuális oktatási (vagy azon kívüli) helyzettől, sőt némileg még az életkortól és egyéb egyéni tényezőktől is. Ezt az idealizált – de azért megvalósítható – nevelési módszert hívjuk az intézmény katolikus szellemiségének.

Nagyon fontos még az oktató munkára alapozott, az oktatás megszervezésében és módszereinek megválasztásában realizálódó nevelési módszer. Ezt is az intézményi szellemiségnek kell áthatnia, de vannak önálló, szakmailag megragadható vonásai is.

A fejlesztés alapja az oktató munka. A tanulási tevékenység önmagában rendszerességet követel, munkára szoktat, sikerhez juttat, tehát motivál is egyben. Az oktató munka során természetesen megjelenik a gyermekek ismereteinek bővítését és elmélyítését segítő hagyományos és modern módszerek többsége. A tanulási folyamat szervezésekor törekszünk arra, hogy a gyermekeket koruknak megfelelő mértékben, s szellemi fejlettségükhöz igazodó eszközökkel terheljük. Ennek érdekében folyamatosan kell kialakítani annak képességét, hogy a kezdeti néhány perces spontán figyelemből kialakuljon a közel teljes tanórára kiterjedő tudatos összpontosítás képessége, a felszínes spontán érzékelést felváltsa a tudatos és rendszerező megfigyelés, a konkrét gondolkodásból kialakuljon az általánosítás és következtetés képessége, majd később az elvont, fogalmi gondolkodás.

Az ismeretek átadásának legfontosabb vonása a képzés teljes tartalmában a szemléletesség, az érzékelés lehető legteljesebb bevonása a megismerő tevékenységbe. Ezen belül a kezdeti vizuális eszközök helyét folyamatosan veszik át az egyéb – elsősorban szöveges-információhordozók. A megismerés szervezeti keretei az irányított osztálymunkától a képességek szerint differenciált csoportmunkán keresztül vezetnek el az egyéni ismeretszerzés képességeinek kialakulásához.

Tanulóink képességeinek differenciált fejlesztése egyre fontosabb követelmény, hiszen az iskolába jelentős eltérésekkel érkeznek tanulók. Így a képzés teljes időszakában nagy gondot kell fordítanunk az alapkészségek (beszéd és kifejezőkészség, zenei képességek és mozgáskultúra, állóképesség, erőnlét stb.), kulcskompetenciák fejlesztésére, és általában a lemaradások (tanulási készség, szociális készségek stb.) kompenzálására.

A gyermekek személyiségjegyeinek, képességeinek, tudásának kialakításában a pedagógus személyéhez kötődő érzelmi motívum (szeretet, tekintély) szerepét folyamatosan

veszik át az egyéb pedagógiai eljárások: a gyermekek meggyőzése, felvilágosítása, az ismeretek, az ismeretszerzés, valamint az énkép tudatosítása.

Az iskolai tanórán kívüli (oktatási) tevékenység is része a tanulói személyiség fejlesztésének. A hátrányok leküzdését szolgáló korrepetálások, fejlesztő foglalkozások mellett a tehetség kibontakoztatását szolgáló szakkörök éppúgy a tanuló egészséges fejlődését szolgálják, mint a testi fejlődését segítő sportmozgalmak, a teljesítőképesség fokozását célzó versenyek, a közösségi szellemet erősítő osztályrendezvények, táborok, kirándulások, szakkörök.

A feladattudat, a felelősségvállalás mindennapi mérőeszköze a tanulási tevékenység értékelése, a kapott és vállalt feladatok ellenőrzésével való szembesülés. Ennek hagyományos módja az iskolai értékelés (szöveges értékelés, osztályozás), melynek döntő céljai nem a tanuló tudásának abszolút értelemben vett mérése, minősítése, hanem egyik eszköze a motiválásának – ösztönzéssel, vagy elmarasztalással.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- a meggyőzés módszerei (személyes és közösségi példaadás, példaképállítás, oktatás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás stb.),
- a tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás stb.),
- a magatartásra ható, ösztönző módszerek (biztatás, elismerés, dicséret, ígéret stb.),
- a jutalmazás formái (szóbeli, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom stb.),
- a büntetés formái (szóbeli, írásbeli figyelmeztetés, észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, párhuzamos osztályba való áthelyezés stb.),
- a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom stb.).

23.5. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Lásd előbb (7.)

A személyiségfejlesztés általános feladatai

A Krisztus-központú személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs: szeretni egyaránt Istent, felebarátunkat és magunkat. Üzenetét sajátos fénybe helyezi egy másik szentírási parancs: „Az állhatatosság pedig tegye tökéletessé a cselekedetet, hogy tökéletesek és hibátlanok legyetek, minden fogyatkozás nélkül.” (Jak 1,4) A szeretet hármasság – és így általános – parancsának ritkán sikerül teljesen eleget tenni, de az állhatatos törekvés a jézusi parancs megtartására tökéletessé teszi az egyébként fogyatékos erőfeszítéseket.

A személyiségfejlesztés általános feladata tehát kettős: egyrészt ki kell alakítani a gyermekek, növendékek, tanítványok jóra való készségét, másrészt tartóssá, megújulóvá kell tenni ezt a készséget.

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus személyében, életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretethimnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

A nevelés, személyiségfejlesztés feladata kettős:

- a szociális kompetencia komponenskészleteinek gyarapítása,
- valamint a pozitív egyéni értékrend és a képességrendszer kiépülésének, kreativitás növelésének segítése.

A személyiségfejlesztés konkrét feladatai

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

A hitre nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A hitre nevelés szője át az intézmény – és a család – mindennapi életét:
 - Szentírásolvasás, elmélkedés, hittani és liturgikus ismeretek,
 - imádság – formális és szabad ima, egyéni és közösségi imádság,
 - a szentmise, mint az Egyház életének központja, találkozás Jézussal,
 - az egyházi ünnepek, szentek és példájuk,
 - szentségek vétele: rendszeres gyónás és áldozás.
- A hitéleti nevelés személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek hitéleti múltjához.

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése, a tapasztalati és értelmező tanulás elsajátítása.
- A megismerési vágy és az érdeklődés fejlesztése, a megismerés képességének fejlesztése.
- A kognitív képességek fejlesztése:
 - a kognitív rutinok (műveletek) elsajátítása (felismerés, igazságértékelés, összehasonlítás, besorolás, sorrend – összefüggés – felismerés tapasztalati következtetés),
 - a megismerési folyamat (megfigyelés, értékelés, értelmezés, bizonyítás) egymásra építése,
 - kommunikáció fejlesztése (ábraolvasás, ábrázolás, tapasztalati és értelmező nyelvtudás, beszéd és beszédértés, írás és olvasás, formalizált kommunikáció),
 - gondolkodás (viszonyítás, általánosítás és osztályozás, problémamegoldás) fejlesztése, szakaszok tudatosítása.

- Az alkotásvágy magasabb szintre emelése.
- Az önismeret, a céltudatosság, a kötelességtudat kialakítása.
- A tanulási sikervágy és kudarcfélelem optimalizálása, a képességekhez igazodó tanulási igényszint, ambíció szinten tartása, javítása.
- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.
- A tanulási életprogram fejlődésének segítése, a továbbtanulási szándék fokozása, önfejlesztési igény kialakítása.

A gyermekek erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az erkölcsi relativizmus hatásainak semlegesítése.
- A krisztusi erkölcs értékeinek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

Az érzelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A művészet, a műalkotások befogadásának előkészítése, majd elmélyítése.
- A gyermekek, tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítető érzelmek kialakítása.
- A keresztény erkölcsiséggel való érzelmi azonosulás kialakítása, majd ennek megtartása.
- A helyes arány kialakítása az érzelmek kimutatásában.
- „Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.”

Nevelési programunk összeállításában elsődlegesek az alábbi, a személyiségfejlesztő oktatást ösztönző feladatok:

- A színes, sokoldalú intézményi élet, hitélet, tanulás, játék, munka.
- A fenti lehetőségek a gyermekek önismeretét, keresztényi gondolkodás-képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, a krisztusi értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- a krisztusi értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük,
- a szelídség, az alázat, a türelem,
- a mértékletesség,
- a bűnbánatra való készség,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény,

- a helyes önértékelés,
- józan, megfontolt ítélőképesség,
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség,
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
- alaposág, rendszeresség kialakítása,
- felelősség magunk, mások és a teremtet világ iránt,

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- élő vallásgyakorlat, tanúságtévő élet,
- tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt,
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása,
- alapos, rendszeres és pontos munka,
- egyéni és közösségi feladatok képesség szerinti önkéntes vállalása,
- a feladatok lelkiismeretes elvégzése,
- a házirend felelős betartása,

Sajátos nevelési igényű tanulók személyiségfejlesztése:

Az iskola a tanulók személyiségfejlődésében másodlagos szocializációs színtér, mely a speciális szükségletek jelenléte miatt adaptált és differenciált feladatrendszert feltételez:

- A tanuló számára lehető legoptimálisabb testi – lelki fejlődést, az értelmi és érzelmi kibontakozást csak az egyéni szükségletekre épülő pedagógiai megoldásokkal érhetjük el.
- A nevelő - oktató munkának a személyiség formálásban betöltött két – hagyományos értelemben használt – alapfunkciója: az ismeretátadás és a képességfejlesztés egymásra épülve, összekapcsolódva, egymást kiegészítve és egyben erősítve jelennek meg. Ezekkel párhuzamosan és velük kölcsönhatásban történik a diszharmonikus rendszerek átszervezése és a következményes károsodások megelőzése. Ez a komplex megközelítés és tevékenységrendszer eredményezheti a tanuló személyiségének egyensúlyát a fejlődés korlátai és lehetőségei között.

23.6. Lázár Ervin Program (LEP)

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítés az állam kiemelt felelőssége. Ennek jegyében a Kormány 2019-ben életre hívta a Lázár Ervin Programot.

A Program célja: a művészet – szociális helyzetből és területi elhelyezkedéstől függetlenül – minden köznevelésben tanuló diák számára egyenlő feltételek mellett hozzáférhető legyen.

Elvárt hatások: A Program hosszú távon kedvezően befolyásolja majd a felnővekvő generáció felnőttkori kulturális intézmény-látogatási hajlandóságát és szokásait. A Programban részt vevő szervezetek törekedjenek, hogy

- megteremtsék Magyarország teljes lefedettségét a diákok kultúrafogyasztása tekintetében;
- csökkentsék a kulturális esélyegyenlőtlenséget, a szociális, gazdasági és területi különbségeket a gyermekek művészethez jutásával kapcsolatban;
- ösztönözzék az előadó-művészeti szervezetek aktív részvételét a kulturális értékeink megóvásában, minél szélesebb körű megismertetésében és átörökítésében, valamint az új értékek létrehozásában;
- elősegítsék a diákok életkori sajátosságaiknak megfelelő, tanulmányikhoz kapcsolódó, az oktatási-nevelési célokkal összhangban lévő művészeti élményben részesedését;
- megalapozzák a felnővekvő generációk felnőttkori színház-, illetve kulturális intézmény-látogatási szokását;
- erősítsék a fiatal generációk nemzeti identitástudatát;
- továbbfejlesszék a hazai előadó-művészeti szférát, mint a kontinens legerősebb színházi hálózatát.

A támogatás feltételrendszere: Magyarország adott éves központi költségvetéséről szóló törvényben a Lázár Ervin Programra vonatkozó előirányzat.

23.7. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

[20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról] 128.§, 129.§

A teljes körű egészségfejlesztési programot a nevelési program szerves részét képező környezeti és egészségfejlesztési programmal összhangban, a Nat és a tantárgyi kerettantervek egyes kapcsolódó tartalmai alapján kell elkészíteni, figyelembe véve, hogy annak megvalósítása népegészségügyi, pedagógiai és társadalmi cél is.

Az ismeretek és információk adásán túl feladatunk, hogy fiatalokban felkészítsük az egyént arra, hogy önálló felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, olyan egészséges életvitelt tudjon kialakítani természet nagyszerű műveit s bennük Isten munkáját ámulattal figyelő ember csodálatának egyik legmértőbb tárgya a célszerűen felépített emberi test. Ennek gondozása, ápolása elengedhetetlen feladat. Belső igényszintre kell emelnünk a tanulóknál az egészséges, amely meggyőző erővel hat majdani környezetére, családtagjaira.

Az egészségi állapot társadalmi szintű rosszabbodásának megállításáért az egészségügy mellett a köznevelési intézményekre is súlyos felelősség hárul. Az iskolai egészségnevelés csak a szereplők (a pedagógusok, a tanulók és a szülők) aktív részvételével, iskolai szervezetfejlesztési programmal, szemléletformálással válhat hatékonná, így érhető el a cél: a felnővekvő generációk életésélyeinek javulása.

Az egészségfejlesztő iskola

Az Egészségügyi Világszervezet megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Mi az egészség?

Napjainkban egyetértés van abban, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jól-lét állapota. Hangsúlyoznunk kell, hogy az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat. Az egészség kiteljesedésére az alábbi négy feltétel teljesülése adja a legnagyobb esélyt:

- Ha az egyén társadalmilag integrálódik (családhoz, iskolai és más közösségekhez tartozik).
- Ha a változó terhelésekhez alkalmazkodni tud.
- Ha individuális önállóságát megőrzi.
- Ha megteremti az összhangot a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.

Az egészség, mint érték

Társadalmi vonatkozásban is alapigazság az egészség érték volta, hiszen a társadalmilag fontos célok megvalósításában egészséges emberek tudnak tevékenyen részt vállalni. Hogy az egészség érték, az az egyénben akkor tudatosodik igazán, amikor a figyelmeztető, majd vészjelzések figyelmen kívül hagyásával hirtelen elveszti azt. Ekkor megindul a küzdelem az egészség visszaszerzéséért, melynek végeredménye a befektetett energiáktól független bizonytalansági tényezőkkel terhelt. Könnyen belátható mind az egyéni, mind a társadalmi egészség vonatkozásában az az evidencia, hogy a legkifizetődőbb befektetés mindkét esetben az egészség megőrzése, illetőleg a már ismert veszélyforrások kivédése, a prevenció. Ezt a fajta preventív munkát az iskolának fel kell vállalnia, rá kell mutatnunk arra, hogy a modern környezet nemcsak pozitív, hanem számos negatív, gátló hatást is gyakorol az egyén életére.

Feladataink

- Az egészséget támogató tárgyi és természeti környezet kialakítása és fenntartása intézményünkben.
- A gyerekek testi és lelki harmóniájának megteremtése annak érdekében, hogy az őket érő stressz-hatásokat fel tudják dolgozni.
- Pedagógusaink támogatása, hogy saját lelki és testi jóllétüket is minél jobban tudják biztosítani.
- A gyermekek oly módon történő nevelése, hogy megtanulják kontrollálni egészség állapotukat, és testi és lelki jóllétüket életük későbbi szakaszaiban is képesek legyenek megőrizni.

Céljaink

- Az életkori sajátosságoknak megfelelő korszerű ismeretátadás, melyben a pozitív megerősítés szerepel a tiltás helyett.

- Olyan szellem kialakítása, amely tudatos egészségmegőrző és fejlesztő magatartásra ösztönöz.
- Egészséges életmóddal kapcsolatos értékek közvetítése.
- Mentálhigiénés neveléssel az önismeret és a konfliktuskezelő képesség fejlesztése, társas kapcsolatok kialakításának elősegítésére.
- A káros szenvedélyek kialakulásának megakadályozás.
- Az egészségnevelő munka részeként a testnevelés célja, hogy a rendszeres testmozgás beépüljön a tanulók napirendjébe.

Ezáltal tudatosítjuk a gyerekekben, hogy az egészség, mint érték, a hit mellett a mindennapi élet erőforrása. A testi jólléten kívül a szellemi épség, az egészséges lelki világ teszi lehetővé a társadalomba, közösségbe való beilleszkedést, elhelyezkedést.

Az egészséges gyermek testi-lelki fejlődése kiegyensúlyozott, problémáit, kudarcait megtanulja leküzdeni, megoldani, kezelni.

Az iskolai egészségfejlesztési program hatékonyságának kritériumai

Az iskolai egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű.

Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

- ha nem szűkül le egyik-másik beavatkozási területre, hanem mindegyik fő egészség-kockázati tényezőt befolyásolja;
- ha nem szűkül le egy-egy akció időtartamára, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van;
- ha nem szűkül le egy iskolai közösség valamelyik részére, hanem az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne;
- ha nem szűkül le a tantestület egyes tagjaira, hanem a teljes tantestület részt vesz benne;
- ha nem szűkül le az iskolán belüli közösségre, hanem bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó) is.

A megvalósítás alapvető irányai:

- *Mindennapi testnevelés* megvalósítása
- *Egészségfejlesztő – szemléletformáló – iskolai programok megvalósítása* a tanulók egészségének védelme, valamint az egészséges életmód és a testmozgás iránti igény viselkedésbe épülése érdekében.
- *Komplex intézményi mozgásprogramok* és kapcsolódó egészségfejlesztési alprogramok kimunkálása
- *Szabadidős közösségi mozgásprogramok* és kapcsolódó egészségfejlesztési alprogramok megvalósítása az iskolán kívüli szereplők bevonásával

Egészségnevelés

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel

kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Az intézmény egészségnevelési, egészségfejlesztési programját segítő kapcsolatok

Szülők (család)

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Szülői munkaközösség

Az iskolaszék az a jogosítványokkal felruházott szervezet, amely hidat jelent az oktatási intézmények és a tanulók szülei között. Az iskolai egészségfejlesztő program kialakításába be kell vonni az iskolaszéket, és szükséges megnyerni támogatásukat is. Ez a „szövetség” garancia lehet arra, hogy a szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az iskolai program megvalósulását.

Iskolaorvos, háziorvos védőnő

Intézményünk orvosi rendelővel rendelkezik.

Az iskola egészségügyi ellátásról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el.

Gyermejkölési szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők

A gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani.

Az ÁNTSZ megyei intézeteinek egészségfejlesztési szakemberei és más egészségügyi intézmények, szervezetek

Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét. Az egészségügyi intézmények és az ÁNTSZ területileg illetékes intézetei, azon belül is különösen az egészségfejlesztési munkatársak, az Országos Gyermkegészségügyi Intézet szakemberei konkrét segítséget jelenthetnek az iskolai egészségnevelési munkába.

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának.

Az egészségfejlesztés alapelvei

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az intézmény egészséges környezet legyen.
- Egészséges környezetet, intézményi egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az intézmény személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan nevelési-oktatási gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előre jutást.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az intézmény személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösségek tagjainak egészségük megőrzését.

Az egészségfejlesztés színtere

Az iskola elsődleges fontosságúvá válik az egészségnevelési munkában, mert

- a tanulók személyiségfejlődésük, az értékek elsajátítása szempontjából még olyan fejlődési periódusban vannak, amelynek során érdemi hatást lehet elérni a későbbi életideálok, preferenciák kialakításában.
- a gyerekekre gyakorolt hatása többretegű, komplex kommunikációs üzenetként fogható fel, ilyen értelemben az egészségtámogató magatartásmódok kialakulásának folyamatában a szocializáció kitüntetett színtere.

Minden tanulót egyformán érintő elemek:

- Termek, folyosók, udvar, orvosi rendelő
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása
- Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés stb.
- Az intézmény által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés, pl.: az étrend összeállításában való részvétel
- Az iskolai büfében a gyermekek egészségét segítő élelmiszerek árusítása
- Iskolai médiumok „egészség” rovatai

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra stb.
- „Egészségnapok- egészség hét”

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

- Szakkörök
- Szabadidős játéktevékenység
- Egészségnevelési akciók
- Táborok
- Előadások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben végzett túrák, kirándulások

Az egészségfejlesztés területei

Az iskolai egészségfejlesztésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és használni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, és konkrét tevékenységben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az intézmény pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata
- a barátság, a párkapcsolatok a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás)

Ezen témák természetesen az életkori sajátosságokhoz illeszkedve jelennek meg évfolyamonként.

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, az intézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését jelenti - minden tanulóval, a nevelőtestület és a szülők bevonásával, a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálóban szereplő kliensek ésszerű bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelési helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- mindennapi testnevelés/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként sok más szakmai elvárás közt jól végzett tartásjavító torna, relaxáció és tánc is);
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló egészségfejlesztési (modulszerű) tantárgy hatékony (= bensővé váló) oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- *Az egészség fogalma.*
- *A krónikus beteg egészsége.*
- *Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.*
- *A környezet egészsége.*
- *Az egészséget befolyásoló tényezők.*
- *Szájhigiénia.*
- *A jó egészségi állapot megőrzése.*
- *A betegség fogalma.*
- *Megelőzhető betegségek.*
- *A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.*
- *Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.*
- *Lelki eredetű táplálkozási zavarok.*
- *A beteg ember táplálásának sajátosságai.*
- *A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.*
- *Az egészséghez szükséges testmozgás.*
- *A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.*
- *A felnőtt szervezet működése testmozgással és annak hiányában.*
- *Gerincvédelem, gerinckímélet.*
- *Balesetek, baleset-megelőzés.*
- *A lelki egészség.*
- *Önismeret, önértékelés, tisztelettudó kommunikáció, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.*
- *A két agyfélteke harmonikus fejlődése.*
- *Az érett, autonóm személyiség jellemzői.*
- *A társas kapcsolatok.*
- *A nő szerepei.*

- *A férfi szerepei.*
- *A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.*
- *A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.*
- *A gyermekáldás.*
- *A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.*
- *A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.*
- *A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).*
- *Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.*
- *A média egészséget meghatározó szerepe.*
- *Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.*
- *Fogyasztóvédelem.*
- *Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.*
- *Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóak segítése.*
- *Iskola-egészségügy igénybevétele.*
- *Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.*
- *Otthoni betegápolás.*

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését (indikátor-tényezők):

- *a tanulási eredményesség javítása;*
- *az iskolai lemorzsolódás csökkenése;*
- *a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése;*
- *a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése;*
- *bűnmegelőzés;*
- *a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal;*
- *az önismeret és önbizalom javulása;*
- *az alkalmazkodókészség, a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása;*
- *érett, autonóm személyiség kialakulása;*
- *a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése;*
- *a társadalmi tőke növelése.*

Tárgyi feltételek

- A termék berendezése az egészségügyi szempontokhoz igazodik.
- A világítás korszerűsítése szükséges volt néhány tanteremben.
- Az osztálytermek rendszeres szellőztetéséről gondoskodunk.
- Naponta kétszer biztosít az órarend hosszabb mozgáslehetőséget az udvaron.

Személyi feltételek

- osztályfőnökök
- szaktanárok
- egészségfejlesztő-mentálhigiénikus
- gyermekvédelmi felelős – szociális segítő
- iskolapszichológus
- iskolaorvos – védőnő - ápoló

Az egészségprogram iskolai, tantárgyi beépülése

Az egészségnevelési tervben prioritást kap a környezet és egészség, mint egységes szemléletmód, a lelki egészség, a betegségmegelőzés és a mindennapos testedzés.

1.-4. évfolyam

Mivel alsó tagozatban nincs osztályfőnöki óránk, ezért az életmódhoz, életvezetéshez kapcsolódó ismeretek, készségek és jártasságok nagyrészt a környezetismeret és magyar nyelv –és irodalom tantárgyakba épül be. Kiemelten fejlesztendő terület a kommunikációs készség, kooperációs technikák, csoport munka, projektmunka.

5.-8. évfolyam

Az osztályfőnöki, természetismeret és biológia órák keretén belül történik az egészségfejlesztési és életmód programok tantárgyi megvalósítása.

Tanórán kívüli foglalkozások

Iskolai szintű sportfoglalkozásokat minden tanévben az igényeket és a lehetőségeket mérlegelve szervezzük.

- Délutáni foglalkozások
- Sportprogramok
- Nyári tábor

23.8. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Lásd előbb II.4.

A közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az intézményben foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, a segítő szervezetek vezetőinek, hiszen megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusukkal, társas kapcsolataikkal példaként állnak a diákok előtt.

A közösségfejlesztés célja: Isten Igéjére épített keresztény közösség létrehozása.

A közösségfejlesztésnek élményközpontúnak kell lenni. Az összetartozás élményét a szeretet, egymás elfogadása – olyannak, amilyen - motiválja. A közösségalkotást tudatosan irányítani kell, de nem szabad „erőszakot” alkalmazni.

A nevelés szempontjából közösségnek nevezzük az autonóm egyének szerveződését. Az igazi nevelőközösség a legegységesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője amellet, hogy messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjának

egyéni sajátosságait. A közösségi nevelés területei a család, intézmény és az azokon kívüli közösségek.

Közösségfejlesztési feladatok:

- Tanórai: az osztály- vagy csoportközösség tagjait a közösségi érdek, a közös cél, a közös értékrend és a tudat tartja össze, mert ezeknek érdekében hajlandó a cél- és értékrend elfogadására és az ennek megfelelő viselkedésre, munkálkodásra. A nevelőnek e cél megvalósításához több esztendőss kitartó, állhatatos és türelmes munkára van szüksége (a tanulás támogatására, segítségadás, ellenőrzés, példamutatás, folyamatosság, változatos munkaformák- kiemelt szerepet kapnak a kooperatív csoportmunkák). Törekedni kell a tanulás támogatására kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerőkölc erősítésével. Segíteni a tanulók kezdeményezéseit, a közvetlen tapasztalatszerzést.
- Tanórán kívüli foglalkozások: a kötetlenebb tevékenységi formák és a közösen átélt szabadfoglalkozások érdelemmel teli élménnyel. A tanulókat egymás segítésére neveli, átgondolt tervezésére, a társas együttélés alapvető szabályainak elsajátítására, a különleges gondozást igénylők (fogyatékos) segítésére, a másság elfogadására, a közösségi magatartás erősítésére, a szabályok elfogadására és betartására, a természet és a környezet iránti felelősség érzésére (napközi, szakkörök, sportkörök, lelkigyakorlatok). A diákönkormányzati munka: a tanulók önirányító, önszervező közösségei saját fejlettségüknek megfelelően segítő tanár támogatásával önállóan intézik saját ügyeiket. Célirányos tevékenységükhöz szervezetszervezésre van szükségük. Demokratikus úton hozzák életre szerveiket, tisztségviselőiket. Feladatuk olyan közös és konkrét célok kijelölése, amelyek összhangban vannak az egyéni érdekekkel. Olyan tevékenységeket szerveznek, amelyek értékes élményekkel fejlesztik a közösséget. A régi mellett új hagyományokat teremtenek és a közösség iránti felelősség érzetét növelik.
- Szabadidős tevékenységek: olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatásuk nemcsak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az intézmény más területeire is. A tevékenységi formák kialakításában törekedni kell az élményekre épülő problémamegoldást fejlesztő módszerekre. A tevékenységi formákat hasssa át a kölcsönösség, az egyéni képességekre való építés, a mások iránti szeretet, érdeklődés, részvét, megértés, türelem és ösztönözzön tartós aktivitásra. Az intézmény jellegét, a katolikus szemlélet tényleges megélését, a katolikus közösség létrehozását, formálását a tudatos szabadidős tevékenységszervezéssel lehet elérni (pl. ökumenikus rendezvények, kirándulások, táborozások).

A pedagógus építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel. Mind a négy terület céljai abban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak az egyén közösségi magatartásának kialakításához, véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez, a közösségi szokások,

az etikai értékrend és a másság elfogadásához, az együttérző magatartás kialakulásához és a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedésének elősegítése a közösségfejlesztés eszközeivel:
Az iskolában eltöltött idő megnövekedésével sokoldalú lehetőség nyílik a közösségalkotó minták megismertetésére, az emberi kapcsolatok gazdagságának és az egymáshoz tartozás örömeinek megtapasztaltatására. A kudarcélmények, az elfogadottság és a sikerek hiánya miatt a tanulók közösségi nevelése, közös élményhez juttatása kiemelt fontosságú.

Jelentős szerepet kap az együttműködés, alkalmazkodás, önellátás, önkifejezés, pozitív önértékelés képességének fejlesztése. Ezzel párhuzamosan olyan tevékenységi formák alkalmazása is jelen van, amelyek elősegítik a tanulók későbbi eredményes társadalmi beilleszkedését. Fejlesztik a testi, lelki, szellemi egészséget, akaratot, jellemet, cselekvési képességet, erkölcsi arculatot, művelt, kulturált magatartást.

Az együttnevelés koncepciója:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját az alábbi tényezők biztosítják:

- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

23.9. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Lásd előbb (9.)

- A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelemmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársait szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük.
- A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amelynek segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reábizottakat.
- Nyitott kell, hogy legyen minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel.
- A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre,

és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell! Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

- A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, ami értéktelen, ami az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt, ami Isten helyett valami pótszert akar nyújtani az embernek. Mindezt úgy kell, hogy tegye, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.
- A nevelő élete összhangban kell, hogy álljon az általa és az intézmény által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a diákok és a kollégák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon bocsánatot kérni és megbocsátani. Családi háttere rendezett legyen. Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban kell, hogy legyenek.
- Intézményünkben minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát, nem dolgozik a katolikus nevelés ellen. Alaposan tanulmányozza a keresztény tanítást, és munkája közben nem tesz elmarasztaló, sértő megjegyzést az egyházra és tanítására, egyházi személyre, vagy megnyilvánulásaira, hiszen ez a diákokban meghasonlást idézhet elő. Az intézmény katolikus volta, jó hírre csak ebben az esetben biztosítható.
- A keresztény szellem, a tanúságtétel, az intézmény lelki élete szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló pedagógusunk legyen a tanári karban.
- Az intézmény vezetőségére nagy felelősséget ró a megfelelő pedagógusok kiválasztása. Minden új tanár először egyéves szerződéssel alkalmazható, amelyet a felek kölcsönös megelégedése esetén lehet véglegesíteni.
- Az intézmény a pedagógusokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat, zárandokutakat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felszereltséggel magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.
- Az önértékelési szabályzatban foglaltak alapján részt vesz az ellenőrzésben, értékelésben a meghatározott szempontok és elvárások szerint.

23.10. Az osztályfőnöki munka tartalma és az osztályfőnök feladatai

A ciszterci osztályfőnök:

„Szeretet fűzze össze őket, egymással és tanítványaikkal, legyenek telve apostoli szellemmel, hogy életükkel és tanításukkal tegyenek tanúbizonyságot Krisztusról, az egyetlen mesterről. Különösen a szülőkkel működjenek együtt. (..) Növendékeiket serkentsék öntevékenységre.”

(Vatikáni Zsinat: GEM8.)

- A keresztény pedagógia és az intézmény elvei és gyakorlata szerint neveli tanítványait. Célzatosan összehangolja osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösséggé váljon, amelyben minden tanuló otthon érzi magát.
- Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedjen, melynek érdekében ajánlatos a családlátogatás, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal azonosulva, formálják személyiségüket, segítik önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.
- Mindenképpen keresse fel azokat a tanítványait, akik akár szociális, akár családi válsághelyzetben élnek, illetve kérje a gyermekvédelmi felelős, szociális segítő, iskolapszichológus segítségét.
- Keresi a tanulókon való segítség módjait, gondoskodik a hivatkozó öltözködés, viselkedés elkerüléséről.
- Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, lelki gyakorlatokon, osztálymiséken, programokon való részvételével).
- Koordinálja és segíti az osztályukban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat.
- Gondot fordít arra, hogy a tanulók tanulmányi elfoglaltsága arányos legyen, hogy egy napon kettőnél több átfogó, témazáró, számonkérő dolgozatot ne írjon az osztály.
- Szükség esetén tanácskozást hív össze az osztályukban tanító pedagógusok számára.
- Gondot fordít arra, hogy tanítványaik teherbírásukkal összhangban vállaljanak részt a tanórán kívüli szabadon választható elfoglaltságokból.
- Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére.
- A házirendben foglaltak alapján szükség esetén meghozza a fegyelmező intézkedéseket.
- Igazolja a gyerekek hiányzásait a bemutatott orvosi vagy szülői igazolások alapján.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Szabadidős, kulturális programokon tanulói kíséretet lát el.
- Tanítványaikkal tanulmányi kirándulást, egyéb osztályprogramot szervez.
- Gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálaton való részvételéről.
- Évente legalább két szülői értekezletet tart, szoros kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével.
- Rendszeresen tájékozódik a tanulók magatartásáról, szorgalmáról és tanulmányi előmeneteléről és tájékoztatja azokról a szülőket.
- Elvégzi az osztállyal kapcsolatos ügyviteli teendőket /törzskönyv, osztálynapló precíz vezetése, statisztikai adatok szolgáltatása, a továbbtanulással kapcsolatos teendők, tanulmányi bizonylatok, bizonyítvány/.
- Az igazgató bíz meg vallását gyakorló, életével példaadó pedagógust osztályfőnöki feladattal, aki munkáját az igazgatóhelyettes és a lelki nevelés terén a kijelölt spirituális segítségével (amennyiben van) végzi.
- Az osztályfőnök kiemelkedő fontosságú feladatot lát el, ezért lehetőleg végig vezesse osztályát. Ő az, aki az iskolavezetést és a tantestületet képviseli az osztályközösségben,

az iskola nevelési és oktatási tervét az osztályában tanító pedagógusokkal kapcsolatot tartva összehangolja. Ugyanakkor osztálya gondjait, terveit, javaslatait ő terjeszti az iskolavezetés elé.

- Az osztályfőnöknek tudnia kell tanítványai tanórán kívüli rendszeres iskolai elfoglaltságairól.
- Az első osztályfőnöki órákon ismertesse meg tanítványaival a Házirendet, az iskola történetét és hagyományait, a fenntartó Ciszterci Rendet.
- Fontos feladata az osztályfőnöknek, hogy nevelő-oktató munkájához osztályfőnöki tanmenetet készítsen (felső tagozaton), s ennek keretében megtanítsa diákjait a tanulás módszereire, a helyes időbeosztásra, a szellemi és testi felüdülés, a sport és pihenés (alvás) szükséges arányaira. Az osztályfőnöki tanmenetben szerepeljen Pécs kétezer éves történelmi és kulturális értékeinek bemutatása.
- Kiemelten figyeljen azokra, akik képességeiken alul teljesítenek. Ennek többféle oka lehet, ezeket derítse fel és segítsen kiküszöbölni őket, személyes beszélgetéssel tegyen javaslatot a segítség igénybevételére.
- Alakítsa ki osztályában az iskola szellemiségének megfelelő viselkedéskultúrát.
- Ügyeljen osztályterme ízléses dekorálására. Legyen tantermében kereszt, magyar nemzeti- és intézménycímer.
- Az osztályfőnök segíti tanítványai pályaválasztásra való felkészülését (felső tagozaton).
- Részt vesz az osztályfőnöki/felső munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.
- Együttműködik az osztály DÖK-képviselőivel, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Az osztályfőnök munkáját az osztályfőnök-helyettes segíti, aki hosszabb távolléte alatt teljes jogkörrel helyettesíti az osztályfőnököt.

23.11. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

E fejezet tartalmazza a bármilyen alapos okból speciális nevelési – így szocializációját, a tantárgyi tartalmak elsajátítását, a készségek és képességek fejlesztését tekintve a többségi környezethez tartozókétól eltérő – szükségletű tanulók fejlesztésére, felzárkóztatására vonatkozó pedagógiai elveket, módszereket, eljárásokat.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek meghatározása az ágazati kerettörvényben

4. § 12. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

c) veszélyeztetett tanuló,

sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé,

[2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről]

Kiemelt figyelmet igénylő tanulók egyéni fejlesztése és fejlődésük segítése

Különleges bánásmódot igénylő tanulók

A ránk bízott gyermekek előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében, a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén stb. Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos, Istentől adott feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Különös törődésben kell részesítenünk azokat az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás komplex, nagy körülményt, lelkiismeretességet és áldozatokat kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes viselkedésre, önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató és fejlesztő foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Gyakran jelent olyan, nevelési problémát, amikor nem a gyermek szellemi képességeivel vagy az előképzettségével kapcsolatban tárhatók föl komoly hiányosságok, hanem inkább lelki-szociális területen mutatnak lemaradást. Ebben az esetben a „felzárkóztatás” legfőbb eszközei a személyre (családra!) szabott törődés, a célzott személyes példaadás és mindemellett

az imádság. Általában sem hagyhatjuk ki a katolikus nevelés eszköztárából az imát, de az érzelmi-lelki-szociális törődést igénylő gyermekek esetében ez is fontos eszközünk lehet.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, a differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meg hozza a kívánt eredményt. E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás, az egyéni és/vagy kiscsoportos fejlesztés.

A pszichésen iskolaérett gyermekekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékeztetést igényel. A szándékos emlékeztet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja. A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd és a mozgás megfelelő fejlesztése.

A felzárkóztatás alapvető módjai összefoglalva:

- az érintett tanulók folyamatos, fokozott ellenőrzése,
- egyéni motiválás,
- differenciált segítségnyújtás (1-3 tanuló részére szervezett foglalkozások),
- tanulási technikák megismertetése a tanulóval, ezek minél szélesebb körű alkalmazása,
- sikerélmény biztosítása,
- a súlyos problémákkal küzdő tanulók szakemberhez irányítása,
- továbbtanulás segítése, irányítása,

Sajátos nevelési igényű tanulók

A beiskolázásról

Arról, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók speciális (szegregált) oktatás, vagy a többségi iskolában megvalósítható (integrált) oktatás, nevelés körülményei között kezdik meg tanulmányaikat, a szülő, a szakértői és rehabilitációs bizottság, és a speciális iskola, illetve a lakóhely szerinti iskola igazgatója dönt. A szakértői bizottságok az arra alkalmas személyiségű gyerekek számára alapvetően nem szegregált iskolákat, hanem gondos mérlegeléssel az együttnevelést vállaló többségi iskolákat jelölik ki. A törvény rendelkezése szerint a szülőt megilleti az iskolaválasztás joga. Amennyiben úgy dönt, hogy integráltan szeretné iskolába járattatni gyermekét, akkor a szakértői bizottság javaslatára a lakóhely szerinti önkormányzattal, (jegyzővel) történt egyeztetést követően kialakított intézményi lista alapján választ gyermeke sajátos nevelési igényeinek megfelelő intézményt.

Szakértői bizottságok

A szakértői bizottságok beiskolázással kapcsolatos szerepén túl időszakos kontroll vizsgálatokat is végez. Szakértői vizsgálat a szülő kérésére, illetve egyetértésével és jelenlétében történik. A tanulási képességet vizsgáló, vagy az országos szakértői és rehabilitációs bizottságok a vizsgálat alapján szakvéleményt készítenek. A szakvélemény javaslatot tesz a gyermek, tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére,

az ellátáshoz kapcsolódó, igénybe vehető pedagógiai szakszolgálatra. Szükséges esetben rendelkezhet a tantárgyi felmentéstől, eszközellátásról is.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos szervezett, törvényi és intézményes segítség széleskörű.

A befogadás felelőssége

Az integrált sajátos nevelési igényű tanulót a társadalmi integrálódás felé vezetni. A befogadás döntésével az intézményvezető és a tantestület felelősséget vállal.

Az együttnevelés vállalása jelentős önfejlődést gerjeszt az ép gyerekek közösségében és a pedagógusközösségben is, amelynek eredménye, hogy az integráció vállalása véletlenszerű próbálkozásból tudatosan választott úttá válik, a fogyatékos gyermek sajátos nevelési igényével egy idő után egyáltalán nem lóg ki a sorból.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára hatalmas húzóerőt jelent, ha egy osztályba járhatnak testi, érzékszervi és intellektus tekintetében egészséges társakkal.

Az ép tanulók az együttnevelés során egész életükre kiható, meghatározó humán és erkölcsi értékek és viszonylatok kifejlődésével, elfogadásával és felértékelésével gazdagodnak. Minél kisebb életkorban találkozik az egészséges gyermek sérülttel, annál könnyebben alkalmazkodik a helyzethez. Természetessé válik az elfogadás, a tolerancia, és észrevétlenül épül ki bennük a segítőkézség.

Az integráció sikerességét jelző tényezők

A szülő részéről:

- elfogadó magatartás
- reális helyzetértékelés
- tájékozottság a gyermek fogyatékoságával kapcsolatban (ismerje gyermeke személyiségét, állapotát, a szükséges beavatkozásokat, kezeléseket)
- fegyelmezettség (kezelés, veszélyeztetettséggel kapcsolatban és nevelési kérdésekben)
- együttműködési készség a pedagógusokkal, szakorvossal.

A pedagógusok részéről:

- empátikus hozzáállás
- speciális pedagógiai felkészültség
- innovatív készség
- plusz munka vállalása
- gyermek- és szakmaszeretet.

Mit tehet a befogadó iskola a sikeres integrációért?

- Az integráció törvényi feltételeinek megvalósítása (alapító okirat, nyilvántartás).
- A tanulók különleges igényének figyelembevétele a törvény-adta jogok érvényesítésével.
- HPP-ben megjelentetés: a rehabilitációs, rehabilitációs szempontok érvényesítése (órakeret, szakember biztosítása differenciált fejlesztés és követelménytámasztás stb.).
- A tárgyi feltételek megteremtése: taneszközök biztosítása, speciális segédeszközök.
- A személyi feltételek biztosítása:

- az érintett pedagógusok továbbképzésének lehetővé tétele,
- gyógypedagógus, gyógypedagógiai asszisztens alkalmazása,
- az integrált tanuló segítésére ún. „mentor” megbízása,
- az integrált nevelés-oktatásban résztvevő pedagógusok erkölcsi és anyagi megbecsülését kifejező, ösztönző jutalmazási és bérezési rendszer kialakítása.
- a tantestületben és a dolgozók körében elfogadó légkör teremtése

Az intézményben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált - oktatásuk. Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvételt és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják.

- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, a szülők közösségének sikeres felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A tevékenység olyan nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- *A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki*
 - a) a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
 - b) szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
 - c) a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja;
 - d) egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
 - e) alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
 - f) együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait,

javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

- *A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező – gyógypedagógiai tanár/terapeuta az együttműködés során*
 - a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
 - b) javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
 - c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
 - d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
 - e) figyelemmel kíséri, a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
 - f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, iránymutatásai során figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
 - g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- A Nevelési Tanácsadó, és a tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalma kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés stb.).

Szervezeti formái

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő), a szakvéleményben, illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

A fejlesztés célja

- Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember
- Részképesség zavarok megszüntetése
- Ismeretek bővítése

Módszerek

Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, lehetőség szerint játékos, az érzelmi motivációra építve kerülnek kialakításra.

- Kidolgozott fejlesztő programok
- Számolás, írás, olvasás zavarok kezelése
- Viselkedés korrekciós módszerek
- Figyelem fejlesztő gyakorlatok
- Kommunikációs készség fejlesztése
- Családpedagógiai módszerek
- Tanulást segítő programok
- Informatika és audiovizuális technika alkalmazása
- Relaxációs módszerek

A fejlesztés fő területei

- Személyiségfejlesztés
- Tér-idő tájékozódás
- Testséma
- Lateralitás (oldalosság)
- Mozgásfejlesztés: nagymozgások, finommozgások, egyensúlyérzék
- valamint a szakvéleményben javasolt egyéb területek

Beilleszkedési és magatartási zavarok

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnek.

A zavar létrejötte egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

Célunk a szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- Pszichés zavarok állnak a probléma hátterében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarctűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint projekció, elfojtás, agresszivitás stb.*
- Tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória).*
- Rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet-és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)*

A további célok csak az okok (részleges) elhárításával érhetők el, ennek megfelelően a fenti csoportok mindegyike számára más-más feladatok adódnak.

Fő célunk minden gyermek számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi-lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Az iskolába járó gyermekek egy része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget lehetővé téve a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek hatékony eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatás, szülői értekezlet, fogadónap, nyílt nap. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, csoportbontással oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- figyelme szórt;*
- nehezen tud koncentrálni;*
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;*
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;*
- kez ügyessége fejletlen;*
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;*
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;*
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel*
- valamely részképesség területén adódó lemaradás miatt.*

A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály, illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.*
- Készségek, képességek fejlesztése.*

- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkezik, egymással szoros kölcsönhatásban van.

A tanulási nehézség vagy a tanulási zavar oka lehet születési, fejlődési rendellenesség, illetve fogyatékoság vagy kisgyermekkorai betegség.

Ez megmutatkozik a következőkben:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén (kiejtés, szókincs, szövegmélekezet).
- olvasás-írás és a számolás zavara
- mozgáskoordináció zavara
- kialakulatlan testséma, tér- és irányérzékelési bizonytalanság
- ritmusérzék fejletlensége
- a vizuális elemző- és megfigyelőképesség gyengesége
- a tartós figyelem hiánya

Alkalmazott pedagógiai módszereink, elveink a fejlesztő tevékenységben:

- A tananyagot a minimumra csökkentettük, és főként az elsajátítás módjában, tempójában igyekszünk a tanulók egyéniségéhez alkalmazkodni.
- A fejlesztő pedagógusok a fejlesztő foglalkozások keretében változatos módszerekkel fejlesztik a tanulók személyiségét és tárgyi tudását.
- A nyelvi-kommunikációs készségek fejlesztését minden tanár feladatának tekinti. Fokozottan figyelünk arra, hogy a diák – a családi kommunikációs kapcsolat hiányából adódóan is – vagy egyáltalán nem érti a tankönyv szövegét, vagy egyszerre csak egy utasítás végrehajtására képes.
- Új tantárgy belépésekor megismertetjük tanulóinkkal a munkaeszközöket, szakkifejezéseket. A szaknyelv gyakorlása, tanulása beépül a mindennapi munkába.
- Az elméleti anyag súlypontosásával, gyakorlásával juttatjuk el a tanulókat az ismeretek alkalmazásszintű elsajátítására. Ehhez nélkülözhetetlen a vázlatkészítés, és annak megtanulása.
- Az átlagosnál több időt fordítunk a gyakorlásra, ismétlésre.
- Az olvasási nehézségek miatt a gyerekek nagy része auditív módon képes csak az ismeretek befogadására, ezért a szemléltető eszközök használatát a vizuális képességek szempontjából is fontosnak tartjuk.
- Az írási, olvasási és számolási nehézségekkel küzdő gyermekek tanításakor és teljesítményértékelésekor speciális pedagógiai módszereket alkalmazunk.

- A digitális tananyagok kiegészítik a tanári munkát.
- Jelentősen növelik munkánk hatékonyságát a játékok, amelyek egy része mozgásos tevékenység. Beépülnek az órai munkába, csökkentik a fáradtság érzését, fejlesztik a tanulók mozgáskoordinációját, térérzékelését.
- Az egyes osztályok közötti átjárhatóságot az azonos értékelési rendszer biztosítja. A felmérő feladatait az osztály szintjéhez alkalmazkodva állítjuk össze. Az értékelés azonban azonos norma szerint történik. Az értékelésbe beleszámítjuk a választható szorgalmi feladatokat, amelyek többnyire valamilyen alapkészség gyakorlását segítik. A tanulók aktivitása szintén beleszámít az értékelésbe.

Kiemelten tehetséges tanulók

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

Ez szoros együttműködést tételez fel a családdal és a tehetség-fejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Minden gyermeknek meg kell kapni a lehetőséget és segítséget, hogy képességeinek megfelelően teljesítsen. Nem képessége alatt, hiszen felelős a talentumaiért, de nem is képessége fölött, mert attól neurotikus, szorongó lesz. A pedagógus magatartásán, tapintatán múlik, megtanulja-e a jobb képességű gyermek, hogy gyengébb társát is meghallgassa, segítsen neki, a gyengébb képességű fiatal pedig érezze, hogy elfogadják és szeretik. Vagyis minden diák megtapasztalja, hogy nem a teljesítményéért fontos ő Istennek és nekünk, hanem saját magáért. Csak ebben a légkörben értik meg, hogy a kudarc szükséges velejárója az életnek, ami a helyes önismeret szempontjából rendkívül fontos.

A tehetségfejlesztés lehetőségei intézményünkben:

- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése,
- differenciált foglalkozások,
- tehetséggondozó programok, szakkörök,
- énekkar, tánccsoport, színjátszókör,
- felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre,
- felkészítés a továbbhaladásra, magasabb tanulmányok folytatására,
- emelt szintű idegen nyelv tanítása,
- a tehetségeknek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Ehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a problémamegoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás.

Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagot túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,
- a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- a játékoság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

Forrásaink:

- óvodai vélemények
- pedagógusok megfigyelései
- szülők, környezet véleménye
- egyéb jelzések (zene, sport stb.)

Módszerek:

- óvodai látogatás
- iskolán kívüli elfoglaltságok megismerése
- kötetlen beszélgetések (szülők, edzők stb.)
- pedagógus (osztályfőnök, szaktanár) céltudatos munkája
- adatgyűjtés

Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni és fejleszteni a gyermekek speciális képességeit, készségeit. Ehhez pedagógusaink rendelkezzenek megfelelő pedagógiai-pszichológiai ismeretekkel.

A tehetséget fel kell fedezni, alakítani, fejleszteni, ösztönözni kell. Ez a környezet, s ezen belül ez az iskola feladata. Ehhez azonban ismernünk kell a tehetség megnyilvánulási formáit:

- tudományos tehetség
- vezetői tehetség
- pszichomotoros tehetség
- művészi tehetség

A tehetséggondozás szervezeti formái

- A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.
- Emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- Szakkörök, fakultációk
- Pályázatok
- Képzőművészeti kiállítások
- Versenyekre felkészítés (iskolai, területi, regionális, országos)
- Vetélkedők
- Táborok

Hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók

A hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet kezelésének szinterei:

- tanítási órák,
- napközis foglalkozások,
- felzárkóztató foglalkozások,
- szabadidős programok.

Sikerkritériumok:

A hátrányos helyzetet enyhítő tevékenységünk akkor sikeres, ha:

- minden hátrányos helyzetben lévő tanuló rendszeresen jár iskolába, ott jól érzi magát
- differenciált a tanulásirányítás, ezt biztosítva többsávos az óravezetés
- differenciált a házi feladatok adása
- fejlesztő foglalkozások tartása: ingergazdag környezet megteremtése, motiválás
- rugalmas az időbeosztás a felzárkóztatás igényéhez igazodva
- felzárkóztató, képességfejlesztő foglalkozásokat tartunk
- a hosszabb hiányzások miatti lemaradásokat pótoljuk
- a hiányok miatt egyéni- és kiscsoportos pótlást, újratanítást tartunk
- a felzárkóztatásra szoruló gyerekeknek biztosítani tudjuk a felzárkózás lehetőségét
- fejlesztjük és megerősítjük az alapkészségeket
- önállóan fejlesztjük a tanulókat
- páros, csoportos tanulási technikákat alkalmazunk
- szabadidős tevékenységeket szervezünk
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel és az érintett hatóságokkal
- esélyegyenlőségi munkacsoport létrehozása, melynek tagja az intézmény vezetője, aki szükség esetén javaslatot tesz
- kontrollvizsgálatok a szakértői és rehabilitációs bizottságoknál

- dokumentumelemzés, a tanuló produktumainak célirányos áttekintése
- folyamatos megfigyelés
- folyamatos kapcsolattartás a szülővel
- pedagógus továbbképzés, az IPR megismertetése a pedagógusokkal
- az évismétlők száma nem haladja meg az országos átlagot
- a célcsoport gyerekeinek minél nagyobb számban történő bekapcsolása a segítő programokba (Útravaló, Arany János)
- nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma,
- nő az érettségire adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma,
- csökken az iskolai rendszerből a 8. általánost elvégzése előtt kikerülő hátrányos helyzetű tanulók száma,
- szüleik folyamatosan érdeklődnek gyermekük iskolai munkája iránt,
- a tanulók rendszeresen részt vesznek felzárkóztató és fejlesztő foglalkozásokon,
- igénybe veszik az iskolai étkeztetést és a napközis-tanulószobai szolgáltatást,
- elhatárolódnak az őket fenyegető káros szenvedélyek kipróbálásától,
- az iskolában szerzett tudásukat továbbhaladáskor alkalmazni tudják
- minimális az elhajlás veszélye a deviáns életútra
- igénye van kulturális programokra.

A gyermek és ifjúságvédelem területén végzett munkánk akkor sikeres, ha:

- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős által nyilvántartott tanulók rendszeresen járnak iskolába,
- nő az évfolyamismétlés nélkül továbbhaladók száma, ezáltal csökken a 8. évfolyamot el nem végző tanulók száma,
- párbeszédet tudunk kialakítani valamennyi érintett szülővel,
- az iskolai igazolatlan hiányzások száma csökken,
- a tanulók igénybe veszik a felzárkóztató, fejlesztő foglalkozásokat, napközis foglalkozásokat,
- a tankötelezettséget teljesíti minden tanuló,
- a tanulók elhatárolódnak az őket fenyegető káros szenvedélyektől,
- az iskolában szerzett tudásukat továbbhaladáskor alkalmazni tudják.

A megoldást segítő személyek, intézmények:

Iskolán belül

Osztályfőnök

Igazgató

Fejlesztő pedagógus

Gyermekevédelmi felelős

Mentálhigiénés szakember

Iskolán kívül

Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálat

Gyámhivatal

Nevelési Tanácsadó

Egészségügyi intézmények (gyermek ideggondozó, gyermek pszichiáter, drogambulancia)

Rendőrség, Civil szervezetek

E munkánk érdekében kitűzött feladataink

- Felmérés (szociális helyzet), okok feltárása.
- Családlátogatások.
- Intézkedési terv készítése.
- Folyamatos kapcsolattartás: társintézményekkel, DÖK-kel, érintett családokkal.
- Prevenció.
- Hasznos szünidei elfoglaltságok tervezése, biztosítása.
- Mentálhigiénés programok alkalmazása.
- Egyéni felzárkóztató programok.
- A különböző intézmények által ajánlott programokra figyelés.
- Egyéni beszélgetés a tanulókkal, problémáik, magatartás zavarai feloldása érdekében.
- Ezekhez szükséges az intézményvezető, a szaktanárok, osztályfőnökök, ifjúságvédelmi felelős, DÖK részvétele.

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók bármelyik feljebb említett csoportból kikerülhetnek. Tehát az iskola összes tanulójának teljesítményét vizsgálni kell abból a szempontból, hogy önmagukhoz képest, az elvárható teljesítménytől, milyen eltérést mutatnak. Az elemzés során az okokat kutatva dönt az iskola arról, hogy milyen szintű gondozás szükséges és a pedagógiai fejlesztés célját egyénre szabva lehessen megfogalmazni, és a feltételeket megteremteni.

Minden tanévben félévkor is és tanév végén a napló alapján kimutatás készül a tanulók tanulmányi átlagáról. Ebből kerülnek kiszűrésre a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók. A dokumentáció részét képezi az éves beszámolóban, értékelésnek.

A szülőt (gondviselőt) az iskola írásban értesíti a gyermekével kapcsolatban fennálló veszélyeztetettségről.

A lemorzsolódás veszélyének kezelésének szinterei:

- az okok feltárása érdekében megbeszélések az érintett tanuló osztályfőnökével
- továbbá az osztályban tanítókkal
- az érintett tanulóval
- a szülővel
- a veszélyeztetett tanuló teljesítményének nyomon követése a következő tanévben havonta
- 16 óráig az iskolában tartózkodás fokozott figyelemmel kísérése és mérlegelése az engedmények meghatározásakor
- tanítási órákon

- napközis / tanulószobai foglalkozásokon
- felzárkóztató foglalkozásokon

23.12. A tanulók részvétele az intézményi döntési folyamatban (DÖK)

Alapelvek, jogszabályok

A tanuló joga, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden őt érintő kérdésben, így az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról, az iskola működéséről, továbbá tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekben, valamint e körben javaslatot tegyen, illetve kérdést intézzon az illetékes fórumhoz. Továbbá joga, hogy személyesen vagy képviselői útján – a jogszabályokban meghatározottak szerint – részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában, választó és választható legyen a diákképviselőbe, a diákönkormányzathoz fordulhasson érdekképviselőként, továbbá a jogszabályokban meghatározottak szerint kérje az őt ért sérelem orvoslását. A tanulónak jogainak gyakorlása során figyelembe kell vennie az iskolai élet bármely más szereplőjének jogait.

A diákönkormányzat a diákok demokratikus életre nevelésének színtere. A Köznevelési Törvény (2011. CXCV. tv.) 48.§ alapján valamennyi tanulónak jogában áll – megfelelő módon és formában – véleményt nyilvánítani az iskola életét érintő kérdésekben. Ez szervezett formában a diákönkormányzaton keresztül történik. Minden tanulónk egyenlő jogú tagja iskolaközösségünknek: a diáknak véleménynyilvánító, javaslattevő és szavazati joga van, választó és választható az osztály-diákbizottságok megalakulásakor. Az iskola támogatja a tanulók konstruktív kezdeményezéseit, történjenek azok akár saját, egyéni, akár az általuk szabályszerűen létrehozott diákszervezetek, diákkörök (egyesület, képviselő) keretében. Így módon az intézmény biztosítja tanulói személyes és kollektív jogainak érvényesítését.

A tanulók, illetve a tanulóközösségek érdekeinek képviselőt az iskolai diákönkormányzat látja el. Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat választott tisztségviselői érvényesítik. A diákönkormányzat működésének rendjét a diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata rögzíti. A szervezet képviselőinek joga, hogy alkalmas módon jelezzenek minden olyan szabálysértést, amely a diákoknak a Házi rendben megfogalmazott jogait sérti. A diákönkormányzat javaslatát egy tanítás nélküli munkanap programjáról figyelembe kell venni. A tanulók nagyobb közösségét közvetlenül érintő döntések meghozatala előtt az iskola kikéri a diákönkormányzat véleményét, lehetővé teheti az ilyen témájú tantestületi értekezleteken való részvételüket. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben, így különösen a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítése során; a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetése és megszervezése során; az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához kapcsolódóan; az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásakor; a könyvtár és a sportlétesítmények működési rendjének kialakításakor; és további, az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Az általános iskolai DÖK működése

A diákönkormányzat működésének és működtetésének legfontosabb célja a tanulók demokráciára, a közéletiségre, egymásért való felelősség-vállalásra, a kölcsönös megbecsülésen alapuló együttműködésre nevelés.

A DÖK munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű, pedagógus munkakörben dolgozó személy segíti, akit a DÖK javaslatát megismerve az intézményvezető bíz meg határozott időtartamra.

A DÖK feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.

A DÖK a nevelőtestület kikérésével dönt:

- saját működéséről
- a DÖK működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
- hatáskörei gyakorlásáról
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról
- a DÖK tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működéséről

A DÖK véleményét ki kell kérni:

- az SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt
- az ifjúsági célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor
- a házirend elfogadása előtt
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál
- a tanulók helyzetét érintő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához
- egyéb foglalkozásformák meghatározásához
- a könyvtár, sportlétesítmények működési rendjének kialakításához
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben

23.13. A szülők, a tanulók, a pedagógusok és az intézmény partnereinek kapcsolattartási formái

Az együttműködés célja

Lásd előbb (10.4.)

A kapcsolattartás formái, eszközei

A nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az intézményi nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A nevelőtestület kapcsolata a diákokkal és a szülőkkel mindennapi és élő kell, hogy legyen. A diákok problémáira minden esetben oda kell figyelniük és nagy tapintattal, emberséggel segítséget kell ajánlanunk a problémák megoldásában.

A gyermekek, diákok és a pedagógusok együttműködésének formái:

- A tanulókat az intézmény életéről, az intézményi munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az intézmény igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az intézmény igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a Szülői Munkaközösséggel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Családlátogatás
- Szülői értekezlet
- Fogadóóra
- Nyílt tanítási nap
- Honlap
- Írásbeli tájékoztatás (e-mail)
- e-Kréta (elektronikus napló)
- Szakkörök indítása
- Előadások szervezése
- Pályaválasztási tanácsadás
- Közös lelkinap
- Szülői közösség
- Szülői fórum
- Szülői Munkaközösség
- Közös rendezvények szervezése a szülők és pedagógusok részvételével (pl. Családi-nap, hangversenyek, Szent Margit bál, Zarándoklat, CiNKe Gála stb.)

A szülők részéről elvárhatjuk:

- Aktív részvételt az iskolai rendezvényeken.
- Ötletnyújtást az előadások (hitéleti, nevelési stb.) témáihoz.
- Őszinte véleménynyilvánítást jobbító szándékkal.
- Együttműködő magatartást.
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést.
- Érdeklődő, segítő hozzáállást.
- Örömmel vesszük a szponzori segítségnyújtást.

23.14. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai és tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

A vizsgaszabályzat jogszabályi kerete, célja és hatálya

Az osztályozóvizsgák, javítóvizsgák lebonyolítása a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64. § (2) bekezdése alapján történik.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga) követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és az intézmény honlapján nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja: azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni vagy rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

Az osztályozó- és különbözeti vizsgára jelentkezés módja: a honlapról letölthető jelentkezési lapon.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót az intézmény vezetése írásban tájékoztatja.

A vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozik.

Intézményünkben a tanulmányok alatti vizsgák szabályait kell alkalmazni:

- az osztályozó vizsgákra
- a különbözeti vizsgákra
- a javítóvizsgára
- a pótló vizsgára

A vizsgaszabályzat hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javító- vagy pótló vizsgára utasít,
- aki átvételét kéri más intézményből a mi intézményünkbe, és ennek feltételeként az igazgató különbözeti vizsga letételét írja elő.
- Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Érvényessége a felülvizsgálat idejéig szól. Felülvizsgálatát az intézmény igazgatója és a nevelőtestület kezdeményezheti. Módosítása az elfogadásával azonos módon történik. A vizsgaszabályzatot 30 napon belül módosítani kell, ha a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet közölt szabályozás olyan módon megváltozik, hogy az a vizsgaszabályzatban leírtakat befolyásolja.

A szabályzatot módosítani kell, ha

- a helyi tantervben a szabályzatot érintő változás áll be,
- bármelyik munkaközösség, vagy ennek hiányában a tantárgyat tanítók kétharmada azt kezdeményezi,
- a nevelőtestület 10 %-a kezdeményezi.

Tanulmányok alatti vizsgák típusai

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott
 - az adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékánál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezheti az osztályozó vizsgát,
 - 250 óránál többet mulasztott, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt értékelhető, és a nevelőtestület engedélyezheti az osztályozó vizsgát.

Az osztályozó vizsga időpontjáról az intézmény igazgatója írásban tájékoztatja a tanulót.

Az osztályozó vizsga tantárgyai: az iskola pedagógiai programja szerint az adott évfolyamon tanított valamennyi tantárgy.

Az osztályozóvizsgák tartalmi követelménye évfolyamonként és tantárgyanként az intézmény honlapján és a helyi tanterv vonatkozó részében található tananyag.

Az osztályozó vizsga csak szorgalmi időben tehető le.

Ha a tanuló mentesül a tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel alól, tanulmányi kötelezettségének egyéni munkarend alapján tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel.

A sajátos nevelési igényű (SNI), vagy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM), egyéni munkarendű tanuló iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola köteles gondoskodni.

A tartós betegségre tekintettel egyéni munkarendben tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról az iskola köteles gondoskodni.

A tanuló írásbeli, szóbeli, gyakorlati munkájának értékelését a pedagógiai programban meghatározott elvek figyelembevételével kell végezni. A szóbeli és írásbeli felelt az értékelésében 50-50%-ban számítódik be. Egyéni tanrend esetén a tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.

Az osztályozó vizsga eredményéről a félévi értesítőbe, illetve a bizonyítva írt osztályzattal (szöveges értékeléssel) a tanulót az osztályozó vizsgát követő munkanapon tájékoztatni kell.

Vizsgakövetelmények számonkérési módjai:

Alsó tagozaton:	
Magyar irodalom	szóbeli és írásbeli
Magyar nyelvtan	írásbeli
Matematika	írásbeli
Környezetismeret	írásbeli
Idegen nyelv	szóbeli (1. és 2. évf.) szóbeli és írásbeli (3. és 4. évf.)
Hittan	írásbeli
Testnevelés	gyakorlati
Ének	gyakorlati
Rajz	gyakorlati
Technika	gyakorlati

Felső tagozaton:	
Magyar irodalom	szóbeli és írásbeli
Magyar nyelvtan	írásbeli
Matematika	írásbeli
Idegen nyelv	szóbeli és írásbeli
Hittan	írásbeli
Történelem	írásbeli
Hon- és népismeret	írásbeli
Informatika / Digitális kultúra	gyakorlati
Természetismeret	írásbeli
Fizika	írásbeli
Kémia	írásbeli
Biológia	írásbeli
Földrajz	írásbeli
Testnevelés	gyakorlati
Ének	gyakorlati
Rajz	gyakorlati
Technika	gyakorlati

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát kell tennie a tanulónak a másik iskolából vagy osztályból történő átvétel esetén, ha az évfolyamát megelőző tanév végén nem kapott osztályzatot vagy szöveges értékelést olyan tantárgyból, amely számára a választott osztályban vagy csoportban kötelező tantárgy lesz.

Különbözeti vizsgára tanévenként legalább kettő vizsgaidőszakot kell kijelölni, ami megegyezhet az osztályozó vizsgák időpontjaival. A különbözeti vizsga időpontjáról az intézmény igazgatója írásban tájékoztatja a tanulót.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során egyedileg is lehet határozatot hozni a tanuló ügyében, hiszen eltérő tanulmányi múlttal jelentkezők erre a vizsgára.

A különbözeti vizsga eredményéről a különbözeti vizsgáról készített jegyzőkönyv alapján a tanulót a különbözeti vizsgát követő munkanapon tájékoztatni kell.

A hittan különbözeti vizsga követelményei a honlapon megtalálhatóak.

Javítóvizsga

A tanuló javítóvizsgát tehet, ha

- a) a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.

Javítóvizsga letételére az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban kerülhet sor.

A javítóvizsga időpontjáról az intézmény igazgatója írásban tájékoztatja a tanulót. Indokolt esetben (betegség stb.) október 31-ig tehető le a javítóvizsga.

A javítóvizsga eredményéről a bizonyítványba írt osztályzattal (szöveges értékeléssel) a tanulót a javítóvizsgát követő munkanapon tájékoztatni kell.

Pótvizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha a vizsgáról neki *fel nem róható okból* elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik. A pótló vizsgát az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az iskola számára megszervezhető legközelebbi, az igazgató által meghatározott napon kell tartani.

Független vizsgabizottság előtti vizsga

A köznevelési törvény a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során tehet az intézménytől, annak pedagógusaitól független tanulmányok alatti vizsgát, amely osztályozóvizsga és javítóvizsga lehet. A független vizsgabizottság előtti vizsgáztatás esetében a 20/2012. (VIII.31.) EMMI- rendelet 73.§-a alapján járunk el.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és *osztályozó vizsga* letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból *javítóvizsgára* utasították, akkor

azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A független vizsgabizottság előtt lehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi. A független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg. A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll. Akkor is, ha a tanuló független vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról, magasabb évfolyamra jutásáról – a vizsgabizottság által adott osztályzat figyelembevételével – az intézmény dönt.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének alapelvei

a) Az igazgató felel:

- a vizsgabizottság munkájáért, és a vizsgák előkészítéséért,
- a tanulmányok alatti vizsgák zavartalan, jogszerű lebonyolításáért, a feltételek megteremtéséért,
- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan lehessen bonyolítani, pontosan meg lehessen kezdeni, és be lehessen fejezni.

b) Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. Az iskola által szervezett vizsga vizsgabizottsága csak és kizárólagosan az iskola pedagógusa lehet.

A vizsgabizottságnak az előbbiek folytán tagja lehet az iskola igazgatója is.

Vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató bízza meg.

A vizsgabizottság minimum három fős.

Az általa ellátandó feladatok - elnök

- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

A vizsgaelnök feladatai:

- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében:
 - meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
 - vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,

- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos dokumentumokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
 - a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el,
 - a vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.
- A vizsga eredményét, a vizsgabizottság addig még nem ismertetett döntéseit a vizsgázók és a vizsgabizottság tagjai jelenlétében az elnök az eredményhirdető értekezleten ismerteti, röviden értékeli a vizsgát és ismételtén tájékoztatja a vizsgázókat a jogorvoslati lehetőségekről.

A vizsgabizottsági tagok a vizsgaelnök irányításával végzik a feladataikat. Részt vesznek a vizsga lebonyolításában, az osztályzatok kialakításában, ellátják a vizsgához kapcsolódó ügyviteli és adminisztrációs feladatokat.

- c) A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt tájékoztatást kap. A tantervi követelmények az iskola honlapján megtekinthetők.
- d) A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján az igazgató adhat engedélyt.
- e) A tanulmányok alatti vizsgán a lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgát, szakértői vélemény alapján kapott. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja a szakvéleményben foglaltak alapján,
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.
- f) Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- g) Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült.

h) Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak pótlására.

i) A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének rendje

Vizsgaidőszakok

- A vizsgát a tanév helyi rendjében (munkaterv) meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal, hogy az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait az igazgató jelöli ki.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal értesítést kap írásban. *(A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 66.§ (4) szerint a vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.)*
- A rendes vizsgaidőszakban bármely vizsgafajta letehető. Pótló vizsga letételére az igazgató a tanév tetszőleges időszakában rendkívüli vizsgaidőszakot szervezhet.

A rendes vizsgaidőszakok a következők:

félévi:

- a félévi osztályzat megállapításához a félév utolsó tanítási napját megelőző tizedik tanítási nap és a félév utolsó tanítási napja között

év végi:

- a tanév végi osztályzat megállapításához a tanév utolsó tanítási napját megelőző tizedik tanítási nap és a tanév utolsó tanítási napja között

nyári:

- a nevelési év vége, augusztus hónap utolsó 10 munkanapja

Javítóvizsga, pótló vizsga: augusztus 15 – 31. közötti időszakban (évente csak egy alkalommal, pontos időpontját az intézmény vezetője a tanévzárón közli).

Vizsgaformák, vizsgarészek

- írásbeli vizsga
- szóbeli vizsga
- gyakorlati vizsga

Az írásbeli vizsga szabályai

- Az írásbeli vizsga feladatlapját a szaktanár készíti el nyomtatott formában, és a vizsgát szervező igazgatóhelyettesnek adja át legkésőbb az írásbeli vizsgát megelőző napon.

- A vizsga kezdetekor a vizsgaelnök a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli feladatokat.
- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár alakítja ki úgy, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék, a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet.
- Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével/fejléccel ellátott lapokon, feladatlapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni (kivéve alsó tagozaton). A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik.

Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként maximum 60 perc.

- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
- Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni, a tantárgyak közötti legalább 10 perces és legfeljebb 30 perces pihenővel.
- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, rávezeti az értékelést, és aláírja. A téves bejegyzést jól látható módon szignálva kell módosítani.
- *A vizsgán a lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott. A sajátos nevelési igényű vizsgázó a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján*
 - o *az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,*
 - o *lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,*
 - o *engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, vagy*
 - o *engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsgát írásban teheti le. (Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.)*

A 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 69. § (2), (5), (6) és (7) pontja részletesen szabályozza az írásbeli vizsgán elkövetett esetleges szabálytalanság kezelését és annak következményeit.

A szóbeli vizsga szabályai

- A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság tagjainak száma 3 fő. Minden bizottságban lehetőség szerint két szaktanár vesz részt. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- A szóbeli vizsga tételeit (kérdéseit) a szaktanár állítja össze és a vizsgabizottság elnökének adja át legkésőbb a szóbeli vizsgát megelőző napon.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.
- A vizsgateremben, egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat. A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A szóbeli vizsgán a tanulók 3 – 4 fős csoportokban folytatólagosan, szünet közbeiktatása nélkül vizsgáznak.
- A tanulónak az szóbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására, a felkészülésre legalább 30 percet kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.
- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 30 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként kifejtendő feladatot kap, melyhez kiválasztja a szükséges segédeszközöket, azokról a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- A feladatban szereplő kérdések megoldásnak sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget.
- A vizsgabizottság tagjai a feladattal kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a feladat kifejtését befejezte vagy a feladat kifejtésében elakadt.
- A vizsgázót nem szabad félrevezetni gondolkodásában, a feladat kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a feladat kifejtésében akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, ha a rendelkezésére álló idő letelt.
- Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő felelet előtt legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.
- Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.
- Megkezdett vizsga nem szakítható meg.
- A szóbeli vizsgák nyilvánosak, de a betekintési szándékot legkésőbb a vizsganap előtti munkanapon írásban jelezni kell az iskola igazgatójának, és az csak akkor engedélyezhető, ha azzal a vizsgázó is egyetért.
- A szóbeli vizsgák eredményének kihirdetése az adott vizsganapon történik.

- *A sajátos nevelési igényű vizsgázó, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni. Engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen. Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két feladatot kell kifejtenie. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.*

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 71. § (5) és (6) pontja részletesen szabályozza a szóbeli vizsgán elkövetett esetleges szabálytalanság kezelését és annak következményeit.

A gyakorlati vizsga szabályai

Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezések vonatkoznak a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában stb.– kell elkészíteni.

Gyakorlati vizsgarészt tartalmaznak iskolánkban a következő vizsgatantárgyak:

- testnevelés
 - digitális kultúra
 - ének-zene
 - vizuális kultúra
 - technika és tervezés
- A gyakorlati vizsgafeladatokat a vizsgabizottság elnöke javaslatára az igazgató hagyja jóvá.
 - A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről.
 - A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható.
 - A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
 - A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztása tekintetében a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
 - A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotások vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatok alapján kell értékelni.

Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelése

Az egyes vizsgatantárgyak részei

Lásd Osztályozó vizsgánál

A tanulmányok alatti vizsgatantárgyak követelményei

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott tanévre vonatkozó tananyag.

A vizsgatantárgyak követelményeit az adott tantárgy Helyi tanterve határozza meg.

A tanulmányok alatti vizsgák értékelése

Az iskolai követelményekre épülő vizsgatantárgyak írásbeli feladatlapjait, továbbá a feladatok megoldásához szükséges segédanyagokat és a javítási, értékelési útmutatókat, valamint a szóbeli vizsga kérdéssorait a felkészítő pedagógusok készítik el.

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

A szóbeli és a gyakorlati vizsga értékelése egyetlen érdemjeggyel történik, amelyet a kérdező tanár javaslatára a vizsgabizottság állapít meg.

A vizsgatantárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

<i>Osztályzat</i>	<i>Százalékos eredmény</i>
<i>jeles (5)</i>	<i>91 – 100 %</i>
<i>jó (4)</i>	<i>76 – 90 %</i>
<i>közepes (3)</i>	<i>51 – 75 %</i>
<i>elégséges (2)</i>	<i>36 – 50 %</i>
<i>elégtelen (1)</i>	<i>0 – 35 %</i>

A vizsgák érdemjegyeit a bizottság tagjai állapítják meg a kérdező tanár javaslata alapján.

A vizsgázó osztályzatát a vizsgarészek 50-50 százalékos átlaga alapján kell megállapítani.

A tanulmányok alatti vizsgán sajátos nevelési igényű tanulónál (SNI) a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló *teljesítményét hátrányosan befolyásolta*.

A tanulmányok alatti vizsgák adminisztrálása

- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.

- A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni (kivéve 7.-8. osztályos tantárgyi vizsga).
- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola körbelyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthet, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni (kivéve 7. évfolyamos tantárgyi vizsga, mestermunka).
- Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

Belső vizsgák

Tantárgyi vizsgák 7. évfolyamon

Az ember élete során számtalan vizsga-, vagy vizsgához hasonló helyzetbe kerülhet (felvételi vizsga, versenyek, állásinterjúk stb.). Szeretnénk elérni tanulóinknál, hogy egy ilyen szituációban tudásuk legjavát legyenek képesek kihozni magukból. Ugyanakkor legyenek képesek arra is, hogy egy-egy témáról önállóan, összefüggően beszéljenek. Ezek figyelembe vételével szervezzük tanév végi vizsgáinkat nagyobb hangsúlyt fektetve az év végi szóbeli számonkérésre, mellyel szeretnénk felkészíteni tanulóinkat a továbbtanuláshoz szükséges eredményes szóbeli felvételi vizsgára.

Intézményünkben a mindenkor hetedikes tanulók beszámolnak egy általuk választott tantárgy (hittan, irodalom, történelem, angol, német, fizika, kémia, földrajz, biológia) egy éves tananyagából (10 előre megadott tétel egyikéből) a tanév végén.

A tantárgyi vizsga tantárgyai és tételei a honlapon megtalálhatóak.

A vizsga formája: szóbeli vizsga, melynek időtartama tanulónként kb. 10-15 perc, előtte 10-15 perc felkészülési idővel.

A vizsga lebonyolítása:

- Tájékoztatás a szeptember szülői értekezleten és a tanórákon.
- Tantárgy választása, és a jelentkezés leadása a megadott határidőre.
- A jelentkezés határidőre történő elmulasztása esetén az osztályfőnök és az igazgató jelenlétében húz tantárgyat a diák.
- Szóbeli vizsga előzetes beosztás szerint május végén.
- Értékelés: 3 érdemjeggyel az adott tantárgyból az elektronikus naplóba vezetve.

Mestermunka

A nyolcadikos tanulók „Mestermunkát” készítenek. Ez bármely, a tanuló érdeklődési körének megfelelő témából készülhet, amely nem sérti iskolánk szellemiségét. A tanuló köteles választani egy felnőtt mentort (szülő, tanár), aki segíti őt egy kb. 3-4 perces előadásra, melyet tanárok és érdeklődők előtt ad elő. Előadásához bármilyen technikai segédeszközt

felhasználhat. Nyolcadik évfolyamon célunk, hogy a tanulók a felvételi utáni időszakot is tartalmasan töltsék el, és nagyobb gyakorlatot szerezzenek a közönség előtti szóbeli előadásban.

A MESTERMUNKA lebonyolítása:

1. Tájékoztatás a szeptemberi szülői értekezleten és a tanórákon.
2. Téma választása és a jelentkezési űrlapok kitöltése áprilisban a megadott határidőre.
3. MESTERMUNKA bemutatása előzetes beosztás szerint június elején.
4. Szöveges értékelés tanév végén: kiválóan megfelelt / jól megfelelt / megfelelt / gyenge minősítéssel

Szintfelmérés emelt nyelvoktatáshoz

Az idegen nyelvet 1-3. évfolyamon heti 2 órában, 4. évfolyamon 4 órában tanulják a tanulók.

5. osztálytól a tanulók nyelvi csoportba sorolása a szintmérő alapján történik.

Felső tagozaton angol és német nyelvből is lehetőség van emelt szintű csoportban (heti 5 órában) tanulni a nyelvet.

A nyelvi csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek nyelvtanuláshoz való hozzáállását, a korábbi tanórai munkáját, a 4. osztály végén megírt szintfelmérő teszt eredményét, valamint a nyelvtanárok és az osztályfőnökök véleményét. Ezek alapján döntjük el a 4. évfolyam végén, kik azok, akik a következő tanévtől heti 5 órában, illetve 3 órában tanulhatják a választott idegen nyelvet.

Amennyiben a szülő kéri, hogy gyermeke a 3 órás csoportból 5 órás csoportba kerüljön, akkor a tanév végéig írásos kérelmet kell benyújtani az igazgatónak, aki az érintett szaktanárral egyeztetve dönt a különbözeti vizsgáról, amely írásbeli és szóbeli részből áll.

Ha a tanuló félévkor vagy év végén közepes értékelést kap az 5 órás csoportban, a pedagógus mérlegelheti a 3 órás csoportba történő átsorolást.

23.15. Az iskola magasabb évfolyamába lépés feltételei

Az évfolyamismétlés és a szöveges értékelés alkalmazásának feltételei:

- A 2010/2011 tanévtől a második év végén, illetve a további évfolyamokon a nevelőtestület szülői beleegyezés nélkül utasíthatja évfolyamismétlésre a diákot.
- A 2010/2011. tanév végétől évfolyamismétlésre kell kötelezni mindazokat a diákokat (a 2., 3., 4. évfolyam végén is), akik az előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítették. (Természetesen továbbra is lehetőség van a javítóvizsga letétele az elégtelen évvégi osztályzat esetében akármennyi tantárgyból, hiszen a végrehajtási rendelet (11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet) ezirányú szabályozása egyelőre nem változott.)
- A tanuló az első évfolyamon azonban továbbra is csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

A módosított törvény rögzíti, hogy első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év végéig a hagyományos osztályzások módszert használja az iskola.

- Magasabb (5-8.) évfolyamba léphet az a tanuló is, aki a tanév során nem teljesítette a követelményeket. A magasabb évfolyamba lépéshez a tanulónak sikeres javítóvizsgát kell tennie, ha legfeljebb 3 tantárgyból "elégtelen" vagy "nem megfelelt" minősítést kap. A vizsga időpontja augusztus vége. Amennyiben a tanuló év végi minősítése 3-nál több tantárgyból "elégtelen" vagy "nem megfelelt", évfolyamot köteles ismételni.
- A magasabb évfolyamba lépéshez a tanév végi osztályzatok, minősítések megállapításához a tanulónak minősítő- (1. évfolyamon), illetve osztályozó (2-8. évfolyamon) vizsgát kell tennie, ha
 - a) az igazgató engedélyezte, hogy az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket,
 - b) ha egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
 - c) ha a tanuló egyéni tanrendben teljesítette tanulmányi kötelességeit.

Sajátos nevelési igényű tanuló esetén a 32/2012. EMMI rendelet alapján differenciált tartalmak kiemelt jelentőségűek a továbbhaladás szempontjából. A követelmények értelmezése mindig az adott sérüléstípusnak megfelelő elvárási szintet feltételez, illetve minden - az adott tanuló állapota alapján - pozitív változás része a komplex értékelésnek.

A továbbhaladás feltételeinek meghatározása tehát a SNI tanulók esetében egyénre szabott megítélést igényel: mindig abból a szempontból, hogy a továbbhaladás vagy az évismétlés nyújt-e számára nagyobb segítséget a későbbi társadalmi beilleszkedésben, az énkép pozitív irányú alakításában.

23.16. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A felvételnél és átvételnél is alapvető szempont, hogy a jelentkező elfogadja, hogy iskolánk a katolikus értékek szerint működik, s ezzel együtt járnak olyan kötelezettségek, amelyek egy állami iskolában nem jelentkeznek. A jelentkezés feltétele, hogy a jelentkező család és tanuló elfogadja az iskola rendjét, nevelési elveit, célkitűzéseit.

A felvételnél nincs területi korlátozás.

Az 1. osztályba való beiratkozás feltételei:

- A gyermek az adott naptári évben a 6. életévét augusztus 31-ig töltse be.
- jelentkezési adatlap az adatvédelmi nyilatkozattal
- nyilatkozat a szülői felügyelet gyakorlásáról
- igazoló lap oktatási azonosítóról
- gyermek személyi azonosító kártyájának másolata
- gyermek lakcímet igazoló hatósági igazolvány másolata

A felvételnél előnyt élvezhet, aki

- Katolikus, keresztény családi háttérrel rendelkezik (keresztlevél másolata, plébánosi ajánlás).
- Intézményünk alkalmazottainak a gyermekei.
- Részt vett az „Iskola-kóستolgotó” foglalkozásokon.

A 2 – 8. osztályba való beiratkozás feltételei:

- Katolikus, keresztény családi háttér (keresztlevél másolata, plébánosi ajánlás).
- A szükséges okmányok bemutatása (ld. 1. osztályba való beiratkozásnál), tájékoztató, ellenőrző, bizonyítvány, átjelentkezési lap.
- A jelentkezőt leendő tanítói, tanárai felméri alapkészségei, -képességei, tudásának szintjéről.
- A jelentkező magatartása példás vagy jó.
- Amennyiben a beiratkozás tanév közben történik, a szükséges taneszközök beszerzése a szülő feladata.
- A jelentkező tanuló részvétele egy próbanapon.

Felsőbb évfolyamos átvétel esetén fenntartjuk a jogot, a jelentkező magatartás jegye és tantárgyi jegyei alapján döntsünk az átvételről.

A tanuló átvételének szabályozása:

- az osztályok létszáma és a közösség összetétele
- a különleges bánásmódot igénylő tanuló esetén az alapító okirat az irányadó
- szakértői szakvélemény esetén az iskolánkat jelöljék ki fogadó iskolának

A felvételtől, átvételről, évfolyamba és osztályba sorolásról a főigazgató dönt.

A szülőknek Jelentkezési lapot kell kitölteniük, amennyiben van, csatolni kell a szakvéleményt.
SZMMSZ - Általános iskolai felvétel fejezete

23.17. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Elméleti alapvetés

Az elsősegély-nyújtási ismeretek szerves részét képezik a NAT kompetenciaterületi tudásanyagának, ahogyan ez az eddigiekben oktatott tantárgyi tartalmak közül az osztályfőnöki, egészségtan, biológia tematikához is köthető, így onnan is átemelhetők a konkrétumok.

Lényeges, hogy ez a témaanyag az iskolai éves munkatervvel koegzisztens módon kerüljön kidolgozásra, pontosabban a munkaterv kövesse a pedagógiai programot.

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek, valamint azok szakszerű ellátása, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok/hét nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy elsősegélynyújtó csomaggal rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények alkalmával is tudnak használni.

Célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Kiemelt feladatok

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskeresztrel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Tevékenységformák

- a tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Természettudományok	- alapfokú elsősegélynyújtás
Biológia	- rovarcsípések

	- légúti akadály - alapfokú elsősegélynyújtás - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	- égési sérülések - forrázás - az elektromos áram hatása az élő szervezetre - veszélyek, érintésvédelmi ismeretek
Testnevelés	- magasból esés

Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

- az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegélynyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele a felsős évfolyamokon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegélynyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- rendszeresen elsősegélynyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap/hét) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.
 - Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

A továbbképzés célja:

hogy az oktatási intézményekben legyenek olyan pedagógusok, akik az elsősegélynyújtási és/vagy baleset-megelőzési ismereteket oktatják, a veszélyhelyzeteket

felismerik, illetve ellátják. További célok közt szerepel az elsősegély-ismeretek fontosságának bemutatása, annak népszerűsítése, illetve az, hogy minél több oktatási intézménybe lehetőség legyen a téma akár tanórai, akár szakköri oktatására.

A továbbképzés célcsoportja: bármely pedagógus.

A továbbképzés végére teljesítendő tartalmi követelmények:

a résztvevők sajátítsák el:

- az ember létfenntartó szerveivel kapcsolatos ismereteket;
- az elsősegélynyújtás alapjait, valamint az elsősegély-oktatás életkori sajátosságait;
- a segélynyújtás és a biztonsági előírások jogi vonatkozásait;

A továbbképzés végére a résztvevők legyenek képesek:

- a baleseti helyzetek felismerésére, azok ellátására, segélyhívásra;
- társszervezetekkel kapcsolat felvételre;
- baleseti szimulációk megrendezésére;
- pedagógiai eszköztárukat bővíteni a megismert lehetőségekkel, valamint ismereteiket önállóan fejleszteni.

Célkitűzésünk, hogy a biológia szakos tanárokkal együtt 5 elsősegélynyújtást oktató pedagógus legyen intézményünkben.

Ajánlott szakmai anyagok

http://www.arpadtisk.hu/Documents/Tananyagok/KOvacsné/elsesegely_Judit_maj_2_SZBM.pdf

Elsősegély-oktatóanyag AKG-OMSZ <http://termtud.akg.hu/elsesegely/>

Elsősegély mobil alkalmazások: Javasoljuk a tanulók mobiltelefonjára ennek letöltését.

http://elsesegely.webbeteg.hu/page/mobil_alkalmazas

24. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE

24.1. Választott kerettanterv

A helyi tantervek az OKTÁTÁSI HIVATAL honlapján 2020. februárjában közzétett kerettantervek alapján készültek, és 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben (1., 5., évfolyamokon) kerültek bevezetésre a Nat 2020 szabályozásának megfelelően.

Az általános iskola helyi tantervei (tantárgyanként és évfolyamonként) az intézmény honlapján megtalálhatók:

1-4. évfolyam (alsó tagozat): <https://www.szentmargitpecs.hu/helyi-tantervek-1-4-osztaly/>

5-8. évfolyam (felső tagozat): <https://www.szentmargitpecs.hu/helyi-tantervek-5-8-osztaly/>

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások:

A tantárgyak és a tantárgyakra jutó óraszámok meghatározása a kerettantervi rendeletben és köznevelési törvényben meghatározott órakeretek figyelembevételével történt.

A nem kötelező (választható) tanórák közül a tanulók érdeklődésüknek, képességeiknek megfelelően választhatnak.

A nem kötelező tanórán végzett munka értékelése a megfelelő kötelező órával együtt történik. A felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozásokon való részvételt a pedagógus javasolja. A fejlesztő foglalkozásokon való részvételt a hatályos törvényben rendelték alapján biztosítjuk az arra jogosult tanulóknak szakképzett fejlesztő pedagógussal.

Az óratervben a tanórán kívüli foglalkozások között szereplő felzárkóztató óra keretében van lehetőség az egyéni foglalkozások szervezésére, melyek szolgálhatják a képességfejlesztést, versenyre, továbbtanulásra való felkészítést is.

Az általános iskolában a tehetséggondozás szakkörök keretében történik.

A tehetséggondozás nemcsak az emelt óraszámú tantárgyak tanítására korlátozódik, hanem tovább folytatódhat a szakkörökön és a versenyekre történő felkészítéskor. A szakkörök az arra való jelentkezések lezárása után, igazgatói engedély alapján indulnak abban az esetben, ha a jelentkezők létszáma eléri a 12 főt. A versenyfelkészítők, korrepetálások indítása szintén igazgatói jóváhagyás alapján történik. A választható kötelező tanórai foglalkozásokon és a nem kötelező, de választott foglalkozásokon a részvétel kötelező. A foglalkozásokra való jelentkezés és azok működése mindig egy tanévre szól. A választott tanórán a megjelenés kötelező, a hiányzásokat a kötelező órákhoz hasonlóan igazolni kell.

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal

- **emelt szintű idegen nyelv**

Iskolánk 1.osztálytól lehetőséget teremt az emelt szintű idegen nyelv tanulására.

A 243/2003. sz. Korm. r. 5§(3) bekezdésében foglaltak alapján a nem kötelező (választható) tanítási órák keretében az idegen nyelv tantárgy heti plusz 2 órában való tanulását biztosítja,

a tantervi követelmények csak az ezeken az órákon való részvétellel teljesíthetők. Erről a szülőket a beiratkozáskor írásban tájékoztatjuk (jelentkezési lapon). A beiratkozással a heti idegen nyelvi órákon való részvétel kötelezővé válik. Ennek alapján az idegen nyelvet 1-3. évfolyamon heti 2 órában, 4. évfolyamon 4 órában tanulják a tanulók. Az idegen nyelv esetében 5. osztálytól csoportbontással tagozat szerinti oktatást szervezünk. Felső tagozaton angol és német nyelvből is lehetőség van emelt szintű csoportban (heti 5 órában) tanulni a nyelvet. 5. osztálytól a tanulók nyelvi csoportba sorolása a szintmérő alapján történik.

Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar irodalom	4	4	3	3
Magyar nyelv	3	3	2	2
Matematika	4	4	4	4
HITTAN	1+1	1+1	1+1	1+1
Környezetismeret	0	0	1	1
Idegen nyelv (Angol / Német)	2	2	2	2+2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	0	0	1	1
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezett órakeret	2	2	2	2
Maximális* órakeret	24	24	24	25
Hittan (egyházi iskolában)*+	1	1	1	1
ÖSSZES ÓRASZÁM	25	25	25	26

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam								
	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
Tantárgyak	emelt idegen nyelv		emelt idegen nyelv		emelt idegen nyelv		emelt idegen nyelv	
Magyar irodalom	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5
Magyar nyelv	2	2	2	2	1 + 1	1 + 1	1,5	1,5
Matematika	4	4	4 + 1	4 + 1	3	3	3	3
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	0	0	0	0	0	0	1	1
Hon- és népismeret	1	1	0	0	0	0	0	0
HITTAN	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
Természettudományok	2	2	2	2	0	0	0	0
Kémia	0	0	0	0	2	2	1	1
Fizika	0	0	0	0	1	1	2	2
Biológia	0	0	0	0	2	2	1	1
Földrajz	0	0	0	0	1	1	2	2
Idegen nyelv (Angol/Német)	3+2	3	3+1+1	3	3+2	3	3+1+1	3
Ének-zene	2	2	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház	0	0	0	0	0	0	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	0	0
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
<i>Közösségi nevelés – Osztályfőnöki óra</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	27	27	27	29	29	28	28
Szabadon tervezett órakeret	1	1	2	2	2 (1)	2 (1)	2 (1)	2 (1)
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	29	29	31	31	31	31
Hittan (egyházi iskolában)	1	1	1	1	1	1	1	1
EMELT NYELV	2		2 (1)		2		2 (1)	
ÖSSZES ÓRASZÁM	31	29	30	28	32	30	32	30

24.2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek, a taneszközök, a segédletek kiválasztása elsősorban a szakmai közösségek feladata. Minden év januárjára a kiadott központi javaslatok segítségével a szakmai közösségek elkészítik javaslatukat, melyet az igazgatóval egyeztetnek.

Cél, hogy tantárgyak szintjén a taneszközök egymásra épüljenek.

A tankönyvek, taneszközök kiválasztása a pedagógusok véleményének figyelembe vételével, évfolyamonként megegyezéssel történik.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- feleljen meg a helyi tantervnek,
 - lehetőleg a több tanéven keresztül használható, tartós használatú tankönyveket választjuk,
 - azonos tartalmi minőségű könyvek közül az olcsóbbak kiválasztására kell törekedni,
 - a kiválasztott taneszközöket a pedagógus csak indokolt esetben, az oktatás minőségének javítása érdekében változtatja,
 - segédanyagok és szakirodalom hozzáférhetőségének biztosítása könyvtárhasználattal.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt az iskola tájékoztatja.

24.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Tanulási módszerek kialakítása, iskolai fegyelem és figyelem, továbbá kötelességérzet kialakulása:

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Motiváció, tanulásszervezés, teljesítmények növekedése:

- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Kulcskompetenciák megalapozása, együttműködési készség fejlődése, a tanulói tudás megalapozása:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;

- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. A gimnázium hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat

24.4. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

A házi feladat a tanítási órán elsajátított ismeretek, készségek otthoni gyakorlását, bevéését, alkalmazását szolgálja. Lehetőséget ad a tanulónak az egyéni tanulási stílus és egyéni munkatempó kialakítására. A körültekintően megválasztott házi feladat segítségével a tanuló fokozatosan válik az ismeretszerzésben és alkalmazásban önállóvá és eredményessé. Az egyéni tanulási stíluson túl kialakítja az önellenőrzés és önértékelés képességét.

Szóbeli és írásbeli házi feladatok közös alapelvei

- az eredményesség szempontjából szükséges a megfelelő tanórai előkészítés, a kijelölt feladatok értelmezése
- a mindennapi tananyagon alapuljon, egyértelmű, önállóan megoldható legyen

- a ténye a füzetben vagy a leckekönyvben rögzítésre, jelölésre kerüljön
- az egységes feladatkijelölésnél az osztály átlagszintjét vesszük figyelembe, de lehetőség van képesség szerint differenciált feladatok adására is
- a szóbeli és írásbeli feladatok helyes aránya lényeges
- a tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk
- az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból
- a napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószobai) ideje ne legyen több 1-1,5 óránál
- a sajátos nevelési igényű tanulók számára annyi és olyan jellegű házi feladatot adunk, amely nem terheli túl a tanulót és önállóan elvégezhető
- a házi feladat a SNI tanulók esetében kondicionáló, gyakorló, megerősítő funkciót tölt be, célja a bevézés erősítése, a feladattudat kialakítása és a beilleszkedés/munkavégző képesség erősítése, egyéni mérlegelés alapján elhagyható eseti jelleggel és – kivételes esetben, kizárólag a tanuló érdekében - rendszeresen is

Írásbeli feladatok alapelvei

- az órán elsajátított tananyag begyakorlása, rögzítése
- csak ismert feladattípus adható
- biztosítani kell a differenciált, képesség szerinti fejlesztést

Szóbeli feladatok alapelvei

- olvasás technikai gyakorlása
- memoriterek tanulása

Korlátai

- összevont tanulócsoport
- a magatartási, tanulási nehézségekkel terhelt tanulók
- a szociális hátránnyal élők

24.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A belügyi ágazati feladatellátást támogató törvények módosításáról szóló 2024. évi XXV. törvény módosítja a köznevelési törvényt is, ezen belül a mindennapos testnevelés alóli felmentés lehetőségeit szűkíti. A mindennapos testnevelés egyéb tevékenységekkel való kiváltásának lehetőségei közül eltörlésre kerül a testnevelés tanterve alapján megtartott műveltségterületi oktatás (például néptánc), az iskolai sportkörben való sportolás.

2024. szeptember 1-jétől a mindennapos testnevelés a következők szerint módosul: Az Nkt. 27. § (11) bekezdése 2024. szeptember 1-jétől az alábbiak szerint módosul: „(11) Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a

sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg, vagy nem követi.”

Intézményünk a plusz két testnevelés órát a délutáni órarendbe illeszti be sportfoglalkozásokként.

A jogszabály szerint legfeljebb két testnevelésóra (ha azt közismereti tanóra nem előzi meg, vagy nem követi.) alól az a tanuló kérheti a felmentését, aki sportegyesületben végzi a sporttevékenységét, és az aktuális versenyszezonban rendelkezik versenyengedéllyel.

Ennek érdekében az intézmény a következő szabályokat hozza:

- Az a tanuló, aki igényli a felmentést, legkésőbb szeptember 15-ig eljuttatja az igazolását az osztályfőnökének.
- Az igazolásnak tartalmaznia kell:
 - a tanuló adatait
 - a sporttevékenységet, melyet végez
 - a sporttevékenység időpontját
 - a sporttevékenység gyakoriságát
 - az edzőjének nevét
 - a sportegyesület nevét
 - a sportegyesület elérhetőségét
 - a sportegyesületi pecsétjét
 - Mellékletként a gondviselő csatolja a tanuló adott tanévre érvényes versenyengedélyének másolatát

A módosított jogszabály alapján az intézmény csak és kizárólag olyan sporttevékenységeket fogadhat el, mely esetében versenyengedély kiadható.

Nkt. 27. § (12) Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés szervezéséről.

Nkt. 27. § (13) A legalább négy évfolyammal működő iskola biztosítja az iskolai sportkör működését. Az iskolai sportkör feladatait – az iskolával kötött megállapodás alapján – az iskolában működő diáksport egyesület is elláthatja. Az iskolai sportköri foglalkozások megszervezéséhez – sportágak és tevékenységi formák szerint létrehozott iskolai csoportonként – hetente legalább kétszer negyvenöt perc biztosítható. A sportköri foglalkozásokat olyan szakedző vagy a sport területén képesítéshez kötött tevékenységek gyakorlásához szükséges képesítések jegyzékéről szóló külön jogszabályban meghatározott képesítéssel rendelkező szakember is vezetheti, aki a felsőoktatási intézmény által szervezett, legalább 120 órás pedagógiai továbbképzésben vett részt.

A keresztény nevelés az egész embert szolgálja. Ez az „egész”-ség csak úgy valósulhat meg, ha testünket a szellemi és erkölcsi értékek szolgálatába állítjuk. Az ókortól kezdve irányadó az európai kultúrában az ép testben ép lélek elve.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás-program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyermeknek minden nap lehetőséget biztosítunk a testmozgás-programban való részvételre,
- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése,
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna,
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire,
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is,
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban,
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében),
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz,

A mindennapos testmozgás intézményi lehetőségei és keretei:

Az iskola a kötelező testnevelés óra mellett biztosítja a délutáni testedzés lehetőségeit az intézményben. A mindennapos testmozgást a különböző sportköri foglalkozásokkal, egyéb szabadidős foglalkozásokkal, és a napközis/ tanulószobai és osztályprogramokkal valósítjuk meg.

24.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Az intézmény — a tanórai foglalkozások mellett — a tanulók érdeklődése, igényei szerint a köznevelési törvény 46.§-a (6) b), f) pontja alapján tanórán kívüli foglalkozásokat szervez.

Az adott tanévben a délutáni foglalkozások szervezését a tantárgyfelosztás határozza meg a humán és anyagi erőforrások függvényében. A foglalkozások helyét és időtartamát, vezetőjét az igazgató rögzíti a tanórán kívüli órarendben, terembeosztással együtt.

A tanórán kívüli foglalkozásokra való tanulói jelentkezés – a felzárkóztató foglalkozások kivételével – önkéntes. A tanórán kívüli foglalkozásokra történő jelentkezés tanév elején történik, és egy tanévre szól.

A szakkörök szeptember 15-től május 31-ig működnek (esetenként, illetve a mindennapos testneveléshez tartozó foglalkozások a tanév utolsó napja).

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

24.7. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

Alapelvei

- Számonkérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Egyéni mérlegelés alapján lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szóveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.
- A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét
 - o heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,
 - o heti 2 vagy 3 órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,
 - o heti három óránál magasabb heti óraszámú tantárgynál havonta legalább kettő érdemjeggyel értékeli.
- Az értékelés legyen folyamatos visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében.
- Az értékelés legyen folyamatos jelzés a szülőknek a diák tanulmányi előmeneteléről.

Fajtái

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére)
- szóbeli felelet értékelése
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készsgtárgyak teljesítményének értékelésére)
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok)
- félévi és tanév végi

Eszközei

- megfigyelés
- szóbeli felelet
- írásbeli munka
- önálló kiselőadás
- órai munka
- részvétel versenyeken
- vizsgák

Helye a tanítás- tanulás folyamatában

- Rendszeres szóbeli visszajelzés a tanítási órán.
- Rendszeres szóbeli feleltetés az előző órák anyagából.
- Házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése.
- Írásbeli ellenőrzés tananyagrészek feldolgozása után.
 - o írásbeli felelet (egy anyagrészből),
 - o beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
 - o röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
 - o dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
 - o témazáró feladatlapok megoldása témakörönként, a tananyag feldolgozása és rendszerezése után. A felmérők összeállításánál ügyelünk arra, hogy megfelelő mennyiségű minimum követelményű feladat is legyen benne. A pontszám érdemjegyre való átszámítására egységes, százalékos értékhatárokat állapítunk meg. A felmérő anyaga évfolyamonként egységes (esetleg differenciált feladatokkal kiegészítve).
- A tanuló produktumának ellenőrzése.

Az értékelés formái

Első osztályban félévkor és év végén, második osztályban félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni a tanuló értékelését a bizonyítványban az alábbiak szerint:

- kiválóan teljesített	91-100%*
- jól megfelelően teljesített	76- 90%*
- megfelelően teljesített	61- 75%*
- felzárkóztatásra szorul	0- 60%*

*Első és második osztályban a felméréseknél is a fenti %-os beosztást alkalmazzuk az értékeléskor.**

Második évfolyam végén a tanuló teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

A magasabb évfolyamokon a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és év végén osztályzattal minősítjük:

- a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél
példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél
példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Az értékelést be kell jegyezni a naplóba.

Az értékelés súlypontjai

- A továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések, törvények értelmezése, készségek, jártasságok megléte.
- Az ismeretek alkalmazásában elért jártasság, gyakorlottság ellenőrzése.
- Az oktatás eredményeként kialakult képességek ellenőrzése.

A továbbhaladás feltétele a NAT és katolikus kerettanterv minimum követelményeinek teljesítése.

A tanulói teljesítmények értékelésének alapja a különféle mérésekkel elért eredmény. A teljesítmények rendszeres, szóbeli értékelése minden pedagógus, oktató nevelő munkájába beépül, az osztályozás és írásbeli értékelés rendszere évfolyamtól, és tantárgytól függetlenül változik. A tantárgyi osztályzatok száma félévente minimum három. Félévkor és tanév végén tantárgyanként egy- egy osztályzattal történik a tanulói teljesítmények értékelése.

Az SNI tanulók értékelése:

- A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott - fejlődött-e vagy hanyatlott - az előző értékeléshez képest.
- Az értékelés egyéni képességek, fejlettségi szinthez viszonyított fejlődés figyelembevételével történik. Az értékelésnél előtérbe kell helyezni a pozitív megerősítést és lényeges az egyéni különbségek figyelembevétele. Ez elősegíti a tanuló teljesítményét önmagához viszonyító, fejlődést figyelembe vevő értékelést.
- A tantárgyi értékelés alól felmentést BTM esetén a Járási Szakértő Bizottság, SNI tanuló esetén a Megyei Szakértői Bizottság javaslatára az igazgató írásbeli határozatban adja a tanulónak, melyből egy példányt átad a szülőnek.

A szöveges értékelés

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni a tanuló teljesítményét tantárgyanként: kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai:

- az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól
- alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet
- nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről

A szöveges értékelés elvi követelményei:

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
- összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal
- személyre szóló és ösztönző jellegű - a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés rendszerének felépítése:

a) A helyi értékelés alapelvei

- A gyerekek értékelését az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve a napközis nevelő és az osztályban tanítók véleményét is.
- A teljes körű értékelések évente két alkalommal készülnek: a félévi és az év végi értékelés a tanév rendje szerint történik.
- Az értékeléseket az elektronikus naplóban kell rögzíteni.
- A szöveges értékelés tartalmi szempontjai lehetnek:
 - magatartás
 - szorgalom
 - tantárgyi teljesítmények
 - a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,

b) Értékelési funkciók meghatározása

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.

- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulónak egyaránt.

c) *A szöveges értékelés módja:*

c1. Szóbeli: megfogalmazódhat a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon a tanító, a tanulótársak részéről, valamint önértékelés formájában is.

c2. Írásbeli: például

- a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
- témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,
- aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl tájékoztató füzetbe),
- félévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés.

A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de fontos a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

Osztályozás

A pedagógus második osztály félévétől a tanuló teljesítményét és előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok és a tanuló véleményének kikérésével – végzi.

Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell (elektronikus naplóban). A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kísérheti. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő (naplóban), év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél
példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél
példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök, valamint a gyakorlati képzés szervezője által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat - különösen, ha a tanuló hátrányára lényegesen - eltér a tanítási év

közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, de a nevelőtestület többségi szavazat útján ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja. A tanulót tanító bármelyik pedagógusnak joga van egyet nem értését kifejeznie, és ilyen esetben a nevelőtestület ülésének elnöke a szavazás elrendelését nem tagadhatja meg.

A tanulók tudásának értékelésénél az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- jeles (5d) dicsérettel: a szaktanár megítélése alapján,
- jeles (5): 4,50 és 4,70 között a szaktanár megítélése alapján, 4,71-től minden esetben,
- jó (4): 3,50 és 3,70 között a szaktanár megítélése alapján, 3,71-től minden esetben,
- közepes (3): 2,50 és 2,70 között a szaktanár megítélése alapján, 2,71-től minden esetben,
- elégséges (2): 2,00 és 2,49 között minden esetben,
- elégtelen (1): 2,00-et el nem érő tanulmányi átlag esetén.
-

Témazáró dolgozatnál a pontozás %-os határai és az érdemjegy meghatározása:

*Felső tagozaton a témazárók súlyozása kétszeres (200%). ***

- jeles (5): 91-100%
- jó (4): 76-90%
- közepes (3): 51-75%
- elégséges (2): 36-50%
- elégtelen (1): 35%-ig

A tanulók minél többféle tevékenységét értékeljük, de ne minden tevékenységét.

A belépő tantárgyakat az első időszakban főként szavakkal értékelünk. Ekkor ismertetjük meg a tanulókkal az új tantárgyak sajátos tanulási módszereit, hogy milyen típusú munkát és teljesítményt várunk tőlük az adott tantárgyban. A tanulók egymás teljesítményét is értékelik szavakkal, érdemjegyekre tett javaslatokkal. A tanulók bevonása az értékelésbe lehetővé teszi az értékelés szempontjainak elsajátítását, megtanulását. Alkalmazásuknak – és elviselésüknek – a megszokása a nevelési folyamat fontos szempontja.

24.8. Érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

A szóbeli feleletek és írásbeli tanulói feladatok, dolgozatok (munkák) érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni. Törekedni kell arra, hogy az értékelések során keletkezett érdemjegyek a legrövidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a naplóban (KRÉTA).

A tanuló joga, hogy dolgozatait, írásbeli munkájának érdemjegyeit, továbbá munkájában elkövetett hibáit megtudja, illetve munkáját megnézhesse. A témazáró dolgozatokat fogadóórán a szülő is megnézheti. A naplóba nem kerülhet be olyan érdemjegy, amiről a tanuló nem tud.

Az érdemjegyek rögzítésének határideje:

- szóbeli felelet bejegyzése a naplóba a feleletet követően 48 órán belül;
- az írásbeli tanulói munkák javításának, értékelésének bejegyzése: 10 munkanapon belül (kivételt képez a tanár betegsége, illetve tanítási szünetek). A fenti időponton túl kiadott dolgozatok kihirdetésekor a tanuló eldöntheti, hogy az érdemjegy beírásra kerüljön-e.

24.9. Magatartás és szorgalom értékelése

Az értékelés alapelvei:

- szakszerű, differenciált stratégiák alkalmazása,
- sokszínű, változatos, ösztönző módszerek bevezetése,
- a tanulói megerősítés biztosítása.

A magatartás és szorgalom minősítése az egyéni képességek alapján, a körülmények mérlegelésével történik. Fontos, hogy reálisan fejezze ki a tanulmányi tevékenységhez és társakhoz, közösséghez való viszonyt. Hagyományosan, osztályközösségi szinten az osztályfőnök irányításával havonta történik, figyelembe véve az osztályban tanítók észrevételeit.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító tanárok közösségének. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Az adott osztályban több tárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó.

A magatartás megítélésének kritériumai

Példás

- A példás (5) magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató.
- Az iskolai házirendet megtartja, és másokat is ösztönöz megtartására.
- Az iskolai követelményeket, az iskola értékrendjét tudatosan vállalja.
- Személyiségétől elvárható mértékben kezdeményező, aktívan bekapcsolódik a közösség formálásába, készséges a közösségi feladatok vállalásában és megvalósításában, szívesen segít rászoruló osztálytársainak.

Jó

- A jó (4) magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja.
- A közösség életében és munkájában pozitívan részt vesz, de nem kezdeményez a tőle elvárható mértékben.
- A körülötte történő laza viselkedés ellen nem mindig lép fel.
- Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó.
- Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható.
- Vigyáz iskolája, közössége vagyonára, jó hírnevére.

Változó

- A változó (3) magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel, megismétlődnek helytelen cselekedetei.
- A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt.
- Felelősségtudata, elfogadása a jó és rossz között ingadozó.
- A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad.
- Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias.
- Indulatait nem mindig tudja féken tartani. Hangneme kifogásolható.

Rossz

- A rossz (2) magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja meg.
- Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget.
- Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen.
- Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül.

A szorgalom megítélésének kritériumai

Példás

- Példás (5) a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi.
- A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mértén maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába.
- Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken.

Jó

- Jó (4) a tanuló szorgalma, ha elért eredménye általában szorgalmas munkájának köszönhető.

Változó

- Változó (3) a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik.
- Kötelességet ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- Gyakran nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jár iskolába.

Hanyag

- Hanyag (2) a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja.
- Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg.
- Házi feladatait rendszeresen nem végzi el.
- Felszerelése hiányos és rendetlen.
- A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget elutasítja, nem jelenik meg a számára előírt felzárkóztatáson vagy korrepetáláson.
- Félévi vagy évvégi osztályzata valamely tárgyból elégtelen.

24.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A jutalmazás és büntetés év közben folyamatos, illetve alkalomnak megfelelően lehet szóbeli vagy írásbeli több fokozatban történő. (Házirendben foglaltak szerint.)

Jutalmazás

- Az iskola a példamutató magatartásért, a kiemelkedő tanulmányi munkát szaktárgyi, illetve tantestületi dicsérettel jutalmazza. Ezek a naplóba, törzskönyvbe és a bizonyítványba bevezetésre kerülnek.
- A diákok plusz feladataik sikeres teljesítéséért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói dicséretben részesíthetők. Ez a naplóba kerül bejegyzésre, és a havi, illetve év végi magatartás- vagy szorgalomjegyben is tükröződnie kell.
- Kiemelkedő, tanórán felüli tanulmányi, közösségi vagy más jellegű, az iskola hírét öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért a tanulók könyv-, vagy más tárgyjutalomban részesülhetnek, amelyet lehetőleg ünnepélyes körülmények között, az iskola közössége előtt adunk át.

Büntetés

- Az alapvető viselkedési szabályok, vagy a házirend ellen vétő diákok a vétek súlyának és a kihágások gyakoriságának figyelembevételével az alábbi módon büntethetők:
- Szóban: személyes és szülői beszélgetés, szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói figyelmeztetés
- Írásban:
 - szaktanári figyelmeztetés
 - osztályfőnöki figyelmeztetés
 - osztályfőnöki intés
 - osztályfőnöki megrovás
 - igazgatói figyelmeztetés
 - igazgatói intés
 - igazgatói megrovás (*szigorú megrovás záradékkal*)

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni.

Ezek a súlyoknak megfelelően a havi és az év végi magatartás-, illetve szorgalom jegyben is tükröződnek. Minden esetben a naplóba is bejegyzésre kerülnek.

Különlegesen minősített esetekben a tantestület fegyelmi bizottságot hozhat létre az ügy kivizsgálására. Határozatai között szerepelhet az okozott kár megtérítése, a diák áttétele másik osztályba, eltanácsolása az iskolából, vagy átirányítása másik iskolába. A fegyelmi eljárás megkezdéséről és döntéséről a szülőket időben értesíteni kell. (Részletes szabályozás a SZMSZ-ben található.)

24.11. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A magas szintű és hatékony nevelő-oktató munka érdekében bizonyos tantárgyakat csoportbontásban tervezünk tanítani. A csoportbontások kapcsán minden esetben olyan, több esetben egymás ellen ható szempontokat kell mérlegelni és egyeztetni, mint az osztályközösség kialakulásának zavartalansága, a minél hatékonyabb oktatás, az órarend észszerűsége, valamint a költségek.

A csoportlétszám minden esetben minimum 12 fő. Indokolt esetben – külön eseti, egy tanévre szóló, írásba foglalt fenntartói határozat alapján – egyéb tanórák esetében is lehetőség van csoportbontásra.

Iskolánkban a tantárgyi csoportbontás célja, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására:

Idegen nyelv

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az angol, illetve német nyelvet tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

Testnevelés

Nemek szerinti bontásban évfolyam szinten.

Technika és tervezés

Nemek szerinti csoportbontásban.

Az egyéb foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek, a nevelőtestület javaslatát is figyelembe véve az igazgató dönt.

24.12. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A NKTV. 80. § alapján:

Az oktatásért felelős miniszter az országos mérési feladatok keretében gondoskodik a nevelési-oktatási intézményekben folyó pedagógiai tevékenység méréséről, értékeléséről, a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról.

Az emberi mozgásteljesítménynek biofizikai, fiziológiai és pszichológiai jellemzői különböző megjelenési formában mérhetők, ezért a mozgásfejlődés törvényszerűségeit több szakterület kutatói vizsgálják (orvosok, pszichológusok, biológusok, a testnevelés és a sport szakemberei stb.). A testnevelés és a sport saját modelljében a különböző életkori és teljesítményszakaszokban a motorikus fejlettség szintjére keresi a választ.

A teljesítményélettani paraméterek alapján megismerhetjük a gyermek pillanatnyi fizikai fittségét, amely lehetővé teszi az egészség szempontjából leglényegesebb fizikai képességek

hiányosságainak a feltárását. A fizikai szint ismerete kiindulási alapot ad az egyénre szabott terhelhetőség megállapításához, a képességek fokozatos fejlesztéséhez.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján:

26. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálata

81. §

- (1) Az iskola a pedagógiai programjában meghatározott mérési időszakban és mérési módszer alkalmazásával tanévenként, valamennyi évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal és megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakra is. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi.
- (2) Az (1) bekezdés szerint lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

A tanév rendjéről szóló rendelet kijelöli az elvégzendő feladatokat az Nkt. 80. § (9) bekezdése alapján. A vizsgálatokat az iskoláknak – az 1-4. évfolyamán tanulók kivételével – a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulók esetében januártól júniusig kell megszervezniük a NETFIT alapján.

A NETFIT® a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rövidítése.

NETFIT® program küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.

Iskolánk 2014 tavaszán átvette a Magyar Diáksport Szövetség által küldött NETFIT eszközöket, melyekkel a felső tagozaton tanító testnevelő tanárok a méréseket lebonyolítják a tanév során az aktuális jogszabályoknak megfelelően.

Cél: Az utóbbi évek vizsgálatait azt mutatják, hogy a gyerekek egészségi állapota fokozatosan romlik. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetőek az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. Ezért célunk: az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, és tudatosítása az iskoláskorú fiatalok körében.

24.13. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program általános iskola nevelési programjának „A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok” fejezetében találhatók.

Egészségnevelés alapelvek

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden tanulóra
- résztvevője az iskola minden dolgozója
- helyes cselekedésre serkentő
- segíti az „egészséges iskolai légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (iskolavezetés, tanár, diákcsoport)

Környezeti nevelés alapelvek

A teremttett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése.

Környezeti nevelési céljaink:

A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása. Tudatosítani kell diákjainkban: ahhoz, hogy eredményeket lehessen elérni ezen a területen, először a közvetlen környezetünket kell megvédeni. Szemléletmód változásra, aktív cselekvésre van szükség. Fontos, hogy növendékeink nyitott szemmel járjanak, hogy vegyék észre környezetük minden olyan mozzanatát, jelenségét, tennivalóját, amellyel saját életüket szebbé, tisztábbá, rendezettebbé tehetik.

Megalapozzuk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formáljuk alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

Ehhez eszközül a hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését választjuk.

- Igényes környezeti kultúra kialakítása a tantermekben, az iskola belső terében, az iskola körül (funkcionális és aktuális dekoráció, derűs hangulatú, virágokkal díszített belső terek, ápolt, parkosított udvar kialakítása)
- Helyes fogyasztási szokások kialakítása (étkezési, vásárlási szokások felmérése, megfigyelése, módosítása)
- Takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés (energiatakarékosság, a papír újrahasznosítása, elemgyűjtő elhelyezése)
- A természeti és mesterséges környezet esztétikumának kialakítása (a lakókörnyezet és a közeli természeti környezet adottságainak megismerése, az iskolában és az iskola körül meghatározott terület rendszeres ellenőrzése, rendbetétele)

24.14. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk kidolgozta intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervét, melynek készítésekor célunk volt, hogy összhangban álljon az intézmény működését és pedagógiai munkáját szabályozó dokumentumokkal, különös tekintettel az intézmény pedagógiai programjára és intézményi minőségirányítási programjára.

CÉLOK:

Biztosítani intézményünkben a közoktatási és kapcsolódó szolgáltatások körében a szegregációmentességet, az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

Az oktatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása mellett célul kell kitűzni az esélyteremtést támogató lépések, megvalósítását, a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében.

Az Intézményi Esélyegyenlőségi Terv elemzi a hátrányos helyzetű, illetve potenciálisan veszélyeztetett tanulók helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélykompenzációját elősegítő célokat. Meghatározza a célok megvalósítását elősegítő feladatokat és végrehajtásuk tervezett ütemezését.

FELADATOK:

- Az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok, eljárások veszélyének kiszűrése.
- Az egyenlő hozzáférés biztosítása a minőségi nevelési és oktatási szolgáltatásokhoz.
- Támogató lépések feltárása, amelyek bevezetése csökkenti a meglévő hátrányokat, javítják az iskolai sikerességet, támogatják a megfelelő iskolaválasztást, a tanulói életutakat.
- A diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, az oktatási és ezáltal a társadalmi integráció támogatása.
- Növekedjen tanulóink esélyegyenlőségi kultúrája, szolidaritásuk nyilvánuljon meg a mindennapok során.

Az esélyegyenlőséget segítő kapcsolati tényezők

Iskolánk igyekszik minden intézményi és szervezeti együttműködési lehetőséget kihasználni, hogy a környezetében működő társadalmi és szakmai szervezetek minél aktívabb szerepet vállaljanak a hátrányok leküzdésében.

Jó és rendszeres a kapcsolatunk a városi Családsegítő szolgálattal, a Gyermekvédelmi szolgálattal. Az iskolai védőnő aktívan bekapcsolódik munkánkba.

Problémák, esélyegyenlőségi kockázatok

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték! Segít elérni azt a célunkat, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség biztosítása horizontális elvárás.

Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem keresztény értékrendünkől fakadó kötelességünk és az intézménynek is hosszú távú érdeke, hiszen növeli a versenyképességünket.

Az esélyegyenlőség biztosítása a legtöbb esetben nem jár többletköltséggel: csupán szemléletváltást, rugalmasságot, nagyobb figyelmet igényel a szervezet vezetősége, illetve alkalmazottjai részéről.

A program kidolgozása során, az elfogadását megelőzően biztosított volt a konzultáció és véleményformálás lehetősége.

Fejlesztési célok

- A közoktatás terén megvalósítandó esélyegyenlőség elősegítése intézményünkben.
- Az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok veszélyének kiszűrése.
- Az egyenlő hozzáférés biztosítása a minőségi oktatáshoz.
- A tanulásban akadályozott, a hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása és előmozdítása az oktatási-nevelési folyamatokban (támogató lépések, szolgáltatások bevezetése, melyek csökkentik a meglévő hátrányokat, javítják az iskolai sikerességet, támogatják a megfelelő tanulási utat, a pályaorientációt).
- A diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, az oktatási és társadalmi integráció támogatása.

Tevékenységmátrix az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség érdekében

Helyzetelemzés megállapítására (problémára) hivatkozás	Cél konkrét szöveges megfogalmazása	Intézkedés leírása	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje
Intézményes nevelés iskolai lemorzsolódás	A HH tanulók iskolai sikerességének biztosítása. Teljes körű eredményes tankötelezettség teljesítése. Sikeres továbbhaladás biztosítása.	Tartalmi, módszertani megújulás és hatékony pedagógiai módszerek bevezetése. IPR bevezetése.	Intézményvezető	folyamatos
A tanórán kívüli oktatásban kevés HH vesz részt.	Egyre több HH tanuló jusson el érettségig adó középiskolába.	Korszerű módszerek alkalmazása az iskolai sikeresség érdekében.	Intézményvezető	folyamatos
Átlagtól lemaradók és szakszolgáltatást igénylők helyzete.	Minden óvoda és tanuló kapja meg a szükséges egyéni fejlesztést az iskolai sikeressége érdekében.	Szakszolgálati rendszer bővítése, iskolákban való megjelenésével. Fejlesztő pedagógus intézményi alkalmazása.	Helyi szakszolgálat döntése szerint...	folyamatos
Helyzetelemzés Szakos ellátás.	Megfelelő szakképesítésű pedagógusok alkalmazása	Humán erőforrásterv készítése.	Intézményvezető	folyamatos

		Szakos ellátás biztosítása.		
Iskolafokozatok közötti átmenet.	Zökkenőmentes 1. és 5. évfolyamba lépés megvalósítása.	A pedagógusok módszertani felkészítése. Iskolaköztolgtató foglalkozások szervezése.	Intézményvezető	folyamatos
Továbbtanulási mutatók	Emelkedjen az érettségit adó középiskolákba való bejutása a HH tanulóknak.	Egyéni fejlesztési tervek készítése. Pályaorientációs programok biztosítása. Tanulókövetés megszervezése.	Intézményvezető Pályaválasztási felelős 8.-os osztályfőnökök	folyamatos
Oktatási esélyegyenlőség érvényesülése.	Arányos osztályba sorolás megvalósítása.	Arányos osztályba sorolás megvalósítása iskolába lépéskor. Beavatkozási terv készítése, amennyiben az egyes évfolyamok párhuzamos osztályaiban a HH tanulók aránya 25%-ban eltér.	Intézményvezető	Minden tanév kezdete.
Módszertani képzettség az intézményben	Intézményünk vezesse be a tanulók integrált nevelésének eredményességét segítő korszerű pedagógiát. Az alkalmazott módszertan megújítása.	Pedagógiai módszertani adaptáció megtervezése. Tanórai gyakorlat megváltoztatása Nevelőtestületi tréningek szervezése. /kooperatív oktatás, drámapedagógia, projektoktatás/	Intézményvezető	folyamatos

Megvalósítás

Intézményünk biztosítja és rendszeresen vizsgálja, hogy stratégiai dokumentumaiba, kiemelten a Pedagógiai programba és az Intézményi minőségirányítási programba az egyenlő

bánásmódra és az esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és célkitűzések beépüljenek és maradéktalanul érvényesüljenek.

Értékeli, visszacsatolja és beépíti az intézkedési terv ellenőrzése során szerzett információkat a fenti dokumentumokban.

Biztosítja a pedagógusok felkészítését az intézkedési tervben végrehajtandó feladatokra, felkészültségük értékelését és továbbképzésüket.

Monitoring és nyilvánosság

Az intézkedési terv megvalósulásának követése és az eredményesség értékelése, ellenőrzése tanévenként történik.

A nyilvánossá tétel a személyes adatok védelmének biztosításával valósul meg.

- A fenntartó tájékoztatásával
- A szülői közösség tájékoztatásával
- Az intézmény honlapján
- Az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőinek tájékoztatásával

Konzultáció és visszacsatolás

Az intézkedési terv elfogadását megelőzően a véleményformálás lehetősége biztosított a tanulók, dolgozók, szülők számára. A tervezetet nyomtatott formában és az iskola honlapján olvashatják.

Az észrevételeiket, kiegészítéseiket, korrekciós javaslataikat szóban és írásban jelezhetik az elfogadás előtt. Ezeket az elfogadáskor nyílt szavazásra bocsátjuk.

24.15. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges általános iskolai nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

ÁLTALÁNOS ISKOLA (2024)		
I. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI		
<i>Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel</i>		
1. Tanterem – 20 osztályterem		
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	Életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozottak, középsúlyos értelmi fogyatékosok és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál – szükség szerint – egyéni megvilágítási lehetőséggel; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval.
nevelői asztal, szék	tantermenként 1	
eszköztároló szekrény	tantermenként 1	
interaktív tábla és/vagy tábla	tantermenként 1	
ruhatároló (fogas)	tanulók létszámának figyelembevételével	<i>a folyosókon biztosított a tantermek mellett</i>
szeméttároló	helyiségenként 1	
hulladék szelektálásra alkalmas gyűjtőedények	épület szintenként 1	a települési szabályozásnak megfelelően annyi gyűjtőedény, amennyi az elkülöníthető hulladéktípusok száma
sötétítő függöny	ablakonként	az ablak lefedésére alkalmas méretben

tanterem	C203	C101	C202	C201	C103	E101	E201	C102	E01
tanulói asztal (2 személyes)	18	8	18	11	6	15	26	13	8
tanulói asztal (1 személyes)	0	6	0	4	10	0	0	0	7
tanulói szék	26	22	26	26	21	21	24	24	21
nevelői asztal	1	1	1	1	1	1	0	1	1
nevelői szék	1	1	1	1	1	1	0	1	1
tároló szekrény	5	2	4	4	3	4	0	4	4
interaktív tábla	1	0	1	1	1	1	0	1	0
hagyományos tábla	1	1	1	1	1	1	2	1	1
filces tábla	0	0	1	0	0	1	1	0	0
smartTV	0	0	0	0	0	0	0	0	0
projektor	0	1	0	0	0	0	1	0	1
ruhatároló (fogas)	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón
szeméttároló (hagyományos)	1	1	1	1	1	2	1	1	1
szelektív gyűjtőedények	0	0	1	0	1	1	0	1	0
sötétítő függöny	4	6	3	3 pár	2	7	0	6	8
sötétítő spaletta	0	0	0	0	0	0	0	0	0

tanterem	A206	A207	E1	C2	B1	B3	A106	A107	A204	A108	A208
tanulói asztal (2 személyes)	15	15	9	12	16	14	15	16	16	14	14
tanulói asztal (1 személyes)	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0
tanulói szék	30	29	23	24	32	27	30	32	30	28	29
nevelői asztal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
nevelői szék	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
tároló szekrény	22	4	2	1	2	1	2	2	1	1	1
interaktív tábla	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0
hagyományos tábla	1	1	1	1	1	2	1	1	0	1	0
filces tábla	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1
smartTV	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1
projektor	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
ruhatároló (fogas)	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón	folyosón
szeméttároló (hagyományos)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
szelektív gyűjtőedények	0	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1
sötétítő függöny	0	0	7	6	0	8	0	0	0	0	4
sötétítő spaletta	3	0	0	0	0	0	0	6	6	0	0

2. Szaktantermek (a tantermi alapfelszereléseken felül)			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
tanári számítógép (szerver), internet hozzáféréssel, perifériákkal	vannak	szaktantermenként 1	perifériák: pl.: multifunkciós eszköz (fénymásoló, nyomtató, szkennel), projektor, vagy interaktív kijelző, hangszóró, stb.
a) számítástechnikai terem - van 1			
interaktív tábla és/vagy tábla	0/1	1	vagy interaktív kijelző
számítógépasztal	28	tanulónként 1	
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	28	tanulónként 1 felszerelés	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkennel, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
informatikai szoftverek, programok	vannak	szükség szerint	a pedagógiai program előírásai szerint
b) nyelvi tanterem – van 4			
nyelvoktatást támogató, segítő digitális eszközök	nincs	tíz-tizenöt tanuló egyidejű foglalkoztatására	ha az oktatás részben vagy egészben nem magyar nyelven folyik; számítógépes nyelvi oktatással kiváltható
interaktív tábla és/vagy tábla	1/4	1	vagy interaktív kijelző
digitális hanglejátszásra és képmegjelenítésére alkalmas eszköz	vannak	1	
mikrofon, erősítő, fejhallgató	külön nincsenek (számítástechnika teremben vannak)	1	
c) természettudományi szaktanterem – van 1 A106 (CRNL labor használata heti 3 órában)			
interaktív tábla és/vagy tábla	1	1	
vegyszerálló tanulói asztalok (víz, gáz csatlakozással)	0	három tanulónként 1	
vegyszerálló tanulói asztalok (víz, gáz csatlakozással)	0	kettő tanulónként 1	új kiépítés esetén
elszívó berendezés	0	tantermenként 1	
vegyszerálló mosogató	0	két asztalanként 1	
fali mosogató	1 szertárban	tantermenként 1	
poroltó	1 szertárban	tantermenként 1	
elsősegélydoboz	1 szertárban	tantermenként 1	
eszköz- és vegyszerszekrény	1 szertárban	2	
méregszekrény (zárható)	1 szertárban	1	elhelyezése a szertárban

eszközz szállító tolokocsi	0	tantermenként 1	
törpefeszültségű csatlakozások	0	tanulóasztalonként 1	
d) művészeti nevelés szaktanterem – van (ének-zene terem, egyben osztályterem is)			
rajzasztal (rajzpad, rajzbak)	0	tanulók létszámának figyelembevételével 1 hely	
interaktív tábla és/vagy tábla	1	1	
tárgyasztal (állítható)	0	tantermenként 2	
mobil-lámpa (reflektor)	0	2	
vízcsap (falikút)	0	2	
pianínó	1	iskolánként 1	
ötvonalas tábla	1	tantermenként 1	
digitális hang lejátszásra és képmegjelenítésére alkalmas eszköz	1	tantermenként 1	
tároló polcok	2	tantermenként 1	
e) technikai szaktanterem			
tanulói munkaasztal	14	tizenöt tanuló részére	(életvitel és gyakorlati ismeretek céljait is szolgálhatja)
állítható magasságú támla nélküli szék	0	tizenöt tanuló részére	a tantárgy oktatásához alkalmas tárolókkal
f) gyakorló tanterem	van	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	gimnáziumban a munkába állást előkészítő oktatáshoz; szakgimnáziumban, a szakmai előkészítő ismeretek oktatásához; szakiskolában munkába álláshoz, életkezdéshez szükséges ismeretek átadásához; e feladat megoldható a számítástechnikai, illetve technika szaktanteremben is
3. Logopédiai foglalkoztató egyéni fejlesztő szoba (berendezése az óvodában meghatározottak szerint)			
4. Tornaszoba			
kislabda	18	5	
labda	70 (többféle)	5	
tornaszőnyeg	8	2	
tornapad	4	2	
zsámoly	6	2	
bordásfal	16	2	
mászókötél	1	2	
gumikötél	0	5	
ugrókötél	30	5	
medicinlabda	16	5	
stopper	1	1	
kiegészítő torna készlet	1	1	
egyéni fejlesztést szolgáló	vannak		sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai

speciális tornafelszerelések			programban foglaltak szerint
5. Iskolapszichológusi szoba			
asztal	1	1	
szék	4	4	
zárható irattároló szekrény	1	1	
számítógép perifériákkal	1 (kollégiumi tanárban)	1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon stb.
ruhatároló (fogas)	1	1	
szeméttároló	1	1	
telefonkészülék	0	1	
szőnyeg	1	1	
6. Tornaterem (mindazok a felszerelések, amelyek a tornaszobában, továbbá)			
kosárlabda palánk	2	2	
gyűrű	1	1	
mászórúd	0	1	
mászókötel	1	2	
bordásfal	16	10	
7. Sportudvar			
szabadtéri labdajáték felszerelése	1	1	<i>bármelyik játék kiválasztható</i>
magasugró állvány, lécs	1	1	
távol-, magasugró gödör	1 (Leówey udvarán)	1	<i>homokkal vagy szivaccsal</i>
futópálya	0 (Szent István téren)	1	<i>lehetőség szerint kialakítva</i>
egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések	vannak	egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	<i>sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint</i>
8. Intézményvezetői iroda			
íróasztal	1	1	
szék	1	1	
tárgyalóasztal, székekkel	1-5	1	
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	1 felszerelés	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (fénymásoló, nyomtató, szkenner), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő stb.
számítógépasztal és szék	0	1-1	
iratszekrény	4	1	
digitális adathordozók részére szekrény	0	1	
telefon	1	1	

9. Nevelőtestületi szoba			
fiókos asztal	36	pedagóguslétszám szerint 1	
szék	44	pedagóguslétszám szerint 1	
könyvszekrény	1	2	
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	4	1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (fénymásoló, nyomtató, szkennel), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon stb.
számítógépasztal, szék	4-4	1-1	
ruhásszekrény vagy fogasok	1	pedagóguslétszám figyelembevételével	
tükör	1	1	
10. Intézményvezető-helyettesi, intézményegységvezető-helyettesi iroda (a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)			
asztal	1	felöltt létszám figyelembevételével	
szék	5	felöltt létszám figyelembevételével	
iratszekrény	0	1	
számítógépasztal és szék	1-2	1	
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	2		tagintézményben perifériák pl.: multifunkciós eszköz (fénymásoló, nyomtató, szkennel), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző stb.
telefon	1		közös vonallal is működtethető
11. Iskolatitkári iroda (a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)			
asztal	1	felöltt létszám figyelembevételével	
szék	2	felöltt létszám figyelembevételével	
iratszekrény	3	1	
számítógépasztal és szék	3-3	1	
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	3		tagintézményben perifériák pl.: multifunkciós eszköz (fénymásoló, nyomtató, szkennel), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző stb.
telefon	1		közös vonallal is működtethető
12. Könyvtár			
tanulói asztal, szék, lehetőség szerint babzsák fotel elhelyezésének biztosítása a kényelmes helyben olvasáshoz	20	egy iskolai osztály, egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozottak és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval
egyedi világítás	0	olvasóhelyenként 1	
könyvtárosi asztal, szék	1-1	1-1	asztal egyedi világítással

szekrény (tároló)	2	legalább 3 000 könyvtári dokumentum elhelyezésére	
tárolók, polcok, szabadpolcok	vannak	2	
létra (polcokhoz)	1	1	
telefon	1	1	közös vonallal is működtethető
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal, könyvtári szoftverrel	1	1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (fénymásoló, nyomtató, szkennel), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon stb.,
12. Könyvtárszoba - nincs			
tanulói asztal, szék	0	legalább hat tanuló egyidejű foglalkoztatására elegendő mennyiségben	életkornak megfelelő méretben
könyvtárosi asztal, szék	0	1-1	asztal egyedi világítással
könyvespolc, szekrény	0	legalább ötszáz könyvtári dokumentum elhelyezésére	
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	0	1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkennel, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
II. NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK			
Tanesszközök			
interaktív tábla, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	11	évfolyamok, tantárgyak alapján, oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	pedagógiai programban foglaltak szerint
egyéni fejlesztést szolgáló speciális tanesszközök	vannak (fejlesztő terem)	évfolyamok, tantárgyak alapján, oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	sajátos nevelési igényű tanulókat oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint
digitális kép-, és hanglejátszásra és megjelenítésére alkalmas eszköz	vannak	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1, ha legalább négy osztály működik, további 1, beszéd fogyatékos tanulókat nevelő iskolában - mikrofonnal - osztályonként 1	szaktanteremnél felsorolton kívül; bárhol szükség szerint elhelyezhető

A ZENEISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

25. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS

25.1. Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (a továbbiakban: alapprogram) részét képező követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell.

2020. február 8-án hatályát veszítette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet).

A Rendelet 1. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 1. melléklete, amely szerint – az az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatályba lépését megelőzően – folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

25.2. Az alapfokú művészetoktatás feladata

A nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján az alapfokú művészeti iskola feladata a tanuló képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelés és oktatás biztosítása, mely lehetővé teszi, hogy a tanuló képességeinek kibontakoztatása, személyiségének fejlesztése, tehetségének felismerése és kibontakoztatása érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt.

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (továbbiakban: Alapprogram) a művészeti-kulturális műveltség azon részeit, tovább építhető elemeit tartalmazza, amelyeket az alapfokú művészeti iskolákban elsajátíthatnak a tanulók.

Az Alapprogram a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet, népművészet, a színművészet és bábművészet, cirkuszművészet iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását.

Az Alapprogram részét képező tantervi programok és követelmények (a továbbiakban: tantervi program és követelmény) tartalmazzák azokat a képességfejlesztő célokat és feladatokat, követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell, és amelyek az adott művészeti ágon belül az alapfokú művészeti iskolák közötti átjárhatóságot biztosítják. Az Alapprogram lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek, digitális tananyagtartalmak és taneszközök alkalmazását.

A művészetoktatás tantervi programja az oktatás szerkezetéhez igazodva előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokból álló, legfeljebb 12 éves program.

A követelmény és tantervi program különböző életkorban teljesíthető, a tananyagtartalom mélységét a pedagógus a csoport életkor szerinti összetételének megfelelően határozza meg. A tananyagtartalmat a tantervben meghatározott kereteket és a pedagógiai program előírásait figyelembe véve az iskola, a tanszaki munkaközösségek és a pedagógusok határozzák meg, amelyeket a tematikus tervekben, vagy tanmenetekben rögzítenek.

A tantervi program lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez, a tehetséggondozás feladatainak megvalósításához megfelelő tanulmányi idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez – átlagos feltételek mellett – a képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.

Az alapfokú művészetoktatás megalapozza a művészi kifejezőkészséget, elősegíti a szakmai orientációt, a szakirányú továbbtanulást. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában.

Az alapfokú művészeti iskolák a követelményeket és tantárgyi programokat alapul véve készítik el az iskola pedagógiai programját, azon belül a helyi tantervét, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével hoznak létre, és amelyben rögzítik az iskolák sajátos arculatának jellemzőit, és keretet biztosítanak a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenységéhez. A helyi szabályozás lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére.

Az alapfokú művészeti iskola jelentős esélyteremtő szerepet vállal a végzettség nélküli korai iskolaelhagyás csökkentésében, az integráció támogatásában, a tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű tanulók fejlesztésében. Színteret és a művészeti ágak megfelelő szakmai környezetet biztosít a tanulók továbbtanulási esélyeinek növeléséhez, életminőségük javulásához.

A művészetoktatás a köznevelés feladatkörén belül lehetőséget teremt a művészeti ágak és a partnerintézmények közötti együttműködésre (konstruktív pedagógia a projekt módszer, kooperatív és a kollaboratív munkaforma, tematikus közösségi alkalom révén), valamint kulturális és pedagógiai együttműködést biztosít más intézményekkel, településekkel, önkormányzatokkal, annak érdekében, hogy a művészeti nevelés minél több gyermek, tanuló számára elérhető legyen, valamint a művészetoktatás eredményei minél szélesebb körben hasznosuljanak. A művészeti iskola kultúrák közvetítő szerepvállalása, társadalmi felelősségvállalása és jó gyakorlatainak átadása révén hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók minél eredményesebben vegyenek részt ismereteik megszerzésében, gyarapításában, tudásuk és tehetségük komplex kibontásában.

25.3. Az alapfokú művészetoktatás alapelvei

A magyar művészetoktatás olyan értékközvetítő pedagógiát képvisel, amely a személyiség sokoldalú fejlesztésére, az egyéni képességek feltárására és differenciált fejlesztésére irányul. Az értékközvetítéshez kreatív alkotói folyamat társul, amely új értékek létrehozását eredményezi.

A művészetoktatás tantervi programja a művészeti nevelés és oktatás tapasztalataira, az új szaktudományos és módszertani ismeretekre, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára, valamint a korszerű pedagógiai elvárások rendszerére épül. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztéséhez, a személyiség sokoldalú fejlesztéséhez.

A tantervi programok megvalósítására a holisztikus szemlélet és az élménypedagógiai irányultság, valamint a gyakorlatorientáltság a jellemző.

A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretek és tapasztalatok gazdagítását a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a tanuló életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene-, a tánc-, a képző- és iparművészeti, a színművészeti és bábművészeti, cirkuszművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez. A tananyag feldolgozását a kompetenciafejlesztő szemlélet jellemzi, amely négy kulcsterületre fókuszál: ismeretre (kognitív kompetencia), képességre (személyes kompetencia) és attitűdre (társas-szociális kompetencia) és mindezek fejlesztését megvalósító módszerkompetenciára.

A tantervi szabályozás rugalmassága lehetővé teszi az integrált oktatás-nevelés megvalósítását, továbbá hozzájárul a Nat-ban meghatározott kulcskompetenciák fejlesztéséhez, de különösen a kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság kulcskompetenciájának fejlesztése kerül a képzés középpontjába. A magyar alapfokú művészetoktatás a Nat által meghatározott nevelési célok megvalósítását támogató, iskolarendszerű képzési forma.

A tanulási folyamatok megújításának érdekében az információs és kommunikációs technika használata lehetőséget ad arra, hogy a pedagógiai innovációk transzfer hatása érvényesüljön. Ezzel lehetőséget biztosít az egyéni nevelésre, a differenciált fejlesztésre, mely a komplex személyiségfejlesztés alapja.

A digitális pedagógia alkalmazásának lehetősége új utat teremt az egymással való együttműködésre, a tudásmegosztásra, szem előtt tartva a digitalizáció mentális és egészségi hatásait is.

A magyar művészetoktatás tevékenységrendszere kortárs közösségek létrehozását generálja, amelyek kulturális szerepvállalásuk révén jelentős értéket képviselnek, és elősegítik a társadalmi együttműködést.

25.4. Az alapfokú művészetoktatás célja

Az alapfokú művészetoktatás célja a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet területein:

- a képességfejlesztés (a személyiséget alkotó- és szakspecifikus képességek kompetencia alapú fejlesztése) a művészeti ág eszközrendszerével és formanyelvével, az élménypedagógia módszereivel
- a tanuló megismerése, a személyiség integrációjának támogatása, a kulcskompetenciák fejlesztése
- értékközvetítés, értékmegőrzés, új értékek létrehozása, művészeti tudatosság kialakítása
- a tanulói tevékenység középpontba állítása, a felfedező tanulás támogatása
- az önkifejezés, a kreatív alkotóképesség és a kommunikáció fejlesztése
- a mérlegelő gondolkodás képességének alakítása
- a magyar és egyetemes kulturális hagyományok átörökítése, a nemzeti identitás erősítése
- kortárs közösségek létrehozása, a társas együttműködés, az érzelmi intelligencia és az empátia fejlesztése, a különböző nemzeti vagy etnikai kisebbség kulturális értékeinek elismerése
- a tehetségek azonosítása, fejlesztése és gondozása, a pályaorientáció segítése
- a tehetségek bemutatása szakmai fórumokon, rendezvényeken, versenyeken
- esélyteremtés, a szociokulturális hátrányok csökkentése
- egészséges életmód igényének kialakítása, fenntarthatóságra nevelés
- művészeti irányzatok és stílusok és a kortárs művészet megismertetése
- alkotói és előadóművészeti tevékenységek színvonalas megvalósítása, közzététele
- a digitális térben rejlő lehetőségek kihasználása, a tanulók felelősségteljes közreműködésével.

25.5. Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét, a személyiség integrációjának segítségét, támogatja a képességek aktiválását, fejleszti a tehetség kibontakoztatásának képességét is.

A rendszeresen átélt pozitív, cselekvő élmények alakítják ki azon emberi személyiségtulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészeti tevékenységek során, vagy a munkában az eredményesség összetevői.

A művészeti tevékenységek hozzájárulnak az érzékelés és észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját, melynek során a tanulók közvetlenül átélhetik a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, a színművészetben és bábművészetben, cirkuszművészetben ötvöződnék.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség. Megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét.

Az egyéni és a csoportos foglalkozások segítik a szociális érzékenység, az együttműködési készség kialakulását, a felmerülő problémákra való rugalmas reagálás képességét és előmozdítják az infokommunikációs eszközök célszerű használatát.

A nemzetiséghez tartozókat segíti abban, hogy megtalálják és vállalják identitásukat, őrizték hagyományait, jelenítsék meg értékeit, erősítve ezzel is a közösséghez való kötődésüket.

25.6. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A köznevelési törvény 48.§-a rendelkezik a tanulóközösségeket és a diákönkormányzatot érintő kérdésekben. Az intézmény tanulóközösségei demokratikus választások alapján diákönkormányzat vezetőséget hozhatnak létre. A diákközség nyilvános, azon bármely tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait. Az intézmény diákönkormányzatának működését, kapcsolattartásának formáit az SZMSZ részletesen tartalmazza.

A zeneiskola növendékeinek döntő többsége az intézmény általános iskolájának tanulója, ahol a diákönkormányzatban részt vesznek.

25.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Programunk alapvető céljainak megvalósításához elengedhetetlenül szükséges a szülővel való egyéni kapcsolattartás, együttműködés. Szükség van a szülői segítségnyújtásra, ahhoz is, hogy a problémákat a kellő időben ismerjük fel és együttesen találjuk meg az optimális megoldást.

25.8. Pedagógus és szülő együttműködése

A jogszabályok pontosan meghatározzák a tanulók, szülők jogait és kötelelességeit, de ezek a keretek önmagukban nem elégségesek az eredményes neveléshez. Fontosnak tartjuk, hogy a szülővel harmonikus kapcsolatot alakítsunk ki.

Ennek eszközei lehetnek:

- szülői értekezlet
- heti fogadóóra biztosítása igény szerint
- tájékoztatás honlapon, faliújságon
- órai bejegyzés az ellenőrzőbe, naplóba
- elektronikus levél

25.9. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A tanuló az alapfokú és továbbképző tanulmányi szakaszok végén művészeti alap- és záróvizsgát tehet. A továbbképző évfolyamain az a tanuló tanulhat tovább, aki sikeres művészeti alapvizsgát tett. A vizsga eljárásrendjét, módját, a vizsga tételsorait az iskola határozza meg önálló szabályzatban, vagy a helyi tanterv részeként.

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Az alapfokú művészeti vizsga, záróvizsga az adott tanév végi vizsgával összevontan is megszervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, az erre épülő konkrét vizsgafeladatokat az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. Amennyiben elméleti tantárgyból is kötelező vizsgát tenni, az iskola a helyi szabályozása szerint határozza meg, hogy az írásban, vagy szóban történik. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja. A vizsga tantárgyait a művészeti ágak és ezen belül tanszakok - főtárgyai és kötelezően választható, vagy választható tárgyai alkotják. A művészeti záróvizsga elméleti feladatai a főtárgyhoz, vagy a kötelezően választható tárgyhoz kapcsolódó elméleti témakörökből is összeállíthatók.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

26. A ZENEISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

ZENEMŰVÉSZETI ÁG - KLASSZIKUS ZENE

26.1. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúraközvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

26.2. A zeneiskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelvek

A gyermeknek, tanulónak joga, hogy tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra történő felkészülést. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja a művészeti-kulturális műveltség azon elemeit, továbbbépíthető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az intézményekben elsajátíthat minden tanuló. A követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészetoktatási intézménynek teljesítenie, biztosítania kell.

A követelmény és tantervi program a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységes alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.

Lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére. Lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és

kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez - átlagos feltételek mellett - a jogszabályokban meghatározott képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.

Általános célok

Az alapfokú művészeti iskola a zeneművészet iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapidokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai intézményében az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.

A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat, azon belül helyi tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van.

A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterület fejlesztéséhez.

A tananyag azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zeneművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez.

A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében.

A művészetoktatás a készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

Zeneiskolai nevelési munkánk célja, hogy:

- a növendékek személyiségének gazdagodását, kiteljesedését segítsük elő,
- fegyelemre, rendszerességre, önálló és együttes felelősségteljes felkészülésre és szereplésre szoktassuk őket,

- nevelési célokra is maximálisan kiaknázzuk az általános iskolás és középiskolás korosztályban oly fontos, de az iskolai órákon soha elő nem forduló „egy az egyhez” diák-tanár viszonyt, amely csak az egyéni hangszeres órákon van meg,
- a zene csodálatos belső rendjében Isten titokzatos, szerető jelenlétét láttassuk meg,
- a növendékek szívesen vegyenek részt a liturgikus zenélésben, éneklésben,
- a növendékek szívesen vegyenek részt a kamarazenélésben és a különböző szereplési alkalmakon,
- mélyítsük el a történelmi, irodalmi, zenetörténeti, hittani (sőt matematikai) ismereteket a gyakorlati zenélés hozzáadott dimenziójával,
- a tanárok és növendékek együttes kamara-, kórus- stb. muzsikálása teremtsen meg azt a légkört, azt a közösségi nevelési kontextust, amely más helyzetekben létre sem jöhet,
- a kornak és felkészültségnek megfelelő zenei feladatok válogatásával egyszerre adjunk a növendéknek kihívást, megnyugvást, sikerélményt és ösztönzést, közösségi és egyéni, vallásos és esztétikai élményeket.

Feladatok

- kialakítsuk a hangszerjátékhoz szükséges testi-motoros, valamint lelki és szellemi képességeket és készségeket,
- kialakítsuk, megalapozzuk a zene egész életre ható művelését és szeretetét,
- az élőzene (hangversenyek, fesztiválok stb.) folyamatosan jelen legyen a növendékek zenei nevelésénél,
- elősegítsük növendékeink helyes és keresztényi önismeretét,
- a zenei nevelés folyamán rámutassunk erőnyeikre és hibáikra, tehetségükre és korlátaikra,
- gazdagítsuk zenei ismereteiket és fejlesszük egyéni és együttes zenei képességeiket, ezen keresztül kommunikációjukat, mozgáskoordinációjukat, együttműködési készségüket és empátiájukat,
- segítsük kialakítani a gyermekek, tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítendő érzelmeket és helyes mértéküket,
- a zenetanulás folyamán ráébredszük őket a művészet mélyen emberi tartalmaira, elsősorban a művészet által elénk adott Istenarc semmi mással meg nem rajzolható vonásaira.

Eszközök és eljárások

- A zeneiskola pedagógiai programja követelményközpontú, pedagógiai szempontból tanuló központú.
- A tanulást és gyakorlást nem feladattá, hanem a gyermekek életének szerves részévé, lételemévé, örömforrássá kell tenni.
- Az egyéni fejlődési, haladási ütemnek megfelelően a tanítási – tanulási időt differenciáltan kell kezelni. A középpontban elsősorban a folytatandó tanulási folyamat

elősegítése áll. A tudást, az ismereteket saját tapasztalatokon át tudja befogadni a gyermek, ezért elegendő időt kell biztosítani az ismeretek feldolgozására, beépítésére.

- Fontos a célok elérése érdekében az önfegyelemre való nevelés, melynek szerepét a tanuló is felismeri és elfogadja, így az a külső fegyelmezés helyébe lép.
- Fejleszteni kell a megismerés igényét és képességét.
- A zeneoktatás célja minél több sikerélményhez juttatni a gyermekeket.
- Fontos a harmonikus iskolai légkör megteremtése, ahol a tanár, a tanuló is jól érzi magát, ahol a növendék is aktívan részt vesz a tanítási – tanulási folyamatban.
- Törekedni kell arra, hogy zeneiskolánkban minden tanuló saját képességeinek, lehetőségeinek optimumáig jusson el értelmi és erkölcsi fejlődésében.

26.3. A személyiség fejlesztése a zenei nevelés során

A személyiség formálásában az örökletes adottságokon túl a környezet kultúrájának, normáinak, elvárásainak is jelentős szerepe van. A zenetanítás során kifejezetten előnyt jelent, hogy a gyermekekkel egyénileg, valamint kis létszámú csoportban foglalkozhatunk. Erős személyes kötődés alakul ki tanár és tanítványa között, mely meghatározó a tanuló fejlődésében.

A gyermekek kezdeti motivációja a zenetanulás során gyakran a tanári személyiség kiválasztásán alapul. Később ezt megerősíti, vagy gyengíti a kontaktus alakulása, az elvárásoknak való megfelelés eredményessége. A közösségfejlesztés során a társakhoz való kötődést, alkalmazkodást, összetartozás érzését, illetve a közösen elvégzett eredményes munka elégedettségét tapasztalják meg tanítványaink.

Mindez integráltan is megjelenik a különböző szakmai foglalkozások során.

Az erős kötődés a tanári személyiséghez és a pedagógus viszonya a tanulóhoz erősen befolyásolja a zenetanulás eredményességét. Megnö ezért a pedagógiai vezető és a munkáltató felelőssége a pedagógusok alkalmazása, munkájának ellenőrzése során.

Feladataink a személyiségfejlesztés során:

Pozitív megerősítés, a motivációs bázis támogatása élményekkel, helyes kritikával, értékeléssel. Helyes önértékelés kialakítása.

A sikerek és kudarcok közös feldolgozása, megbeszélése a szülők bevonásával.

A helyes gyakorlás – mint az eredményesség egyik záloga – megtanítása, fejlesztése, motiválása.

Az esztétikai érzék, ízlés fejlesztése, formálása.

A kritikus gondolkodás kialakítása, fejlesztése.

Az önkifejezés, nyitottság és mások elfogadásának fejlesztése. A zenélés által elérhető öröm, élmény bemutatásának fejlesztése, a szereplési szorongás leküzdésének segítése.

Alapvető célunk a személyiségfejlesztés során, hogy a zenepedagógiai sajátos eszközeit is felhasználjuk a kapcsolatteremtési képesség fejlesztése során.

Ennek eszközei:

a tanuló órai munkájának, otthoni gyakorlásának folyamatos értékelése, a motiváció megerősítése a pozitív irányú, de helyes egyensúlyt tartó önértékelés kialakítása, megerősítése, órai bejegyzés az ellenőrzőbe,
rendszeres tanszaki hangversenyek, a gyermekek teljesítményének, szereplési szituációinak közös megélése és feldolgozása, a fejlődési ütem a személyes problémák megbeszélése, a megoldások közös keresése,
szülői óralátogatások biztosítása, felkészítés az otthoni gyakorlás segítésére,
szociális és kulturális helyzet felmérése, megismerése (osztályfőnökök segítségével),
a szülők érdeklődésének felkeltése az iskola közösségi programjai iránt, bevonásuk ezek szervezésébe, megvalósításába.
Célunk a személyiség komplex fejlesztése, a harmonikus, önmagát és társait helyesen megítélni képes ifjú emberré válás segítése.

26.4. Közösségfejlesztés az elméleti órák keretében

A zenetanulás – közös éneklés, együtt zenélés – kiemelkedően fontos szerepet játszik az egyén és a közösség kapcsolatának, egymásra hatásának fejlesztésében, a közösséghez való alkalmazkodás, szocializáció tudatos alakításában. Az egyéni érdek alárendelése a közösségének, valamint a közösség részéről az egyéni munka eredményének elismerése, ennek fejlesztése a zenei tevékenységbe ágyazottan is megjelenik.

A tanítási órán folyó közösségfejlesztés feladatai:

A csoporton belüli közösségi viszonyok fejlesztéséhez fontos az egymás iránti felelősség erősítése. A többszólamú éneklés a tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejleszti a csoport együtt gondolkodását. A hibák közös javítása, a bírálat hozzájárul a felelősségtudat erősítéséhez.

A tanulócsoporthat kisebb egységekre bontva közös feladatokat adunk a tanulóknak, olykor versenyeztetve őket, az együtt végzett munka felelősségének kialakítása, örömeinek átélése érdekében.

A tanulók rendszeresen értékelik egymás munkáját, hogy ezáltal fejlődjenek értékítéletük objektivitása, a segítő szándék kifejezése.

Saját teljesítményüket is értékelik az eredményesség szempontjából, mivel azt kívánjuk tudatosítani, hogy egymás munkájának értékelésekor és önmagukkal szemben is tárgyilagosan ítéljenek.

A tanórán kívüli közösségfejlesztés:

Tanulóink közösségi életét összetartó, megerősítő hagyományok kialakítására törekszünk. Az egymás iránti figyelem kialakításában fontos szerepet tulajdonítunk a közös ünnepeknek.

Minden évben kiemelt figyelemmel ünnepeljük meg a zene világnapját

A növendékek rendszeresen szerepelnek az iskolai ünnepélyeken, műsorokon, egyéb programokon és a szentmiséken a zenei szolgálatban.

Mindezekon kívül fontosnak tarjuk, hogy minden diákunk szerepléshez jusson, a szülők számára tartott bemutatókon, hangversenyeken.

Közösségfejlesztés kamarazenei és zenekari foglalkozásokon:

A közös muzsikálás fejleszti az egymásra figyelmet, a toleranciát, az alkalmazkodó készséget, hiszen különböző szinten lévő tanulók csak akkor tudnak közös produkciót létrehozni, ha az ügyesebb segíti a gyengébbet, ugyanakkor a jobban teljesítő növendék húzóerőként is hat a fejlődni vágyó tanulóra.

A próbák alatt a tanulók megismerik egymást, barátságok szövődnek, jobban fejlődik bennük az a tudat, hogy ők ehhez a zeneiskolához, zenekarhoz, kamaraegyütteshez tartoznak.

A koncerteken, ahol zenekar, kamaraegyüttes tagjaként lépnek föl, átélik azt az élményt, hogy valamit közösen hoznak létre, amiben minden egyes szereplőnek része van és csak együtt, közösen tudják megszólaltatni a zeneműveket.

A befelé forduló, gátlásos gyermeknek nagy lehetőség a közös muzsikálás, zenekari játék. A közös szereplések, kamara és zenekari fellépések során az egyéni felelősség érzete kevésbé súlyos teher, ezért tudásuk is teljesebben jelenhet meg.

A közös tanszaki hangversenyek is lényeges részei a gyerekek közösségi életének. Ezért fontos, hogy minden tanár a tanév során tartsa meg önálló, minden tanulóját érintő közös tanszaki hangversenyét.

26.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

- A zeneiskolában folyó nevelés és szakmai képzés fontos hordozói a zenetanárok, akik munkafegyelemben, emberi magatartásban, szakmai kérdésekben, a munka szeretetében a tanulók példaképei kell, hogy legyenek.
- A tanár munkáját pontosan és felkészülten, a legjobb tudása szerint látja el.
- A zeneiskolai tanulók oktatása és nevelése eredményezze az előírt ismeretek és készségek tartós elsajátítását.
- A tanár alaposan ismerje meg növendéke személyiségét, képességét, tehetségét.
- A főtárgyi egyéni tananyag tervezetek egyénre szabott rugalmassággal tartalmazzák az egy-egy időszakban elvégzendő tantervi anyagot, a tudatosítandó, illetve elmélyítendő technikai és zenei feladatokat. A tervezés fél évente történik.
- A tanárnak tudnia kell, hogy a zenei, művészeti nevelés, az általános nevelésnek fontos része, de azt is tudomásul kell vennie, hogy a művészeti iskolai növendékek legnagyobb része nem lesz hivatásos művész, hanem a jó nevelőmunka alapján a zenét, a művészeteket szerető, értő és művelő egyén; elsősorban meg kell kedveltetni a zenét, a művészeteket.
- Fontos feladatának tekintse az általános művészeti nevelést, közönségszervezést.
- Törekedni kell arra, hogy olyan feladatokat adjunk, olyan darabokat válasszunk, amelyek fejlesztik a tanulók művészi ízlését, stílusismeretét, látókörét, a tanulók fejlettségi fokának megfelelően.

- A szaktanárnak különös gonddal kell foglalkozni a művészeti pályára készülő tanulókkal. Ezért rendszeres kapcsolatot kell tartani a vezetéssel.
- A továbbtanulásra jelentkező tanulók felvételi vizsgájához meg kell adni minden segítséget, természetesen a szülők segítségét is figyelembe véve.
- A főtárgy tanár kísérelje állandó figyelemmel növendékei, szolfézss, kamarazenei fejlődését.
- A szolfézs tanár folyamatosan érdeklődjön a tanuló főtárgyi előmeneteléről.
- Az országos, regionális, megyei szakmai továbbképzéseken, versenyeken pedagógusaink, növendékeink részt vesznek. Pedagógiai eredményeiről, kísérleteiről számot adva segítse kollégáit, előadásokkal, bemutató tanításokkal és tanácsokkal.
- A tanár segítse pályakezdő kollégáit (beilleszkedés, helyi szokások, szakmai elvárások megismertetése.)
- Vegyen részt a hangversenyek, versenyek szervezésében, rendezésében, a város közművelődési feladatainak ellátásában.
- Keressen megfelelő formát a szülőkkel való kapcsolattartásra, kísérelje figyelemmel a rábízott tanuló személyiségének alakulását és tanulmányi előmenetelét.
- Javaslatot tesz a növendékek jutalmazására, adott esetben fegyelmezésére.
- Szervezi az évközi és tanév végi beszámolókat, vizsgákat és elkészíti a vizsgajegyzőkönyvet.

26.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A zenei tehetség fejlődését segítő tevékenység

A zenei tehetség felismerése számos tényezőn alapul, kibontakoztatásához a helyes út megtalálása gyakran véletlennek sorozatán át vezet. Objektíven mérhető elemei: az átlagosnál jobb ritmusérzék, hallás, harmóniai és formaérzék, mely rendszerint magasabb szintű asszociatív képességgel és logikai készséggel párosul. A tehetség önmagában azonban nem elegendő a magas szintű teljesítmény eléréséhez. Ehhez kitartás, szorgalom, akaraterő, türelem és gondos gyakorlás szükséges.

A zeneiskolai képességvizsgálat során megkíséreljük felismerni az alapvető adottságok, képességek szintjét. A korai fejlesztés során – zeneovi, előképző - játékos formában, az életkori sajátosságoknak megfelelően ismerhetjük meg a gyermekek adottságait, képességeit, ezek fejleszthetőségét.

A tehetséggondozást az átlagostól eltérő, jobb képességű tanulók esetén a „B” tagozatra való irányítással, ennek magasabb szintű követelményrendszerével is segítjük.

„B” tagozatos tanuló lehet az, aki az átlagosnál jobb képességeit magasabb teljesítményével és szorgalmával igazolja. Tanszaki meghallgatáson, vizsgán ennek megfelelő szintű tananyag tudásáról ad számot, szaktanára javaslatával a tanszaki munkaközösség és az intézményvezető egyetért.

A „B” tagozatról az „A”-ra visszaléphet az a tanuló, aki a számára előírt minimális

követelményeknek nem kíván, vagy nem tud megfelelni. Ez történhet kérelem alapján, vagy a tanszaki munkaközösség javaslatára. A „B” tagozatra történő besorolást és ennek változásait a tanszakvezetők előkészítő munkája alapján az igazgató hagyja jóvá.

Felkészítés felsőbb zenei tanulmányokra:

Külön fejlesztést és több önálló gyakorlást igényel, ha a tehetséges tanuló zenei pályára szeretne lépni.

- B tagozatos-, fakultatív szolfézs, lehetőleg a kimagasló zenei tehetség gyanújának felismerésétől, valamint a felvételit megelőző 2-3 évben.
- Felvételizők rendszeres meghallgatásai, munkaközösségen- és nevelőtestületen belüli konzultációk.
- Otthoni gyakorlás további segítése.
- Előzetes meghallgatásokon való részvétel a szaktanár kíséretében.
- A zongora kötelező tárgy felvétele a felvételit megelőző 2 évben.

Tanulmányi versenyek:

A zenei pályára készülő tanulók részvétele mindenképpen kívánatos. A versenyek előkészítése során törekszünk arra, hogy a tehetséges és szorgalmas tanulók minél nagyobb számban, de önkéntes alapon mérhessék meg tudásukat, tehetségüket. Nagy hangsúlyt fektetünk, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a zenét kedvtelésből tanuló növendékeink is a különböző regionális-, megyei- és helyi versenyeken és fesztiválokon.

A beilleszkedéssel, magatartási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A zeneiskolába is bekerülhetnek olyan tanulók, akik beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küszködnek. A zenetanári kollektíva feladata, hogy a csoportos és a főtárgyi órákon kellő odafigyeléssel, differenciált oktatással, személyre szabott feladatok tervezésével átsegítse ezeket a tanulókat a problémájukon.

A csoportos órákon játékos feladatokkal próbáljuk a figyelmüket lekötni, érdeklődésüket felkelteni. Sokat szerepeltetve, dicsérve erősítjük önbizalmukat.

Főtárgyi órán nagyobb a lehetőség a megfelelő módszer megválasztásra.

Az egyéni hangszeres oktatás páratlan lehetőséget ad a közvetlenebb kapcsolat kialakítására, a feszültségoldásra, az elmélyültebb foglalkozásra. Több figyelmet tudunk fordítani a gyerekek közlendőire, véleményének meghallgatására.

26.7. Pedagógus és tanuló együttműködése

Oly módon szükséges alakítani a tanítás menetét (egyéni szabott tantervi követelmények a tanév során, a tantervi kereteken belül), hogy a tanulók különböző képességeinek az megfeleljen. Ezáltal megelőzhető a kudarcélmény kialakulása.

A tanítási órák során a tanuló személyiségének megfelelően kell alakítani a tartalmi elvárásokat, a fejlődés ütemét, a beszámoltatás, a szereplések módját, időpontját. Ugyanakkor a pedagógus akkor végzi felelősséggel pedagógiai munkáját, ha felhívja a tanuló és a szülő figyelmét arra, hogy a tanuló képességei mennyire illeszkednek harmonikusan

a tantervi és iskolai elvárásokhoz, követelményekhez. Így pl. része a zenei nevelésnek a szereplés, melyre a felkészítést különösen körültekintően kell kialakítani a pedagógusnak, növendéke személyiségének ismeretében.

A zenetanulás során olyan speciális képességekre, készségekre is építenünk kell, amelyek az egyes zenei szakok műveléséhez nélkülözhetetlenek. Ugyanakkor gyakran jelenthet segítséget, ha a tanult hangszereken nehezen fejlődő, de zenetanulásra alkalmas tanulót másik hangszerre irányítunk.

A pedagógus felelőssége arra is kiterjed, hogy a zenetanulásban egyénenként és esetenként mutatkozó megfelelő alkalmasság elégtelen voltát a tanuló és a szülő számára úgy jelezze, hogy a növendék azt megértse, minél kisebb kudarcélményt jelentsen számára.

26.8. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A zeneiskola alapfokú művészeti oktatást nyújt, így a felvételi követelménye kizárólag a zenei tehetség felmérésében merülhet ki.

A felvételi vizsgákat, meghallgatásokat márciusban, áprilisban lehet megtartani, szeptember első hetében az esetleges üres helyek betöltésére pótfelvételi vizsgát lehet tartani.

A jelentkezők zenei képességeit egyszerű dallam- és ritmikai feladattal mérjük föl, egyes hangszereknél fizikai adottságok is számítanak, illetve elengedhetetlenek.

Új tanuló felvételéről a főigazgató dönt a felvételi bizottság javaslatát és az iskola engedélyezett tanulói létszámát figyelembe véve. A felvétel eredményét írásban vagy az iskola hirdetőtábláján kell a tanulókkal és a szülőkkel/gonviselőkkel /továbbiakban szülő/ közölni. Ha egy hangszer tanulására több jelentkező van, mint férőhely, a jelentkezőket a vizsga eredménye és az alkati megfelelés alapján kell rangsorolni. A szolfézs-énektanár, osztálytanító véleményének figyelembe vételével

A tanulók osztályba sorolása - felvételi vizsgán nyújtott teljesítménye alapján - a felvételi bizottság tehet javaslatot.

A hangszeres és kötelezően választható tárgy osztályba sorolása eltérhet egymástól.

A tanulók beiratkozása mindig a bizonyítványosztás utáni napon történik a térítési díj befizetésével együtt.

27. A ZENEISKOLA HELYI TANTERVE

27.1. Választott kerettanterv

A választott kerettanterv: az Alapfokú Művészetoktatás Alapprogramja

- 1. számú melléklet, II. rész A) Klasszikus zene fejezet (akik a 2011/2012. tanév előtt létesítettek tanulói jogviszonyt az iskolával)
- 2. számú melléklet II. rész, A) Klasszikus zene fejezet (akik a 2011/2012. tanévben és azután létesítettek tanulói jogviszonyt az iskolával)

A zeneiskolai tanszakok helyi tantervei az intézmény honlapján megtalálhatók:

<https://www.szentmargitpecs.hu/helyi-tantervek-zeneiskola/>

27.2. A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai

Tanszakok és tantárgyak

- Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott
- Rézfúvós tanszak tantárgyai: furulya, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba
- Akkordikus tanszak tantárgyai: harmonika, gitár, ütő
- Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora, csembaló, orgona
- Vonós tanszak tantárgyai: hegedű, brácsa, gordonka, nagybőgő
- Vokális tanszak tantárgya: magánének
- Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, egyházzene, improvizáció
- Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene, zenekar, kórus

Hangszeres és vokális tanszakok - egyéni képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tantárgyak és magánének

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, improvizáció, kamarazene, zenekar, kórus

Választható tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit és szolfézs kötelező tárgyból előrehozott elméleti alapvizsgát tett, akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.

Óratervek „A” tagozat

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba, harmonika, gitár, ütő, zongora, hegedű, gordonka

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok									
	Előképző		Alapfok				Továbbképző			
	(1)		1	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)		2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)		2	2	2	2				
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)		0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)		4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai: (1)+ 4+4 évfolyam: brácsa, nagybőgő, csembaló, orgona

Óraterv 3

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előképző		Alapfok				
	(1)		1	2	3	4	5
Főtárgy	(2)		2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)		2	2	2	2	
Kötelezően választható tantárgy							2
Választható tantárgy	(0-2)		0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)		4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai: (1)+6 évfolyam: magánének

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más zenei műfajok (népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene) valamint más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5-10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2-8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Csoportos foglalkozások létszáma:

zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, improvizáció: 2-8 fő

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1-2. és 1. évfolyam 5 perc

2-3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszakok: A teljes képzési időben 20 perc

„B” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok - alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora, orgona, csembaló főtárgyak esetében) a 3. évfolyamtól, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció

Választható tantárgyak: zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óratervek – „B”-tagozat

Az „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	(2)	(2)	(2)	(2)
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1	1-(2)	1-(2)	1-(2)	1-(2)
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, fagott szaxofon, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba, ütő, gitár, harmonika, zongora, hegedű, gordonka

A Továbbképző 7-10. évfolyamon a Kötelező tantárgy helyett Kötelezően választható tantárgy is választható.

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok									
	Előképző		Alapfok					Továbbképző		
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	(2)	(2)	(2)	(2)
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1-(2)	1-(2)	1-(2)	1-(2)
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	(0-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(1+1)+3+4 évfolyam: brácsa, nagybőgő, orgona, csembaló

A Továbbképző 7-10. évfolyamon a Kötelező tantárgy helyett Kötelezően választható tantárgy is választható.

Óraterv 3

Tantárgy	Évfolyamok							
	Előképző		Alapfok					
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	(0-2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma: (1)+6 évfolyam: magánének

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc

3-4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

Vokális tanszak:

A teljes képzési időben minimum 30 perc

Zeneismeret és kamarazene tanszakok - csoportos képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene

Kötelező tantárgy: szolfézs és zeneelmélet főtárgynál zongora; zenetörténet-zeneirodalom és kamarazene főtárgynál zongora vagy az előzőleg tanult hangszeres tárgy

Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, zeneismeret, improvizáció, valamint népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(1-2)	(1-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2)+6+4 évfolyam: szolfézs főtárgy

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok					
	Alapfok		Továbbképző			
	1	2	3	4	5	6
Főtgárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+4) 2+4 évfolyam: zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, kamarazene,

A első (zárójelben levő) számjegy az előtanulmányok, a második számjegy az alapfokú évfolyam, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A zenetörténet-zeneirodalom és zeneelmélet tantárgyak főtgárgyként, kötelezően választható, vagy választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulhatók.

A kamarazene főtgárgyként csak az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, kötelezően választható tantárgyként a 4. évfolyam után tanulható.

A kamarazene, zenekar, kórus választható tantárgyként, a tanuló képessége, megszerzett tudása szerint, felvehető az alapfokú évfolyamon is.

A választható tantárgyak képzési ideje:

szolfézs kötelező: (2)+4 évfolyam (előképző 1-2) + alapfok 1-4. évfolyam

zeneismeret: 2+4 évfolyam, kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

zenekar: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától ajánlott, a tanuló képességei alapján ennél korábbi tanévtől is tanulható

kórus: kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától ajánlott, a tanuló képességei alapján ennél korábbi tanévtől is tanulható

egyházzene: 2+4 évfolyam, választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható

improvizáció: 2+6+4 évfolyam, választható tantárgyként az előképző évfolyamoktól tanulható

A tanítási órák időtartama

Főtgárgy: „A” tagozaton 2x45 perc

kamarazene csoportlétszáma: minimum 2 fő

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; improvizáció, kamarazene: 2-8 fő

Korrepetíció (zongorakíséret): a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje az Ek.1-2. és 1. évfolyamban 5 perc,

a továbbiakban minden évfolyamban 10 perc (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak)

„B” TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs

Kötelező tantárgy: zongora

Választható tantárgy: második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, improvizáció zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

4+4 évfolyam: szolfézs

Az első számjegy az alapfok, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

„B” tagozatra a tanulót

a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok harmadik évfolyamától lehet irányítani.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: csoportos 2x45 perc

Kötelező tantárgy: egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; improvizáció, kamarazene: 2-8 fő

Korrepetíció: a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás egységesen 10 perc (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár tantárgyak)

27.3. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

- A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése. Személyes kompetencia
- Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlőség.

Módszertani kompetencia

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Esélyteremtés, szociokulturális hátrányok csökkentése.
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

27.4. Az alkalmassági vizsgák szabályai a zeneiskolai felvételt megelőzően

Előképző vagy hangszeres első osztályokba jelentkezők képességvizsgáló felvételi (alkalmassági vizsga - meghallgatás) követelményei:

- A tanár által bemutatott rövid, egyszerű ritmust a megadott tempóban visszatapsolni.
- Néhány hangból álló dallamot (motívumot) hallás után tisztán visszaénekelni.
- Korának megfelelő szinten egy kis gyermekdalt önállóan elénekelni.
- Rendelkezzék minimális zenei affinitással.
- Hangszerválasztáskor: rendelkezzen a jelentkező az adott hangszer megszólaltatásához szükséges alkati adottságokkal.

Az alkalmasságról a meghallgatás alapján a szaktanárok döntenek. Új tanuló felvételéről a felvételi bizottság javaslata alapján az intézményvezető dönt. Esetenként a más iskolából átjelentkező növendékek osztályba sorolásáról a szaktanárok meghallgatás után döntenek.

27.5. A beszámoltatás, ismeretek számonkérésének rendje, formái, követelményei

A zenei nevelés sajátosságait, az eltérő képességekkel és továbbhaladási ütemmel rendelkező tanulókat egyéni képességeik, szorgalmuk, segítő környezetük szempontjából ítéljük meg a beszámoltatás során.

A beszámoltatás általános formája – a művészeti oktatás sajátosságának megfelelően – az előadás.

Ennek formái lehetnek:

- növendék-hangversenyen való szereplés, főtárgy-tanáronként (min. évente egy alkalommal)
- nyílt órán, közös szolfézs – hangszeres bemutatón szereplés,
- közös tanszaki hangversenyen fellépés,
- kiemelt iskolai szereplés,
- „B” tagozatos meghallgatás,
- egyéb iskolai, vagy külső helyszínen tartott szereplés, közreműködés.

A fellépések műsorát és megtörténtét dokumentálni kell a főtárgyi naplóban.

Minden tanuló számára kötelező a tanév végén számot adnia az eltelt tanévben megszerzett ismeretekről. A számonkérés hangszeres szakokon szervezett vizsga formájában, elméleti tanszakon közös, vagy egyéni bemutató, nyílt óra formájában történik.

Az év végi beszámolókat tanszakonként közösen tartjuk, azon a tanszak minden tanára jelen van, az igazgatóhelyettes beosztása szerint.

A beszámolókat követően a tanárok közösen értékelik a vizsgát.

A tanév végi beszámolón dönt a tanszak arról, hogy az „A” tagozatról „B”-re történő átsorolásra kit javasol az igazgatónak. (ill. „B”-ről „A”-ra visszasorol)

Az egyes tanszakok vizsgakövetelményeinek kereteit – összhangban a 3/2011 (I.26) NEFMI rendelettel – a melléklet tartalmazza.

Az alap- és záróvizsga nyilvános, arra a szülőket, érdeklődőket meghívjuk. Az időpontokról és műsorokról a faliújságon kitett hirdetés útján adunk tájékoztatást.

27.6. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Az alapfokú művészeti vizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. Az alapfokú művészeti vizsgát és a művészeti záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga vizsga tantárgyai

Az alapfokú művészeti vizsga tantárgyai

Az alapfokú művészeti vizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapfokú művészeti vizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet főtan szakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát minden tanulónak kell tennie.

Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy Szolfézs „A” és „B” tagozat, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): tanult hangszer

A művészeti záróvizsga tantárgyai

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát minden tanulónak kell tennie. A művészeti záróvizsga elméleti feladatai a főtárgyhoz, vagy a kötelezően választható tárgyhoz kapcsolódó elméleti témakörökből is összeállíthatók.

Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet, vagy a főtárgyhoz kapcsolódó elméleti témakörökből összeállított feladatsor

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): ha a tanuló szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet, vagy a főtárgyhoz kapcsolódó elméleti témakörökből összeállított feladatsor

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet - zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet - zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy Szolfézs, zeneelmélet és zeneirodalom-zenetörténet főtárgy („A” tagozat): a tanult hangszer

A vizsgák ideje

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga „A” tagozat minimum 10 perc „B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Szolfézs főtárgy

Gyakorlati vizsga:

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 10 perc

Ha a tanuló az elméleti vizsgán a főtárgyhoz kapcsolódó témakörök feladataiból összeállított kérdések alapján ad számot tudásáról, a vizsga időtartama („A” tagozat)

Elméleti vizsga, írásbeli: minimum 45 perc, vagy szóbeli minimum 10 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészeti iskola tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott alapfokú művészeti vizsga, illetve művészeti záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból az alapfokú művészeti vizsga, illetve a művészeti záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapfokú művészeti vizsgával, illetve a művészeti záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alóli felmentés adható.

Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét alapfokú művészeti vizsgán, illetve a művészeti záróvizsgán a vizsga tantárgyait külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott alapfokú művészeti vizsgát vagy művészeti záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét az alapfokú művészeti vizsgán, illetve a művészeti záróvizsgán figyelembe kell venni.

Az alapfokú művészeti vizsga, illetve művészeti záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes alapfokú művészeti vizsgát, illetve művészeti záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A tantárgyak/hangszerek részletes követelményrendszere a Helyi tantervben található.

27.7. Érdemjegyekkel vagy szövegesen, a követelményekhez igazodó értékelés

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzését és értékelését, szorgalmának minősítését az alábbiak szerint határozzuk meg a kerettanterv alapján:

A tanulói teljesítmények ellenőrzése és értékelése során a kimenet szabályozás elvét érvényesítjük.

A képzés sajátosságaiból fakadóan (egyéni foglalkozások hangszeres órákon) a főtárgy-tanár tájékozottsága a tanulók elméleti és gyakorlati fejlődéséről, az ismeretanyag elsajátításának a mértékéről naprakész.

A különböző tanszakok közötti ellenőrzési és értékelési rendszer egységesítését a bemutató növendékhangversenyek sorozata hivatott biztosítani.

Szolfézsórákon szorgalmazzuk az írásbeli és a szóbeli számonkérés egyensúlyát.

Az értékelés rendszere

Az előképző osztályban szöveges értékelés, az alapfok első osztálytól osztályzatokkal, érdemjegyekkel történik az értékelés, kivéve a kamarazene, kórus, zenekar tantárgyakat.

Ezek esetében az év végi értékelés: kiválóan teljesített, jól teljesített, teljesített, nem teljesítette.

Az értékelés célja

- visszajelzés a tanár és a tanuló részére,
- a tanulás hatékonyságának ellenőrzése,
- a teljesítmény alapján korrekció kijelölése,
- a tanuló teljesítményének viszonyítása korábbi eredményéhez.

Helye a tanítás folyamatában

- rendszeres szóbeli visszajelzés a tanítási órán,
- havi értékelés. érdemjegy és szorgalmi jegy a naplóban
- egy-egy téma lezárása, ismeretanyag elsajátítása után (célszerű hangversenyen történő szerepléssel),
- féléves, éves anyag összegzése (félévi meghallgatás, év végi elméleti és hangszeres beszámoló).

Súlypontok

- a továbbhaladáshoz szükséges anyag ismerete, értelmezése és gyakorlati alkalmazása,
- az oktatás eredményeként kialakult képességek ellenőrzése,

- a követelményekben előírt minimum ellenőrzése.

A tanuló zeneiskolai tanulmányi munkájának értékelése

Dicséretben részesül (5) A növendék a tantervi követelményeken túl képes teljesíteni.

Jeles (5) Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. A technikai és mechanizmusbeli követelményeket biztosan oldja meg és azokat zeneileg is kiválóan alkalmazza. Szóbeli feleletei és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.

Jó (4) A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. A tananyag alapvető részeit tökéletesen tudja, ismereteit a feladatok megoldásában is különösebb nehézség nélkül alkalmazza.

Közepes (3) Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget. A tanterv alapvető anyagát jól elsajátította, az alapvető mechanizmusbeli nehézségeket leküzdötte, a lényegesebb kérdések megoldásában némi nehézségek mellett elfogadható eredménnyel azokat alkalmazza. Munkáiban kisebb bizonytalanságot mutat, amelyet a tanár segítségével le tud küzdeni.

Elégséges (2) Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Mechanizmusbeli hibái is hátráltatják a tantervi anyag biztos alkalmazását (hangban, intonációban stb.) még a tanár segítségével is. Elképzelései a művek zenei tartalmát illetően nagyon minimálisak, ritmushibákkal küzd, és folyamatosan ellenőrzésre szorul.

Elégtelen (1) Ha a tantervi követelményeknek nevelői útmutatással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

A tanuló zeneiskolai szorgalmának értékelése

Példás Munkavégzése: céltudatos, kitartó, pontos, megbízható
Kötelességtudata: precíz, kifogástalan
Tanórán kívüli aktivitása: érdeklődő, rendszeres

Jó Munkavégzése: rendszeres, többnyire önálló
Kötelességtudata: megfelelő, néha biztatni kell
Tanórán kívüli aktivitása: szerény, ösztönzés mellett gyakorol

Változó Munkavégzése: rendszertelen, önállótlan
Kötelességtudata: felkészültsége gyakran felületes
Tanórán kívüli aktivitása: nagyon szerény, csak ösztönzés mellett gyakorol

Hanyag Munkavégzése: megbízhatatlan, gondatlan
Kötelességtudata: felkészületlen
Tanórán kívüli aktivitása: nincs, ösztönzés mellett sem gyakorol

27.8. Az érdemjegyekkel kapcsolatos értesítési kötelezettség határidejének meghatározása

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján a zenetanár havonta értékeli a növendék teljesítményét, valamint szorgalmát. Természetesen bármilyen értékelés adható hónap közben is, ezen jegyek rögzítésének határideje 2 munkanap. A havi érdemjegyeket a pedagógus köteles az adott hónap utolsó napjáig rögzíteni az e-Kréta naplóban. A félévi értesítők a mindenkori tanév rendje szerint meghatározott napig kerülnek feltöltésre. Az év végi osztályzatok feltöltésének határideje az év végi számonkérést (hangszeres szakokon szervezett vizsga, elméleti tanszakon közös, vagy egyéni bemutató, nyílt óra) követő napja.

E-Kréta (Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszer) alkalmazásának célja:

- Országosan kiépített, ellenőrizhető adminisztratív rendszer, az országos nevelés-oktatás statisztikai nyomon követésének lehetősége.
- Az intézményi adminisztráció elektronikus úton történő megvalósítása.
- A szülők és tanulók közvetlen hozzáférése a tanuló iskolai előmeneteléhez, jelenlétéhez, házi feladathoz, értékelésekhez.
- Intézményi dokumentumok iktatása.
- Az informatikai rendszeren keresztül a szülők tájékoztatása, illetve a szülők is küldhetnek üzenetet az iskolába.

Az alkalmazáshoz szükséges eszközök:

- Számítógép vagy laptop internet hozzáféréssel.
- Okostelefon internet hozzáféréssel.

Az alkalmazáshoz való hozzáférés módja

- A KRÉTA applikációt telepíteni kell az informatikai eszközre.
- Beiratkozáskor meg kell adni a szülő és tanuló elektronikus elérhetőségét, illetve telefonszámát.
- A rendszer automatikusan küld a szülő, illetve tanuló által megadott elektronikus címre belépési kódot, melyet aktiválni kell.

27.9. A magasabb évfolyamba lépés feltétele

- Az előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítése, erről bizonyítvány kiállítása. Az előképzős bizonyítványba „megfelelt, nem felelt meg”, valamint a „Hangszeres tanulmányait megkezdheti” bejegyzés szükséges az első osztályba lépéshez. Első osztálytól legalább elégséges érdemjegy kell a továbbhaladáshoz. 1db elégtelen érdemjegy esetén a tanuló javítóvizsgát tehet. 2 db elégtelen esetén a nevelőtestület döntése szükséges a javítóvizsga lehetőségére.
- Elméleti és hangszeres osztályba sorolás nincs feltétlenül szinkronban egymással.
- Az igazgató engedélyével a zeneiskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményét egy tanévben vagy annál rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló.

- Ha a tanuló önhibáján kívüli okok miatt nem tud eleget tenni a tantervi követelményeknek (huzamosabb betegség, tanév közben történő felvétel) az igazgató engedélyével osztályát folytathatja egy alkalommal a zenei tanulmányai alatt.

27.10. Művészeti próbákon és előadásokon való részvétel helyi rendje

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (6) alapján az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programja előírhatja, hogy a tanuló a kötelező tanórai foglalkozások keretében tanítási napokon nyolc és tizenhat óra között köteles részt venni művészeti próbákon és előadásokon. Az alapfokú művészeti iskola e feladatkörében a tanulók közismereti iskolai feladatait figyelembe véve határozhatja meg a kötelező részvételt a művészeti próbákon és előadásokon. Zeneiskolánk a próbákon és különböző előadásokon való részvételt a tanulókkal, szülőkkel és a közismereti iskolákkal minden esetben egyedileg egyeztetni, ha szükséges, hivatalos kikérővel igazolja a tanuló iskolai távollétét.

27.11. Alkalmazható kották (könyvek) és egyéb taneszközök kiválasztásának elvei

Az Alapfokú Művészetoktatás Alapprogramjának tantervi előírásai tartalmazzák az alapfokú művészeti iskolákban javasolt kották és segédeszközök jegyzékét, valamint tanszakokra, tantárgyakra lebontva a tantervi előírásokat és a követelményszintet. Intézményünk helyi tanterve ezekre az előírásokra épül.

Kották, tankönyvek kiválasztása

- Legyen a tanárok számára hozzáférhető minél több olyan szakirodalom, mely a pedagógiai munkát segíti.
- Lehetőség szerint be kell szerezni mindazt a kottaanyagot, mellyel a tanítási órákon foglalkozhatnak.
- Feleljen meg a tanuló szakmai fejlettségének.
- A zenei anyag maximálisan segítse a tanuló hangszerjátékának fejlődését.
- Igényes tankönyv és kottaanyag álljon a tanulók rendelkezésére a megfelelő tudásszint elérésének biztosítása érdekében.
- A játszott zenei anyagnak tartalmaznia kell a gyermek korához igazodó, és a már meglévő tudásszintjére épülő technikai, előadásbeli és stílári elemeket.
- Az évfolyamokra meghatározott követelményszinthez alkalmazkodjon a választott anyag.
- Pedagógusaink rendelkeznek saját kottatárral is, ebből is választanak tanítványaik számára tananyagokat.
- A kották és tankönyvek minősége tartós legyen, hogy több éven keresztül, több tanár és diák is használhassa.
- Felmenő rendszerben készülő kiadványok előnyben részesítése.
- A kották és tankönyvek elérhető áron beszerezhetőek legyenek.
- A nehezebb anyagi körülmények között élő tanulók részére a könyvtári kották használatát lehetővé kell tenni. A könyvtárban található kottákat, egyéb segédleteket a tanulók és

tanárok számára is hozzáférhetővé kell tenni, melyről az iskolai könyvtárhasználat rendje ad útmutatást.

Hangszerek

- A tanuló érdeklődésének és igényének megfelelő hangszeres tudást kapjon.
- A tanulmányok idejére – a törvényi előírásoknak megfelelő mértékben – az iskola biztosítsa a megfelelő minőségű és méretű hangszert.
- A hangszert és kiegészítőket (húr, nád stb.) biztosítsák a tanulók részére, térítés ellenében.
- A tanítás során használt hangszereknek és tartozékaiknak olyan állapotban kell lenniük, hogy a tanuló oktatását, fejlődését a hangszer elhasználódásából adódó hibák ne akadályozzák. Gondoskodni kell az iskola tulajdonát képező hangszerek tanévenkénti javíttatásáról, karbantartásáról. A javítás szükségességének felmérése a szaktanárok feladata. Megoldásához segítséget nyújt a művészeti iskola igazgatója.
- A lehetőségekhez mérten, a meglévő hangszerállományt bővítsék, illetve cseréljék jó minőségű hangszerekre.
- Szakmai tanácsokkal segítsék a szülőket, amennyiben gyermekük részére hangszert szeretnének vásárolni.

27.12. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Alapfokú művészetoktatásban az általános iskola tanulóinak jelentős hányada, valamint a környékbeli gimnáziumok, elsősorban a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának tanulói vesznek részt.

Az intézményegység pedagógusai rendelkeznek a megfelelő szakirányú végzettséggel és szakképzettséggel. A művészeti iskola tanulói vármegyei, regionális, országos és nemzetközi találkozón, versenyeken és fesztiválokon vesznek részt, és érnek el kiemelkedő helyezéseket.

Az esélyegyenlőségi intézkedések célja, hogy intézményünkben egyszerre javuljon az oktatás eredményessége, hatékonysága, ugyanakkor továbbra is mindenki számára biztosított legyen a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés. Az iskola használható tudást, valamint a tudás és képességek folyamatos fejlesztését megalapozó alapkészségeket adjon minden gyermek számára, mindezt egyéni tantervvel kivitelezve.

Az egyik legfőbb törekvésünk, hogy a gyermekek nevelhetőségében fennálló jelentős eltérések ellenére minden gyermeknél egységesen kialakítsuk a legalapvetőbb ismereteket, alapkészségeket, a zenélést, mint alapértéket, beépítsük a személyiségfejlesztő tevékenységek folyamatába.

Az SNI-s gyerekek közül a diszlexiás gyerekek sikeres zeneoktatásához elsősorban a haladási ütem lassítását, az egyéni tantervet tekintjük kiindulópontnak, valamint nem zárjuk ki a hallás után történő memorizálás segítségével történő alkalmazását sem.

Feladatunknak tekintjük, hogy az SNI, BTMN és a HHH vonatkozásában nagyon pontos naprakész kimutatással rendelkezünk, az utóbbi tekintetében az intézmény kimutatására hivatkozva.

Pedagógusaink a továbbképzést a 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján végzik. A csoportos oktatást vezető kollégák tudatosan ismerkednek a kooperatív oktatásszervezéssel, a projektpedagógiával, valamint a korszerű oktatásszervezéssel, hogy tudásuk naprakész lehessen.

27.13. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges zeneiskolai nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁK 2024			
I. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>
tanterem, műterem, tanszaki műhelyterem	14 terem (ebből 2 díszterem, és egy iskolai tanterem is egyben)	(berendezése az egyes művészeti ágaknál, tanszakoknál ismertettek szerint)	B127, C1, D2, D6, D7/1, D8, D9, D10, E 01, E102, E 202, E203, E 204, 2. emeleti oratórium.
intézményvezetői és intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi iroda	1 db	(berendezése az iskoláknál ismertettek szerint)	D 7
iskolaittkári iroda	iskolánál	(berendezése az iskoláknál ismertettek szerint)	
számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	iskolánál tanáriban, számítástechnika teremben	iskolánként 1 felszerelés	üzemeltetési feladatok ellátásához, perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
nevelőtestületi szoba	1 db	(berendezése az előírások szerint)	D 7
könyvtár	iskolánál	(berendezése az iskoláknál ismertettek szerint),	

Tanesszközök			
tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	kották a könyvtárból kölcsönözhető, illetve kölcsönözhető hangszerek állnak rendelkezésre	évfolyamok, tanszakok, tantárgyak alapján a tanulói létszám figyelembevételével oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden tanuló és csoport alkalmazhassa	az alapfokú művészetoktatás tantervi követelményei és a pedagógiai programban meghatározottak szerint az iskola által tanított tantárgyak esetében

kölcsönözhető hangszer	db
cselló	11
fagott	1
furulya	7
fuvola	31 + 6
piccoló	1
gitár	27
hegedű	18
klarinét	16
vadászkürtkürt	4
tenorkürt	2
szaxofon	5
trombita	7
zongora / pianínó/szintetizátor	15

II. NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK (berendezése az iskolánál ismertettek szerint)			
ZENEMŰVÉSZET (ZENEISKOLÁK)			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>
Helyiségek			
egyéni és kiscsoportos órák tanterme	12 terem (ebből egy díszterem, és egy iskolai tanterem is egyben)	a tanszakok és a tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott egyéni és kiscsoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	a fúvós és az ütőhangszerek, a jazz-zene és az elektroakusztikus oktatására használt helyiségek hangszigetelése, valamint az alapvető akusztikai szempontok figyelembevétele szükséges; 100 tanulónként min. 4 terem
csoportos órák, együttesek tanterme, próbaterme	1 szolfézs terem, valamint az iskola tantermei	a csoport, illetve az együttesek létszámának figyelembevételével, az iskola munkarendje szerint az egyidejűleg megtartott csoportos foglalkozásokhoz szükséges számban	a zenekar, kamarazene, énekar helyiségei közös hasznosításúak is lehetnek; 100 tanulónként min. 2 terem
hangversenyterem csatlakozó helyiségekkel	1 díszterem, ami zongoraterem is	iskolánként (székhelyen vagy telephelyen) 1	figyelembe vehető más célra létesített (többcélú hasznosítás szempontjai szerint kialakított), nagyméretű terem is, amennyiben a hangversenyterem funkciójának megfelel

Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei			
Egyéni órák, kiscsoportos órák tanterme			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>
tanári asztal	van	1	
tanári szék		1	
tanulói asztalok, székek	van	tanulók létszámának figyelembevételével	életkornak megfelelő méretben, mozgáskorlátozottak és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál szükség szerint egyéni megvilágítási lehetőséggel; a mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval
szekrény	van	tantermenként 1	
zongora vagy pianínó	van	tantermenként 1	legalább egy tanteremben 2 zongora vagy pianínó
zongoraszék	van	tantermenként 1	zongoratermekben 2
lábzsámoly	van	tantermenként 2	a gitár és a zongora (billentyűs) teremben
kottatartó állvány	van	tantermenként 2	
metronóm	van	tantermenként 1	
CD lejátszó, vagy digitális hanglejátszásra és kép megjelenítésére alkalmas eszköz	van (a zenetanár a saját telefonját is használja erre a célra)	100 tanulónként 1	hordozható
álló tükör	van	tantermenként 1	a fúvós, vonós, ütős és magánének tanszakok termeiben
tanított hangszer, tanulói használatra	van (fenti táblázatban)	az adott hangszert tanulók 30%-ának megfelelő számban iskolánként	kivéve a zongora, hárfa, orgona, valamint a mérete és súlya alapján kézi szállításra nem alkalmas hangszerek (vonós hangszerek esetében elsősorban a kisebb méretű tanulóhangszerek; furulyánál 25 tanulónként 1 garnitúra)
tanított hangszer	van	hangszerfajtánként 1	tanári használatra
hangszertartozékok	van	tanárok létszáma szerint 1 garnitúra évente	húr, vonószőr, nád stb.
hangfelvevő eszköz	van	100 tanulónként 1	
párologtató	nincs	tantermenként 1	szükség szerint

Csoportos órák, együttesek tanterme			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>
tanári asztal	van	1	
tanári szék	van	1	
tanulói asztalok, székek	van	tanulók létszámának figyelembevételével	életkornak megfelelő méretben, mozgáskorlátozottak és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál szükség szerint egyéni megvilágítási lehetőséggel; a mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval
interaktív tábla és/vagy tábla	van	választás szerint tantermenként 1	elméleti, csoportos órák helyiségébe
digitális hanglejátszásra és képmegjelenítésére alkalmas eszköz	van	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
számítógép internet elérhetőséggel, perifériákkal	van fénymásoló, nyomtató, szkenner nélkül	elméleti órák helyiségeibe 1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (fénymásoló, nyomtató, szkennel), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, stb.
nyomtató	van a tanárban	200 tanulónként 1	
szekrény	van	tantermenként 1	
zongora vagy pianínó	van	tantermenként 1	
zongoraszék	van	tantermenként 1	
lábzsámoly	van	tantermenként 1	
zenekari pultok	nincs	iskolánként (székhelyen és telephelyen) az együttesek létszámának figyelembevételével	együttesek helyiségébe
metronóm	van	tantermenként 1	
párológató	nincs	tantermenként 1	szükség szerint
hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	van	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	a települési szabályozásnak megfelelően annyi gyűjtőedény, amennyi az elkülönítható hulladéktípusok száma

Hangversenyterem (csatlakozó helyiségekkel)			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>
szék	70	a terem befogadóképessége szerint	
zongora	1	1	
zongoraszék	2	1	
zenekari pultok	0	az együttesek létszámának figyelembevételével	

A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

28. A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései, feladatai

A Szent Margit Ciszterci Kollégium a keresztény emberképre épülő nevelő közösség, amely biztonságos, elfogadó és értékközvetítő környezetet biztosít a kollégisták számára. Nevelőmunkánk alapja az evangéliumi értékrend, a ciszterci hagyományok és a katolikus pedagógia szemlélete, amely az ember teljes személyiségének harmonikus fejlődését szolgálja. Kollégiumi közösségünk működését és nevelési gyakorlatát a **Hit – Közösség – Minőség** hármas értékrendje határozza meg.

A **Hit** számunkra az istenkapcsolat elmélyítését, a keresztény értékek mindennapi megélését és az evangéliumi szemléletből fakadó felelősségvállalást jelenti. A **Közösség** az egymás iránti tiszteletre, elfogadásra, együttműködésre és szolgálatra épülő kapcsolatok rendszerét fejezi ki. A **Minőség** pedig a személyes fejlődésre, az igényes munkára, a folyamatos önfejlesztésre és a nevelőmunka szakmai megújítására való törekvést jelenti.

Kollégiumunk nyitott minden olyan fiatal számára, aki elfogadja közösségünk keresztény értékrendjét. Nevelőmunkánk során tiszteletben tartjuk a tanulók egyéni adottságait, élethelyzetét és fejlődési ütemét, miközben segítjük őket abban, hogy felelős, önálló, együttműködő és mások iránt nyitott személyiséggé váljanak.

A kollégium a családi és iskolai nevelés partnereként működik. Kiemelt feladatának tekinti a tanulmányi munka támogatását, a tehetséggondozást, a felzárkóztatást, a közösségi élet fejlesztését, valamint a testi, lelki és mentális jóllét elősegítését. Törekszünk arra, hogy a kollégiumi élet minden területén erősödjön a felelősségvállalás, az önismeret, az egymás iránti tisztelet, a szolgálatkészség és a teremtett világ iránti felelősség.

Nevelési tevékenységünkben kiemelt szerepet kap a keresztény hit megélése, a nemzeti és kulturális hagyományok ápolása, valamint a közösséghez, a családnak, az Egyháznak és a hazának való tartozás élményének erősítése. A kollégiumi programok és közösségi kezdeményezések lehetőséget biztosítanak a tanulók számára a közösségi szerepvállalás, az együttműködés és a demokratikus értékek gyakorlására.

A kollégium fontos küldetésének tekinti az esélyteremtést. Lakóhelytől, családi háttértől vagy szociális helyzetétől függetlenül biztosítani kívánja a tanulók számára a minőségi neveléshez, a tanulmányi előrehaladáshoz és a személyes fejlődéshez szükséges feltételeket. Különös figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, valamint a kiemelt támogatást igénylő tanulók segítésére.

Célunk, hogy kollégistáink olyan fiatal felnőttekké váljanak, akik hiteles keresztény értékrenddel, stabil erkölcsi alapokkal, megfelelő önismerettel, felelősségtudattal és közösségi

szemlélettel rendelkeznek, valamint képesek aktívan és felelősen részt venni a társadalom életében.

Nevelőmunkánkat a ciszterci pedagógia alapértékei – az egyszerűség, a családiasság, a közösség, az önismeret és istenkapcsolat, a megművelés és a hitelesség – hatják át, amelyek a kollégium mindennapi működésében és közösségi életében egyaránt megjelennek. Ezen értékek összhangban állnak a kollégium **Hit – Közösség – Minőség** mottójával, amely intézményünk nevelési küldetésének és jövőképének összefoglaló kifejezése.

28.1. A kollégiumi nevelés főbb alapelvei, értékei

A Szent Margit Ciszterci Kollégium nevelőmunkája a keresztény emberképre, a Katolikus Egyház nevelési hagyományaira, a ciszterci pedagógia értékeire, valamint a magyar és európai pedagógiai kultúra időtálló értékeire épül.

Intézményünk lelkeségének forrása a Szentírás, különösen Jézus Krisztus evangéliuma, ahogyan azt a Katolikus Egyház tanítja és értelmezi. Valljuk, hogy minden ember Isten képmására teremtett, egyedi és megismételhetetlen személy, akit feltétel nélküli méltóság és tisztelet illet meg.

A Ciszterci Rend nevelési hagyományát követve kollégiumunk a *schola charitatis*, a szeretet iskolája kíván lenni. Magunkénak valljuk Szent Bernát jelmondatát: *Ardere et lucere* – „Lángolj és világíts!”, amely a hiteles keresztény életre, a tudás szeretetére és a másokért vállalt felelősségre hív.

Nevelési szemléletünket a „Hit – Közösség – Minőség” mottó foglalja össze. A hit életünk és nevelőmunkánk alapja, a közösség az emberi kapcsolatok és az összetartozás tere, a minőség pedig a folyamatos fejlődésre, az igényességre és a felelős munkavégzésre való törekvést fejezi ki.

Kollégiumunk olyan biztonságos, elfogadó és támogató közösség, amely a kölcsönös tiszteletre, a felelősségvállalásra, az együttműködésre és a szolidaritásra épül. Fontosnak tartjuk a személyes figyelmet, az egyéni bánásmódot, valamint azt, hogy minden tanuló kibontakoztathassa képességeit és megtalálhassa helyét közösségében.

Nevelőmunkánk a teljes ember fejlődését szolgálja: a hit, a tudás, az erkölcsi érzék, az önismeret, a lelki egészség és a társas kapcsolatok harmonikus egységére törekszik. Kiemelt értéknek tekintjük a teremtett világ iránti felelősséget, a közjó szolgálatát, valamint a családokkal és partnereinkkel való együttműködést.

Munkánkat a ciszterci pedagógia alapértékei – az egyszerűség, a családiasság, a közösség, az önismeret és istenkapcsolat, a megművelés és a hitelesség – hatják át, amelyek intézményünk mindennapi életének és nevelőmunkájának iránytűi.

28.2. Kollégiumi nevelési munkánk célja

A Szent Margit Ciszterci Kollégium nevelési munkájának célja, hogy a tanulók számára olyan biztonságos, támogató és értékközvetítő környezetet biztosítson, amely a **Hit – Közösség – Minőség** értékrendjére építve elősegíti harmonikus személyiségfejlődésüket, sikeres tanulmányi előmenetelüket és felelős felnőtté válásukat.

Célunk, hogy kollégistáink képessé váljanak az önálló tanulásra, a felelős döntéshozatalra, az együttműködésre és a közösségi életben való aktív részvételre. Támogatjuk őket tehetségük kibontakoztatásában, tanulmányi céljaik elérésében, pályaválasztásukban és életútjuk tudatos tervezésében.

Nevelőmunkánk arra irányul, hogy tanulóink egészséges önismerettel, stabil erkölcsi és keresztény értékrenddel, megfelelő kommunikációs és társas készségekkel rendelkezzenek, valamint nyitottá váljanak embertársaik, közösségeik és a teremtett világ iránt. Ennek érdekében kiemelt figyelmet fordítunk az egyéni kísérésre, a mentálhigiénés támogatásra, a közösségfejlesztésre és a személyes felelősségvállalás erősítésére.

Kiemelt célunk a keresztény életvitel támogatása, a közösséghez, a családnak, az Egyháznak és a hazához való kötődés erősítése, valamint annak elősegítése, hogy tanulóink felelős, cselekvő és szolgáló tagjai legyenek közösségeiknek és a társadalomnak.

Fontos feladatunk a biztonságos és befogadó kollégiumi környezet megteremtése, a mentális jóllét támogatása, a bántalmazás megelőzése, a gyermekvédelmi szemlélet erősítése, valamint a fenntarthatóság és a teremtésvédelem értékeinek közvetítése.

Célunk, hogy kollégistáink olyan fiatal felnőttekké váljanak, akik hiteles keresztény értékrenddel, megfelelő tudással, közösségi szemlélettel, felelősségtudattal és szolgálatkészséggel rendelkeznek, képesek életük tudatos alakítására, valamint készek arra, hogy tehetségüket és képességeiket mások javára is kamatoztassák.

28.3. A kollégiumi nevelő-oktató munka feladatai

A kollégiumi nevelő-oktató munka feladata, hogy a tanulók számára olyan keresztény értékrendű, biztonságos és elfogadó közösségi környezetet biztosítson, amely a **Hit – Közösség – Minőség** értékrendjére építve támogatja személyiségük harmonikus fejlődését, tanulmányi előmenetelét és közösségi beilleszkedését.

Feladatunk a krisztusi szeretetre épülő közösségi légkör kialakítása és fenntartása, amely elősegíti az empátia, a tolerancia, az együttműködés, a felelősségvállalás és a közösségi normák tiszteletének fejlődését. Törekszünk arra, hogy a tanulók megtapasztalják az egymás iránti figyelem, segítségnyújtás és megbecsülés fontosságát, valamint képessé váljanak a kulturált együttélés szabályainak követésére.

Feladatunk a kollégiumi közösség és a kisebb tanulói közösségek összetartozásának erősítése, a közösségi élmények és a közös felelősségvállalás lehetőségeinek megteremtése. Ennek érdekében támogatjuk a tanulók kezdeményezéseit, önszerveződését, valamint a közösségi és diákönkormányzati tevékenységekben való aktív részvételét.

A kollégium kiemelt feladata a tanulás feltételeinek biztosítása, a rendszeres és eredményes tanulás támogatása, az önálló tanulási szokások kialakítása, valamint a tudás iránti igény és a kötelességtudat erősítése. Segítjük a tanulókat képességeik kibontakoztatásában, a tehetséggondozásban, a felzárkóztatásban, a pályaorientációban és a továbbtanulásra való felkészülésben.

Kiemelt feladatunk az egyéni bánásmód és a személyes kísérés megvalósítása. A Magistra Cordis mentorprogram keretében támogatjuk a tanulók önismeretének fejlődését, közösségi beilleszkedését, mentális jóllétét és személyes céljaik megfogalmazását.

Nevelőmunkánk során támogatjuk a tanulók testi, lelki és mentális egészségének megőrzését, az egészséges életmód kialakítását, az önismeret fejlődését, valamint a felelős életvezetéshez szükséges készségek elsajátítását. Az Intézményi Védőháló működtetésével biztosítjuk a gyermekvédelmi, mentálhigiénés és egészségügyi támogató folyamatok összehangolását.

Feladatunk a biztonságos intézményi környezet fenntartása, a bántalmazás minden formájának megelőzése, az online és offline térben egyaránt megjelenő zaklatás felismerése és kezelése, valamint a bullying-prevenációs szemlélet erősítése.

A kollégium feladata a nemzeti, keresztény és kulturális értékek közvetítése, hagyományaink ápolása, valamint a hazaszeretet, a közösségi felelősség és a szolgálatkészség erősítése.

Kiemelt feladatunk a teremtésvédelmi szemlélet formálása, a fenntarthatóság értékeinek közvetítése és a környezettudatos magatartás kialakítása. Arra neveljük tanulóinkat, hogy felelősséggel viszonyuljanak a teremtett világ értékeihez, és aktívan vegyenek részt környezetük védelmében.

Támogatjuk a médiatudatosságot, a digitális kompetenciákat, a pénzügyi tudatosságot és az aktív állampolgári szerepvállalás fejlődését, valamint ösztönözzük a közösségi szolgálatban és önkéntes tevékenységekben való részvételét.

Feladatunk továbbá a kollégiumi közösség hagyományainak ápolása és az alumni kapcsolatok erősítése, hogy a korábbi és jelenlegi kollégisták közössége egymást támogatva járuljon hozzá intézményünk értékeinek továbbadásához.

Az otthonjelleg erősítése

A Szent Margit Ciszterci Kollégium a tanulók számára második otthonként szolgál, ezért kiemelt feladatunk olyan biztonságos, szeretetteljes és elfogadó légkör kialakítása, amely elősegíti a fiatalok harmonikus fejlődését, közösségi beilleszkedését és lelki egyensúlyának megőrzését. Az otthonosság megteremtése nem csupán a tárgyi környezet minőségében, hanem a személyes kapcsolatokban, a figyelemben és a közösségi élményekben is megnyilvánul. Mindezt a kollégium **Hit – Közösség – Minőség** értékrendje hatja át.

A kollégiumi élet során különös figyelmet fordítunk az újonnan érkező tanulók beilleszkedésének támogatására. Fontosnak tartjuk, hogy minden kollégista megtapasztalja az elfogadás, a bizalom és a közösséghez tartozás élményét. Törekszünk arra, hogy a tanulók és a nevelők között kölcsönös tiszteleten, őszinteségen és együttműködésen alapuló kapcsolat alakuljon ki.

Az otthonos környezet kialakításának része a rendezett, esztétikus és kulturált élettér biztosítása, valamint annak közös megóvása és fejlesztése. A tanulókat felelősségvállalásra neveljük saját környezetük, közösségük és társaik iránt. A teremtésvédelmi szemléletnek megfelelően ösztönözzük a környezet iránti felelős magatartást és a közös terek gondos használatát.

Nevelőmunkánk alapja a személyes odafigyelés, az egyéni szükségletek figyelembevétele és a pedagógiai tapintat. A Magistra Cordis mentorprogram keretében kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a tanulók meghallgatásra találjanak, segítséget kapjanak céljaik megfogalmazásában, nehézségeik feldolgozásában és közösségi kapcsolataik erősítésében.

Fontosnak tartjuk a tanulók gondolatainak, érzéseinek, céljainak és nehézségeinek megismerését, valamint azt, hogy szükség esetén támogató segítséget kapjanak problémáik megoldásához. Az Intézményi Védőháló működésén keresztül biztosítjuk a gyermekvédelmi, mentálhigiénés és egészségügyi támogatás összehangolt rendszerét. A bizalmas információk kezelése során a diszkréció, az emberi méltóság tisztelete és a szakmai felelősség elvei vezetik munkánkat.

A kollégiumi közösség működését a szeretetteljes következetesség, az igazságosság, a felelősségvállalás és a kölcsönös bizalom jellemzi. Különös figyelmet fordítunk a bántalmazás megelőzésére, a befogadó közösségi kultúra erősítésére és az egymás iránti tisztelet fejlesztésére.

Célunk olyan légkör kialakítása, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, fejlődhetnek, és képessé válnak arra, hogy önmagukért és közösségükért felelősséget vállaló, kiegyensúlyozott felnőttekké váljanak. A ciszterci pedagógia családiasságra, közösségre és hitelességre épülő értékei ebben a folyamatban mindennapi irányítúként szolgálnak.

A személyes kísérés és egyéni fejlesztés rendszere

A Szent Margit Ciszterci Kollégium nevelőmunkájának kiemelt eleme a tanulók személyes kísérése és egyéni fejlődésének támogatása. A kollégiumi közösségben fontosnak tartjuk, hogy minden tanuló megtapasztalja az elfogadást, a figyelmet és a személyes törődést, valamint lehetőséget kapjon képességei kibontakoztatására és nehézségei feldolgozására.

A személyes kísérés rendszere a keresztény emberképre, a ciszterci pedagógia értékeire, valamint a mentálhigiénés és gyermekvédelmi szemléletre épül. Célja a tanulók testi, lelki, szociális és tanulmányi fejlődésének támogatása, a közösségbe való sikeres beilleszkedés elősegítése, a veszélyeztető tényezők korai felismerése és a biztonságos, támogató kollégiumi környezet megteremtése.

A személyes kísérés és egyéni fejlesztés rendszerének fő elemei:

- Magistra Cordis mentorprogram,
- Intézményi Védőháló,
- Bullying-prevenció és biztonságos közösségi környezet.

Magistra Cordis mentorprogram

A Szent Margit Ciszterci Leánykollégium személyes kíséresi rendszerének meghatározó eleme a **Magistra Cordis** („A szív tanítója”) mentorprogram, amely a keresztény emberképre, a ciszterci nevelési hagyományokra és a mentálhigiénés szemléletre épül. A program alap gondolata, hogy a fiatalok fejlődésének egyik legfontosabb eszköze a hiteles, bizalmon alapuló emberi kapcsolat és a személyes odafigyelés.

A mentorprogram a ciszterci lelkiiség alapértékeire – a **stabilitas** (hűség és kitartás), a **conversatio** (folyamatos fejlődés és megújulás) és az **obedientia** (felelős együttműködés) – épül. A mentorálás nem elsősorban tanácsadás, hanem személyes életkísérés, amely segíti a tanulókat önmaguk megismerésében, képességeik kibontakoztatásában és életcéljaik tudatos alakításában.

A program célja a tanulók önismeretének, érzelmi intelligenciájának, lelki egészségének, belső motivációjának és tanulmányi eredményességének fejlesztése, valamint a közösséghez tartozás élményének erősítése. Kiemelt figyelmet fordít az új kollégisták beilleszkedésének támogatására, a konfliktuskezelési és együttműködési készségek fejlesztésére, a keresztény értékrend szerinti életvezetés megerősítésére, valamint a tudatos pályaválasztás segítésére.

A program támogatja a tanulók pályaaorientációját, különös figyelemmel a természettudományos, technológiai, mérnöki és matematikai (STEM) területek iránt érdeklődő lányok lehetőségeinek megismerésére és kibontakozására.

A mentorprogram rendszeres egyéni mentorbeszélgetésekre, közösségi és fejlesztő foglalkozásokra, valamint szükség esetén a szülőkkel és segítő szakemberekkel való együttműködésre épül. A tanulók fejlődésének nyomon követését mentorlapok, önreflexiós eszközök, egyéni fejlesztési célok és rendszeres értékelések támogatják.

A program szemléletét jól kifejezi Szent John Henry Newman jelmondata: **„Cor ad cor loquitur”** – **„A szív a szívhez szól.”** A Magistra Cordis mentorprogram hozzájárul ahhoz, hogy a kollégium tanulói személyiségükben megerősödve, felelősségteljesen, önmagukat és képességeiket tudatosan ismerve, a keresztény értékeket képviselve készüljenek fel felnőtt életükre.

29. Intézményi Védőháló kollégiumi modulja

Intézményi Védőháló

A Szent Margit Ciszterci Kollégium nevelőmunkájának meghatározó eleme a tanulók testi, lelki és érzelmi biztonságának védelme, valamint a veszélyeztető tényezők korai felismerése és kezelése. Ennek érdekében működteti az **Intézményi Védőháló** rendszerét, amely összehangolja a pedagógiai, gyermekvédelmi, mentálhigiénés, egészségügyi és szociális támogató folyamatokat.

Az Intézményi Védőháló olyan biztonságos és támogató környezet kialakítását szolgálja, amely elősegíti a tanulók személyes fejlődését, lelki jóllétét és a problémák időben történő felismerését. A rendszer különös figyelmet szentel a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, valamint a fokozott támogatást igénylő tanulók segítésének.

A védőháló működésében együttműködnek a kollégium pedagógusai, a gyermekvédelmi feladatokat ellátó szakemberek, a pszichológus, az iskolaorvos, a védőnő, a szociális segítő, valamint szükség esetén a külső szakmai és hatósági partnerek.

Az Intézményi Védőháló működése kiterjed:

- a veszélyeztető tényezők korai felismerésére;
- a gyermekvédelmi jelzőrendszeri feladatok ellátására;
- a tanulók mentális egészségének támogatására;
- a krízishelyzetek kezelésére;
- a szülőkkel és partnerintézményekkel való együttműködésre;
- prevenciós és egészségfejlesztő programok szervezésére;
- a tanulók biztonságos fejlődését szolgáló intézkedések összehangolására.

A rendszer működésének alapját a gyermek mindenképp felett álló érdekének érvényesítése, az emberi méltóság tisztelete, a bizalom, a szakmaiság, a diszkréció és az együttműködés jelenti.

A bántalmazás megelőzése és a biztonságos közösségi környezet támogatása

A Szent Margit Ciszterci Kollégium elkötelezett a biztonságos, elfogadó és támogató közösségi környezet megteremtése mellett. Nevelési szemléletünk része a bántalmazás, a zaklatás, a kiközösítés és az agresszió valamennyi formájának megelőzése, felismerése és megfelelő kezelése.

A közösségi együttélés alapját az emberi méltóság tisztelete, az egymás iránti felelősségvállalás, az empátia, az együttműködés és a keresztény szeretet értékei jelentik. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink felismerjék a bántalmazó magatartás különböző formáit, tudjanak segítséget kérni, valamint felelősséget vállaljanak saját és társaik jóllétéért.

A megelőzést szolgálják a közösségfejlesztő és önismereti foglalkozások, a személyes mentorálás, a kommunikációs és konfliktuskezelési készségek fejlesztése, a digitális biztonságot erősítő programok, valamint a szülőkkel és a segítő szakemberekkel való együttműködés. A folyamatokat az Intézményi Védőháló támogató és jelzőrendszere is segíti.

A kollégium valamennyi munkatársa felelősséget vállal azért, hogy a közösség tagjai biztonságban érezzék magukat, problémáikkal bizalommal fordulhassanak a felnőttekhez, és szükség esetén megfelelő segítséget kapjanak. A bántalmazás minden formáját komolyan vesszük, és az eset jellegének megfelelő pedagógiai, gyermekvédelmi vagy szakmai intézkedéseket alkalmazunk.

Kollégiumunk olyan közösségi légkör kialakítására törekszik, amelyben a tanulók megtapasztalják az elfogadást, a tiszteletet, a felelősségvállalást és az egymás iránti odafigyelést, ezáltal képessé válnak egészséges és értékalapú emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására.

30. Kollégiumi felvétel és átvétel helyi szabályai

A kollégiumi tagsági jogviszony felvétel vagy átvétel útján jön létre. A kollégiumi felvétel feltétele a tanulói jogviszony fennállása, valamint a kollégium keresztény értékrendjének és házirendjének elfogadása.

A Szent Margit Ciszterci Kollégium elsősorban a középfokú tanulmányokat folytató leánytanulók elhelyezését biztosítja.

A kollégiumi felvétel iránti kérelmet a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülő vagy törvényes képviselő – írásban nyújthatja be a kollégium által meghatározott módon és határidőben. Nagykorú tanuló saját írásbeli kérelme alapján jelentkezhet.

A kollégiumi felvételtől és átvételtől a főigazgató dönt a kollégiumi igazgató véleményének kikérésével. A kollégiumi felvétel egy tanévre szól, amelynek meghosszabbítását a következő tanévre ismételtén kérni kell.

A kollégium tanulói minden év május 15-ig kérhetik kollégiumi jogviszonyuk meghosszabbítását. A kérelem elbírálása során figyelembe vehető a nevelőtanár véleménye, a tanuló kollégiumi közösségben tanúsított magatartása, együttműködése és a házirendben foglaltak betartása.

A kollégiumi felvétel elbírálása során különösen az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- a tanuló tanulmányi munkáját és képességeinek megfelelő teljesítményét;
- magatartását és közösségi tevékenységét;
- szociális helyzetét és családi körülményeit;
- lakóhelyének távolságát és a bejárás nehézségeit;
- a kollégium keresztény értékrendjének elfogadását.

A felvételi eljárás során figyelembe vehető, hogy a jelentkező a fenntartó által működtetett köznevelési intézmény tanulója-e, továbbá a tanuló szociális helyzete, családi körülményei, lakóhelyének távolsága, valamint gyermekvédelmi vagy egyéb támogatási szükséglete.

A kollégiumba felvett tanulók csoportba sorolásáról a kollégiumi igazgató dönt a kollégiumi nevelőtestület véleményének figyelembevételével.

A kollégiumi felvétel iránti kérelem elutasítása nem alkalmazható fegyelmezési eszközként.

A felvételtől vagy az elutasításról a szülőt, illetve a nagykorú tanulót írásban értesíteni kell. Az elutasító döntést indokolással ellátott határozatba kell foglalni, amely tartalmazza a jogorvoslati lehetőségekről szóló tájékoztatást is.

31. A kollégiumi élet tevékenységeinek szerkezete, napirendje

A kollégiumi élet szervezésének alapja a tanulók életkori sajátosságaihoz, tanulmányi kötelezettségeihez és személyes szükségleteihez igazodó napirend. A napirend biztosítja a tanulás, a közösségi élet, a szabadidő, a lelki élet és a pihenés harmonikus egyensúlyát, valamint hozzájárul az önállóság, a felelősségvállalás és a rendszeres életvitel kialakításához.

A kollégiumi napirend keretet ad a mindennapi élet szervezésének. Biztosítja a rendszeres étkezés, a tanulmányi felkészülés, a közösségi foglalkozások, a kulturális és szabadidős programok, valamint a testi-lelki regenerálódás lehetőségét. A tanulók számára olyan kiszámítható életrendet teremt, amely támogatja eredményes tanulmányi munkájukat és személyiségük fejlődését.

A délutáni tanulási időszakok célja az iskolai felkészülés támogatása, az önálló tanulási szokások kialakítása és a tanulási eredményesség növelése. A tanulószobai foglalkozások során a nevelőtanárok segítséget nyújtanak a tanulás megszervezésében, a tanulmányi nehézségek leküzdésében, valamint a tehetséggondozás és felzárkóztatás megvalósításában.

A kollégiumi élet fontos részét képezik a közösségi foglalkozások, a hitéleti alkalmak, a kulturális, sport- és szabadidős programok, amelyek elősegítik a közösséghez tartozás élményének erősödését, az önismeret fejlődését és a szabadidő értékes eltöltését.

A kollégium különös figyelmet fordít a megfelelő pihenési idő biztosítására. Az esti programokat követően a tanulók számára nyugodt környezetet teremtünk a regenerálódáshoz, figyelembe véve az életkori sajátosságokat és a következő napi feladatokra való felkészülés szükségességét.

Az érettségi utáni szakképzésben részt vevő, illetve sajátos tanulmányi rend szerint tanuló kollégisták esetében a kollégium egyéni tanulási rendet és rugalmasabb szervezési lehetőségeket biztosíthat. Az eltérő tanulmányi és szakmai elfoglaltságokat a kollégium a nevelési célok figyelembevételével kezeli.

A részletes napi rendet a kollégium házirendje tartalmazza, amelyet a tanulók, a szülők és a nevelőtestület számára hozzáférhetővé teszünk.

31.1. A kollégiumi foglalkozások rendszere

A Szent Margit Ciszterci Kollégium a tanulók életkorához, egyéni szükségleteihez, tanulmányi feladataihoz és személyes fejlődéséhez igazodó egyéni és csoportos foglalkozásokat szervez. A foglalkozások a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását szolgálják, támogatva a tanulók tanulmányi előmenetelét, személyiségfejlődését, közösségi beilleszkedését és keresztény értékrendjének formálódását.

A kollégiumi foglalkozások keretében valósul meg a tanulás támogatása, a tehetséggondozás, a felzárkóztatás, a pályaorientáció, a közösségi és hitéleti nevelés, valamint az önismeret, az egészséges életmód, a felelős életvezetés és a társas kompetenciák fejlesztése.

A foglalkozások rendszerében helyet kapnak a csoportfoglalkozások, a tanulást segítő foglalkozások, a szakkörök, a kulturális, művészeti, sport- és szabadidős programok, valamint a személyes kísérést támogató mentorálási formák. A kollégium támogatja a tanulói kezdeményezéseket, az öntevékeny közösségek működését és az aktív közösségi részvételt.

A foglalkozások tartalma illeszkedik a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjában meghatározott célokhoz és fejlesztési területekhez, valamint a kollégium keresztény értékrendjéhez, ciszterci hagyományaihoz és a „Hit – Közösség – Minőség” mottóban megfogalmazott nevelési szemléletéhez.

A foglalkozások részletes rendjét, témaköreit és éves programját a kollégiumi munkaterv, valamint a foglalkozási tervek tartalmazzák.

A kollégium pedagógiai programja meghatározza a tanulók számára biztosított kötelező, kötelezően választható és szabadon választható foglalkozások rendszerét. A foglalkozások szervezése a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjával, az intézmény pedagógiai programjával, valamint a kollégium saját nevelési céljaival összhangban történik.

A kötelező csoportfoglalkozások célja a tanulók személyiségfejlődésének, közösségi kompetenciáinak, önismeretének, életvezetési készségeinek és keresztény értékrendjének fejlesztése. A foglalkozások heti egy órában valósulnak meg.

A kollégiumi csoportfoglalkozások részletes témaköreit a **Kollégiumi Csoportfoglalkozások Helyi Nevelési Programja** tartalmazza. A foglalkozások éves tervét a csoportvezető nevelőtanárok készítik el a kollégiumi nevelési program és az éves munkaterv alapján, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, a csoport összetételét és az aktuális nevelési feladatokat.

A kötelezően választható és szabadon választható foglalkozások lehetőséget biztosítanak a tanulók érdeklődésének megfelelő tevékenységekben való részvételre, a tehetséggondozásra, a közösségi kapcsolatok erősítésére, valamint a kulturális, sport-, hitéleti és szabadidős programokba történő bekapcsolódásra.

A foglalkozások tervezése és megvalósítása során kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók személyes fejlődésének támogatására, a közösségi élmények gazdagítására és a kollégium keresztény-ciszterci értékrendjének közvetítésére.

A kollégiumi foglalkozások heti rendszere

A kollégium a tanulók személyiségfejlődésének, tanulmányi előmenetelének és közösségi életének támogatása érdekében a hatályos jogszabályoknak és a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjának megfelelően szervezi meg foglalkozásait.

Foglalkozás típusa	Időkeret
Felkészítő foglalkozások (stúdium, tanulástámogatás)	heti 13 óra
Kötelező csoportfoglalkozás	heti 1 óra
Kötelezően választható foglalkozás	heti 1 óra
Egyéni törődést biztosító és szabadon választható foglalkozások	rendszeresen
A kollégiumi élet szervezésével összefüggő foglalkozások	rendszeresen

A felkészítő foglalkozások a tanulmányi munka támogatását, az önálló tanulás fejlesztését, a tehetséggondozást és a felzárkóztatást szolgálják.

A csoportfoglalkozások a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjában meghatározott fejlesztési területekhez kapcsolódnak, és támogatják az önismeret, a közösségi együttműködés, az egészséges életmód, a pályaorientáció, a keresztény értékrend és a felelős életvezetés fejlődését.

Az egyéni törődést biztosító foglalkozások keretében valósul meg a tanulók személyes támogatása, mentorálása, valamint szükség esetén a tanulmányi, pályaorientációs vagy életvezetési segítségnyújtás. E tevékenység fontos eleme a kollégium Magistra Cordis mentorprogramja.

A kötelezően választható és szabadon választható foglalkozások a tanulók érdeklődéséhez, képességeihez és szabadidős igényeihez igazodnak, elősegítve a tehetség kibontakozását, a közösségi aktivitást és az egészséges életmód kialakulását.

A kollégiumi élet szervezésével összefüggő foglalkozások a közösség működését, a diákönkormányzati tevékenységet, a hagyományok ápolását, valamint a kollégiumi programok előkészítését és megvalósítását támogatják.

31.2. A kollégium által kötelezően biztosított foglalkozások

Tanulást segítő foglalkozások

A kollégium fontos feladatának tekinti a tanulók eredményes tanulmányi munkájának támogatását. Ennek érdekében biztosítja a rendszeres felkészüléshez szükséges nyugodt, rendezett és motiváló tanulási környezetet, valamint a tanulási folyamatot támogató pedagógiai segítséget.

A tanulást segítő foglalkozások célja az önálló tanulás képességének fejlesztése, a tanulási szokások kialakítása, a tanulmányi eredményesség növelése, valamint a továbbtanulásra és a sikeres életpályára való felkészítés támogatása. A felkészülés egyéni és csoportos formában, a tanulók szükségleteihez igazodva valósul meg.

A kollégium támogatja a hatékony tanulási módszerek elsajátítását, az időgazdálkodás fejlesztését, a digitális tanulási eszközök tudatos használatát, valamint a vizsgákra és továbbtanulásra való felkészülést.

Tanulás támogatása és hátránycsökkentés

Kollégiumunk a tanulmányi eredményesség elősegítése mellett nagy hangsúlyt helyez az esélyteremtésre és a hátrányok csökkentésére. Különös figyelmet szentelünk a tanulási

nehézségekkel küzdő, a hátrányos helyzetű, valamint a sajátos támogatást igénylő tanulók segítésének.

A nevelőtanárok figyelemmel kísérik a tanulók fejlődését, szükség esetén egyéni segítséget, korrepetálást vagy mentorálást biztosítanak, valamint együttműködnek a szülőkkel, a partneriskolákkal és a segítő szakemberekkel.

Célunk, hogy minden kollégista képességeinek megfelelő támogatást kapjon, sikerélményhez jusson, és kibontakoztathassa személyes értékeit. A tanulás támogatása szorosan összekapcsolódik a személyes kíséréssel, a pályaaorientációval és a személyiségfejlesztéssel, elősegítve a felelős, önálló és kiegyensúlyozott fiatal felnőtté válást.

A tanulók egyéni fejlődését és tanulmányi előmenetelét a kollégium személyes kíséresi rendszere, különösen a Magistra Cordis mentorprogram is támogatja.

Tehetséggondozás és tehetségfejlesztés

A kollégium fontos feladatának tekinti a tanulók tehetségének felismerését, kibontakoztatását és fejlesztését. A tehetséggondozás alapja a tanulók képességeinek, érdeklődésének, motivációjának és eredményeinek folyamatos megismerése és nyomon követése.

A tehetséges tanulók támogatása személyre szabott fejlesztési lehetőségek biztosításával történik. A kollégiumi nevelők együttműködnek a szülőkkel, az iskolai pedagógusokkal és szükség esetén más szakemberekkel annak érdekében, hogy a tanulók adottságaiknak megfelelő fejlődési lehetőségekhez jussanak.

A kollégium változatos programokkal segíti a tehetségek kibontakozását. Lehetőséget biztosít kulturális, művészeti, tudományos, sport- és közösségi tevékenységekben való részvételre, valamint támogatja a versenyeken, pályázatokon, bemutatókon és egyéb szakmai programokon való szereplést.

A tehetséggondozás során hangsúlyt helyezünk a személyiség harmonikus fejlődésére, az önismeret erősítésére, a felelősségvállalás kialakítására, valamint arra, hogy a tanulók képességeiket közösségük javára is képesek legyenek kamatoztatni.

A tanulókkal való törődést biztosító foglalkozások

A kollégiumi nevelőmunka fontos eleme a tanulók személyes támogatása, egyéni fejlődésük segítése, valamint testi, lelki és mentális jóllétük előmozdítása. A személyes törődést biztosító foglalkozások célja, hogy a tanulók biztonságos, elfogadó légkörben kapjanak segítséget életkori sajátosságaikból, tanulmányaikból, kapcsolataikból vagy egyéni élethelyzetükből fakadó kérdéseik és nehézségeik kezeléséhez.

A kollégium személyes kíséresi rendszerének meghatározó eleme a mentálhigiénés szemléletű Magistra Cordis mentorprogram. A mentorálás az önismeret fejlődését, a közösségi

beilleszkedést, a tanulási és életvezetési készségek erősítését, valamint a lelki egészség megőrzését támogatja. Különös figyelem irányul az új kollégisták beilleszkedésére, valamint a támogatást igénylő tanulók segítésére.

A csoportfoglalkozások keretében a tanulók életkoruknak megfelelő formában dolgozzák fel a mindennapi élethez kapcsolódó kérdéseket. A foglalkozások elősegítik az önismeret fejlődését, a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, a kommunikációs és konfliktuskezelési készségek fejlesztését, valamint a felelős életvezetés kialakulását.

A kollégium hangsúlyt helyez az egészségfejlesztésre és a prevencióra. Ennek keretében rendszeresen szervez olyan programokat és foglalkozásokat, amelyek támogatják az egészséges életmód kialakítását, a mentális egészség megőrzését, a digitális tudatosság fejlődését, valamint a káros szenvedélyek és veszélyeztető magatartásformák megelőzését.

A vallásos nevelést szolgáló foglalkozások, közös imák, szentmisék, lelki programok, beszélgetések és közösségi alkalmak lehetőséget teremtenek a hit elmélyítésére, a keresztény értékrend megismerésére és személyes megélésére. A kollégium mindennapi életét áthatja a keresztény szemlélet, amely a nevelői magatartásban, a közösségi kapcsolatokban és a pedagógiai tevékenységek egészében egyaránt megjelenik.

A személyes törődést biztosító foglalkozások megvalósítása során a kollégium együttműködik a szülőkkel, a partneriskolákkal, az intézmény pszichológusával, gyermekvédelmi szakembereivel, valamint az Intézményi Védőháló tagjaival annak érdekében, hogy a tanulók szükségleteiknek megfelelő támogatást kapjanak.

Szabadidős foglalkozások

A kollégium a tanulók harmonikus személyiségfejlődésének támogatása érdekében változatos szabadidős programokat szervez. A foglalkozások célja a közösségi kapcsolatok erősítése, az egészséges életmód kialakításának támogatása, a kulturális értékek iránti nyitottság fejlesztése, valamint a testi, lelki és szellemi feltöltődés lehetőségének biztosítása.

A szabadidős tevékenységek során hangsúlyt helyezünk az egészségfejlesztésre, a rendszeres mozgásra, a kulturált szabadidő-eltöltésre és a teremtett világ iránti felelősség erősítésére. A kollégium rendszeresen szervez kulturális, művészeti, sport-, közösségi és teremtésvédelmi programokat, amelyek hozzájárulnak a tanulók érdeklődésének bővítéséhez, képességeik fejlesztéséhez és közösségi élményeik gazdagításához.

A keresztény értékrendhez kapcsolódó szabadidős programok keretében lehetőséget biztosítunk közös imákra, szentmiséken, lelki napokon és zarándoklatokon való részvételre, valamint az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó közösségi és kreatív tevékenységekre. Hagyományaink közé tartoznak az Istenes versekhez kapcsolódó programok, a Bibliaismereti vetélkedők, valamint az egyházi ünnepkörökhöz kapcsolódó alkotó és közösségi alkalmak.

A tanulók számára rendszeresen szervezünk színházlátogatásokat, kulturális rendezvényeket, kirándulásokat, zárándoklatokat, kézműves foglalkozásokat, sportprogramokat és közösségépítő alkalmakat. Ezek a programok elősegítik az értékközvetítést, az együttműködés fejlődését és a közösségi élmények gazdagítását.

A kollégium pedagógiai programjának részeként működik a **Ciszterci Kapcsolódás Pont – Ifjúsági Közösségi Tér**, amely strukturált, értékalapú és diákközpontú közösségi alkalmakon keresztül támogatja a tanulók kapcsolódását, önismeretét, mentális jóllétét és aktív közösségi részvételét. A program lehetőséget teremt a kötetlen beszélgetésekre, a közösségi élményszerzésre, valamint a fiatalok kezdeményezéseinek és ötleteinek megvalósítására.

A kollégium támogatja a tanulók öntevékeny közösségeinek, diákköreinek és szakköreinek működését, ösztönzi az aktív részvételt, a felelősségvállalást és a közösségért végzett szolgálatot.

32. Egészségfejlesztés, mentálhigiéné és prevenció

A kollégiumi nevelőmunka szerves része a tanulók testi, lelki, mentális és szociális jóllétének támogatása. Arra törekszünk, hogy tanulóink olyan önismerettel, egészségtudatos szemlélettel és felelős életvezetési készségekkel rendelkezzenek, amelyek segítik őket a mindennapi kihívások kezelésében és a kiegyensúlyozott életvitel kialakításában.

A kollégium nevelési tevékenysége hozzájárul az önismeret fejlesztéséhez, az önértékelés erősítéséhez, az érzelmi intelligencia, az együttműködési készség és a konfliktuskezelési képesség fejlődéséhez. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók felismerjék saját erősségeiket és fejlesztendő területeiket, valamint felelősséget vállaljanak döntéseikért és közösségi kapcsolataikért.

A személyes támogatás egyik meghatározó formája a kollégiumban működő Magistra Cordis mentorprogram, amely mentálhigiénés szemléletre épülő személyes kísérést biztosít. A program támogatja a tanulók beilleszkedését, önismeretének fejlődését, lelki egészségének megőrzését és közösségi kapcsolatainak erősödését.

A prevenció a kollégiumi nevelés valamennyi területét áthatja. Ennek keretében hangsúlyt helyezünk az egészséges életmód kialakítására, a mentális egészség megőrzésére, a digitális biztonság fejlesztésére, valamint a káros szenvedélyek, függőségek és veszélyeztető magatartásformák megelőzésére. A tanulók életkorához igazodó programok, előadások, foglalkozások és közösségi alkalmak támogatják az egészségtudatos életvezetés kialakulását.

A kollégium ösztönzi a kulturált étkezési szokások, a személyi higiéné, a rendezett környezet és a kiegyensúlyozott napirend kialakítását. A tanulókat felelősségvállalásra neveljük saját egészségük, környezetük és közösségük iránt.

Az egészségmegőrzés fontos eleme a rendszeres testmozgás és az aktív életmód. A kollégium biztosítja a sportolás feltételeit, valamint támogatja a tanulók részvételét a szabadidős és közösségi sporttevékenységekben. A mozgás hozzájárul a stressz csökkentéséhez, az önfegyelem fejlődéséhez és a közösségi kapcsolatok erősítéséhez.

A tanulók fejlődésének nyomon követése érdekében a kollégium pedagógusai folyamatosan figyelemmel kísérik a tanulmányi előmenetelt, a közösségi beilleszkedést és az egyéni élethelyzeteket. Szükség esetén együttműködnek a szülőkkel, a partneriskolákkal, az intézmény pszichológusával, gyermekvédelmi szakembereivel, az Intézményi Védőháló tagjaival, valamint a gyermekjóléti és szociális ellátórendszer szakembereivel.

A kollégium olyan támogató közösségi környezet kialakítására törekszik, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, segítséget kapnak problémáik kezeléséhez, és képessé válnak egészséges, felelős és értékorientált életvezetés kialakítására.

33. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenység elvei

A kollégium nevelőmunkájának fontos része a tanulók egyéni képességeinek felismerése, fejlesztése és kibontakoztatása. Olyan támogató környezetet biztosítunk, amely figyelembe veszi a tanulók eltérő képességeit, érdeklődését, előzetes tudását és személyes élethelyzetét.

Nagy hangsúlyt helyezünk a tanulók tanulmányi előmenetelének támogatására. A tanulást segítő foglalkozások, az egyéni mentorálás és a pedagógusok személyes segítségnyújtása hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulók eredményesen teljesítsék iskolai feladataikat, valamint kialakuljanak az önálló tanuláshoz szükséges készségeik.

A felzárkóztatás során segítséget nyújtunk azoknak a tanulóknak, akik valamely tantárgyból vagy készségterületen támogatásra szorulnak. A kollégium együttműködik a partneriskolákkal, a szülőkkel és szükség esetén a segítő szakemberekkel annak érdekében, hogy a tanulók időben megkapják a fejlődésükhöz szükséges támogatást.

A tehetséggondozás alapja a tanulók képességeinek, érdeklődési területeinek és erősségeinek megismerése. Lehetőséget biztosítunk kulturális, művészeti, sport-, közösségi, természettudományos és teremtésvédelmi programokban való részvételre, valamint támogatjuk a versenyeken, pályázatokon, bemutatókon és egyéb szakmai megmérettetéseken való szereplést. Külön figyelmet szentelünk a kreativitás, az együttműködési készség, a vezetői kompetenciák és a társadalmi felelősségvállalás fejlesztésének.

A tanulók személyes fejlődését és tehetségének kibontakozását támogatja a Magistra Cordis mentorprogram, amely mentálhigiénés alapokon nyugvó, személyre szabott kísérést biztosít.

A mentorálás elősegíti az önismeret fejlődését, az életvezetési kompetenciák erősödését, a közösségi beilleszkedést és a tudatos jövőkép kialakítását.

A pályaaorientáció során arra törekszünk, hogy a tanulók képességeiknek, érdeklődésüknek és értékrendjüknek megfelelő továbbtanulási és életpálya-lehetőségeket ismerjenek meg. Ennek érdekében tájékoztató programokat, személyes beszélgetéseket, intézményi kapcsolatokat, alumni találkozókat és mentorálási lehetőségeket biztosítunk. Külön figyelmet fordítunk a természettudományos, technológiai, mérnöki és matematikai (STEM) területek iránt érdeklődő tanulók támogatására.

Az önálló életkezdésre való felkészítés részeként támogatjuk az önismeret, a felelős döntéshozatal, a pénzügyi tudatosság, az időgazdálkodás, a kommunikációs készségek, valamint a közösségi és társadalmi felelősségvállalás fejlődését. Célunk, hogy kollégistáink tanulmányaik befejezése után stabil értékrenddel, megfelelő önállósággal és felelős életvezetési készségekkel rendelkezzenek.

33.1. Pályaaorientáció és az önálló életkezdés támogatása

A kollégium – a partneriskolákkal, a családokkal, az alumni közösséggel és külső szakmai partnerekkel együttműködve – támogatja a tanulókat továbbtanulási döntéseik meghozatalában, pályaválasztásukban és az önálló életre való felkészülésben.

A pályaaorientáció során lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanulók megismerjék saját képességeiket, érdeklődési területeiket, értékeiket és személyes adottságaikat, valamint tájékozódjanak a különböző továbbtanulási és életpálya-lehetőségekről. Ennek érdekében tájékoztató programokat, szakmai beszélgetéseket, intézménybemutatókat, pályaismereti alkalmakat és személyes konzultációkat szervezünk.

A Magistra Cordis mentorprogram keretében a tanulók egyéni támogatást kapnak céljaik megfogalmazásához, döntéseik előkészítéséhez és jövőképük tudatos alakításához. A mentorálás hozzájárul az önismeret fejlődéséhez, az erősségek felismeréséhez és a felelős döntéshozatal képességének kialakulásához.

A pályaaorientációs tevékenység fontos erőforrását jelentik a kollégium egykori növendékei, akik személyes tapasztalataik, továbbtanulási és szakmai életútjuk bemutatásával segítik a jelenlegi kollégistákat.

Az önálló életkezdésre való felkészítés során hangsúlyt kapnak azok a kompetenciák és készségek, amelyek elősegítik a felelős felnőtt élet kialakítását, különösen:

- az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció;
- a digitális kompetencia;
- a hatékony és önálló tanulás;
- a szociális és állampolgári kompetenciák;

- a kezdeményezőkézség és vállalkozói szemlélet;
- az együttműködési és problémamegoldó készségek;
- a pénzügyi tudatosság és az időgazdálkodás;
- a felelős döntéshozatal és önálló életvezetés.

Külön figyelmet fordítunk arra, hogy a tanulók megismerjék a természettudományos, technológiai, mérnöki és matematikai (STEM) területekhez kapcsolódó továbbtanulási és karrierlehetőségeket, valamint a 21. század munkaerőpiacán szükséges kompetenciákat.

Célunk, hogy kollégistáink tanulmányaik befejezésekor stabil értékrenddel, megfelelő önismerettel, korszerű kompetenciákkal és felelős életvezetési készségekkel rendelkezzenek, így felkészülten kezdjék meg felsőfokú tanulmányaikat, szakmai életútjukat és önálló felnőtt életüket.

33.2. Énkép, önismeret és szociális kompetenciák fejlesztése

A kollégiumi nevelőmunka fontos célja a tanulók önismeretének, reális énképének és személyes kompetenciáinak fejlesztése. Arra törekszünk, hogy a fiatalok felismerjék értékeiket, képességeiket és fejlődési lehetőségeiket, valamint felelősséget vállaljanak döntéseikért és életük alakításáért.

A kollégium közösségi élettere lehetőséget teremt a társas kapcsolatok fejlesztésére, az együttműködés, az empátia, a tolerancia, a kommunikáció, a konfliktuskezelés és a felelősségvállalás gyakorlására. A közösségi élet során a tanulók megtapasztalják az egymás iránti tisztelet, az elfogadás, a szolidaritás és az együttműködés jelentőségét.

Az önismeret és a személyes fejlődés támogatásának meghatározó eszköze a kollégiumban működő Magistra Cordis mentorprogram. A rendszeres mentorbeszélgetések, az önreflexiót segítő elemek és a mentálhigiénés szemlélet hozzájárulnak az önértékelés fejlődéséhez, az érzelmi biztonság erősödéséhez és a közösségi beilleszkedés sikerességéhez. A program támogatja a tanulókat céljaik megfogalmazásában, kapcsolataik alakításában és életvezetési készségeik fejlesztésében.

A kollégium támogatja a családi életre való felkészülést, a felelős párkapcsolati kultúra kialakulását, az együttélés szabályainak elsajátítását, valamint a tudatos és felelős életvezetéshez szükséges készségek fejlődését. Nevelőmunkánk során hangsúlyt helyezünk a keresztény emberkép közvetítésére, az emberi méltóság tiszteletére és a közösségért vállalt felelősség erősítésére.

A diákönkormányzati tevékenységek, a közösségi programok és a kollégiumi hagyományok ápolása lehetőséget biztosít a tanulók önállóságának, kezdeményezőképességének, szervezőképességének és érdekképviselési kompetenciáinak fejlődésére.

A fejlesztési területhez kapcsolódóan különösen az alábbi kompetenciák erősítése valósul meg:

- szociális és állampolgári kompetenciák;
- kommunikációs kompetenciák;
- együttműködési és konfliktuskezelési készségek;
- önismeret és önreflexió;
- felelős döntéshozatal és életvezetési kompetenciák.

Célunk, hogy tanulóink olyan stabil önismerettel, reális énképpel és fejlett szociális kompetenciákkal rendelkezzenek, amelyek elősegítik személyes boldogulásukat, közösségi szerepvállalásukat és felelős felnőtté válásukat.

33.3. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

A kollégium támogatja a tanulók eredményes tanulását, az önálló ismeretszerzés képességének fejlődését, valamint a gondolkodási és problémamegoldó készségek erősödését. Arra törekszünk, hogy a tanulók megismerjék és alkalmazzák az életkoruknak, képességeiknek és egyéni adottságaiknak megfelelő tanulási módszereket, valamint képessé váljanak saját tanulási folyamatuk tudatos irányítására.

A kollégiumi tanulástámogatás hozzájárul a figyelem, az emlékezet, a szövegértés, a kritikai gondolkodás, a kreativitás és a digitális kompetenciák fejlődéséhez. Ennek során hangsúlyt helyezünk az önálló tanulás, az információk feldolgozása, a felelős információhasználat és a digitális tudatosság kialakítására.

Nevelőmunkánk fontos része a tanulási motiváció erősítése, a tudás iránti érdeklődés felkeltése és fenntartása. Célunk, hogy a tanulók számára a tanulás ne csupán kötelezettséget, hanem személyes fejlődési lehetőséget és belső igényt jelentsen. A kíváncsiság, a felfedezés öröme, az alkotó gondolkodás és az élethosszig tartó tanulás iránti nyitottság meghatározó értékei nevelőmunkánknak.

A kollégium támogatja a korszerű tanulási technikák elsajátítását, az időgazdálkodás fejlesztését, a digitális tanulási eszközök tudatos használatát, valamint a továbbtanulásra és vizsgákra való felkészülést.

Keresztény nevelési szemléletünk szerint a megszerzett tudás nem öncélú érték, hanem a személyes kibontakozás és a közösség szolgálatának eszköze. Arra neveljük tanulóinkat, hogy képességeiket és tudásukat felelősen használják, embertársaik javát szolgálva, a közjó érdekében.

A fejlesztési területhez kapcsolódóan különösen az alábbi kompetenciák erősítése valósul meg:

- a tanulás tanítása és az önálló tanulás képessége;
- matematikai és logikai gondolkodás;

- digitális kompetencia;
- kommunikációs készségek;
- kritikai és kreatív gondolkodás;
- problémamegoldó és döntéshozatali készségek.

A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztését a kollégiumi foglalkozások, a tanulást segítő programok, a személyes mentorálás, valamint a közösségi és projektalapú tanulási lehetőségek egyaránt támogatják.

33.4. Kulturált életmódra nevelés és a koherens világkép kialakulásának segítése

A kollégiumi nevelés célja, hogy segítse a tanulókat a világ, az emberi kapcsolatok és saját helyük értelmezésében, valamint hozzájáruljon egy értékalapú, koherens világkép kialakulásához. Arra törekszünk, hogy tanulóink nyitottak legyenek a kultúra, a tudomány, a művészetek és a társadalmi kérdések iránt, miközben biztos értékrenddel és felelős gondolkodással rendelkeznek.

A kollégium kulturális, művészeti, közösségi és hitéleti programjai lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók megismerjék az egyetemes és a magyar kultúra értékeit, történelmi hagyományainkat, valamint keresztény gyökereinket. Nevelőmunkánk fontos eleme a nemzeti identitás, a hazaszeretet, a közösség iránti felelősség és a keresztény értékrend erősítése.

Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók tisztelettel forduljanak más emberek, kultúrák és világnézetek felé, képesek legyenek eligazodni a modern társadalom kihívásai között, valamint felelősen és kritikusan használják a digitális világ nyújtotta lehetőségeket.

A kollégiumi programok – különösen a kulturális rendezvények, színházlátogatások, kiállítások, közösségi események, teremtésvédelmi programok, zárándoklatok és hitéleti alkalmak – hozzájárulnak a tanulók műveltségének bővítéséhez, esztétikai érzékük fejlődéséhez és személyes értékrendjük gazdagodásához.

A ciszterci nevelési hagyományokkal összhangban fontosnak tartjuk a teremtett világ értékeinek felismerését és védelmét. A teremtésvédelmi szemlélet a mindennapi életben a felelős környezethasználat, a fenntarthatóság, az egyszerű életvitel és a közösségért vállalt felelősség formájában jelenik meg.

Keresztény nevelési szemléletünk szerint a világ megismerése és a tudás gyarapítása elválaszthatatlan az emberi méltóság tiszteletétől, a teremtett világ iránti felelősségtől és a közjó szolgálatától.

A fejlesztési területhez kapcsolódóan különösen az alábbi kompetenciák erősítése valósul meg:

- kulturális tudatosság és kifejezőkészség;
- szociális és állampolgári kompetenciák;

- kommunikációs készségek;
- digitális kompetencia;
- kritikai gondolkodás és felelős véleményalkotás.

Célunk, hogy tanulóink művelt, nyitott, felelősen gondolkodó és értékorientált fiatalokká váljanak, akik képesek eligazodni a gyorsan változó világban, miközben megőrzik keresztény értékrendjüket, emberi tartásukat és közösségi elkötelezettségüket.

33.5. Társadalmi és gazdálkodási jártasságok fejlesztése

A kollégiumi nevelés támogatja a tanulókat az önálló életvitelhez szükséges ismeretek, készségek és attitűdök kialakításában. Célunk, hogy a fiatalok képessé váljanak felelős döntések meghozatalára, tudatos életvezetésre, valamint saját erőforrásaik és lehetőségeik reális mérlegelésére.

A kollégiumi élet mindennapi gyakorlata során fejlődik a tanulók önállósága, felelősségérzete, együttműködési készsége és közösségi szerepvállalása. A közös szabályok betartása, a közösségi feladatok vállalása és a mindennapi döntési helyzetek hozzájárulnak a felelős magatartás kialakulásához.

Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók megismerjék a tudatos pénzkezelés, a takarékoság, a felelős fogyasztói magatartás és a fenntartható életmód alapelveit. A pénzügyi tudatosság fejlesztése során hangsúlyt kap a tudatos tervezés, a felelős gazdálkodás, valamint a mindennapi élethez kapcsolódó gyakorlati ismeretek elsajátítása.

A diákönkormányzati tevékenységek, a közösségi programok szervezése és a közös döntési helyzetek lehetőséget biztosítanak az érdekképviselés, az együttműködés, a kezdeményezőkézség és a felelős döntéshozatal gyakorlására. A tanulók megtapasztalhatják a közösségi szerepvállalás, a szolgálat és az aktív állampolgári magatartás jelentőségét.

A kollégium arra törekszik, hogy a tanulók megismerjék a mindennapi életvezetéshez szükséges gyakorlati ismereteket, és felkészüljenek a továbbtanulás, a munkavállalás, valamint az önálló felnőtt élet kihívásaira. Ennek része az időgazdálkodás, a felelős döntéshozatal, a problémamegoldás, a kommunikáció és az együttműködés fejlesztése.

A ciszterci értékrenddel összhangban fontosnak tartjuk a közjó iránti felelősség, a szolgálatkészség, a teremtett világ iránti felelős magatartás és a társadalmi szolidaritás erősítését. Arra neveljük tanulóinkat, hogy képességeiket és tudásukat saját közösségük, valamint a tágabb társadalom javára is képesek legyenek felhasználni.

A fejlesztési területhez kapcsolódóan különösen az alábbi kompetenciák erősítése valósul meg:

- szociális és állampolgári kompetenciák;
- kezdeményezőkézség és felelősségvállalás;

- pénzügyi és gazdálkodási tudatosság;
- együttműködési és döntéshozatali készségek;
- környezettudatos és fenntartható szemlélet;
- önálló életvezetési kompetenciák.

Célunk, hogy kollégistáink felelős, önálló, együttműködő és társadalmilag érzékeny fiatal felnőttekké váljanak, akik képesek tudatos döntéseket hozni, értékeiket képviselni és aktív szerepet vállalni közösségeik életében.

34. A hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását, tehetséggondozását és társadalmi beilleszkedését segítő program

A kollégium különös figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, sajátos támogatást igénylő, valamint tanulási nehézségekkel küzdő tanulók segítésére. Célunk, hogy minden kollégista képességeinek, adottságainak és élethelyzetének megfelelő támogatást kapjon személyes fejlődéséhez, tanulmányi előmeneteléhez és közösségi beilleszkedéséhez.

A tanulók támogatása egyéni szükségleteik megismerésére, a szülővel, partneriskolákkal és szakemberekkel való együttműködésre épül. A felzárkóztatás egyéni segítségnyújtás, mentorálás, tanulásmódszertani támogatás és szükség esetén fejlesztő foglalkozások formájában valósul meg.

A tehetséggondozás során lehetőséget biztosítunk a tanulók képességeinek kibontakoztatására kulturális, művészeti, sport-, közösségi, teremtésvédelmi és tudományos programok keretében.

A társadalmi beilleszkedést az önismeretet, kommunikációt, együttműködést, konfliktuskezelést és pályaeorientációt fejlesztő foglalkozások, valamint a közösségi életben való aktív részvétel segíti.

Célunk, hogy minden kollégista megtapasztalja az elfogadó közösség erejét, kibontakoztathassa képességeit, és sikeresen felkészülhessen továbbtanulására, valamint önálló felnőtt életére.

35. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei és eszközei, valamint a művelődési és sporttevékenység szervezésének elvei

A kollégiumi nevelés fontos célja az összetartó, elfogadó és felelősségteljes közösség kialakítása. A közösségfejlesztés a csoportfoglalkozások, a kollégiumi hagyományok, a közösségi programok, a hitéleti alkalmak és a diákkezdemenyezések révén valósul meg.

A tanulók közösségi szerepvállalását és érdekképviselését a kollégiumi diákönkormányzat támogatja, amely lehetőséget biztosít a véleménynyilvánításra, a javaslattételre és a közösségi élet alakításában való részvételre.

A művelődési tevékenységek célja a kulturális értékek közvetítése, a műveltség bővítése és a kulturális nyitottság erősítése. Ennek érdekében a kollégium kulturális rendezvényeket, színházlátogatásokat, előadásokat, kiállításokat és hagyományőrző programokat szervez.

A sporttevékenységek az egészséges életmód, a rendszeres testmozgás és a közösségi élmények erősítését szolgálják. A kollégium biztosítja a sportolás lehetőségeit és támogatja a különböző sportprogramokon való részvételt.

A közösségi, kulturális és sportprogramok szervezését a keresztény emberkép, a ciszterci értékrend, a közösség iránti felelősség és a szolgálat szemlélete hatja át.

A művelődési és sporttevékenységek szervezésének elvei

A kollégium kulturális, közösségi és sportprogramjai hozzájárulnak a tanulók harmonikus személyiségfejlődéséhez, közösségi kapcsolatainak erősítéséhez és az egészséges életmód kialakításához.

A programok szervezése során biztosítjuk a tanulók aktív részvételének lehetőségét, támogatjuk egyéni és közösségi kezdeményezéseiket, valamint figyelembe vesszük életkori sajátosságaikat, érdeklődésüket és igényeiket.

A művelődési és sporttevékenységek elősegítik a kulturális értékek megismerését, a rendszeres testmozgás iránti igény kialakulását, a közösségi élmények gazdagodását és a szabadidő tartalmas eltöltését. Ennek érdekében a kollégium saját programjai mellett a város kulturális, sport- és közösségi lehetőségeit is felhasználja.

A programok megvalósítását a keresztény emberkép, a ciszterci értékrend, a közösség iránti felelősség és az emberi méltóság tisztelete hatja át.

36. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

A Szent Margit Ciszterci Kollégium elkötelezett a gyermekek és fiatalok testi, lelki, érzelmi, erkölcsi és szociális jóllétének támogatása mellett. Nevelőmunkánk során a gyermek mindennek felett álló érdekének érvényesítésére, a biztonságos és támogató környezet megteremtésére, valamint a veszélyeztetettség megelőzésére és korai felismerésére törekszünk.

A gyermekvédelmi tevékenység a kollégiumi nevelőmunka szerves része, amely valamennyi pedagógus és a gyermekekkel foglalkozó munkatárs közös felelőssége. A kollégium működteti az **Intézményi Védőháló** rendszerét, amely összehangolja a pedagógiai, gyermekvédelmi, mentálhigiénés, egészségügyi és szociális támogató folyamatokat.

A tanulók személyes kísérésében meghatározó szerepet töltenek be a csoportvezető nevelők és a Magistra Cordis mentorprogram mentorai, akik figyelemmel kísérik a tanulók fejlődését,

közösségi beilleszkedését és jóllétét, valamint szükség esetén kezdeményezik a megfelelő segítségnyújtást.

A kollégium különös figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, sajátos támogatást igénylő, valamint krízishelyzetben lévő tanulók segítésére. A támogatás formái közé tartozhat az egyéni beszélgetés, a mentálhigiénés támogatás, a tanulmányi segítségnyújtás, a szociális támogatásokhoz való hozzáférés segítése, valamint szükség esetén a megfelelő szakellátásba történő irányítás.

A gyermekvédelmi munka fontos területe a prevenció. Ennek keretében a kollégium rendszeresen szervez programokat az egészséges életmód, a mentális egészség, az internet- és digitális biztonság, a konfliktuskezelés, a bullying és online zaklatás megelőzése, a felelős kapcsolatok, valamint a szenvedélybetegségek megelőzésének témakörében.

A gyermekvédelmi feladatok ellátása során a kollégium együttműködik a szülőkkel, a partneriskolákkal, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgálatokkal, a pedagógiai szakszolgálatokkal, az egészségügyi szakemberekkel, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer és más szakmai szervezetek tagjaival.

A kollégium munkatársai a hatályos jogszabályoknak megfelelően eleget tesznek jelzési kötelezettségüknek, és szükség esetén kezdeményezik a tanuló érdekében szükséges gyermekvédelmi, pedagógiai vagy hatósági intézkedéseket.

Nevelőmunkánk célja olyan biztonságos, elfogadó és támogató közösség működtetése, amelyben minden tanuló megismerkedhet az emberi méltóság tiszteletével, a személyes odafigyeléssel, a segítségnyújtás lehetőségével és a közösség megtartó erejével.

37. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

A Szent Margit Ciszterci Kollégium közösségi életének meghatározó értékei a keresztény hitből fakadó emberi kapcsolatok, a ciszterci hagyományok, a közösséghez tartozás élménye, valamint intézményünk történelmi és lelki örökségének tisztelete. A hagyományápolás célja a közösségi identitás erősítése, az összetartozás élményének megélésére és a kollégium szellemiségének továbbadása a következő nemzedékek számára.

A kollégium hagyományrendszerének részét képezik a tanév rendjéhez, az egyházi év ünnepeihez, Szent Margit személyéhez, a ciszterci lelkiséghez, valamint a kollégiumi közösség életéhez kapcsolódó programok és rendezvények. Ezek az alkalmak lehetőséget teremtenek a közösségi élmények megélésére, a keresztény értékek elmélyítésére és a kollégiumi összetartozás erősítésére.

A hagyományok megőrzése mellett fontosnak tartjuk azok folyamatos megújítását. Ennek érdekében támogatjuk a tanulói kezdeményezéseket, a diákönkormányzat aktív

szerepvállalását, valamint azokat a közösségi és innovatív programokat, amelyek összhangban állnak intézményünk keresztény-ciszterci értékrendjével.

A következő évek fejlesztési irányai közé tartozik a közösségépítő és hitéleti programok erősítése, a Magistra Cordis mentorprogram továbbfejlesztése, az Intézményi Védőháló működésének erősítése, a teremtésvédelmi nevelés elmélyítése, a tehetséggondozás lehetőségeinek bővítése, valamint az alumni kapcsolatrendszer fejlesztése.

Célunk, hogy kollégiumunk hagyományai egyszerre őrizzék múltunk értékeit, erősítsék jelenlegi közösségünket, és irányt mutassanak a jövő nemzedékei számára a **Hit – Közösség – Minőség** értékrendje mentén.

Hagyományrendszerünk

Kollégiumunk hagyományrendszerének fontos része a Miasszonyunk Női Kanonokrend több évtizedes lánynevelő szolgálatának öröksége. Intézményünk tisztelettel őrzi mindazokat az értékeket – a hitre nevelést, az igényes műveltséget, a közösségi felelősséget, a női hivatás megbecsülését és a személyes törődést –, amelyek generációkon keresztül meghatározták a pécsi katolikus leánynevelés hagyományát. E történelmi örökség szervesen kapcsolódik a kollégium jelenlegi keresztény-ciszterci küldetéséhez és nevelési értékrendjéhez.

A kollégium hagyományrendszere fontos szerepet tölt be közösségünk identitásának formálásában, a keresztény-ciszterci értékrend átadásában és a közösség összetartozásának erősítésében. Hagyományaink ápolásával arra törekszünk, hogy tanulóink megismerjék intézményünk értékeit, aktív részesei legyenek közösségünk életének, és pozitív kötődést alakítsanak ki kollégiumunk iránt.

Rendezvényeinket a tanév rendjéhez, az egyházi év ünnepeihez, a ciszterci hagyományokhoz és a kollégiumi közösség életéhez igazítjuk. Programjaink a közösségépítést, az értékközzvetítést, a lelki fejlődést, a tehetségek kibontakoztatását és a kulturális nevelést szolgálják.

Hagyományos programjaink közé tartoznak:

- a beköltözéshez kapcsolódó szülői és közösségi alkalmak;
- a tanévnyitó szentmise (Veni Sancte);
- az új kollégisták befogadását segítő közösségi programok;
- a ciszterci és Szent Margit-hagyományokhoz kapcsolódó megemlékezések;
- adventi és karácsonyi programjaink;
- lelki napok, zárándoklatok és hitéleti alkalmak;
- nemzeti és egyházi ünnepeinkhez kapcsolódó rendezvények;
- kulturális programok, színházlátogatások és kiállítások;
- sport- és közösségi rendezvények;
- a végzős kollégisták búcsúztatása;
- a tanévzáró hálaadó szentmise (Te Deum).

A tanév során rendszeresen lehetőséget biztosítunk tanulóink művészeti, kulturális, közösségi és sporteredményeinek bemutatására és elismerésére.

Hagyományaink megőrzésével és folyamatos megújításával olyan közösséget építünk, amely egyszerre őrzi múltunk értékeit, erősíti jelenlegi közösségünket, és irányt mutat a jövő nemzedékei számára a **Hit – Közösség – Minőség** értékrendje mentén.

38. Az iskolával, a szülőkkel és a partnerekkel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megvalósítása érdekében együttműködik a tanulók szüleivel, a partneriskolákkal, az intézményegységekkel, az egyházi közösségekkel, valamint a gyermekek fejlődését támogató szakmai és társadalmi partnerekkel. Az együttműködés alapja a kölcsönös bizalom, a nyitottság, a partneri szemlélet és a gyermek mindenkinek felett álló érdekének érvényesítése.

Kapcsolattartás a szülőkkel

A kollégium törekszik a családokkal való rendszeres és konstruktív együttműködésre, valamint a közös nevelési célok megvalósítására. A szülők tájékoztatást kapnak gyermekük kollégiumi életéről, fejlődéséről, eredményeiről és az esetlegesen felmerülő nehézségekről.

A kapcsolattartás formái különösen:

- szülői értekezletek;
- fogadóórák;
- személyes és telefonos megbeszélések;
- elektronikus kapcsolattartás;
- közösségi és ünnepi rendezvények.

Kapcsolattartás az iskolákkal

A kollégium folyamatos kapcsolatot tart fenn a tanulók iskoláival annak érdekében, hogy támogassa tanulmányi előmenetelüket, személyiségfejlődésüket és közösségi beilleszkedésüket. Az együttműködés kiterjed az iskola vezetőire, pedagógusaira, osztályfőnökeire, gyermekvédelmi és segítő szakembereire.

Kapcsolattartás az intézményegységekkel

Fontosnak tartjuk a Szent Margit Ciszterci Iskolaközpont intézményegységei közötti együttműködés erősítését, a közös programok, szakmai kezdeményezések és nevelési célok összehangolását.

Kapcsolattartás szakmai és egyházi partnerekkel

Kollégiumunk együttműködik a Zirci Ciszterci Apátsággal, mint fenntartóval, a Katolikus Pedagógiai Intézettel, a gyermekjóléti és szociális ellátórendszer szereplőivel, az egészségügyi és mentálhigiénés szakemberekkel, valamint az Intézményi Védőháló működésében részt vevő partnerekkel.

Kapcsolatot ápolunk a helyi egyházi közösségekkel, kulturális intézményekkel, sportegyesületekkel, civil szervezetekkel, valamint más kollégiumokkal és nevelési-oktatási intézményekkel. Az együttműködések célja a szakmai tapasztalatcsere, a közös programok megvalósítása, a jó gyakorlatok megosztása és a tanulók fejlődésének támogatása.

Különösen fontos számunkra a Ciszterci Rend oktatási intézményeivel és kollégiumaival való együttműködés. Rendszeres szakmai kapcsolatot ápolunk a ciszterci fenntartású kollégiumokkal, valamint a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának fiúkollégiumával. Az együttműködés formái közé tartoznak a közös közösségi és hitéleti programok, a szakmai tapasztalatcsere, a vezetői és pedagógusi konzultációk, valamint a kollégiumi jó gyakorlatok megosztása. Ezek a kapcsolatok erősítik a ciszterci nevelési hagyományok továbbadását és intézményeink közötti szakmai együttműködést.

39. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészséges életmód és a környezettudatos magatartás kialakításának segítése:

A kollégium nevelőmunkájának fontos célja, hogy elősegítse a tanulók testi, lelki, mentális és közösségi jóllétét, valamint a felelős és fenntartható életmód iránti elköteleződés kialakulását.

A tanulók olyan ismereteket, készségeket és szokásokat sajátítanak el, amelyek hozzájárulnak az egészséges életvitelhez, a megfelelő napirend kialakításához, a kulturált étkezéshez, a személyi higiéniához, a rendszeres testmozgáshoz és a lelki egyensúly megőrzéséhez. Fontosnak tartjuk az önismeret fejlesztését, az érzelmi biztonság erősítését, a stresszkezelési készségek kialakítását és az egészséges emberi kapcsolatok támogatását.

A prevenciós tevékenységek keretében foglalkozunk az egészségkárosító magatartásformák, a szenvedélybetegségek, a digitális ártalmak és az online veszélyek megelőzésével, valamint a konfliktuskezeléshez és a felelős életvezetéshez szükséges készségek fejlesztésével.

A kollégium otthonos, biztonságos és esztétikus környezetet biztosít, amely elősegíti a tanulók jó közérzetét, igényességének fejlődését és a kulturált életmód iránti elköteleződését. A kulturális, közösségi, sport- és hitéleti programok hozzájárulnak az egészséges életvitel és a pozitív életminta kialakulásához.

Környezeti nevelésünk a keresztény teremtésvédelmi szemléletre épül. Arra törekszünk, hogy tanulóink felelősséget érezzenek a teremtet világ iránt, megismerjék a fenntarthatóság alapelveit, és mindennapi életükben is alkalmazzák a környezettudatos magatartásformákat. Ennek része a természeti értékek tisztelete, a takarékos erőforrás-használat, a szelektív hulladékgyűjtés, a tudatos fogyasztás, valamint a közösségi teremtésvédelmi programokban való részvétel.

A kollégium támogatja a felelős családi életre nevelést, az emberi kapcsolatok tiszteltését, a szeretetteljes közösségi együttélést, az öngondoskodást és a tudatos gazdálkodást.

Célunk, hogy tanulóink egészséges, felelős, értékorientált és a teremtett világ iránt elkötelezett felnőttekké váljanak.

A fejlesztési területhez kapcsolódóan különösen az alábbi kompetenciák erősítése valósul meg:

- szociális és állampolgári kompetenciák;
- természettudományos szemlélet;
- környezettudatos és fenntarthatósági kompetenciák;
- egészségtudatos életvezetés;
- együttműködési és felelősségvállalási készségek.

40. A kollégiumi csoportfoglalkozások helyi nevelési programja

A kollégiumi csoportfoglalkozások helyi nevelési programja a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjában meghatározott fejlesztési területekre és nevelési feladatokra épül.

A csoportfoglalkozások tervezése során a kollégium a kollégiumi nevelés országos alapprogramjáról szóló 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet 2. számú mellékletében meghatározott kerettantervi ajánlásokat veszi alapul, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, a kollégium keresztény-ciszterci értékrendjét és helyi nevelési céljait.

A helyi nevelési program célja a tanulók személyiségének harmonikus fejlődésének, közösségi beilleszkedésének, tanulmányi eredményességének, lelki egészségének és felelős életvezetésének támogatása. A foglalkozások kiemelt tématerületei az önismeret, a közösségi nevelés, az egészségfejlesztés, a tanulás támogatása, a pályaaorientáció, a teremtésvédelem, a digitális tudatosság, a társadalmi felelősségvállalás és a keresztény értékrend elmélyítése.

A csoportfoglalkozások szervesen kapcsolódnak a kollégium Hit – Közösség – Minőség értékrendjéhez, valamint a Magistra Cordis mentorprogram célkitűzéseéhez.

41.1. A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

Évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel) számolva:

TÉMAKÖR	ÉVFOLYAM					
	1-8.	9.	10.	11.	12.	13–14.
1. A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
2. Erkölcsei nevelés	2	2	2	2	1	1
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
6. Családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
7. Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
10. Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
12. Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
Összesen	22	22	22	22	20	20

41.2. A csoportfoglalkozások szervezésének rendje

A kollégiumi csoportfoglalkozásokat a jogszabályi előírásoknak megfelelően legalább heti egy órában szervezzük meg. A tanulócsoporthoz életkori összetételét, iskolatípusát és sajátos szükségleteit figyelembe véve lehetőség van további csoportfoglalkozások megtartására, valamint a foglalkozások differenciált, évfolyam vagy képzési forma szerinti szervezésére.

A foglalkozások a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjában meghatározott fejlesztési területekhez kapcsolódnak, és támogatják a tanulók személyiségének fejlődését, közösségi beilleszkedését, tanulmányi eredményességét, egészségtudatos életvezetését, pályaorientációját és keresztény értékrendjének elmélyülését.

A foglalkozások tartalma és módszerei igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, előzetes ismereteihez, érdeklődéséhez, valamint a közösségek aktuális szükségleteihez. A helyi nevelési programban meghatározott fejlesztési célok és témakörök valamennyi tanulócsoporthoz közös keretet biztosítanak.

A csoportfoglalkozások éves tematikáját a csoportvezető nevelők készítik el a pedagógiai program, a kollégiumi nevelési terv, az éves munkaterv és a tanulócsoporthoz sajátosságainak figyelembevételével.

41.3. A tematikus csoportfoglalkozások tartalma és keret-óraterve

Az Alapprogram 3. sz. melléklete szerint

41.3.1. A tanulás tanítása

A kollégium fontos szerepet vállal a tanulók tanulmányi eredményességének támogatásában, az önálló tanulás képességének fejlesztésében és a tanulási motiváció erősítésében. A különböző életkorú és eltérő előképzettségű tanulók számára olyan tanulásmódszertani

ismereteket közvetítünk, amelyek elősegítik a hatékony ismeretszerzést, az önálló felkészülést és az egész életen át tartó tanulás igényének kialakulását.

A foglalkozások során hangsúlyt kap a tanulási szokások fejlesztése, az időgazdálkodás, a lényegkiemelés, a problémamegoldó gondolkodás, a digitális tanulási eszközök tudatos használata, valamint a vizsgahelyzetekre, a továbbtanulásra és a pályaválasztásra való felkészülés támogatása.

A témakör hozzájárul az önállóság, a felelősségvállalás, a kitartás és a tudatos életvezetés kialakulásához, valamint az élethosszig tartó tanulás iránti nyitottság megerősítéséhez.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- A rendszeres és önálló tanulás szokásainak kialakítása.
- Az alapvető tanulási technikák és tanulásszervezési készségek fejlesztése.
- Az információszerzés, a szövegértés és a lényegkiemelés képességének erősítése.
- A tanulási motiváció és az önbizalom fejlesztése.

9–14. évfolyam

- Az önálló és hatékony tanulási stratégiák alkalmazása.
- A digitális tanulási környezet tudatos és felelős használata.
- A problémamegoldó és kritikai gondolkodás fejlesztése.
- A továbbtanulásra, az érettségire és a pályaválasztásra való felkészülés támogatása.
- Az önművelés és az élethosszig tartó tanulás iránti igény erősítése.

Évfolyam /óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek
7–8/1	Tanulási szokások tudatosítása	Hatékony tanulási módszerek kialakítása, figyelem és koncentráció fejlesztése	A tanulás feltételei, tanulási környezet, tanulási stílusok	Egyéni és csoportos feladatok, figyelemfejlesztő játékok, önreflexió
7–8/2	Napirend és időgazdálkodás	Önállóság, rendszeresség, felelősségtudat fejlesztése	Időbeosztás, tanulási idő tervezése, prioritások	Saját napirend készítése, tervezési gyakorlatok

7–8/3	Lényegkiemelés és vázlatkészítés	Szövegértés, lényeglátás fejlesztése	Kulcsszó, vázlat, jegyzetelés	Szövegfeldolgozás, kulcsszókeresés, vázlatkészítés
7–8/4	Digitális tanulás és információkeresés és	Digitális kompetencia fejlesztése	Információkeresés, internetbiztonság, digitális tanulási eszközök	Kiscsoportos feladatok, prezentációk, online kutatómunka
9/1	Tanulási önismeret	Önismeret, motiváció, önálló tanulás fejlesztése	Tanulási szokások, tanulási stílusok, motiváció	Kérdőív, önértékelés, megbeszélés
9/2	Együttműködés a tanulásban	Kommunikáció, együttműködés, tolerancia fejlesztése	Tanulópárok, csoportos tanulás, segítő tanulás	Páros és csoportmunka, szerepjáték
9/3	Emlékezet és tanulási technikák	Memória és rendszerező képesség fejlesztése	Memóriatechnikák, jegyzetelés, ismétlési módszerek	Memóriagyakorlatok, jegyzetkészítés
10/1	Figyelem és koncentráció fejlesztése	Önfegyelem, kitartás, koncentráció erősítése	A figyelem működése, koncentrációs technikák	Koncentrációs gyakorlatok, önálló feladatok
10/2	Információkeresés és forráskritika	Digitális kompetencia, kritikai gondolkodás fejlesztése	Könyvtári és online források, hiteles információk felismerése	Kutatómunka, forráselemzés
11/1	Problémamegoldó gondolkodás	Logikus és kritikai gondolkodás fejlesztése	Problémaelemzés, döntési helyzetek, kérdezéstechnika	Esetfeldolgozás, vita, problémamegoldó gyakorlatok
11/2	Szóbeli kommunikáció és prezentáció	Anyanyelvi kommunikáció, önkifejezés fejlesztése	Előadásmód, érvelés, testbeszéd, vizsgaszituációk	Prezentáció, szerepjáték, beszédgyakorlatok
12/1	Felkészülés az érettségire	Rendszerező képesség, önálló tanulás fejlesztése	Érettségi követelmények, tanulási stratégia, időtervezés	Tervkészítés, szakember előadása

12/2	Vizsgahelyzetek kezelése	Stresszkezelés, önbizalom fejlesztése	Vizsgadrukk kezelése, kommunikációs technikák, e-felvételi	Szituációs gyakorlatok, önismereti feladatok
13–14/1	Az önművelés és szakmai fejlődés lehetőségei	Élethosszig tartó tanulás, önfejlesztés	Továbbképzés, szakmai fejlődés, munkavállalás	Irányított beszélgetés, önéletrajz és motivációs levél készítése

41.3.2. Erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés fontos célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a keresztény értékrend közvetítése, valamint a felelős, önálló és közösségért elkötelezett személyiség formálása.

A kollégium a mindennapi együttélés során segíti a tanulókat az alapvető erkölcsi értékek és normák megismerésében, elfogadásában és gyakorlásában. Különös figyelmet fordítunk az emberi méltóság tiszteletére, az őszinteségre, a felelősségvállalásra, a segítőkésziségre, az együttműködésre, a mértéktartásra, a megbocsátásra és a mások iránti tiszteletre.

Keresztény-ciszterci intézményként fontosnak tartjuk, hogy a tanulók megismerjék az evangéliumi értékeket, és életkoruknak megfelelő módon képesek legyenek azokat mindennapi döntéseikben alkalmazni. A közösségi élet, a csoportfoglalkozások, a lelki programok és a személyes beszélgetések egyaránt támogatják az erkölcsi érzék fejlődését és a felelős életvezetés kialakulását.

Az erkölcsi nevelés valamennyi kollégiumi tevékenységben jelen van, és a nevelők személyes példamutatásán keresztül valósul meg a leghatékonyabban.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- Az alapvető erkölcsi értékek és közösségi normák megismerése és elfogadása.
- A felelősségtudat, az empátia és az együttműködési készség fejlesztése.
- A helyes és helytelen cselekedetek közötti különbségtétel képességének erősítése.
- A közösséghez tartozás és a mások iránti tisztelet igényének kialakítása.

9–14. évfolyam

- Az erkölcsi értékek tudatos alkalmazása a mindennapi életben és döntési helyzetekben.
- A felelős életvezetés, az önreflexió és az erkölcsi ítélőképesség fejlesztése.
- A társadalmi felelősségvállalás, a szolgálat és az önkéntesség iránti nyitottság erősítése.

- A keresztény emberképen alapuló értékrend és életvezetés megerősítése.

Évfolyam/ óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek
7–8/1	Az erkölcs alapjai	Erkölcsei érzék, önismeret, felelősség fejlesztése	Az erkölcs fogalma, értékek és normák szerepe a mindennapi életben	Irányított beszélgetés, értéktérkép
7–8/2	Jó döntések – rossz döntések	Felelősségvállalás, következmények felismerése	Döntési helyzetek a mindennapokban, Szent Margit példája	Szituációs játék, esetfeldolgozás, csoportmunka
9/1	Emberi kapcsolatok és közösségi felelősség	Empátia, tolerancia, együttműködés fejlesztése	Családi, baráti és közösségi kapcsolatok; tisztelet és bizalom	Irányított beszélgetés, filmrészlet, szituációs gyakorlat
9/2	Erkölcsei példaképek	Erkölcsei gondolkodás, értékkorientáció	Szent Margit, Boldog Brenner János és más keresztény példaképek életútja	Projektmunka, kiselőadás, csoportos feldolgozás
10/1	Értékek és értékrend	Kritikai gondolkodás, kommunikáció fejlesztése	Alapvető emberi és keresztény értékek, értékrendek összehasonlítása	Vita, gyűjtőmunka, kiselőadás
10/2	Választási helyzetek a történelemben	Felelősségtudat, erkölcsi ítélőképesség fejlesztése	Híres magyar személyiségek döntései és azok következményei	Kutatómunka, projektmunka, prezentáció
11/1	Döntések és felelősség	Erkölcsei mérlegelés, önálló véleményalkotás	Élethelyzetek, választási lehetőségek (Bibliai és hétköznapi döntési helyzetek, erkölcsi dilemmák.)	Esetelemzés, vita, filmrészlet

11/2	Konfliktusok és krízishelyzetek	Konfliktuskezelés, önismeret, kommunikáció	Nehéz élethelyzetek, krízisek, segítségkérés lehetőségei	Szituációs játék, kiscsoportos feldolgozás
12/1	Felelős döntések a felnőttkor küszöbén	Döntéshozatal, felelősségvállalás, önállóság	Továbbtanulás, párkapcsolat, hivatás, életcélok	Disputa, kiscsoportos beszélgetés, esetfeldolgozás
12/2	Erkölcsei kérdések a mai világban	Kritikai gondolkodás, érvelési készség	Média, digitális világ, társadalmi felelősség, aktuális erkölcsi kérdések	Vita, érvelési gyakorlatok, projektmunka
13–14/1	Hivatás, család, felelős életvezetés	Életvezetési kompetenciák, önismeret, értékalapú döntéshozatal	Munka, család, elköteleződés, keresztény életvezetés	Irányított beszélgetés, vita, életúttervezés

41.3.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi nevelés fontos feladata a nemzeti identitás erősítése, a magyar kulturális örökség megismertetése, valamint a szülőföld és a nemzeti közösség iránti felelősség kialakítása.

Arra törekszünk, hogy tanulóink megismerjék nemzetünk történelmét, kulturális és vallási hagyományait, nemzeti jelképeinket, valamint a magyarság kiemelkedő történelmi, tudományos, művészeti és sporteredményeit. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók nyitottá váljanak más népek és kultúrák értékei iránt is, miközben megerősödik bennük saját nemzeti és keresztény identitásuk.

Nagy hangsúlyt helyezünk Pécs és a Pécsi Egyházmegye kulturális örökségének megismertetésére, valamint a ciszterci hagyományok és értékek továbbadására. A nemzeti és egyházi ünnepekhez kapcsolódó programok, megemlékezések, kulturális események és városismereti programok hozzájárulnak a hazaszeretethez, a közösséghez tartozás és a felelős állampolgári magatartás kialakulásához.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- Nemzeti jelképeink, ünnepeink és hagyományaink megismerése és tisztelete.
- A lakóhelyhez, a szülőföldhöz és a közösséghez való kötődés erősítése.

- A közösséghez tartozás élményének és a hazaszeretet alapjainak kialakítása.

9–14. évfolyam

- A magyar történelem, kultúra és keresztény hagyományok meghatározó értékeinek megismerése.
- A nemzeti identitás, a felelős állampolgári magatartás és a közösségi szerepvállalás erősítése.
- A magyar és az európai keresztény kulturális örökség kapcsolatának megértése.
- Pécs, a Pécsi Egyházmegye és a ciszterci hagyományok értékeinek megismerése

Évfolyam/ óra	Téma	Fejlesztési célok	Tartalmak	Módszerek
7–8/1	Nemzeti jelképeink és hagyományaink	Nemzeti identitás, hazaszeretet fejlesztése	Himnusz, Szózat, címer, zászló, nemzeti ünnepek	Gyűjtőmunka, projektmunka, filmrészlet, megemlékezéseken való részvétel
7–8/2	Mit jelent számomra a haza?	Közösséghez tartozás, identitás erősítése	Otthon, szülőföld, haza; nemzeti értékeink	Beszélgetés, irodalmi és zenei példák, térképes feladatok
9/1	Gyökereim	Helyi identitás, hagyománytisztelet	Lakóhely, családi hagyományok, helyi értékek	Kutatómunka, fényképes bemutató, kiselőadás
9/2	Pécs – a kultúra és a hit városa	Lokálpatriotizmus, kulturális tudatosság	Világörökség, püspökség, kulturális örökség, ciszterci értékek	Városismereti séta, múzeumlátogatás, vetélkedő
10/1	A magyar kultúra és tudomány értékei	Értékorientáció, kritikai gondolkodás	Kiemelkedő magyar alkotók, tudósok, hagyományok	Projektmunka, kutatómunka, kulturális programok
10/2	Magyarország Európában	Európai identitás, tájékozottság	Európa kulturális öröksége, Magyarország helye Európában	Kiselőadás, vita, projektmunka

11/1	A határon túli magyarság	Nemzeti összetartozás, empátia	Nemzeti közösségek, kulturális örökség, kisebbségi lét	Vita, kutatómunka, prezentáció
11/2	Nemzetiségek és kulturális közösségek Magyarországon	Tolerancia, elfogadás, társadalmi érzékenység	Nemzetiségek, kulturális sokszínűség, együttélés	Irányított beszélgetés, esetelemzés, projektmunka
12/1	Magyar tudósok, művészek és sportolók a világban	Értékfelismerés, példaképek megismerése	Nobel-díjasok, tudományos, kulturális és sporteredmények	Kutatómunka, interjú, vita
13–14/1	Magyar identitás az európai és globális világban	Önkifejezés, nemzettudat, felelős állampolgári szemlélet	Magyarság, európaiság, globalizáció, kulturális identitás	Beszélgetőkör, vita, esszé, prezentáció

41.3.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés célja, hogy a tanulók megismerjék az állampolgári jogok és kötelességek rendszerét, a demokratikus közélet alapvető működési formáit, valamint a felelős közösségi részvétel jelentőségét.

A kollégiumi közösségi élet és a diákönkormányzat működése lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megtapasztalják a demokratikus döntéshozatal, a véleménynyilvánítás, az érdekegyeztetés és a felelősségvállalás gyakorlati formáit. A közösségi programok szervezésében és a kollégiumi élet alakításában való részvétel elősegíti az aktív állampolgári szemlélet kialakulását.

A foglalkozások során a tanulók megismerkednek a demokratikus jogállam alapelveivel, az állami intézményrendszer működésével, az emberi jogokkal, a gyermekjogokkal, valamint a közösségi együttélés szabályaival. Figyelmet fordítunk a felelős döntéshozatal, a közjó iránti elkötelezettség, a társadalmi szolidaritás, az önkéntesség és a közösségi szerepvállalás fejlesztésére.

A digitális világ kihívásaira reagálva a témakör foglalkozik a médiatudatossággal, a felelős online jelenlét, a hiteles információforrások felismerése és a digitális állampolgárság kérdéseivel is.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- A közösségi együttélés alapvető szabályainak és a felelős magatartás jelentőségének megismerése.
- A jogok és kötelességek összefüggésének megértése.
- A demokratikus döntéshozatal alapjainak megtapasztalása.

9-14. évfolyam

- A demokratikus intézményrendszer és az állampolgári jogok alapvető ismereteinek elsajátítása.
- A felelős véleményalkotás, a közéleti tájékozottság és a kritikus gondolkodás fejlesztése.
- Az aktív közösségi részvétel és társadalmi felelősségvállalás erősítése.
- A demokratikus működés gyakorlati megtapasztalása a kollégiumi közösség és a diákönkormányzat életében.

Évfolyam/ óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek
7–8/1	Közösség és szabályok	Felelősségvállalás, együttműködés, tolerancia	A közösségi élet szabályai, jogok és kötelességek a kollégiumban	Beszélgetés, szituációs játék, csoportmunka
7–8/2	Mit jelent a demokrácia?	Véleménynyilvánítás, érdekérvényesítés	A demokrácia alapfogalmai, döntések a közösségben	Vita, helyzetgyakorlat, közös szabályalkotás
9/1	A diákönkormányzat szerepe	Közösségi részvétel, felelősségvállalás	A DÖK feladatai, képviselő, választás	Beszélgetés a DÖK vezetőivel, projektmunka
9/2	Jogaim és kötelességeim	Önismeret, felelősségtudat	Tanulói jogok és kötelességek, házirend	Esetelemzés, csoportos feldolgozás
10/1	Az állam működése	Közéleti tájékozottság, kritikai gondolkodás	Magyarország állami intézményei, önkormányzatok	Kiselőadás, internetes kutatómunka
10/2	Közösségi döntések és felelősség	Kommunikáció, együttműködés	Döntéshozatal, közösségi érdek és egyéni érdek	Szituációs játék, vita

11/1	Emberi jogok, gyermekjogok, kisebbségi jogok, digitális jogok és felelősségek	Érdekérvényesítés, tolerancia	Emberi jogok, gyermekjogok, kisebbségi jogok	Vita, projektmunka, esetelemzés
11/2	Jogok és kötelezettségek a mindennapokban	Konfliktuskezelés, felelősségvállalás	Állampolgárság, jogkövető magatartás, közösségi felelősség	Disputa, irányított beszélgetés
12/1	Választások és közélet	Felelős döntéshozatal, kritikai gondolkodás	Választási rendszer, képviselő, közéleti részvétel	Aktuális események elemzése, vita
12/2	Önkéntesség és társadalmi felelősségvállalás	Szolidaritás, közösségi aktivitás	Önkéntesség, közösségi szolgálat, civil szervezetek	Projektmunka, beszélgetés
13–14/1	Cselekvő állampolgárság	Felelősségvállalás, önállóság	Hivatali ügyintézés, állampolgári szerepek, érdekképviselő	Kérvényírás, helyzetgyakorlatok
13–14/2	Jogállamiság, törvények szerepe, társadalmi felelősség, civil részvétel	Kritikai gondolkodás, közéleti tájékozottság	Jogállamiság, törvények szerepe, társadalmi felelősség	Vita, bírósági vagy önkormányzati látogatás, esetelemzés

41.3.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés fontos feladata a tanulók önismeretének, önértékelésének és társas kompetenciáinak fejlesztése. A serdülő- és ifjúkor meghatározó időszak a személyes identitás, az értékrend és az emberi kapcsolatok alakulásában, ezért fontos, hogy a tanulók biztonságos, elfogadó közösségben kapjanak támogatást önmaguk megismeréséhez és kibontakoztatásához.

A kollégiumi közösség lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók megtapasztalják az együttélés szabályait, fejlődjön együttműködési készségük, empátiájuk, kommunikációjuk és konfliktuskezelő képességük. A közösségi élet során megtanulják elfogadni önmagukat és társaikat, felelősséget vállalni döntéseikért, valamint tiszteletben tartani mások méltóságát és véleményét.

Keresztény emberképünk alapján arra törekszünk, hogy tanulóink felismerjék személyes értékeiket, adottságaikat és felelősségüket, valamint képessé váljanak életük tudatos alakítására.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- Az önismeret és az önfogadás erősítése.
- A közösségi együttélés alapvető szabályainak elsajátítása.
- Az empátia és az együttműködési készség fejlesztése.

9–14. évfolyam

- Az önreflexió és a reális énkép kialakításának támogatása.
- A kommunikációs, konfliktuskezelési és kapcsolati készségek fejlesztése.
- A felelős döntéshozatal és a keresztény értékekre épülő életvezetés erősítése.

Évfolyam/ óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek
7–8/1	Ki vagyok én?	Önismeret, önbizalom, önfogadás fejlesztése	Személyiségjegyek, erősségek, fejlesztendő területek, pozitív énkép	Önbemutató, rajz, csoportalakító játékok, önismereti gyakorlatok
9/1	Együtt a közösségért	Együttműködés, empátia, szabálykövetés	Közösségi normák, szerepek, konfliktusok, kirekesztés és befogadás	Szituációs játékok, disputa, csoportmunka
10/1	Emberi kapcsolatok	Kommunikáció, tolerancia, együttműködés	Család, barátság, közösségi kapcsolatok, bizalom, felelősség	Irányított beszélgetés, szerepjáték, filmfeldolgozás
11/1	Értékek és döntések	Erkölcsei érzék, kritikai gondolkodás, önreflexió	Személyes és közösségi értékek, keresztény értékek, példaképek, magyar szentek	Életút-térkép, vita, csoportmunka, szituációs gyakorlat
12/1	Én és a világ	Felelősségvállalás, konfliktuskezelés, önkifejezés	Életcélok, önmegvalósítás, elfogadás, társadalmi felelősség, szolgálat	Beszélgetőkör, kutatómunka, filmfeldolgozás

13–14/1	Életút és hivatás	Önállóság, önértékelés, jövőkép kialakítása	Hivatás, életcél, felelős döntések, felnőtt szerepek, keresztény életvezetés	Önértékelő kérdőív, mentorbeszélgetés, vita, projektmunka
---------	-------------------	---	--	---

41.3.6. Családi életre nevelés

A család a személyiség fejlődésének elsődleges színtere, az emberi kapcsolatok, értékek és magatartásminták legfontosabb közvetítője. A kollégiumi nevelés feladata, hogy támogassa a tanulókat családi kapcsolataik erősítésében, a felelős emberi kapcsolatok kialakításában, valamint a keresztény családeszmény megismerésében.

A kollégium tiszteletben tartja a család elsődleges nevelési szerepét, és együttműködésre törekszik a szülőkkel. A nevelőmunka során segítjük a tanulókat abban, hogy érték-ként tekintsenek a családra, felismerjék a szeretet, a kölcsönös tisztelet, a felelősségvállalás, a hűség és az önzetlen szolgálat jelentőségét.

A foglalkozások lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók életkoruknak megfelelő módon gondolkodjanak az emberi kapcsolatokról, a családi szerepekről, a konfliktuskezelésről és a felelős életvezetés kérdéseiről. Külön figyelmet fordítunk a keresztény emberkép, valamint a házasság és a család katolikus értelmezésének megismertetésére.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- A család szerepének és értékeinek felismerése.
- A tisztelet, az együttműködés és a felelősségvállalás erősítése.
- A konfliktusok békés rendezésének gyakorlása.

9–14. évfolyam

- A felelős emberi kapcsolatok kialakításának támogatása.
- Az empátia, a kommunikáció és az érzelmi intelligencia fejlesztése.
- A keresztény családeszmény és életvezetés alapvető értékeinek megismerése.
- A hűség, az elköteleződés és a felelősség jelentőségének tudatosítása.

Évfolyam/ óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek
7–8/1	A család értéke	Érzelmi biztonság, önismeret, kommunikáció	Mit jelent számomra a család? Családi kapcsolatok, szeretet, összetartozás	Beszélgetés, rajz, szerepjáték, filmrészlet feldolgozása
9/1	Én és a családom	Felelősségvállalás, empátia, együttműködés	Helyem a családban, családi szerepek, generációk együttélése	Fotóalbum, fogalmazás, irányított beszélgetés
10/1	Családi hagyományok és értékek	Identitás, értéktudat, kommunikáció	Családi történetek, hagyományok, példaképek	Családfa készítése, interjú, projektmunka
10/2	Együttélés és felelősség	Konfliktuskezelés, együttműködés	A harmonikus családi élet alapjai, közös felelősségvállalás, kommunikáció	Szituációs játékok, filmfeldolgozás, beszélgetés
11/1	Barátság, szeretet, elköteleződés	Empátia, önismeret, társismeret	Emberi kapcsolatok, barátság, bizalom, szerelem, felelős döntések	Ötletbörze, vita, szerepjáték
11/2	Kapcsolatok és értékek keresztény szemmel	Értékorientáció, felelősségvállalás	A személy méltósága, kölcsönös tisztelet, hűség, elköteleződés	Meghívott előadó, beszélgetés, filmfeldolgozás
12/1	Felkészülés a felnőtt életre	Önismeret, döntési képesség	Életcélok, család és hivatás, felelős életvezetés	Interaktív beszélgetés, önreflexiós feladat
12/2	Konfliktusok és megbékélés a családban	Konfliktuskezelés, kommunikáció	Konfliktusok okai, kezelési módjai, megbocsátás	Helyzetgyakorlatok, szituációs játék
12/3	Jövőkép és családkép	Önkifejezés, tervezés	Milyen családot szeretnék? Milyen értékeket szeretnék továbbadni?	Beszélgetőkör, kreatív feladatok
13–14/1	Hivatás, család, felelősség	Döntéshozatal, önállóság	Életpálya, családi élet, szolgálat, elköteleződés	Meghívott előadó, vita, önismereti feladat

13–14/2	Életutak és családi minták	Kritikai gondolkodás, önreflexió	Különböző életutak, családi minták, személyes döntések	Beszélgetés, esetelemzés
13–14/3	Család és munka egyensúlya	Felelősségvállalás, tervezés	A családi és hivatásbeli feladatok összehangolása, keresztény női szerepmodellek	Interaktív beszélgetés, meghívott vendég

41.3.7. Testi és lelki egészségre nevelés

A kollégiumi nevelés célja a testi, lelki és mentális egészség megőrzésének és fejlesztésének támogatása. Törekszünk arra, hogy a tanulók életkoruknak megfelelő ismereteket és gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek az egészséges életmódról, a tudatos életvezetésről és a lelki egyensúly megőrzésének lehetőségeiről.

A kollégiumi élet rendje, a tanulás, a pihenés, a közösségi programok és a szabadidős tevékenységek együttesen szolgálják az egészséges életvitel kialakítását. Fontosnak tartjuk a rendszeres testmozgást, a megfelelő táplálkozást, a személyes higiéniát, a környezet rendezettségét, valamint a mentális jóllétet támogató szokások kialakítását.

A nevelési folyamat során hangsúlyt kap a stresszkezelés, az érzelmi tudatosság fejlesztése, a segítségkérés képességének erősítése, valamint az egészségkárosító magatartásformák megelőzése. Kiemelt figyelmet fordítunk a szenvedélybetegségek megelőzésére, az internet és a digitális eszközök tudatos használatára, valamint a felelős életvezetésre.

A kollégium egészségnevelő és prevenciós programjai, a szakemberekkel való együttműködés, valamint a mentálhigiénés szemléletű személyes kísérés hozzájárulnak ahhoz, hogy tanulóink kiegyensúlyozott, egészségtudatos és felelősségteljes fiatal felnőttekké váljanak.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- Az egészséges életmód alapvető szokásainak kialakítása.
- A rendszeres mozgás, a helyes táplálkozás és a személyes higiéné jelentőségének felismerése.
- Az érzelmek felismerésének és megfelelő kifejezésének fejlesztése.

9–14. évfolyam

- Az egészségtudatos életvezetés és a mentális jóllét támogatása.
- A stresszkezelési és megküzdési stratégiák fejlesztése.
- Az egészségkárosító magatartásformák veszélyeinek felismerése.

- A digitális eszközök tudatos használatának erősítése.
- A felelős és kiegyensúlyozott életvezetéshez szükséges készségek fejlesztése.

Évfolyam /óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek
7–8/1	Egészséges életvitel és napirend	Önismeret, önállóság, egészségtudatosság	Személyes higiéné, napirend, pihenés, alvás, mozgás	Irányított beszélgetés, csoportmunka, plakátkészítés
7–8/2	A mozgás öröme	Kitartás, együttműködés, önfegyelem	Sportolási lehetőségek, mozgás és egészség kapcsolata	Játék, gyűjtőmunka, sportolói példaképek bemutatása
9/1	Tudatos táplálkozás	Felelősségvállalás, kritikai gondolkodás	Egészséges táplálkozás alapjai, folyadékfogyasztás, médiahatások	Étrendtervezés, csoportmunka, beszélgetés
9/2	Környezet és egészség	Környezettudatosság, felelősség	Környezetünk tisztasága, fenntartható életmód, teremtésvédelem	Projektmunka, vetítés, beszélgetés
10/1	Testkép és önfogadás	Önismeret, önbizalom, kritikai gondolkodás	Testkép, médiahatások, önfogadás, mértékletesség	Filmrészlet, vita, csoportos feldolgozás
10/2	Aktív szabadidő és rekreáció	Önállóság, életvezetési készségek	Szabadidő-tervezés, pihenés, kikapcsolódás, digitális egyensúly	Programtervezés, beszélgetés, kirándulás
11/1	Szenvedélybetegségek megelőzése	Felelősségtudat, döntési képesség	Dohányzás, alkohol, drogok, energitalok, függőségek	Szakember előadása, filmfeldolgozás, vita
11/2	Lelki egészség és stresszkezelés	Érzelmi intelligencia, reziliencia	Stressz, szorongás, segítségkérés, megküzdési stratégiák	Mentálhigiénés foglalkozás, beszélgetőkör

12/1	Egészségmegőrzés felnőttkorban	Életvezetési kompetenciák	Mozgás, táplálkozás, prevenció, egészségtudatos döntések	Projektmunka, beszélgetés
12/2	Női egészség és felelős döntések	Önismeret, felelősségvállalás	Női egészség, önbecsülés, felelős kapcsolatok, segítségkérés lehetőségei	Meghívott szakember, beszélgetés
13–14/1	Életvezetés és egyensúly	Tervezés, önállóság, felelősségvállalás	Egészséges életvezetés, család, hivatás, közösségi szerepek	Szituációs játék, beszélgetés
13–14/2	Prevenció és öngondoskodás	Egészségtudatosság, kritikai gondolkodás	Prevenció, szűrővizsgálatok jelentősége, egészségügyi rendszer használata	Beszélgetés, esettanulmány, szakember előadása

41.3.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés fontos feladata a felelősségvállalás, a szolidaritás és a szolgáló szemlélet kialakítása. Keresztény értékrendünk alapján arra törekszünk, hogy tanulóink felismerjék: személyes képességeik és lehetőségeik nem csupán önmaguk fejlődését szolgálják, hanem felelősséget jelentenek közösségük, embertársaik és a teremtett világ iránt is.

A kollégiumi közösségben a tanulók nap mint nap megtapasztalják az egymásra figyelés, az együttműködés, a segítségnyújtás és a közösségért vállalt szolgálat jelentőségét. A közösségi élet során fejlődik empátiájuk, együttműködési készségük, felelősségtudatuk és társadalmi érzékenységük.

Kiemelt célunk, hogy tanulóink megismerjék a hátrányos helyzetű, beteg, idős vagy fogyatékkal élő emberek élethelyzetét, valamint nyitottá váljanak a segítségnyújtás különböző formáira. Fontosnak tartjuk, hogy a kötelező közösségi szolgálat teljesítése mellett belső igénnyé váljon bennük az önkéntesség és a másokért vállalt felelősség.

A kollégium támogatja a tanulók részvételét a helyi közösségi, karitatív, egyházi és teremtésvédelmi programokban. A diákok bekapcsolódhatnak jótékonyági gyűjtésekbe,

adományozási akciókba, környezetvédelmi kezdeményezésekbe, valamint a közösségi életet szolgáló kollégiumi feladatokba.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- A segítőkészség, az együttműködés és a szolidaritás erősítése.
- A családért, a barátokért és a közösségért vállalt felelősség fejlesztése.
- Az egymás iránti figyelem és tisztelet gyakorlása.

9–14. évfolyam

- Az önkéntesség és a társadalmi felelősségvállalás jelentőségének megismerése.
- Az empátia és a szociális érzékenység fejlesztése.
- A közösségi és karitatív tevékenységekben való aktív részvétel ösztönzése.
- A teremtett világ iránti felelősség és a keresztény szeretetszolgálat értékeinek erősítése.

Évfolyam / óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek, tevékenységek
7–8/1	Szolidaritás és összetartozás	Empátia, segítőkészség, felelősségérzet fejlesztése	A család és a közösség szerepe, egymás támogatása, összetartozás	Irányított beszélgetés, élménymegosztás, csoportmunka
7–8/2	Segíteni jó	Együttműködés, szociális érzékenység	Segítségnyújtás a mindennapokban, jócselekedetek jelentősége	Szituációs játékok, közös projekt, reflektív beszélgetés
9/1	A segítő magatartás formái	Empátia, tolerancia, társadalmi érzékenység	Idősek, betegek, fogyatékkal élők helyzete	Filmrészlet, beszélgetés, esetfeldolgozás
9/2	Közösségi szolgálat és önkéntesség	Felelősségvállalás, kezdeményezőkézség	Az önkéntesség lehetőségei, közösségi szolgálat	Projekttervezés, jó gyakorlatok bemutatása
10/1	Önkéntesség a keresztény ember életében	Tevékeny szeretet, szolgáló szemlélet	Karitatív szolgálat, keresztény példaképek	Kiselőadás, csoportmunka, vita
10/2	Jótekonysági és közösségi akciók	Együttműködés, szervezőkézség	Adománygyűjtés, teremtésvédelmi akciók, közösségi programok	Projektmunka, akciótervezés
11/1	Példaképeink a szolgálatban	Értékeorientáció, erkölcsi érzék	Magyar szentek, segítő hivatások, önkéntesek	Kutatómunka, prezentáció, beszélgetés

11/2	Társadalmi felelősségvállalás	Kritikus gondolkodás, szolidaritás	Társadalmi problémák, kirekesztés, esélyegyenlőség	Esetelemzés, disputa, csoportmunka
12/1	Az önkéntes véradás és segítségnyújtás kultúrája	Felelősségtudat, társadalmi érzékenység	Véradás, donorprogramok, életmentés	Meghívott előadó, beszélgetés
12/2	Közösségi szolgálati tapasztalatok	Önreflexió, értékelés	Saját élmények, tapasztalatok feldolgozása	Élménybeszámoló, kiscsoportos feldolgozás
13–14/1	Felelős állampolgárság és önkéntesség	Társadalmi felelősségvállalás, kezdeményezőkézség	Civil szervezetek, társadalmi szerepvállalás	Vita, projektmunka, kutatómunka
13–14/2	Segítő hivatások és életpályák	Pályaorientáció, önismeret	Szociális, egészségügyi, pedagógiai és egyházi szolgálatok	Meghívott vendég, interjú, beszélgetés
13–14/3	„Amit egynek tettetek...”	Keresztény felelősségvállalás elmélyítése	Az irgalmasság testi és lelki cselekedetei	Bibliai feldolgozás, reflexió, beszélgetőkör

41.3.9. Fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés

A teremtett világ védelme keresztény küldetésünk és pedagógiai feladatunk egyaránt. Kollégiumunk arra törekszik, hogy tanulóink felismerjék személyes felelősségüket a természeti és társadalmi környezet megóvásában, valamint mindennapi döntéseikben a fenntarthatóság szempontjait is figyelembe vegyék.

A fenntarthatóságra nevelés során segítjük a tanulókat abban, hogy megértsék az ember és a teremtett világ közötti kölcsönös kapcsolatot, felismerjék a környezeti problémák okait és következményeit, valamint képessé váljanak a felelős, környezettudatos életvitel kialakítására.

Kiemelt feladatunk a teremtésvédelmi szemlélet formálása, a természeti értékek megbecsülése, a fenntartható fogyasztás, az energiatakarékosság, a hulladékcsökkentés és az újrahasznosítás gyakorlatának erősítése. A kollégiumi élet mindennapjaiban hangsúlyt kap a környezet rendezettsége, tisztasága, az erőforrások tudatos használata, valamint a közösségi felelősségvállalás.

A kollégium támogatja a tanulók aktív részvételét teremtésvédelmi programokban, környezetvédelmi akciókban, fenntarthatósági projektekben és közösségi

kezdeményezésekben. A nevelés során arra törekszünk, hogy a természet tisztelete, a mértékletesség és a felelős gondolkodás életvezetésük meghatározó elemévé váljon.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- A természeti környezet értékeinek felismerése és megbecsülése.
- A környezetvédelemhez kapcsolódó pozitív szokások kialakítása.
- A közös felelősségvállalás és együttműködés erősítése.

9–14. évfolyam

- A fenntartható életmód alapelveinek megismerése és alkalmazása.
- A tudatos fogyasztói magatartás és az erőforrások felelős használatának fejlesztése.
- A teremtésvédelmi szemlélet és a Laudato Si' üzenetének megismerése.
- A környezetvédelmi és közösségi kezdeményezésekben való aktív részvétel ösztönzése.

Évfolyam /óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek, tevékenységek
7–8/1	Közös otthonunk: a kollégium	Felelősségvállalás, együttműködés, környezettudatosság	A kollégiumi környezet rendje, tisztasága, közösségi felelősség	Beszélgetés, csoportmunka, szobaszépítés, környezetszépítő akció
7–8/2	A teremtet világ szépsége	Természet iránti érzékenység, értékorientáció	Teremtett világ értékei, természet és ember kapcsolata	Fotógyűjtés, séta, reflexió, plakátkészítés
9/1	Szelektív hulladékgyűjtés a gyakorlatban	Környezettudatos szemlélet, felelősségérzet	Hulladékcsökkentés, szelektív gyűjtés, újrahasznosítás	Interaktív játék, csoportmunka, kollégiumi gyakorlat elemzése
9/2	Ökológiai lábnyom	Elemző gondolkodás, önreflexió	Saját életmód környezeti hatásai	Ökológiai lábnyom számítás, önértékelés, beszélgetés
10/1	Fenntartható fogyasztás	Tudatos döntéshozatal, kritikai gondolkodás	Reklámok, vásárlási szokások, tudatos fogyasztás	Vita, kutatómunka, termékösszehasonlítás
10/2	Fenntartható divat és gardróbcseré	Környezeti felelősség, kreativitás	Fast fashion, ruhák életútja, újrahasználat	Gardróbcseré-program, projektmunka, beszélgetés

11/1	Laudato Si' és teremtésvédelem	Keresztény értékrend, felelősségvállalás	Ferenc pápa teremtésvédelmi tanítása	Szövegfeldolgozás, beszélgetés, kiscsoportos munka
11/2	Energia és klímavédelem	Rendszerszintű gondolkodás, problémamegoldás	Energiaforrások, energiatakarékosság, klímaváltozás	Prezentációk, vita, projektmunka
12/1	Élelmiszer-pazarlás és tudatos életmód	Felelős döntéshozatal, tervezés	Élelmiszerpazarlás okai és csökkentése	Esetelemzés, csoportmunka, saját szokások vizsgálata
12/2	Közösségi teremtésvédelmi akciók	Közösségi felelősségvállalás, együttműködés	Teremtésvédelmi kezdeményezések, önkéntesség	TeSzedd!, környezetszépítő akció, projekttervezés
13–14/1	Fenntartható életvezetés	Tudatos életvezetés, önálló döntéshozatal	Környezettudatos háztartás, felelős életmód	Esettanulmányok, vita, életmódtervezés
13–14/2	Jövőkép és felelősség	Kritikai gondolkodás, jövőorientáció	Fenntartható társadalom, személyes felelősség	Kerekasztal-beszélgetés, reflexió, projektbemutató

41.3.10. Pályaorientáció

A kollégium támogatja a tanulókat képességeik felismerésében, hivatásuk keresésében és életpályájuk tudatos alakításában. A pályaorientáció célja, hogy a tanulók reális önismeretre építve hozzanak felelős döntéseket továbbtanulásukkal, munkavállalásukkal és jövőjükkel kapcsolatban.

A foglalkozások során a tanulók megismerik a továbbtanulási lehetőségeket, a munka világának elvárásait, valamint az önálló életkezdéshez szükséges alapvető ismereteket. Kiemelt szerepet kap az önismeret fejlesztése, a döntéshozatali képesség erősítése, valamint a keresztény értékrenden alapuló hivatáskeresés támogatása.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- Érdeklődésük, képességeik és erősségeik felismerése.
- A továbbtanulási lehetőségek alapvető megismerése.
- A reális önértékelés és a felelős döntéshozatal fejlesztése.

9–14. évfolyam

- Az önismeret és a pályaválasztás kapcsolatának megértése.

- A továbbtanulási és munkavállalási lehetőségek megismerése.
- A felelős döntéshozatal és alkalmazkodóképesség fejlesztése.
- Az élethosszig tartó tanulás iránti nyitottság erősítése.
- A keresztény értékrenden alapuló hivatás- és életúttervezés támogatása.

Évfolyam /óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek
7–8/1	Iskolaválasztás és önismeret	Helyes énkép, önismeret, döntésképeség, felelősségvállalás	Középiskola-típusok, érdeklődési területek, képességek és célok összekapcsolása	Iskolai nyílt napok, beszélgetés, projektmunka, önismereti feladatok
7–8/2	Pályák világa	Pályaorientáció, tájékozódási képesség	Különböző szakmák, hivatások és életutak megismerése	Meghívott előadók, filmek, interaktív tesztek, beszélgetés
9/1	Önismeret és hivatáskeresés	Önismeret, önértékelés, motiváció	Képességek, adottságok, érdeklődés, személyes erősségek	Önismereti kérdőívek, kommunikációs gyakorlatok, egyéni feladatok
9/2	Életpályák és döntések	Felelősségvállalás, kommunikáció, önismeret	Pályaválasztás következményei, siker és kudarc, munka és hivatás	Projektmunka, helyzetgyakorlat, meghívott előadó
10/1	Tantárgy- és fakultációválasztás	Önismeret, döntési kompetencia	Érdeklődés és továbbtanulási célok összekapcsolása	Beszélgetés, vita, önértékelő feladatok
10/2	Továbbtanulási lehetőségek	Tudatos pályatervezés	Gimnáziumi, technikumi, szakképzési és felsőoktatási utak	Nyílt napok, pályaorientációs kiadványok, Felvi használata
11/1	Melyik pályát válasszam?	Élethosszig tartó tanulás igénye	Szakmák, hivatások, munkaerő-piaci változások	Alumni előadások, volt kollégisták bemutatói, beszélgetés

11/2	Hivatás és munka	Alkalmazkodóképesség, pályamódosítás elfogadása	Munkakörök, életutak, továbbképzési lehetőségek	Pályaorientációs nap, interaktív beszélgetés
12/1	Felsőoktatási lehetőségek	Tudatos továbbtanulás	Felvételi rendszer, pontszámítás, ösztöndíjak, kollégiumi lehetőségek	Felvi használata, szakember előadása
12/2	Alternatív életutak	Tájékozódási képesség, rugalmasság	Szakképzés, szakirányú továbbképzések, külföldi tanulási lehetőségek	Kutatómunka, internetes információgyűjt és
13–14/1	A munka világa	Felelősségvállalás, döntésképeség	Önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkavállalói jogok és kötelezettségek	Gyakorlati foglalkozás, szakember előadása, szituációs gyakorlatok
13–14/2	Életpálya- tervezés a 21. században	Önismeret, alkalmazkodóképesség, kommunikáció	Hazai és nemzetközi lehetőségek, mobilitás, pályamódosítás, vállalkozói szemlélet	Vita, esettanulmányok, interaktív beszélgetés

41.3.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégium segíti a tanulókat abban, hogy felelős, tudatos és önálló döntéseket hozó felnőtté váljanak a pénzügyek, a fogyasztás és a gazdálkodás területén. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink felismerjék a munka értékét, a pénz szerepét, valamint a javakkal való felelős gazdálkodás jelentőségét.

A gazdasági nevelés során a diákok megismerik a családi költségvetés alapjait, a bevételek és kiadások egyensúlyának fontosságát, a megtakarítás lehetőségeit, valamint a tudatos fogyasztói magatartás jellemzőit. Figyelmet fordítunk a digitális pénzügyi kultúra fejlesztésére, az online pénzügyi szolgáltatások biztonságos használatára és az internetes visszaélések felismerésére.

A keresztény értékrenddel összhangban fontosnak tartjuk a teremtett javakkal való felelős sáfárkodást, a mértékletességet, a szolidaritást és a közjó szolgálatát.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- A pénz szerepének és értékének megértése.
- Az alapvető pénzkészítési és vásárlási szokások kialakítása.
- A takarékoság és felelős döntéshozatal fejlesztése.

9–14. évfolyam

- A tudatos pénzügyi tervezés és gazdálkodás fejlesztése.
- A digitális pénzügyi biztonság alapjainak megismerése.
- A munka, jövedelem és felelős fogyasztás kapcsolatának megértése.
- Az önálló életvezetéshez szükséges pénzügyi kompetenciák erősítése.

Évfolyam /óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek
7–8/1	Személyes pénzügyek	Igények és lehetőségek összehangolása, felelősségvállalás	Zsebpénz, megtakarítás, szükségletek és vágyak, tudatos vásárlás	Beszélgetés, plakátkészítés, csoportmunka, heti költségterv készítése
7–8/2	A családi költségvetés	Gazdasági alapfogalmak megismerése	Bevételek, kiadások, rezszi, családi költségvetés	Esettanulmány, családi költségvetés készítése, csoportmunka
9/1	Diákként a pénzügyek világában	Önállóság, pénzügyi tudatosság	Diákmunka, ösztöndíjak, jövedelemszerzés lehetőségei	Információgyűjtés, internetes kutatás, beszélgetés
9/2	Tudatos pénzügyi döntések	Döntéshozatal, mérlegelés, felelősségvállalás	Havi költségvetés, bevételek és kiadások, pénzügyi tervezés	Projektmunka, költségvetés-készítés, esettanulmány
10/1	A gazdaság működése	Gazdasági alapismeretek fejlesztése	Munka, termelés, vállalkozás, szolgáltatások, piac	Szakember előadása, beszélgetés, kutatómunka

10/2	Adózás és közteherviselés	Gazdasági tájékozottság	Adók szerepe, ÁFA, személyi jövedelemadó, közszolgáltatások finanszírozása	Csoportmunka, vita, adatgyűjtés
11/1	Önálló élet és háztartás	Tervezőképesség, felelősségvállalás	Lakhatás, közüzemi költségek, háztartási kiadások	Beszélgetés, költségtervezés, esettanulmány
11/2	Munkavállalás és diákmunka	Önállóság, felelős döntéshozatal	Munkaszerződés, munkajog alapjai, diákmunka lehetőségei	Dokumentumelemzés , helyzetgyakorlat, szakember előadása
12/1	Bankszámla és digitális pénzügyek	Digitális kompetencia, pénzügyi tudatosság	Bankszámla, bankkártya, átutalás, internetbank, mobilfizetés	Gyakorlati bemutató, esettanulmány
12/2	Tudatos fogyasztóként	Kritikai gondolkodás, felelős fogyasztás	Reklámok hatása, online vásárlás, fogyasztóvédelem	Vita, reklámelemzés, projektmunka
12/3	Továbbtanulás és pénzügyi tervezés	Tervezőképesség	Hallgatói költségek, ösztöndíjak, diákhitel, önálló életkezdés	Beszélgetés, információgyűjtés, tervezési feladat
13–14/1	A munka világa	Felelősségvállalás , állampolgári kompetencia	Munkaerőpiac, munkanélküliség, bérek, infláció	Vita, elemzés, aktuális gazdasági hírek feldolgozása
13–14/2	Megtakarítás és pénzügyi biztonság	Hosszú távú gondolkodás	Megtakarítási formák, pénzügyi célok, biztosítások	Szakember előadása, esettanulmány

41.3.12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi nevelés célja, hogy a tanulók tudatos, felelős és kritikus médiahasználóvá váljanak. A digitális világ, a közösségi média és a mesterséges intelligencia korában különösen fontos, hogy képesek legyenek az információk értelmezésére, ellenőrzésére és felelős felhasználására.

A médiatudatosságra nevelés során segítjük a tanulókat a hagyományos és digitális médiumok működésének megismerésében, a hiteles és megbízható információforrások felismerésében, valamint az online kommunikáció és médiahasználat tudatos alakításában.

Figyelmet fordítunk az álhírek és manipulációk felismerésére, a forráskritika fejlesztésére, az adatvédelemre, a digitális biztonságra, valamint a közösségi média előnyeinek és kockázatainak megismerésére.

Keresztény értékrendünk alapján arra neveljük tanulóinkat, hogy az online térben is tiszteljék az emberi méltóságot, felelősséggel kommunikáljanak, és tudatosan használják a digitális eszközöket.

Fejlesztési célok

7–8. évfolyam

- Az internet és a közösségi média biztonságos használatának elsajátítása.
- Az online veszélyek és az adatvédelem alapvető szabályainak megismerése.
- A felelős digitális eszközhasználat kialakítása.

9–14. évfolyam

- A kritikus médiafogyasztás és forráskritikai gondolkodás fejlesztése.
- Az álhírek és manipulációs technikák felismerése.
- A digitális identitás és az online kommunikáció felelősségének tudatosítása.
- A mesterséges intelligencia és a digitális technológiák tudatos használatának támogatása.

Évfolyam /óra	Téma	Fejlesztési célok (kompetenciák)	Tartalmak	Módszerek
7–8/1	Média a mindennapokban	Kritikai gondolkodás, tudatos médiahasználat	Hagyományos és digitális média, információforrások, hiteles és hiteltelen tartalmak	Irányított beszélgetés, csoportmunka, fűrtábra
7–8/2	Biztonság az interneten	Digitális kompetencia, felelősségtudat	Jelszavak, adatvédelem, online zaklatás, digitális lábnyom	Esetfeldolgozás, szerepjáték, videóelemzés

9/1	Reklámok és influenszerek világa	Kritikai gondolkodás, döntéshozatal	Reklámtechnikák, influenszerek hatása, fogyasztói döntések	Reklámelemzés, vita, projektmunka
9/2	Közösségi média és önkép	Önismeret, felelősségvállalás	Online identitás, önbemutató, like-kultúra, közösségi média hatásai	Kiscsoportos beszélgetés, önreflexió, szituációs gyakorlat
10/1	Álhírek és manipuláció	Forráskritika, médiatudatosság	Fake news, dezinformáció, forrásellenőrzés	Hírösszehasonlítás, kutatómunka, vita
10/2	Algoritmusok és buborékhatás	Kritikai gondolkodás, rendszerszemlélet	Közösségi oldalak algoritmusai, szűrőbuborékok, véleményformálás	Kiselőadás, esettanulmány, csoportmunka
11/1	Digitális függőségek	Önismeret, önszabályozás	Képernyőidő, játékfüggőség, közösségi média-függőség	Teszt, önértékelés, beszélgetőkör
11/2	Online kommunikáció etikája	Empátia, felelős kommunikáció	Netikett, gyűlöletbeszéd, cyberbullying, keresztény kommunikációs normák	Szituációs játék, vita, esetfeldolgozás
12/1	Az internet szerepe a továbbtanulásban és munkakeresésben	Információkeresés, önállóság	Felvételi rendszerek, állásskereső portálok, digitális ügyintézés	Gyakorlati feladatok, internetes kutatás
12/2	Mesterséges intelligencia a tanulásban	Digitális kompetencia, etikus használat	MI-eszközök, lehetőségek és veszélyek, plágium, hitelesség	Bemutató, vita, gyakorlati feladat
13–14/1	Digitális állampolgárság	Felelősségteljes gondolkodás, társadalmi felelősség	Online jogok és kötelezettségek, adatvédelem, szerzői jogok	Kerekasztal-beszélgetés, esettanulmány

13–14/2	Média és értékrend	Kritikai gondolkodás, értékorientáció	Média hatása az értékekre, keresztény szemlélet a médiában	Filmrészletek elemzése, disputa, reflexió
---------	--------------------	---------------------------------------	--	---

42. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges kollégiumi nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

CNK KOLLÉGIUM 2024			
I. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI			
Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel			
1. Tanulószoa (felkészülő szoba) – ld. iskolai jegyzékben			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
tanulói asztal	van <i>a tanulószobák csoportonként közös használatúak az iskolai tantermekkel</i>	tanulói létszám figyelembevételével 1	életkornak megfelelő méretben; állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál - szükség szerint - egyéni megvilágítási lehetőséggel;
tanulói szék	van	tanulói létszám figyelembevételével 1	mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval
tanári asztal	van	1	
tanári szék	van	1	
nyitott és zárt könyves szekrény	van	tanulószobánként 2	
kézikamerás olvasókészülék	nincs	kollégiumonként 1	alig- és gyengénlátó nevelése esetén
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal, nagyító programmal	van <i>a számítógépes terem közös használatú az iskolaival</i>	tíz tanulónként 1	alig- és gyengénlátó nevelése esetén, perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon stb.
számítógép asztal, szék	van	számítógépenként 1	
2. Szakköri, diákköri szoba (szakköri foglalkozásoknak megfelelő felszerelések, a pedagógiai programban meghatározott tevékenységhez, továbbá a tanulói létszámhoz igazodó számú asztalok és székek			
van <i>az iskolai tantermeteket használjuk, valamint a második emeleti oratóriumot a foglalkozásokhoz, programokhoz</i>			

3. Számítástechnikai terem – ld. iskolai jegyzékben			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	<i>van</i>	tíz tanulónként 1 felszerelés	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (fénymásoló, nyomtató, szkennel), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, stb.
számítógépasztal, szék	<i>van</i>	számítógépenként 1	
szoftverek és programok	<i>van</i>	szükség szerint	
zárható szekrény	<i>van</i>	1	
interaktív tábla és/vagy tábla	<i>van</i>	1	

4. Testedző szoba (felszerelése az iskolai tornaszoba szerint) – ld. iskolai jegyzékben

5. Könyvtár (felszerelése az iskolánál ismertettek szerint) – ld. iskolai jegyzékben

6. Könyvtárszoba (felszerelése az iskolánál ismertettek szerint) – ld. iskolai jegyzékben

7. Hálósza, hálóterem		
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
ágyneműtartós ágy	tanulói létszám szerint 1	mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély
szekrény	tanulói létszám figyelembevételével 1	
éjjeli szekrény	tanulói létszám szerint 1	
polc	tanulói létszám szerint 1	
tükör	szobánként 1	
cipőtároló	szobánként 1	
szék	tanulói létszám figyelembevételével 1	ha tanulószobai feladatokat is ellát, egyébként szobánként egy
asztal	tanulói létszám figyelembevételével 1	ha tanulószobai feladatot is ellát, egyébként szobánként kettő
ágynemű-garnitúra	tanulói létszám szerint 1	
ágyneműhuzat-garnitúra	tanulói létszám szerint 3	
éjjeli lámpa	tanulói létszám szerint 1	

I. emelet

szobaszám→																					
berendezés db ↓	110	111	112	113	114	115	116	117	119	120	121	122	123	124	127	128	130	135	137	138	139
ágyneműtartós ágy + matrac	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6	6	6	6	6	2	6	4	4	4	4
szekrény	6	6	5	5	5	4	4	4	4	4	6	6	6	8	7	2	0	4	0	2	4
éjjeli szekrény	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
polc/polcos szekrény	1	1	3	1	1	0	1	1	1	0	3	0	0	1	1	1	2	1	6	7	0
tükör	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
cipőtároló	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0
szék	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	6	6	6	5	2	3	4	4	3	4
asztal/dupla asztal	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	1	3	2	2	2	2
ágynemű-garnitúra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ágyneműhuzat-garnitúra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
éjjeli lámpa* az 1. emeleten nincs konnektor a szobákban	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
szárító	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
falifogas	0	4	0	4	4	1	0	4	0	1	1	0	1	1	1	4	0	0	0	0	0
álló fogas	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1
hűtő	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1

II. emelet

szobaszám→ berendezés db ↓	209 A	209 B	210 A	210 B	210 C	211 A	211 B	211 C	212	213	214	215 A	215 B	219	220	221	222	223	228	229	231	232	233
ágyneműtartós ágy + matrac +matrachuzat	6	6	6	6	4	6	6	4	4	6	6	6	6	2	2	2	2	2	2	4	2	4	6
szekrény	6	6	6	0	0	0	6	0	4	6	6	6	6	2	2	2	2	2	2	0	2	4	6
éjjeli szekrény/polc	6	6	6	6	4	6	6	4	4	6	6	6	6	2	2	2	2	2	2	4	2	4	6
polc	6	6	6	6	4	6	6	4	4	6	6	6	6	2	2	2	2	2	2	4	2	4	6
tükör	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
cipőtároló	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
szék	6	6	6	6	4	6	6	4	4	6	6	6	6	2	2	2	2	2	2	4	2	4	6
asztal	6	6	6	6	4	6	6	4	4	6	6	6	6	2	2	2	2	2	2	4	2	4	6
ágynemű- garnitúra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ágyneműhuzat- garnitúra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
éjjeli lámpa*	6	6	6	6	4	6	6	4	4	6	6	6	6	2	2	2	2	2	2	4	2	4	6
szárító	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
hűtő	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
falifogas	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

300 ágynemű-garnitúra

300 db ágyneműhuzat-garnitúra

8. Stúdió	<i>nincs</i>		
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
stúdióasztal	<i>nincs</i>	1	
szék	<i>nincs</i>	3	
belső hangtechnikai felszerelés, kiépített hangtechnikai hálózat	<i>nincs (portai hangosbemondó van)</i>	1	
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	<i>az iskola számítástechnika termében, könyvtárban elérhető</i>	1	perifériák, pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), erősítő, hangfal, mikrofon, hangszóró, fejhallgató, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
digitális kamera	<i>intézményben van</i>	1	
tárolószekrény	<i>nincs</i>	1	

9. Sportudvar (felszerelése az iskolánál ismertettek szerint) – ld. iskolai jegyzékben

10. Intézményvezetői iroda (berendezése az iskolánál ismertettek szerint) – ld. iskolai jegyzékben

11. Nevelőtestületi szoba (berendezése az iskolánál ismertettek szerint)

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
fiókos asztal		pedagóguslétszám szerint 1	
szék		pedagóguslétszám szerint 1	
könyvszekrény		2	
számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal		1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (fénymásoló, nyomtató, szkenner), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
számítógépasztal, szék		1-1	
ruhásszekrény vagy fogasok		pedagóguslétszám figyelembevételével	
tükör		1	

12. Kollégiumi titkári iroda (berendezése az iskolánál ismertettek szerint) – ld. iskolai jegyzékben

13. Orvosi szoba (berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban foglaltak szerint)

hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1 van	a települési szabályozásnak megfelelően annyi gyűjtőedény, amennyi az elkülöníthető hulladéktípusok száma
--	--	---

Egyéb helyiségek:

	Fürdők	
berendezés db	I. emelet	II. emelet
zuhanytálca	12	12
Zuhanyfüggöny	12	12
mosdókagyló	16	5
tükör	16	
tükör feletti lámpa	14	5
pad		3
mosógép		1

	WC	
berendezés db	I. emelet	II. emelet
WC kagyló	6	6
Mosdókagyló	6	16
Tükör	5	10
Pad	0	1

I.emelet

Kollégiumi tanári szoba

Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak

Meglévő mennyiség (db)

számítógép asztal	3
számítógép	1
szekrény	3
éjjeliszekrény	1
kanapé	1
fotel	2
dohányzóasztal	1
állólámpa	1
polc	1
szék	13
íróasztal	9
asztali lámpa	1
nyomtató	1
álló fogas	1
Előtér:	
szekrény	2

Éjszakai nevelői szoba I. emelet

Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak

Meglévő mennyiség (db)

szekrény	4
ágy + matrac	2
fotel	2
dohányzóasztal	1
szárító	1
állófoga	1
éjjeliszekrény	1
olvasólámpa	2
tükör	1

Tanári konyha

Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak

Meglévő mennyiség (db)

hűtő	1
mosogató	1
álló fogas	1
mikro	1
kávéfőző	1
vízforraló	1
fali konyhaszekrény	1
mosdókagyló	1

Csendes szoba

Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak

Meglévő mennyiség (db)

üveges könyvszekrény	7
asztal/iskolai pad	1
szék	6
koloniál dohányzóasztal	1
dohányzóasztal	1
koloniál fotel	2
polc	2
koloniál polcos szekrény	1
szekrény	2
koloniál íróasztal	1
szőnyeg	1

I.emeleti folyosó

Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak

Meglévő mennyiség (db)

szekrény	39
kanapé	1
szék	8
asztal	1
virágtartó	2
fellépő	4

Klub

Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak

Meglévő mennyiség (db)

pianínó	1
2 részes tárgyalóasztal	1
éjjeliszekevény	2
TV	1
vetítővászon	1
projektor	1
kék kárpitozott székek	69
iskolai pad	2

Konyha I. emelet

140

Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak

Meglévő mennyiség (db)

asztal	1
szék	5
hűtőszekvény	7
villanytűzhely	1
mikro	1
szendvicssütő	1
kontaktgrill	1
rozsdamentes mosogató	1
vízforraló	1
mosogatószekvény	1
szekvény	3
pult	2

Hajszáritó szoba

Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak

Meglévő mennyiség (db)

szekvény	1
polc	2
szék	3
asztal	3
kanapé	1

II.emelet:

Betegszoba

Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak

Meglévő mennyiség (db)

ágy	3
dohányzó asztal	1
fotel	2
hűtő	1
éjjeliszekevény	2

Konyha II. emelet	232
<i>Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>
asztal	2
szék	10
hűtő	1
mikro	1
rozsdamentes mosogató	1
vízforraló	1
kenyérpirító	1
falióra	1
9 elemes beépített konyhabútor	1
villanytűzhely	1

Éjszakai nevelői szoba II. emelet	
<i>Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>
szekrény	2
ágy + matrac	2
íróasztal	3
szék	2
hűtőtartó szekrény	1
tükör	1

Kondiszoba	
<i>Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>
tükör	1
faliújság	2
haspad	1
lépcsőzőgép	1
szobabicikli	1
bordásfal	1
Láberősítő csúszka	1
szekrény (nagy – kicsi)	1
cipőspolc	1

Raktárhelyiség	
<i>Eszközök, felszerelések, berendezési tárgyak</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>
szekrény	12
vegyszeres szekrény	1
felmosókocsi	1
ágyneműszállító kocsi	1

II. NEVELŐ- ÉS OKTATÓMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK			
Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel			
<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Meglévő mennyiség (db)</i>	<i>Mennyiségi mutatók</i>	<i>Megjegyzés</i>
televízió	nincs	a kollégium által felvehető tanulói létszám alapján ötven tanulónként 1	közösségi helyiségben elhelyezve
digitális hanglejátszásra és képmegjelenítésére alkalmas eszköz	1 (klub)	minden társalgóba 1	
tankönyvek, szakkönyvek, kötelező olvasmányok	van	a kollégium feladata szerinti iskolatípusoknak megfelelően	könyvtárban, könyvtárszobában elhelyezve
egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök	nem szükséges	oly módon, hogy a kollégium munkarendje szerint minden tanuló használhassa	sajátos nevelési igényű tanulót nevelő kollégiumban; pedagógiai programban meghatározottak szerint

A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA ÉS MÓDOSÍTÁSA

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja az alábbiak szerint:

- A pedagógusok minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását (munkaközösségi beszámolók).
- A nevelőtestület a pedagógiai programban leírtakat megvalósulását legalább 3 (három) évente átfogóan elemzi, és szükség esetén módosítja a program eredményessége érdekében.

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- a fő igazgató és a vezetőség tagjai;
- a nevelőtestület;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a fenntartó.

A pedagógiai program módosítását az igazgató készíti el a nevelőtestület bevonásával, amely a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév 1. napjától kell bevezetni.

Fenntartói jóváhagyás időpontjai:

2013. március 22.

2014. augusztus 25. (módosítás)

2015. augusztus 31. (módosítás)

2017. augusztus 31. (módosítás)

2018. május, augusztus 30. (kiegészítés)

PEDAGÓGIAI PROGRAM KIEGÉSZÍTÉS és a FOGLALKOZÁSOKRA LEBONTOTT TEMATIKÁK MELLÉKLETEI
A „TANULÁSI LEHETŐSÉGEK FEJLESZTÉSE A CISZTERCI NEVELÉSI KÖZPONTBAN”
EFOP -3.3.717-2017-00002 azonosítószámú pályázat időtartamára (2018. 02.01-2021. 01. 31)

2019. augusztus 30. (kiegészítés, módosítás)

„Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben”

2020. augusztus 30. (kiegészítés)

Az új NAT-hoz és kerettantervhez a Helyi tantervek – óratervek táblázatai alsó és felső tagozaton kimenő és felmenő rendszerben

2022. augusztus 30. (módosítás)

2023. augusztus 31. (módosítás)

2024. augusztus 30. (módosítás)

2025. augusztus 30. (módosítás)

2026. augusztus 27. (módosítás)

A JÓVÁHAGYOTT PEDAGÓGIAI PROGRAMHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS BIZTOSÍTÁSA, NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

Az intézmény pedagógiai programja minden érdeklődő számára elérhető és megtekinthető az alábbiak szerint:

- fenntartónál (papír és elektronikus formában)
- igazgatónál (papír és elektronikus formában)
- honlapon (elektronikus formában)

<https://www.szentmargitpecs.hu/dokumentumok-iskolakozpont/>

TÁJÉKOZTATÁS A PEDAGÓGIAI PROGRAMRÓL

A pedagógiai programot az intézménybe (óvodába, általános iskolába, zeneiskolába, kollégiumba) jelentkezés előtt ismertetni kell az óvodás szüleivel, az iskolással, kollégistával és szüleivel.

A pedagógiai programmal kapcsolatban tájékoztatás kérhető a nevelőktől, az igazgatóktól, a főigazgató-helyettesektől és a főigazgatótól.

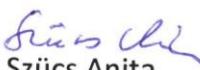
A PEDAGÓGIAI PROGRAM EGITIMÁCIÓJA

A Szent Margit Ciszterci Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium intézményi Pedagógiai Programjának módosítását a főigazgató a nevelőtestület bevonásával, annak véleményezésével készítette el.

Pécs, 2026. augusztus 27.

Grób Ágoston
főigazgató

Szücs Anita

a nevelőtestület képviselőjében

A Szülői Munkaközösség és a Diákönkormányzat a véleményezési jogát gyakorolta.

Egerszeginé Koncz Eliza
Szülői Munkaközösség képviselője

Czucz András
Diákönkormányzat képviselője

Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

A Szent Margit Ciszterci Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium fenntartó képviselőjének meghatalmazásával, mint a Ciszterci Iskolák Főhatóságának Főigazgatója nyilatkozom, hogy az intézmény Pedagógiai Programját ellenőriztem, és jóváhagyom.

Budapest, 2026. augusztus 31.

Rubovszky Rita
főigazgató
Ciszterci Iskolák Főhatósága